

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
ŠESTA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
(Drugi dan rada)
13. decembar 2016. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PRESEDAVAJUĆI: Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Šeste sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2016. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 85 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 93 narodna poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Da li neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika?

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

MILIJIA MILETIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovani potpredsedniče, ja bih, pošto danas imamo set zakona o poljoprivredi, postavio nekoliko pitanja baš konkretno oko poljoprivrede. Pitanja bi bila usmerena prema Poljoprivredno savetodavnoj i stručnoj službi – PSS, koja funkcioniše kod nas u Srbiji i koja je vrlo bitna za poljoprivredne proizvođače.

Konkretno pitanje ide Ministarstvu poljoprivrede – kako Poljoprivredna savetodavna i stručna služba planira da u narednom periodu radi na edukaciji

poljoprivrednih proizvođača, da mogu da konkurišu za IPARD program? Pošto danas počinjemo sa zakonom koji je baš konkretno vezan za IPARD program, za određene stvari, za nove službe, za kontrolore koji će raditi na IPARD programu, ja bih to pitanje postavio Ministarstvu poljoprivrede, jer sam siguran da će nadležno ministarstvo, na čelu sa gospodinom Nedimovićem, dati maksimalnu podršku Poljoprivrednoj stručnoj službi da na terenu bude što bliža poljoprivrednim proizvođačima i da radi iz ovog delokruga. Konkretno za IPARD program, da upoznaju ljude sa načinom kako se radi, da upoznaju ljude sa sistemom kako se radi i kako se konkuriše. Normalno, bilo bi potrebno da rade i biznis planove za poljoprivredne proizvođače koji imaju uslove da konkurišu za IPARD program.

Recimo, primer dobre prakse Poljoprivredne savetodavne i stručne službe jeste u Nišu. Služba radi svoj posao, ima devet savetodavaca i još petoro ljudi koji rade stručne poslove. Mislim da je Niška poljoprivredna stručna služba primer kako treba da se radi, nešto slično kao što Veterinarski institut u Nišu radi, maksimalno dobro za dobrobit svih građana jugoistočne Srbije. Poljoprivredna stručna služba i savetodavci u Nišu rade funkcionalno, rade dobro i nadam se da ćemo imati mogućnost da u 2017. godini imamo više sredstava za pomoć toj službi i savetodavcima, da što veći broj naših građana, naših poljoprivrednih proizvođača koji žive na jugoistoku Srbije, a i u celoj Srbiji, može da konkuriše i dobije sredstva iz IPARD programa, jer će na taj način imati mogućnost da obezbedi egzistenciju i razvoj poljoprivrede u svim delovima naše zemlje Srbije. Govorim sa akcentom na jugoistočnu Srbiju, na brdsko-planinska područja, jer tamo jeste bogom dato za poljoprivredu, za lekovito bilje, za stočarstvo i za sve ostale vidove poljoprivrede. Ali, Poljoprivredna stručna služba je vrlo bitna i potrebno je da se mnogo veći akcenat stavi na razvoj te stručne službe.

Evo, recimo, još jedno pitanje – problem Poljoprivredne stručne službe u Prokuplju. Ljudi su u štrajku i pitanje ministru je – šta će se uraditi sa direktorom odgovornim u Prokuplju, da li će se rešiti problem te stručne službe i ljudi koji su ušli u štrajk? Ljudi žele da rade, ljudi hoće da rade za dobrobit svih građana i korisnika njihovih usluga, a setimo se i znamo da je Prokuplje veoma bitno za poljoprivredu. Tu je i voćarstvo, i povrtarstvo, i stočarstvo, i biće veoma potrebno da Poljoprivredna stručna služba funkcioniše.

Pitanje je da li će se rešiti problem sa direktorom. Kako sam ja čuo od ljudi koji rade u toj službi, veliki je problem, ima i nekih zloupotreba, a obavještena je i policija. Interesuje me da li će se rešiti problem sa direktorom u Prokuplju, jer je to direktor koji je tu unazad sedam ili osam godina. Mislim da je potrebno da se pomogne poljoprivredi i da se tim ljudima nađe način da izađu iz problema, da prestanu sa štrajkom i da krene normalno da se radi, da se obilaze korisnici, da se obilaze poljoprivredni proizvođači.

Moramo se setiti i one krilatice gospodina Zaharija Trnavčevića, čoveka koji je svoj život dao za poljoprivredu – koliko znanja, toliko imanja. Znači, više znanja i mnogo će se bolje raditi u poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivredna stručna služba je nešto na čemu moramo svi raditi. Nadam se da ćemo imati mogućnost da u narednom periodu ljudi iz Poljoprivredne stručne službe, savetodavci imaju mogućnost da zajedno sa kontrolorima rade na terenu. Kontrolori su ljudi iz Uprave za agrarna plaćanja, koji će biti zaduženi da kontrolišu sve što je potrebno za IPARD program, jer bez takvih ljudi nema nam ni uspeha u poljoprivredi. Hvala još jednom.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović. Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, poštovani predsedavajući, kolege narodni poslanici, pomaže bog svima. Ja bih želeo danas da postavim pitanje predsedniku Vlade Aleksandru Vučiću i Ministarstvu privrede u vezi sa jednim veoma karakterističnim slučajem stečaja koji govori o pljački imovine naših preduzeća i govori, naravno, o radnicima koji nisu oštećeni na pravi način. To je slučaj čuvene Industrije kotrljajućih ležajeva a.d. Beograd, IKL, čiji radnici, inače, gotovo svakodnevno protestuju ispred Vlade Republike Srbije. Red je da se, evo, čuje njihov glas i u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Naime, oni govore i podsećaju premijera na njegovo obećanje da će pregovarati sa Izraelcem da on isplati suvlasnicima akcionarima IKL-a srazmerni deo njihove imovine od lokacije u Beogradu, Ulica knez Danilova 23–2, na kojoj se gradi poslovno-stambeni objekat i, naravno, unapred naplaćuju kvadrature po ceni od 3.000 evra. A radnici nisu dobili svoje zarade od 2001. godine, kao i nadoknadu za vrednost akcija od imovine čiji su zakoniti vlasnici više od jedne i po decenije.

Šta je ovde karakteristično? Ovo je ko zna koji slučaj u Srbiji da postoji sudska presuda u korist radnika a da radnici ne mogu da ostvare svoja prava iako postoji pravosnažna presuda. Naime, izvršna presuda Višeg suda u Beogradu, Odeljenja za organizovani kriminal, za koju su se akcionari sami izborili tako što su skupili dokaze i podigli krivičnu prijavu koja je rezultirala osuđujućom presudom od 12. juna 2015. godine, do danas nije primenjena.

Tražili su postupanje po presudi i stavljanje van snage Ugovora o kupoprodaji IKL-ove imovine u centru grada, ali je premijer na sastanku sa njima zatražio „da vidimo da Izraelac isplati makar pola kupoprodajne cene, pa će biti dobro“.

Tom prilikom je dao obećanje da će delegaciji akcionara IKL-a biti ponuđen pravni okvir za rešenje problema imovinskog zahteva u roku od mesec dana. Evo, prošlo je godinu i po, akcionari nisu dobili ni obećani premijerov pravni okvir, ni imovinu, ni neisplaćene zarade od 2001. do 2010. godine, kada je IKL oteran u stečaj, niti povezan staž od 2004. do 2010. godine, što im sve sleduje po Zakonu o privrednim

društvima i Zakonu o stečaju, u koji su namerno gurnuti da bi im interesne grupe opljačkale imovinu.

Zato postavljam pitanje – ko je uzeo 11 miliona evra za IKL, tj. za izgradnju stambenog kompleksa „Central garden“, koji je na jednoj od naj-atraktivnijih lokacija u Beogradu? Zašto godinu i po dana predsednik Vlade nije ispunio svoje obećanje dato akcionarima, bivšim radnicima IKL-a?

Drugo pitanje se takođe odnosi na predsednika Vlade Aleksandra Vučića. Da li Vučić sme osoblju Ruskog humanitarnog centra u Nišu da dodeli diplomatski imunitet, na šta imaju pravo, ili je ucenjen i mora da ispunjava naloge, isključivo NATO-a i Brisela? Da li je Vučiću dozvoljeno da uradi bilo šta što je u interesu naših građana, ili isključivo mora da radi u interesu zapadnih centara moći?

Kako je moguće da osoblje ovog humanitarnog centra, koje je rešilo naš veliki problem tada neaktiviranih mina koje su očišćene u Srbiji, preko 1.500 eksplozivnih naprava, koje je učestvovalo u raznim vanrednim situacijama, koje humanitarno pomaže građane Srbije i državu Srbiju, ne može da dobije diplomatski imunitet, koji je, recimo, dobio NATO, koji su dobili vaši zapadni prijatelji, vaši, Vučićevi NATO prijatelji?

Dakle, da li Aleksandar Vučić, koji se ponizno zahvaljivao generalnom sekretaru NATO-a i amnestirao NATO za zločine koje je počinio nad našim građanima, našom decom, planira da uvodi Srbiju u NATO? Zašto nema kancelarije za Rusiju a ima Kancelarije za evropske integracije, koja dobija novih 200 miliona dinara u budžetu za iduću godinu? Zašto nema pregovora o povoljnim ekonomskim aranžmanima sa Evroazijskim ekonomskim savezom? Zašto nema našeg boljeg statusa u Organizaciji za dogovornu kolektivnu bezbednost i, sveukupno gledano, zašto ne smemo da poboljšamo stratešku saradnju Srbije sa Rusijom u političkom, ekonomskom i bezbednosnom smislu, već moramo da trpimo dalje ucene i pritiske iz Brisela?

Ono što je posebno važno pitanje za ministra poljoprivrede Nedimovića, koji je izjavio da je 11 hektara zasejano GMO sojom, interesuje nas – ko je vlasnik te parcele, kako je GMO seme dospelo u Srbiju i kada će počiniooci koji uvoze zabranjeno genetski modifikovano seme i hranu u Srbiju konačno biti kažnjeni?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić. Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Imam tri pitanja. Prva dva pitanja upućujem ministru za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Aleksandru Vulinu.

Naime, prvo pitanje je – u kom svojstvu je u subotu 9. decembra 2016. godine otvorio prvi sajam posvećen nacionalnim manjinama koje žive u Srbiji naslovljen „Mozaik Srbije“? Zanima me da mi odgovori šta je to u nadležnosti, njegovoj i

ministarstva o kom se trenutno stara, što ima bilo kakve veze sa nacionalnim manjinama.

Drugo pitanje takođe upućujem ministru Vulinu. Naime, odakle mu podaci koje je naveo 9. decembra 2106. godine otvarajući prvi sajam posvećen nacionalnim manjinama koje žive u Srbiji „Mozaik Srbije“ da se u Srbiji izdaje 118 štampanih medija na jezicima nacionalnih manjina, od kojih 39 mešovutih, kao i da se na 76 televizijskih kanala emituje 8.000 programa a da se na 103 radio-stanice emituje 11.000 sati mesečnog programa na jezicima nacionalnih manjina?

Tražim od ministra Vulina da mi decidirano odgovori, navede i nabroji svih 118 štampanih medija na jezicima nacionalnih manjina i svih 39 mešovutih, kao i da mi u odgovoru tačno navede 76 televizijskih kanala koji emituju 8.000 programa i koji su to programi. I, dodatno, da mi tačno navede koje su to 103 radio-stanice na kojima se emituje 11.000 sati mesečnog programa na jezicima nacionalnih manjina.

Treće pitanje upućujem ministarki Zorani Mihajlović, u ime zabrinutih građana Pančeva sa područja Mesne zajednice Mladost. Naime, kada će se izmeniti idejni projekat izgradnje nove obilazne teretne pruge Beograd, Ranžirna – Beli Potok – Vinča – Pančevo Varoš i plan detaljne regulacije nove obilazne teretne pruge Beograd, Ranžirna – Beli Potok – Vinča – Pančevo Varoš, i to tako da se izmesti trasa postojećeg industrijskog koloseka NIS Rafinerije nafte Pančevo, a ne da se planira za rekonstrukciju i pretvaranje istog u javnu železničku prugu na delu kroz područja Mesne zajednice Mladost u gradu Pančevu?

Naime, ovim postojećim planom građani i građanke ovog naselja dobiće dva koloseka i 25 prolazaka dnevno na svega šest metara od svojih kuća. Zbog toga bi trebalo da dođe do rušenja negde oko 60 kuća. Građani strahuju da će, ako dođe do ove rekonstrukcije, dodatno biti ugroženi njihovi životi na mestu gde se ukršta industrijski kolosek sa ulicama i pešačkim prelazima, zato što su potpuno neobezbeđeni. Dodatno će biti ugroženi i u delu gde se planira da se izmesti deo postojeće trase pruge Pančevo–Vršac, jer će biti premeštena na novu lokaciju, neposredno pored trase industrijskog koloseka Rafinerije nafte Pančevo. Na koncu, ugrožena je i bezbednost njihovih stambenih objekata, 60 porodičnih kuća koje su izgrađene u neposrednoj blizini.

Ono što su građani ovog naselja koji su se organizovali mimo lokalne samouprave, koja nije htela da se bavi ovim problemom, dakle uprave grada Pančeva, dobili kao odgovor, odnosno preporuku kada su bili na sastanku u resornom ministarstvu, jeste da treba da se pristupi izmeni trase industrijskog koloseka, i to tako da se izmesti najkraćom kolosečnom vezom na obilaznicu Beograd, Ranžirna – Beli Potok – Vinča – Pančevo Varoš.

Ovakav predlog za izmenu, dakle, po preporuci Ministarstva, poslat je lokalnoj samoupravi u Pančevu i lokalna samouprava se usaglasila da će sufinansirati

izmenu ovih planova. Ali od tada je prošlo godinu i po dana, dakle od marta 2015. nema nikakvih informacija. Nema informacija da li se uopšte započelo sa izmenom ovih planova, niti bilo koje ideje kada će se krenuti sa najavljenim radovima. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Predrag Jelenković. Izvolite.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolegice i kolege, pitanje upućujem Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja – u kom statusu su studentski krediti koje je tadašnje Ministarstvo prosvete i sporta po odluci dodeljivalo studentima a preko ovlašćene Univerzal banke, koja je od 3. februara 2014. godine u stečaju? Kada i po kom osnovu je došlo do promene ovlašćene banke koja je postupala u naplati dospelih potraživanja po tim ugovorima? Kada su korisnici kredita i na koji način obaveštavani o promeni ovlašćene banke?

Obrazloženje: Studenti korisnici kredita po ugovorima koje su zaključili sa tadašnjim Ministarstvom prosvete i sporta su do otvaranja stečajnog postupka Univerzal banke kao ovlašćene banke dobijali informacije i vršili isplatu dospelih rata preko Univerzal banke. Međutim, od otvaranja stečajnog postupka korisnici kredita nisu bili informisani koja je banka sada ovlašćena, niti preko koje banke oni mogu da dobiju informaciju kome treba da izmiruju svoje obaveze.

U nekom trenutku korisnicima kredita potpuno nepoznato pojavljuje se Unikredit banka Srbije a.d. Beograd, koja je postala ovlašćena banka kod koje su se korisnici kredita mogli informisati i vršiti uplate dospelih rata. Unikredit banka je kao ovlašćena banka uputila obaveštenje korisnicima kredita o dugovanjima, kao i o načinu otplate. U svim spornim pitanjima Unikredit banka se ne izjašnjava, već korisnike kredita upućuje isključivo na Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja kao ugovornu stranu. A Ministarstvo nije uopšte odgovaralo na upravo postavljena pitanja kako i na koji način je došlo do promene banke.

Neophodno je, dakle, da se Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja kao ugovorna strana izjasni o statusu tih studentskih kredita, a posebno oko obračunate kamate na dospela potraživanja u periodu od 3. februara 2014. godine sve do danas. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Moje pitanje je u vezi sa jučerašnjim i sinoćnim događajima u Briselu. Naravno, upućeno je premijeru Aleksandru Vučiću, koji se, prema našem mišljenju, prema mišljenju DS-a, izuzetno neodgovorno, neozbiljno i na jedan neprihvatljiv način

odnosi prema strateškom opredeljenju naših građana i naše zemlje, a to je da Srbija postane članica EU.

Pitanje je, prvo – šta se desilo juče u Briselu? Da li premijer misli da može da stavi potrebe svoje predizborne kampanje, u kojoj se očigledno nalazi, iza potreba građana? Da li može da shvati da su neke stvari važnije od toga na koji način on smatra da treba da vodi predizbornu kampanju? Da li zaista misli da je strategija durenja, poput nekakve dece u osnovnoj školi, ozbiljna državna strategija?

Da li smo mi prvi put čuli za te probleme sinoć u Briselu? Da li smo mogli nekako da ih predvidimo? Da li smo mogli da ih rešimo? Da li je Hrvatska jedina zemlja koja ima problem s tim? Pošto sada čujemo da postoje i druge zemlje. U krajnjem, zbog čega Srbija već godinama ne može da reši problem obrazovanja nacionalnih manjina na njihovim maternjim jezicima?

Da li Srbija ima nekakvu drugu strategiju osim strategije dece u osnovnoj školi „naljutiću se pa ću otići kući, pa će oni da vide, biće im žao“? Zbog čega cela javnost Srbije sada treba da čeka do šest sati posle podne da čuje šta će on to reći naciji? Koja je nama uopšte informacija, kao građanima, da se on naljutio i otišao iz Brisela? Da li je on plaćen za to ili ga građani Republike Srbije plaćaju da vodi odgovornu državnu politiku?

Da li je, u krajnjem, ovaj njegov potez uopšte napravljen zbog toga da se narod veseli, jer vidim da je opšte veselje po medijima – evo, sad smo pokazali Hrvatima, sad će oni nas da zapamte, pa me prosto interesuje – šta smo mi pokazali ovim, šta smo demonstrirali?

U čije ime se on naljutio, s kojim ovlašćenjima? Šta misli da postigne time? Da li uopšte misli da se išta može postići time ili se radi o jednoj pukoj kampanji i ništa više od toga, kao što mi u DS-u smatramo? Da li je on, kada je izlazio na izbore, bio svestan, i kada se opredelio za EU, kada je posle 20 godina shvatio da Osijek nije u Srbiji a da je Berlinski zid pao, da li je znao da EU vodi politiku uslovljavanja, da postoje određeni uslovi koje država članica treba da ispuni na putu do EU?

Da li on smatra da mi te uslove treba da ispunjavamo zato da bismo ušli u EU ili zato što su to uslovi, i to stvari koje Srbija i inače treba da reši sve i da ne želi da ulazi u EU? Da li ga je iznenadilo ono što je čuo juče? Da li namerava i dalje da se poigrava evropskim integracijama i da ih stavlja u službu svoje predizborne kampanje? Jer, znate, to jako na to liči. Kada Marko Đurić kaže da u Poglavlje 35 ulaze zapisnici, izveštaji Edite Tahiri, kada od državnih zvaničnika čujemo – da, mi jesmo za EU, ali...

Mi u DS smatramo da su nas građani obavezali na jedan mnogo ozbiljniji pristup evropskim integracijama, da tu ne može biti „ali“; da je svako ko ozbiljno učestvuje u tom procesu mogao da shvati šta će se desiti, mogao je to da predvidi i mogao je to da spreči.

To je naše osnovno pitanje – da li je Srbija mogla da spreči ovo što se desilo? Da li i dalje može to da uradi? Koji je plan za rešavanje tog problema? Da li mi smatramo da te stvari treba raditi? Kako će se, u krajnjem, ponašati ministarka Jadranka Joksimović sada, kad je ostala tamo? Da li će ona da im se zahvali i kaže da to više nije naše opredeljenje? I, molimo premijera da o ovakvim stvarima ne slušamo kroz njegovu predizbornu kampanju, nego ako treba da organizujemo sednicu ovde, da razgovaramo o tome.

Građani Srbije su bili vrlo jasni – mi kao narodni poslanici ne smemo da dozvolimo da se oni prema ovom strateškom opredeljenju Republike Srbije odnose odgovornije nego političari.

Ovo pitamo isključivo iz zabrinutosti za proces evropske integracije, jer smatramo da ovako kako se on trenutno vodi uopšte ne ide u dobrom pravcu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Miloš Bošković. Izvolite.

MILOŠ BOŠKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani narodni poslanici, poštovani građani, moje prvo pitanje namenjeno je Ministarstvu za rad i socijalna pitanja. Naime, postoji jedan problem u vezi sa privrednim društvima.

Privredna društva su obično vezana za mala porodična preduzeća i, kao što znamo, imaju svoje osnivače koji su istovremeno i suvlasnici tog privrednog društva. Dalje, tu imamo skupštinu privrednog društva, u čijem radu učestvuju osnivači.

Tu postoji jedan problem. Penziono invalidski fond po službenoj dužnosti obavezno prijavljuje sve suvlasnike tih privrednih društava, znači moraju im biti plaćeni doprinosi za rad tokom skupština u kojima učestvuju. Međutim, postoji jedan problem, a to je da mnogi suvlasnici privrednih društava više nisu u radnom odnosu u tim privrednim društvima, postali su penzioneri ili su možda prešli negde drugde, a PIO i dalje insistira da svima to mora da se plaća, bez obzira na njihov vlasnički udeo. Neko ima manje vlasništva, neko ima više, međutim, naknade i dalje ostaju velike.

Ovo često zna da bude mnogo veliki namet malim privrednim društvima, koja moraju da plaćaju, recimo do 70.000 dinara godišnje, čak i kad suvlasnici ne rade uopšte, ne učestvuju u skupštini. Znači ne pojavljuju se, nema ih nigde, međutim i dalje su obavezni da plaćaju. To je malo nelogično i veliki je namet za ovakva privredna društva, koja su obično mala. S druge strane imamo velika akcionarska društva, recimo Aerodrom ili Telekom, koja nemaju nikakvu obavezu da plaćaju doprinose prema svojim akcionarima koji su građani Srbije.

Neka privredna društva su se žalila i tražila dodatno mišljenje, razjašnjenje ovog člana. Inače, ovo plaćanje definiše član Zakona o doprinosima. Onda je Fond PIO reagovao i rekao da ovi doprinosi treba da se naplaćaju za sve, držao se toga –

osim ukoliko rade na nekom drugom radnom mestu, u nekoj drugoj firmi, privrednom društvu.

Sada opet ostaje problem sa penzionerima, koji ne rade nigde a ne učestvuju u skupštini – i za njih opet treba da se plaćaju ove nadoknade. Ovo sve pada na teret tih malih privrednih društava, koja su obično porodična preduzeća, uslovno rečeno entiteti, i ovo je za njih veliki trošak i dosta im otežava poslovanje.

Tako da je moje pitanje Ministarstvu za rad i socijalna pitanja – da li planiraju i da li postoji mogućnost da se promeni Zakon o doprinosima kako bi se definisalo šta tačno znači rad? Zato što ovi penzioneri, recimo, ne učestvuju u radu skupštine a registrovani su kao članovi skupštine. To malo komplikuje situaciju jer je pitanje nerazjašnjeno.

Drugo pitanje je generalno za Vladu i tiče se radnika Elektronske industrije u Nišu i mnogih drugih preduzeća tog tipa prema kojima država nije bila korektna, nije isplatila zaostale plate. Ti radnici, recimo u Nišu i dalje svakog meseca protestuju ispred Gradske kuće. Uvek im se obrate neki predstavnici gradonačelnika, daju im neka obećanja i ništa se ne desi. U ovom budžetu, koji smo sada usvojili, koliko sam video, nema nikakve stavke za isplatu tih zaostalih plata i mene interesuje, to je pitanje za Vladu – da li planira da reši ovaj problem? Verovatno je odgovor – da, nekad, pre ili kasnije. Mene interesuje kada planira da reši. Znači, trebalo bi da se ti radnici ispoštuju zato što nije u redu da ovoliko plata stoji na čekanju, a mi dajemo neke subvencije za svakojaka preduzeća.

Poslednje pitanje namenjeno je Skupštini. Ovoj, narodnoj. Imamo e-parlament i sajt koji sjajno radi. Sistem koji mi ovde koristimo za sve dokumente jako dobro funkcioniše – imamo dobru pretragu, možemo da vidimo sve što se dešava u Skupštini. I bilo bi dobro kada bismo, u duhu ove transparentnosti, na kojoj mi jako insistiramo a deklarativno i vladajuća koalicija, da ovaj sistem otvorimo i za sve građane.

Možda ne sa svim dokumentima, ne da sve bude dostupno, jer ne mogu ipak da imaju uvid u lične podatke nekih lica, ali bilo bi dobro da i oni imaju uvid u to kako mi radimo, šta se svakog trenutka dešavalo u Skupštini. Mnogi vole da gledaju prenose Skupštine, a neki bi možda voleli da imaju i ovakav pristup – da mogu da vide dokumenta, da mogu da ih analiziraju i da vide tačno, do detalja, šta mi ovde radimo.

Moje pitanje za Skupštinu je – da li postoji mogućnost da se sistem modifikuje, ja kao programer verujem da je to moguće, i da se određen nivo pristupa, odnosno privilegija, omogući svakom građaninu da može da otvori, da vidi i da analizira? To je to. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Šešelj. Izvolite.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo, postavljam pitanje ministru unutrašnjih poslova – zašto njegovo ministarstvo ne preduzima ozbiljne korake na planu rasvetljavanja nekih od najpoznatijih ubistava od 2000. godine naovamo? U prvom planu imam ubistvo Zorana Đinđića i ubistvo dvojice gardista. Nismo uspeli da raskrinkamo ulogu Nebojše Čovića i da dokumentujemo njegovo učešće u zaveri, njegovo učešće u narudžbi ubistva i Ministarstvo unutrašnjih poslova ništa ne preduzima.

Čelnicima „dosmanlijskog“ režima iz tog vremena jasna je donekle uloga Nebojše Čovića. Neki su o tome pisali u svojim knjigama, a sada imamo neoborive dokaze da je ta uloga bila veoma velika. Dok se ne krene sa Čovićem, pa saslušanjem policijskog generala Milovića, pa saslušanjem političkog pukovnika Vulovića pa nadalje, nemoguće je to razjasniti. Kao da čekaju s neba da im padnu neki dokazi.

Tome treba profesionalno pristupiti, a ne čekati da se odnekud nešto pojavi. I, ako može građanska inicijativa, u mom slučaju, ili novinarska hrabrost, u slučaju „Kurira“, da tome na ovaj način i ovoliko doprinese, onda treba i Ministarstvo unutrašnjih poslova da da svoj doprinos. Ako ništa, da finalizuje taj posao.

Krajnje je vreme je da se na taj slučaj stavi tačka, da se on ne bi vukao kao slučaj Kenedi. Uvek se nešto zataškava, uvek se neko štiti. Nije valjda toliko značajna uloga Nebojše Čovića u Fudbalskom klubu „Crvena zvezda“ da bi ga to oslobodilo odgovornosti od zavere za ubistvo Đinđića? Tako ispade, da je režim u njega imao poverenja da ga ubaci u „Zvezdu“, da rešava probleme, a ovamo mnogo veći problem nije razrešen.

Što se tiče ubistva dvojice gardista, ovde je neki pomak postignut. Očigledno je da je Vuk Jeremić učestvovao u zataškavanju ali mu je uloga mogla biti minimalna, jer je uživao privilegiju da vojni rok služi u kabinetu Borisa Tadića. Ja nikad nisam čuo na svetu da je tako nešto moguće – civilno služenje vojnog roka u kabinetu predsednika Republike. Niko to ovde nije znao, koliko se sećam, dok sad nismo obavešteni.

Ne sumnjam da je on umešan u zataškavanje, ali mu ne može uloga biti najvažnija. Čija je tu uloga najvažnija? Borisa Tadića i onog monstruma Miodraga Rakića, famoznog Mikija Rakića, koji je tada žario i palio Srbijom, koji stoji iza svih monstruoznih afera, nameštaljki, podlosti, kleveta koje su plasirane protiv političkih protivnika. Ja znam da on ima zasluga za formiranje vaše naprednjačke stranke ali mrtav je pa ne morate svaki dan da mu zahvaljujete, ali razjasnite njegovu ulogu sad kad ne može da podleđe krivičnoj odgovornosti. Uloga se može razjasniti.

Ne može se ništa tu uraditi dok se ne sasluša Boris Tadić. Šta se čeka? Saslušava se Jeremić kao vojnik na odsluženju civilnog vojnog roka pridodat kabinetu Tadića a ne saslušava se Tadić. Jeremić je mogao Tadićeve naloge da izvršava u svrhu zataškavanja a ne samoinicijativno da vodi akciju. Tu moć nije mogao imati. Jeste

umešan pa tako politički diskvalifikovan. I ako je samo bila svrha, da se postigne njegova politička diskvalifikacija, to je postignuto, ali dajte da se razjasni ubistvo dvojice gardista.

Da li je u pitanju neka strana oružana sila, koja je ilegalno angažovana da juri haške begunce, ili je u pitanju šverc oružjem pa su gardisti videli nešto što nisu smeli da vide ili, vidim sad novu pretpostavku, da su neki oficiri bili umešani u šverc drogom, to se vidi jutros u medijima. Bez policije to ne može do kraja da se razjasni, a policija skrštenih ruku čeka da se problemi sami reše.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marjana Maraš.

MARJANA MARAŠ: Dame i gospodo narodni poslanici, želim danas da postavim poslaničko pitanje Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine i Ministarstvu finansija.

Prethodnih nedelja građanima su putem pošte uručena rešenja za naknade za odvodnjavanje za 2015. i 2016. godinu. Situacija slična onoj od prošle godine, kada su im takođe uručena rešenja za naplatu za protekle dve godine, koje moraju da plate u roku od 15 dana.

Pored toga što je dat kratak rok od 15 dana, veoma često su ta rešenja zasnovana na netačnim podacima, koji su uvećani tako da u konačnom rešenju iznos naknade bude veći i nekoliko puta. Ono što ohrabruje, što pozdravljamo i zbog čega postavljam pitanje Ministarstvu poljoprivrede i gospodinu Nedimoviću jeste zasnovano na njegovoj izjavi da ubuduće naknade za odvodnjavanje neće obračunavati poreska uprava već će to činiti nadležna vodoprivredna preduzeća.

Svesni smo da je naknada propisana zakonom i da je kao takva obaveza za plaćanje, svesni smo koliki je njen značaj, naročito za odbranu od poplava, ali upravo zbog svega toga neophodno je da se ona obračuna na tačnim podacima. Zbog toga svoje pitanje postavljam Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine – na osnovu kojih podataka će se vršiti obračun naknada, da li će se rešenja dobijati početkom ili sredinom godine, i da li će se dobijati za jednu kalendarsku godinu ili će se plaćati kvartalno?

Istovremeno, drugo pitanje postavljam Ministarstvu finansija – šta građani mogu da učine povodom rešenja u kojima je pogrešno obračunato i koji je najefikasniji i najbrži način da se njihovi problemi reše?

Na kraju, navela bih samo tužbu koju je podnela jedna građanka, u kojoj se pozvala na bitne povrede materijalnog prava i nepravilnu primenu propisa. Naime, članom 169. Zakona o vodama regulisan je osnov plaćanja naknade za odvodnjavanje, i u istom se navodi – naknada za odvodnjavanje plaća se za uređenje vodnog režima zemljišta na melioracionom području, odnosno području za odvođenje suvišnih voda sistemima za odvodnjavanje, kojima upravlja javno vodoprivredno preuzeće.

Na osnovu ovog člana osporenim rešenjem građanka je nezakonito zadužena naknadom za odvodnjavanje, pošto se kuća i dvorište nalaze u strogom centru grada, koji ne spada u melioraciono područje niti postoje sistemi za odvodnjavanje kojima upravlja javno vodoprivredno preduzeće. Jedina voda koja se pojavljuje u dvorištu je kiša koja pada i upija je zemlja ili odlazi kroz kanalizaciju, koja se uredno plaća Javnom komunalnom preduzeću u Vrbasu, što znači da ne postoji zakonski osnov za plaćanje naknade za odvodnjavanje.

Ona se ovom prilikom pozvala i na član 170. stav 1. tačka 3) Zakona o vodama, kojim se reguliše pojam obveznika i plaćanja. Naime, ispred kuće postoji atmosferska kanalizacija, u koju se sliva sav višak vode, i ista je izgrađena pre dvadesetak godina iz sredstava samodoprinosu. Na istom mestu celom dužinom ulice sa jedne i druge strane prethodno je bio jarak, koji je zatrpan, i u koji se slivao višak vode koji je zemlja posle upijala. Postavlja se pitanje da li to na šta se ona pozvala, shodno navedenim odredbama, nju isključuje kao obveznika naknade za odvodnjavanje. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Žarko Mićin.

ŽARKO MIĆIN: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, današnje pitanje uputiću Ministarstvu finansija, Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave.

Naime, na sednici Narodne skupštine prošle nedelje, kad smo raspravljali o budžetu, poslanik Radoslav Milošević Kena, inače bivši predsednik opštine Smederevska Palanka, u svom izlaganju pokušao je da omalovaži investicije i rad gradonačelnika Novog Sada, gospodina Miloša Vučevića. Pokušao je da omalovaži čoveka zahvaljujući kome upravo u Novom Sadu imamo danas dve investicije – američke kompanije „Lir“ i „Delfi“, koje će zaposliti 5.000 ljudi, a trenutno zapošljavaju 3.000 ljudi, čoveka zahvaljujući kome Novi Sad ima najsavremeniju radnu zonu za buduće investicije i čoveka zahvaljujući kome je grad Novi Sad evropska prestonica kulture i evropska prestonica mladih.

Postavljam pitanje – odakle mu hrabrost da spominje bilo kog predsednika opštine kada znamo da je, dok je on bio na čelu opštine Smederevska Palanka, ta opština bila najzaduženija opština u Srbiji, sa dugom od preko tri milijarde dinara, što je 3,5 budžeta ove opštine? To vam je kao da se ova opština zaduživala u zadnjih 10 godina svaki dan milion dinara.

Kako je opština Smederevska Palanka u vreme ovog velikog stručnjaka za vođenje lokalne samouprave postala najzaduženija opština u Srbiji upravo govori izveštaj DRI za 2012. godinu. Tako, na primer, on je kao inovativan predsednik opštine iskoristio gradski fudbalski klub „Jasenica 911“, koji nema organe kluba a ima registrovane igrače, i osnovao ustanovu, odnosno sportsku organizaciju Fudbalski klub „Jasenica 1911“ kao indirektnog korisnika budžeta i preko te ustanove vršio isplatu

premija i stipendija, pri čemu se dešavalo da su sa računa, čekovima bez pokrića, dnevno podizani iznosi od 300.000 dinara.

Takođe, prema rečima revizora, preko ove ustanove je samo u 2012. godini bez osnova isplaćeno 17.494.000 dinara, a ovom istom klubu 2015. isplaćeno je 20.000.000 dinara. Kao iskusan sportista i predsednik opštine nastavio je sa ovom praksom i u 2012. godini i, po rečima revizora, bez pravnog osnova isplaćeno je ukupno 30.000.000 dinara, a od toga bez kriterijuma dodeljeno Centru za razvoj sporta i amaterizma 29.000.000 dinara. Prema nalazu revizora, on je bio darežljiv i prema udruženjima građana, kojima je bez zaključenog ugovora i bez javnog konkursa isplaćeno 5.559.000 dinara.

Takođe, izveštaj DRI kaže da je u vreme ovog vrhunskog predsednika opštine u 2012. godini bez verodostojne dokumentacije o nastaloj poslovnoj promeni iz budžeta opštine Smederevska Palanka isplaćeno 110.000.000 dinara. Dakle, u vreme ovog vrhunskog predsednika opštine iz budžeta Smederevske Palanke je bez pravnog odnosa, bez verodostojne dokumentacije i samim tim nezakonito potrošeno 163.602.000 dinara.

Inače, ovaj „vrhunski“ predsednik opštine je i veliki protivnik stranačkog zapošljavanja, koji je SNS više puta neosnovano prozivao zbog navodno stranačkog zapošljavanja a za njegovog mandata je samo u 2012. godini zaposleno 65 osoba više od broja propisanog Zakonom o maksimalnom broju zaposlenih. Zahvaljujući tome je nezakonito isplaćeno 25.000.000 dinara na ime zarada. Takođe, do kraja svog mandata ovaj „vrhunski“ predsednik opštine je ovu malu opštinu ostavio sa 820 zaposlenih. Pazite, 820 zaposlenih na 50.000 stanovnika!

Da bih vam pokazao kakav je predsednik opštine zaista bio gospodini Milojević i kako se odnosio prema parama građana Smederevske Palanke i parama građana Srbije, postavljam sledeća pitanja: Koliki je bio ukupan dug Grada Smederevska Palanka, uključujući dugove svih ustanova, javnih preduzeća, direktnih, indirektnih korisnika budžeta, na dan 31. decembar 2011. godine, a koliki je bio dug na dan 31. decembar 2015. godine?

Koliko je ukupno isplaćeno sredstava 2012, 2013, 2014. i 2015. godine sa računa Opštine Ustanovi „Jasenica 1911“? Koliko je ukupno sredstava u 2012, 2013, 2014. i 2015. godini sa računa Opštine isplaćeno Centru za razvoj sporta i amaterizma? Koliko je ukupno sredstava 2012, 2013, 2014. i 2015. godine isplaćeno sa računa udruženjima građana i koliko je lica više zaposleno na neodređeno i određeno vreme u Opštini, opštinskoj upravi i svim direktnim i indirektnim korisnicima budžeta opštine Smederevska Palanka u odnosu na maksimalan broj zaposlenih u ovoj opštini koji je definisan Zakonom o određivanju maksimalnog broja zaposlenih u administraciji, i to u 2012, 2013, 2014. i 2015. godini? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

(Miroslav Aleksić: Odustajem.)

Zahvaljujem.

Pošto se više niko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa ne javlja za reč, nastavljamo sa radom.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: Jasmina Karanac, Nataša Mihailović Vacić, dr Milorad Mijatović i Nenad Konstantinović.

Prelazimo na tačke 12–14. dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU, PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU i PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VODAMA (zajednički načelni pretres).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su pozvani da današnjoj sednici prisustvuju: Branislav Nedimović, ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine, Nenad Katanić i Zoran Janjatović, pomoćnici ministra poljoprivrede i zaštite životne sredine, Nataša Milić, vršilac dužnosti direktora Republičke direkcije za vode u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine, Milan Njegovan, načelnik Odeljenja u Republičkoj direkciji za vode u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine i Radivoje Nadlački, savetnik ministra poljoprivrede i zaštite životne sredine.

Saglasno Odluci Narodne skupštine da se obavi zajednički načelni pretres o predlozima zakona iz tačaka 12, 13. i 14. dnevnog reda, a pre otvaranja zajedničkog načelnog pretresa, podsećam vas da, shodno članu 97. Poslovnika Narodne skupštine, ukupno vreme rasprave za poslaničke grupe iznosi pet časova, kao i da se ovo vreme raspoređuje na poslaničke grupe srazmerno broju narodnih poslanika članova poslaničke grupe.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 157. stav 2. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram zajednički načelni pretres o: Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama.

Da li predstavnik predlagača Branislav Nedimović, ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine, želi reč?

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, meni je veliko zadovoljstvo što danas imam priliku sa svojim saradnicima da vam

predstavim ono što nam je ideja za izmene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, izmene i dopune Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i izmene i dopune Zakona o vodama.

Na sednici Odbora pojavilo se jedno od pitanja – iz kojih razloga idemo na hitan postupak u predlaganju izmena i dopuna Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju? Jedan je odgovor. Svi ste svesni priče oko IPARD procedure, oko sredstava iz EU koja su namenjena za poljoprivredu, u iznosu od 175.000.000 evra koja su namenjena za Srbiju. O njima se mnogo govorilo prethodnih godina, ali ona u ovom trenutku, zbog nepostojanja akreditacije naše Uprave za agrarna plaćanja, nisu na raspolaganju našim poljoprivrednim proizvođačima.

Osmog avgusta, nekoliko dana pre formiranja Vlade Republike Srbije, dobili smo izveštaj sa nekoliko blokirajućih faktora za akreditaciju Uprave za agrarna plaćanja i uopšte ustanovljenje IPARD procedure. Ti blokirajući faktori, o kojima se često pisalo u medijima, ali na način kako taj novac nama nije dostupan, što nije tačno pa bih želeo sad nekoliko reči da kažem o tome.

Kao prvi blokirajući faktor bili su stavljeni ljudski kapaciteti. Želim da vam kažem da će do polovine januara kompletna procedura u vezi s angažovanjem lica u okviru Uprave za agrarna plaćanja biti gotova; 42 lica već je zaposleno i još 50 će biti zaposleno. Ovo je neophodno kako bi se uopšte mogla dobiti akreditacija i kako bi se mogla implementirati procedura.

Podsetiću vas, ako ima išta u EU na čemu su zemlje članice ostvarile korist, to su sredstva na osnovu zajedničke evropske poljoprivredne politike, i to je ono čemu mi treba da težimo. Ovaj blokirajući faktor biće, da tako kažem, otklonjen.

Druga stvar su bili propisi. Jedan od dva propisa jesu izmene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Ta stvar se nalazi danas pred vama. U najvećem delu ove odredbe usredsređene su na IPARD – na njegove procedure, na nosioce, rokove koji su neophodni za sprovođenje, žalbene procedure ukoliko do njih dođe, jer postupak je transparentan, ustanovljavanje posebnih alata za kontrolu na licu mesta, ustanovljavanje službenika Uprave za agrarna plaćanja koji će imati pravo da kontrolišu šta se to dešava na licu mesta.

Na ovaj način ćemo otkloniti još jednu prepreku da bismo mogli da otvorimo i Poglavlje 11, koje se odnosi na poljoprivredu. Mislim da je ove izmene i dopune trebalo da donesemo ne danas već i ranije, kako bismo sve ove stvari rešili, ali... Moramo da radimo jako brzo. Mi smo u Akcionom planu, koji će biti predložen tokom današnjeg dana Evropskoj komisiji, predvideli da u aprilu već budemo spremni za potpunu akreditaciju naše Uprave i da već u drugoj polovini 2017. godine imamo prvi konkurs za IPARD sredstva koja će biti namenjena poljoprivrednim proizvođačima i prerađivačima.

Imamo još nekoliko stvari koje su povezane da bismo mogli da dobijemo akreditaciju. Tiču se nekih pravilnika koje moramo doneti u Ministarstvu poljoprivrede – oni su već u izradi i biće gotovi tokom januara – i stvari koje se tiču objekata u smislu njihove bezbednosti i IT standarda, što će biti zadovoljeno. I mi ćemo biti spremni za to.

Na ovaj način mi realizujemo jednu od tačaka ekspozea premijera Vučića, da ćemo imati pristup sredstvima iz EU i da će biti iskorišćeno ovih 175.000.000 evra, koji su na raspolaganju Srbiji. Isto tako želim da kažem da će pun kapacitet ovih sredstava biti na raspolaganju Srbiji. Neće biti nikakvih umanjenja. Moramo da radimo brzo, i iz tog razloga se nalaze izmene i dopune ovog zakona pred vama. Ono što je nama jako važno to je da će za nabavke koje se tiču opreme, mehanizacije, skladišnih kapaciteta na ovaj način biti još jedan kanal kuda će moći da se finansiraju ovakvi projekti.

Pored toga, mi imamo tri nova alata koji bi trebalo da pomognu u funkcionisanju naše poljoprivrede. Pre svega, kroz ustanovljavanje Sistema za identifikaciju zemljišnih parcela, tzv. LPIS. Na ovaj način moći ćemo jasno da definišemo područja na kojima se obavlja poljoprivredna proizvodnja. Omogućiće nam i olakšati komasaciju, da utvrdimo koje je to sve zemljište koje može da se koristi za poljoprivrednu proizvodnju.

Druga stvar koja nam je jedan od alata koji ćemo koristiti jeste tzv. FADN sistem, Sistem računovodstvenih podataka na poljoprivrednim gazdinstvima. Jako je važno da ovo implementiramo kako bi naši poljoprivredni proizvođači mogli kasnije da ostvaruju benefite od sredstava koja će biti na raspolaganju našoj državi. Isto tako, biće ustanovljen i Sistem tržišnih informacija poljoprivrede Srbije. Moramo na jednom mestu imati kompletnu analitiku kako bismo na kvalitetan način mogli da upravljamo sistemom.

Što se tiče predloga za izmene i dopune drugog zakona, koje su u vezi sa podsticajima, ovde se radi o dopunama, odnosno širenju kruga lica koja imaju pravo da ostvaruju podsticaje za svoju poljoprivrednu proizvodnju. Podsetiću vas da je budžet za poljoprivredu za 2017. godinu 3.320.000.000 veći. Mi smo četiri puta više sredstava opredelili u budžetu za razvoj onih mera konkurentnosti koje se tiču nabavke opreme za sve investicije. I to je još jedna od stvari koja je bila sadržana u ekspozeu premijera. Umesto 526.000.000, koliko je bilo predviđeno u 2016. godini, mi ćemo imati 2.200.000.000 sredstava namenjenih za ovo.

Korisnici sredstava na koje širimo krug su oni koji se bave stočarstvom, i to oni koji će moći da proizvode juneće meso, koje je na tržištu dosta traženo. Mi na ovaj način želimo da utvrdimo pravo tih lica da dobiju određene podsticaje kako bi se i ova vrsta stočarske proizvodnje unapredila.

Ono što posebno želim da istaknem je uvođenje kategorije mladih poljoprivrednih proizvođača, koja je sadržana u izmenama i dopunama zakona, koji će imati pravo da koriste i bespovratna sredstva za ostvarivanje svoje poljoprivredne proizvodnje. Isto tako, po posebnim programima imaće pravo da koriste i startup kredite, dakle kredite za početnike u poljoprivrednoj proizvodnji – bez obzira da li se radi o primarnoj ili o prerađivačkoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Nama je ideja da naročito u devastiranim područjima poput, navešću samo nekoliko primera, Bele Palanke, Trgovišta, Svrljiga, Babušnice i sličnih lokalnih zajednica, pokušamo da ovo bude jedan od alata kako ćemo ljude ostaviti da žive na tom području. I ne samo ostaviti da žive na tom području, nego i da neka druga lica dođu i zasnuju svoju poljoprivrednu proizvodnju, zasnuju svoj život tamo, jer ćemo za ta područja predvideti veće iznose subvencija nego za druga.

Mislim da je to jako važno i da ovo treba da bude jedan od alata kojima se borimo kako ne bi došlo do praznjenja određenih područja, naročito na prostoru istočne i južne Srbije. Tamo ima raznovrsnih poljoprivrednih proizvodnji, koje ljudi vrlo često stavljaju u drugi plan. Naročito kada uvežemo ove alate vezano za mlade poljoprivrednike i ovo što je povezano sa stočarstvom, sa proizvodnjom veće količine junećeg mesa, mi možemo da očekujemo da na tim prostorima dođe do razvoja ove grane poljoprivredne proizvodnje. Isto tako, ponekad je u drugi plan, treći plan stavljeno i lekovito bilje, po kojima su ti krajevi poznati.

Nama je jako važno da pored osnovne poljoprivredne proizvodnje razvijemo i prerađivačke kapacitete na tim prostorima i da dođe do formiranja tržišta koje je sposobno da apsorbuje proizvedenu robu na tim prostorima. Ne da više proizvodimo kvalitetnu a jeftinu robu, nego da se ona prerađuje na tim prostorima kako bi kao poluproizvod ili krajnji proizvod odlazila na tržište Srbije ili tržišta koja su ovoj zemlji na raspolaganju.

Ono što sam juče isto tako primetio tokom rasprave na Odboru za poljoprivredu jeste bojazan da nema osiguranja, da je izbačeno osiguranje, odnosno subvencionisanje osiguranja poljoprivredne proizvodnje. To nije tačno. Ono se nalazi pod merom upravljanja rizicima. Mi smo preuzeli metodologiju iz evropskih direktiva, iz prostog razloga da bismo na kvalitetan način mogli da sinhronizujemo dve legislative kako bismo mogli da budemo korisnici veće količine sredstava.

Samo ću vam reći da je upravljanje rizicima jedan generički pojam, koji ne podrazumeva samo subvencionisanje osiguranja, premije osiguranja, nego i mnoge druge stvari koje u ovom trenutku predstavljaju problem na tržištu. Naročito u kritičnim situacijama, bilo da se pojavljuje manjak određenih poljoprivrednih proizvoda ili da se pojavljuje višak poljoprivrednih proizvoda.

Dakle, razvijamo alate da regulišemo tržište poljoprivrednih proizvoda, i nama je ideja da u sledećoj godini donesemo i poseban propis koji će ovo regulisati.

Ova mera koja postoji kao upravljanje rizicima je jedan generički pojam, obuhvata više alata koji će kroz podzakonske akte biti potpuno definisan.

Poslednji, ne manje važan, propis koji je pred vama su izmene i dopune Zakona o vodama. Podsetiću vas da je 2010. godine donet poslednji propis. Da budem malo slikovit, mnogo vode je i Savom i Dunavom proteklo od tog perioda, ali je i mnogo kritičnih situacija bilo od 2010. godine. Ne treba da vas podsećam da smo 2014. godine u maju imali poplave, da smo to imali i 2016. godine od bujičnih voda.

Sve te stvari, sva iskustva implementirana su u izmene i dopune Zakona o vodama, sve ono što je predstavljalo problem, a navešću nekoliko stvari koje su rešene izmenama i dopunama Zakona o vodama. Da li će biti uspešno ili ne, to zavisi od toga kako se budemo odnosili prema ovoj stvari, a imaćemo pravni okvir.

Ono što je sigurno problem to je što nismo posmatrali reke onako kako to bog zapoveda, po hidrografskim slivovima, nego smo vrlo često imali administrativne barijere. Tako su na Savi do jednog kilometra upravljale „Vode Vojvodine“, posle toga „Srbijavode“, a nakon toga „Beogradvode“ i onda nam se pojavio 2014. godine problem kako koordinirati sve te subjekte na kvalitetan način. Izmenama i dopunama ovog zakona razrešavamo tu dilemu i upravljanje rekama ići će na bazi njihovih tokova, na osnovu hidrografskih slivova, a ne na osnovu administrativnih područja koja postoje.

Isto tako želim da kažem da su posle 2010. godine doneta dva jako važna zakona za funkcionisanje celokupnog pravnog sistema Srbije. Jedan je Zakon o javnoj svojini, a drugi Zakon o planiranju i izgradnji. Izmenama i dopunama Zakona o vodama prilagodili smo se potpuno Zakonu o javnoj svojini i definisali način na koji se odnosimo prema vodoprivrednim objektima i vodnim površinama.

Šta smo imali po prethodnim propisima, propisima iz 2010. godine, pre šest godina? Za vodni prostor koji je postojao uz reku nisu postojale licitacije, nisu postojali transparentni postupci nego jednostavno – ko pre devojci, njemu devojka. Po tom principu se odigravala čitava procedura. Sada imamo jasne, transparentno definisane procedure, u skladu sa Zakonom o javnoj svojini, kako se može doći u zakup jednog vodnog prostora.

S druge strane imamo objedinjenu proceduru koja je definisana Zakonom o planiranju i izgradnji, gde teret pribavljanja dokumentacije od bilo koje ustanove, bilo kog javnog preduzeća pada na onog koji izdaje dozvolu. To smo implementirali u izmene i dopune Zakona o vodama, tako da sada kada nadležno vodoprivredno preduzeće izdaje vodni akt ili vodnu dozvolu na njega pada teret a ne na stranku. Ne da pojedinac mora da trči od vrata do vrata, nego nadležno javno preduzeće mora da prikupi svu neophodnu dokumentaciju za stranku koja želi da učestvuje u postupku.

Na ovaj način činimo postupak transparentnijim, smanjujemo birokratske procedure, olakšavamo građanima i zainteresovanim licima da dođu do vodnih akata koji postoje u našim propisima.

Šta to može da predstavlja u životu jednog čoveka? Kada želi da vrši navodnjavanje na nekom većem prostoru, a zbog kapaciteta je neophodno da se dobije bilo koji vodni akt, nadležno vodoprivredno preduzeće, u zavisnosti od toga gde se nalazi određena poljoprivredna površina, gde se želi razviti sistem za navodnjavanje, biće dužno da u ime tog poljoprivrednika pribavlja sve uslove i sve saglasnosti.

Isto tako želim da kažem da smo kod velikih infrastrukturnih projekata koji se protežu na dve teritorije koje na poseban način regulišu određene prostore imali da je, na primer, za određenu vrstu objekata infrastrukture dozvolu izdavala, što se tiče voda, do jedne tačke AP Vojvodina a od druge tačke nadležni organ na prostoru Srbije. Ovim smo uprostiti čitavu tu stvar i definisali organ koji izdaje vodna akta za ceo infrastrukturni projekat.

Isto tako, u pogledu prečišćavanja komunalnih otpadnih voda usvojili smo evropske direktive kako bismo na kvalitetan način mogli imati sistem prečišćavanja otpadnih komunalnih voda. Razvija se čitav ovaj sistem objekata. Različiti su izvori finansiranja. Negde se to finansira iz budžeta lokalnih samouprava, negde lokalne samouprave konkurišu za IPA projekte. Evo npr. imamo u IPA 2017. jedan ogroman projekat za prečišćavanje otpadnih voda u Nišu, od 53.000.000 evra. Nama su neophodni novi standardi kako bismo na kvalitetan način mogli da upravljamo komunalnim otpadnim vodama.

Ono što je jako važno reći, kompletan sistem upravljanja u kriznim situacijama, kada je reč o vodama, pravila i okvir na osnovu kojih će subjekti koji učestvuju aktivno u sistemu odbrane, određivaće Ministarstvo poljoprivrede preko svojih nadležnih organa. Na ovaj način želimo da napravimo koordinaciju i sistem jedinstva u načinu upravljanja. Bio sam i sam svedok 2014. godine, kada su bile velike poplave, šta se dešava na osnovu zakona koji sada želimo da menjamo, gde smo imali različita pravila postupanja na različitim prostorima.

Ovo je jedan jedinstveni prostor, jedna država. Na osnovu hidrografskih slivova mora da se upravlja – u krajnjoj liniji zato je i osnovana Dunavska komisija od strane EU, zato imamo i Savsku komisiju kao jedan od alata, a sa treće strane sada razgovaramo i sa nadležnim institucijama BiH i Crne Gore da i tokom reke Drine na jedinstven način upravljamo. Tako možemo da imamo punu koordinaciju, a kada na vreme imate informaciju, onda možete da donosite pravilne odluke.

Zbog toga vas molim da podržite ove izmene propisa u danu za glasanje. Ovo ministarstvo će sve amandmane koji idu u prilog razvijanja sistema prihvatiti. Hvala vam puno i stojimo vam raspolaganju.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li izvestioci nadležnih odbora žele reč?

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč?

Reč ima narodni poslanik Arpad Fremond.

ARPAD FREMOND: Poštovani predsedavajući, poštovano predsedništvo, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, dozvolite mi da u ime Poslaničke grupe SVM–PDD iznesem mišljenje o predlozima zakona koji se nalaze na dnevnom redu.

Najpre ću govoriti o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Poslanička grupa SVM na početku 2013. godine pozdravila je odluku o donošenju jednog takvog zakona. Svi se dobro sećamo šta je bilo prethodnih godina. Postojale su uredbe i naši poljoprivredni proizvođači nisu znali šta ih čeka u narednoj godini. Donošenje ovog zakona bilo je prvenstveno važno za naše poljoprivredne proizvođače, jer je kroz ovaj zakon država konačno uobličila transparentnu politiku podsticaja u poljoprivredi.

Svi znamo da je u poljoprivrednoj proizvodnji jako važna predvidivost. Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju stvara se stabilna, dugoročna i predvidiva poljoprivredna politika. Međutim, najpre zbog situacije u kojoj se država nalazila na kraju 2014. godine i 2015. godine, došlo je do izmena i dopuna ovog zakona, iz potrebe za unapređenjem osnovnih elemenata poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, u skladu sa promenama ekonomskog i tržišnog ambijenata izazvanim posledicama globalne ekonomske krize u proteklih nekoliko godina.

Trenutno važeći zakon stavlja u fokus poljoprivredna gazdinstva koja koriste do 20 hektara obradivog poljoprivrednog zemljišta, što predstavlja najbrojniju kategoriju gazdinstava. Odluka o spomenutim izmenama je bila teška za naše poljoprivrednike i iskreno se nadam da ćemo biti u prilici da u narednim godinama povećamo iznose za subvencije po hektaru, jer ako želimo da naši proizvođači budu konkurenti na tržištu EU, odnosno da se takmiče sa proizvođačima iz EU, to će biti neophodno. Juče smo na Odboru za poljoprivredu razgovarali o tome i gospodin ministar Nedimović isto je rekao da se nada da ćemo u narednim godinama moći da povećamo iznose.

Za nas poslanike SVM od izuzetnog je značaja da su po ovom predlogu zakona iznosi izdvojeni za poljoprivredu najmanje 5% prihoda od strane nacionalnog budžeta, što je od strane Vlade Republike Srbije i budžetom za 2017. godinu ispunjeno. Pozitivno je i to da se ovim izmenama i dopunama dalje proširuje opseg mera u oblasti stočarske proizvodnje. S obzirom na to da se u okviru podsticaja uvode nove mere, proširuje se krug korisnika podsticaja u oblasti direktnih plaćanja za stočarsku proizvodnju.

Drugo, u okviru podsticaja za mere ruralnog razvoja uspostavlja se nova klasifikacija mera, koja predstavlja korak napred u harmonizaciji sa merama drugog

stuba zajedničke poljoprivredne politike EU, što je cilj pregovora o pristupanju EU u okviru Poglavlja 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj.

Prema najavama gospodina Nedimovića, naši poljoprivrednici u 2017. godini mogu da računaju na sledeće mere: po novom zakonu, odnosno nakon prihvatanja budžeta za 2017. godinu i nakon donošenja uredbi, oni će dobiti kroz direktna plaćanja iznos od 4.000 dinara po hektaru – znam da proizvođači nisu prezadovoljni ovim iznosima, međutim, najvažnije je da oni budu isplaćeni što pre, jer su im sredstva izuzetno potrebna; pored toga, ostaje i premija za mleko od sedam dinara, za mlečne krave podsticaj od 25.000 dinara po grlu, za tovnu junad 10.000 dinara, za krmače i neraste povećavaju se sredstva, po najavi gospodina ministra, sa 7.000 na 10.000 dinara po grlu, za koze i ovce ostaje 7.000 dinara, za jagnjad i jarad 2.000 dinara, za tovnne svinje 1.000 dinara i po košnici pčela proizvođači mogu da računaju na 720 dinara.

Smatram da je to dobro. Naravno, oni proizvođači koji se bave organskom proizvodnjom mogu da računaju na još veća sredstva.

Prema Predlogu zakona podsticaji za mere ruralnog razvoja su investicije u poljoprivredi za unapređenje konkurentnosti, dostizanje standarda kvaliteta, održivi ruralni razvoj, unapređenje ruralne ekonomije, priprema i sprovođenje lokalnih strategija ruralnog razvoja i podsticaj za podršku savetodavnim i stručnim poslovima u poljoprivredi.

Za nas su od posebnog značaja savetodavne službe, jer su mnogi poljoprivredni proizvođači starije osobe pa im je od izuzetnog značaja da dobiju pomoć savetnika. Inače, Savez agrarnih udruženja Vojvodine, sa sedištem u Senti, sa kojim imamo izuzetno dobru saradnju, pomaže naše poljoprivrednike u mnogim opštinama u Vojvodini. Lokalna samouprava Bačke Topole, iz koje ja dolazim, isto izdvaja neke podsticaje za savetodavnu službu. Ti ljudi su savetnici koji pomažu našim poljoprivrednicima kad prema Trezoru predaju zahteve i izuzetno je značajan njihov posao.

Sada pitanje za vas, gospodine ministre, glasi – da li, pored stručnih lica u savetodavnim službama, u ovu službu mogu da se uključe i stručnjaci raznih udruženja? Da li postoji mogućnost za to? Nadam se da ćemo naći način da udruženja dobiju podršku za takvo poslovanje. Naravno, ostaje i kreditna podrška, koja je takođe izuzetno značajna za sve naše poljoprivrednike.

U okviru podsticaja za proizvodnju proširuju se podsticaji u stočarstvu, i to: za uzgoj teladi za tov, kvalitetne priplodne tovnne krave i bikove, kvalitetne priplodne ovnove i jarčeve i kvalitetne priplodne nerasti.

Dobro je što je pored uslova propisanih važećim zakonom u vezi sa pravom na korišćenje podsticaja u stočarstvu propisano da za korišćenje podsticaja – lice koje je steklo pravo na korišćenje mora da ispuni uslov da su ta grla prijavljena na

njegovom poljoprivrednom gazdinstvu a pod kontrolom pravnih lica ovlašćenih za posao selekcije – odgajivačke organizacije. Što se tiče podsticaja za krave, za uzgoj teladi za tov, predlogom je predviđen minimalni iznos od 5.000 dinara po grlu. To je novina koju podržavamo.

U vezi sa umanjnjem isplata direktnih plaćanja predviđa se da se umanjnje u propisanim granicama vrši samo za iznose koji prelaze propisane limite, što je povoljnije od rešenja u važećem zakonu, kojim se umanjuje isplata ukupnog iznosa.

Važne su i vrste podsticaja za mere ruralnog razvoja: unapređenje konkurentnosti, očuvanje i unapređenje životne sredine i prirodnih resursa, diverzifikacija dohotka i unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima, priprema i sprovođenje lokalnih strategija ruralnog razvoja i unapređenje sistema kreiranja i prenosa znanja. Nadam se da će u ovaj posao biti uključena i razna poljoprivredna udruženja. Ona su prisutna na terenu, organizuju razne manifestacije, stručne skupove, pa je izuzetno značajan njihov rad.

Prethodno navedeni podsticaji za mere ruralnog razvoja se sprovode kao naknade dela troškova u određenom procentu od vrednosti pojedine vrste mere i utvrđuje se u minimalnom iznosu od 30% ukupne vrednosti, odnosno 45% za područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi. Pozitivno je i to što je preciznije uređeno korišćenje podsticaja za organsku, biljnu i životinjsku proizvodnju.

Drugi na dnevnom redu je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom i ruralnom razvoju. Zakon se donosi iz razloga preuzimanja obaveza iz Zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Republike Srbije i Evropske komisije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Evropske unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA 2), i iz razloga Sektorskog sporazuma između Republike Srbije i Evropske komisije o mehanizmima primene finansijske pomoći Unije pod Instrumentom za prepristupnu pomoć u oblasti podrške poljoprivredi i ruralnom razvoju, to je tzv. IPARD 2.

Na osnovu Finalnog izveštaja o zapažanjima i preporukama Evropske komisije, Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj, u vezi sa pregledom zahteva za poveravanje zadataka izvršenja budžeta Srbiji utvrđeno je da se nacionalni zakon o poljoprivredi mora prilagoditi Sektorskom sporazumu. Kao najvažnije izmene koje treba izvršiti su: uključivanje rokova u skladu sa Sektorskim sporazumom, kao što je gospodin ministar i rekao, uključivanje žalbenih postupaka, statusa poljoprivrednih inspektora za kontrolore na licu mesta i drugo. Ovaj nalaz okarakterisan je kao blokirajući faktor, koji se reguliše kroz predložene izmene i dopune zakona.

Sticanjem statusa kandidata u martu 2012. godine Srbija je dobila mogućnost da koristi sredstva i komponente IPARD fondova namenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju, pri čemu je nužni uslov akreditovanje decentralizovanog sistema upravljanja.

Deo operativne strukture ovog sistema čini upravo Uprava za agrarna plaćanja. Glavni cilj donošenja zakona je stvaranje pravnog osnova za sprovođenje IPARD programa u Republici Srbiji i omogućavanje korišćenja sredstava iz IPARD fonda koja su namenjena dostizanju standarda i konkurentnosti u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Izmene i dopune se odnose na odredbe kojima se uređuje postupak rada Uprave za agrarna plaćanja, u pogledu dodeljivanja sredstava iz IPARD 2. Istakao bih samo nekoliko: pravilo posebnog postupka za sprovođenje i kontrolu IPARD programa – predlaže se novi akt kojim se definiše IPARD program, koji donosi Vlada na predlog ministarstva, uvodi se Sistem računovodstvenih podataka na poljoprivrednim gazdinstvima i uvodi se Sistem za identifikaciju zemljišnih parcela koji predstavlja skup podataka o zemljišnim parcelama.

Smatram da je od strateškog značaja za celu državu i za sve naše poljoprivrednike da uradimo sve da bi u što skorije vreme ispunili sve zahteve i da će Uprava za agrarna plaćanja napokon dobiti akreditaciju, jer samo tako možemo da jačamo konkurentnost naših poljoprivrednika. Kao što smo čuli od gospodina ministra, cilj je da se to uradi već na početku 2017. godine. Ja sam siguran da će i gospodin Nedimović i gospodin Žarko Radat, koji je direktor Uprave za agrarna plaćanja, uraditi sve da to bude i tako.

Treći na dnevnom redu je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama. Jedan od glavnih razloga za donošenje zakona je usaglašavanje Zakona o vodama sa drugim propisima u našem pravnom sistemu, koji su doneti posle stupanja na snagu zakona, i dalje usaglašavanje sa zakonodavstvom EU u oblasti voda. Bitne izmene i dopune su da su vode definisane kao prirodno bogatstvo u svojini Republike Srbije i vrši se usklađivanje za Zakonom o javnoj svojini, što je malopre spomenuo i gospodin ministar.

Upravljanje vodnim zemljištem u javnoj svojini vršiće javno vodoprivredno preduzeće osnovano za obavljanje vodne delatnosti na određenoj teritoriji. Jako je bitno da su prihodi od zakupa vodnog zemljišta na teritoriji AP Vojvodine prihodi Budžetskog fonda za vode AP i koriste se za finansiranje poslova od opšteg interesa u oblasti upravljanja vodama.

Što se tiče prava preče kupovine vodnog zemljišta, Autonomna pokrajina ima pravo preče kupovine vodnog zemljišta na veštačkim vodotocima, kanalima, na kojima je pravo javne svojine. Na taj način se vrši usklađivanje sa Zakonom o javnoj svojini kojim je utvrđena svojina Autonomne pokrajine na kanalskoj mreži.

Pozitivno je da su prihodi ostvareni od ustanovljavanja prava stvarne službenosti na teritoriji Autonomne pokrajine prihodi budžeta Autonomne pokrajine i koriste se, preko Budžetskog fonda za vode Autonomne pokrajine, za finansiranje poslova od opšteg interesa u oblasti upravljanja vodama. Bilo je već reči o tome i na

Odboru za poljoprivredu, da su prethodnih nekoliko nedelja građani širom države dobili od Poreske uprave račune za odvodnjavanje, što je izazvalo veliko nezadovoljstvo među njima, najviše zbog toga što se od 2010. godine plaća i naknada za građevinsko zemljište, plaća se tamo gde postoji kanalizacija. Za to nije odgovorna ova vlada, ali smatramo da su iznosi preveliki pa moramo nešto da preduzmemo.

Na primer, moj komšija, koji dobija poljoprivrednu penziju 9.000 na mesečnom nivou, sada je dobio da uplati 30.000 dinara. Zemlju je izdao u zakup i sada nema od čega da uplati ovaj iznos. Ogroman problem predstavlja i činjenica da je Poreska uprava ujedno i isporučila račune za 2015. i 2016. godinu. Juče smo razgovarali na tu temu na Odboru za poljoprivredu.

Gospodine ministre, molim vas da razmotrite predlog da se građevinsko zemljište izuzme iz naknade za odvodnjavanje. Vi ste rekli da ćemo na početku sledeće godine opet razgovarati na tu temu.

Član zakona koji se odnosi na ovo pitanje, nažalost, se ne menja predloženim izmenama i dopunama Zakona, pa nemamo pravne mogućnosti da predložimo amandman u tom pravcu. Suština je da sada u ruralnim sredinama svako domaćinstvo mora da plaća za svo zemljište i da su iznosi preveliki, mada jeste da se radi o prihodima Autonomne pokrajine, međutim, odliv sredstava se vršio preko Poreske uprave, koja je napravila ogroman propust krajem 2015. godine, nije slala rešenja građanima.

Apelujem na vas, gospodine ministre, bez obzira što niste vi nadležni za to, da ipak pitate nadležne u Poreskoj upravi zbog čega je došlo do ovog propusta. Ovo se više ne sme ponoviti. Rešenja treba slati redovno, jer ovako su iznosi ogromni pa građani ne mogu da ih plate odjednom. Evo, po predlogu ovog zakona javno vodoprivredno preduzeće će biti ubuduće zaduženo za to, znači izmena i dopuna Zakona ide u tom pravcu, što je jako dobro.

Dobro je da na teritoriji Autonomne pokrajine nadležni organ Autonomne pokrajine određuje granice vodnog zemljišta. Time se proširuje nadležnost organa Autonomne pokrajine, određuju se granice vodnog zemljišta, ne samo za vode prvog reda, već i za vode drugog reda. Predlogom zakona je smanjen broj vodnih područja na teritoriji Republike Srbije. Predloženim izmenama izvršena je podela na osnovu hidrografskih principa, a ne prema teritorijalnom principu, pa je predviđeno pet vodnih područja, i to vodno područje Sava, Dunav, Morava, Ibar i Lepenac i vodno područje Beli Drim. Autonomna pokrajina Vojvodine je deo vodnih područja Save i Dunava.

Vodna područja se dele na vodne jedinice, kao osnovne teritorijalne jedinice za obavljanje operativnih poslova u upravljanju vodama na osnovu utvrđenih kriterijuma. Bitno je da vodna akta na teritoriji Autonomne pokrajine donosi nadležni organ Autonomne pokrajine. Novi izvor finansiranja za Budžetski fond za vode Autonomne pokrajine su sredstva od zakupa vodnog zemljišta u javnoj svojini i

ustanovljenja prava stvarne službenosti na vodnom zemljištu i vodnom objektu u javnoj svojini, ostvaren na teritoriji Autonomne pokrajine.

Izmenama i dopunama Zakona o vodama ukidaju se neke određene nadležnosti organa Autonomne pokrajine propisane važećim Zakonom o vodama, ali što se tiče nadležnosti AP Vojvodine u oblasti vodoprivrede, propisane Zakonom o utvrđivanju određenih nadležnosti AP Vojvodine, predloženim izmenama i dopunama Zakona se ne dira u te nadležnosti. Ovo je jako, jako važno za našu poslaničku grupu.

Dobro je i to da se razlikuje od Nacrta izmena i dopuna Zakona o vodama, kojim se predviđalo ukidanje inspeksijskog nadzora u oblasti vodoprivrede organima AP Vojvodine, Predlogom zakona zadržava inspeksijski nadzor, odnosno Autonomnoj pokrajini se poverava vršenje inspeksijskog nadzora na teritoriji Autonomne pokrajine preko vodnog inspektora, sanitarnog inspektora i inspektora za zaštitu životne sredine.

Na kraju, gospodine ministre, želim da kažem da će poslanička grupa SVM–PDD podržati sve predloge zakona. Naravno, pored donošenja ovih zakona, ima još dosta tema koje se tiču poljoprivrede i od izuzetnog značaja su za naše proizvođače, na kojima treba zajednički da radimo. Mislim najpre na penzijsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednih proizvođača, registraciju priključnih mašina i donošenje uredbe o tzv. malim proizvođačima.

Problem penzijskog i invalidskog osiguranja je veliki problem godinama, jer samo jedan član porodice je u obavezi da plaća PIO. Neke probleme smo rešili, bilo je i reprograma, čak i ove godine, a nažalost, najvažniji deo, da prihodi u gazdinstvu budu srazmerni plaćanju doprinosa, sa veličinom poseda, to nismo rešili. Oni proizvođači koji gazduju na malim površinama ne mogu da plate 100.000 dinara na godišnjem nivou, pa se nadamo da će predlog radne grupe u Ministarstvu biti u najkraćem roku prihvaćen. Bilo bi dobro da se dođe opet do reprograma. Kamate su dva puta veće od glavnice duga, Poreska uprava stavlja hipoteku na poljoprivredno zemljište, znači situacija je veoma loša na terenu.

Gospodine ministre, još jednom da ponovim, kao i do sada, možete da računate na nas u rešavanju ovih problema. Naravno, još jednom želim da kažem da podržavamo sve predloge zakona koji se nalaze na dnevnom redu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, zahvaljujem se prethodnom govorniku na rečima i zahvaljujem se na podršci za izmene i dopune ovih zakona koje se nalaze danas na dnevnom redu.

Želeo bih samo na nekoliko stvari da se osvrnem, čisto radi pojašnjenja. Ja bih isto bio najsrećniji kada bih u ovom trenutku mogao da kažem da je veći iznos sredstava, naročito za biljnu proizvodnju. Ali želim isto tako jednu stvar da kažem –

mogu da implementiram u propise samo ono što imamo od novca. Ne mogu da se bavim budućim, neizvesnim, okolnostima i da budem neozbiljan.

Želim da sve ono što ovim propisima utvrdimo i isplatimo. Želim da, kao što smo u 2016. godini za investicije isplatili više nego što je bilo planirano, imamo predvidiv sistem, da svako zna za ono što mu je propisano da će dobiti sigurno. A ne da imamo situaciju kao pre nekoliko godina, kada 10.500.000 dinara nije isplaćeno, a postojala je pravna obaveza, i onda se narušio čitav sistem budućih budžeta koji su bili namenjeni za poljoprivredu. Mislim da je to neozbiljno. Možemo da trošimo ono što imamo i, mislim da je to jako važno potcrtati, da stvorimo sigurnost.

Što se tiče ovih mera o kojima ste vi govorili – da, sve su one takve kako ste vi pomenuli. Želeli smo da proširimo krug ovih korisnika, da idemo korak dalje. Što se tiče savetodavaca, jako važna stvar, moramo potpuno da reformišemo sistem savetodavne službe za 2017. i 2018. godinu, iz jednog prostog razloga; navešću vam konkretne stvari koje nam se dešavaju na terenu.

Nama su neophodne savetodavne službe. U jednom selu u Mačvi, zove se Ravni, čuo sam jednu zanimljivu stvar koja odslikava svako selo – da je u jednom selu važan učitelj, važan je sveštenik i važan je onaj ko će da te savetuje kako i šta da seješ koje godine. Mislim da je u ovoj jednoj izreci, koja može nekom da deluje potpuno banalno, u stvari sadržano sve za egzistenciju jednog sela i za kvalitetan i pravilan razvoj. Mi ćemo pokušati kroz ovu transformaciju da uključimo i lokalne zajednice, da omogućimo da imaju programe sufinansiranja savetodavnih poslova za lica koja se akredituju po pravilima koja su utvrđena.

Što se tiče odvodnjavanja, apsolutno ste u pravu. Mi smo imali jednu situaciju sada za 2015. i 2016. godinu, da su od Poreske uprave stigla rešenja za dve godine. Imamo situaciju gde je, po postojećem Zakonu o vodama, organ koji se bavi naplatom zadužen za naplatu ko zna koliko stotina prihoda i ko zna koji mu je ovo po stepenu izdašnosti po redu. Mi smo morali da izvršimo ove korekcije i da tamo na licu mesta gde nastaju, gde ljudi znaju, upućeni su potpuno u taj problem, a to su nadležna vodoprivredna preduzeća, oni budu ti koji će obračunavati po jednoj potpuno novoj metodologiji.

Ima prostora da se razgovara o onome što je predlagano juče i na Odboru za poljoprivredu i što ste predlagali vi. Mislim da moramo da napravimo pravičan sistem za odvodnjavanje. Ali ono što vam želim reći, ta sredstva se koriste za uređenje naših kanala, za uređenje vodotokova. Sve je to lepo kada sve funkcioniše, ali kada dođe, kao maj 2014. godine, kada imamo gomilu lokalnih zajednica koje nisu obraćale pažnju na ovo, šta imate? Imate da je šporet, školjka od auta ili ne znam, neka treća stvar zakrčila jedan vodotok, napravila se barijera i je tu došlo do izlivanja.

Mora sistematski i planski ovo da se radi. Jedan od izvora za finansiranje jeste ova naknada za odvodnjavanje. Bilo bi dobro kada bismo mogli da na bolji način i

pravičnije ovo regulišemo i to će biti naša intencija. Hvala vam na vašim predlozima i sugestijama.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dragan Jovanović.

Izvolite.

DRAGAN JOVANOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama je set zakona iz oblasti poljoprivrede i poslanički klub Nove Srbije će u danu za glasanje podržati ovaj set zakona.

Ono što bih na samom početku rekao jeste da i lično i kao član Odbora za poljoprivredu podržavam ogromnu energiju koja je došla s novim ministrom u resorno ministarstvo i iskreno se nadam boljim danima za srpski agrar.

Naravno, kao i kolega pre mene, najpre ću govoriti o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, jer IPARD fond je nešto o čemu se toliko govori u opštinama i gradovima Srbije prethodnih godina, ali evo mi smo svedoci da tek sada stičemo uslove da 2017. godine taj IPARD fond u punom obimu od 175.000.000 evra, kako ste naveli, može da bude dostupan Srbiji, kao državi i posredno srpskom poljoprivredniku.

Ono što je važno to je da je Srbija još od marta 2012. godine, kada je postala kandidat za članstvo u EU, stekla mogućnost za ta sredstva, ali je, naravno, bilo potrebno i vreme da se određeni uslovi ispune, da se, pre svega, akredituje Uprava za agrarna plaćanja, da se tu zaposle ljudi. I taj posao je sada pri kraju. Ja se iskreno nadam da će novi pravilnici već biti doneti u prvom kvartalu 2017. godine, da se zna na koji će način taj novac biti raspoređen.

Što se tiče IPARD fondova i tog novca, samo zbog građana Srbije koji prate ovaj prenos moram da kažem da su i Ministarstvo i lokalne samouprave znatno radile u prethodnoj godini na edukaciji naših poljoprivrednih proizvođača, ali je, po meni, potrebno da se napravi još jedan dodatni napor, da se svim nosiocima registrovanih gazdinstava na pravi način prezentuje šta je to što oni moraju da ispune da bi mogli da konkurišu za novac, a moram da kažem da će taj novac ići nepovratno i do 70%, zavisno od toga da li je investicija u opremu, u objekte itd.

Ono što bih zamolio uvaženog ministra jeste da se obrati pažnja na ovaj član 8e, koji govori samo o sprovođenju, odnosno o kontroli sprovođenja IPARD programa, gde se kaže da poslove može obavljati lice koje je steklo visoko obrazovanje u okviru obrazovnog naučnog polja tehničko-tehnoloških nauka ili iz oblasti ekonomske ili pravne nauke.

Mislím da bi tu, kolege i ja smo malo amandmanima intervenisali, trebalo da stoji eventualno i – doktori veterine. Problem je u Srbiji trenutno što su veterinarske stanice uopšte u ogromnim problemima. Mi, nažalost, sada imamo praksu južno od

Save i Dunava da je ona nesrećna privatizacija dobrim delom urušila sve što smo imali dobro, pre svega iz primarne veterinarske zaštite i zbog toga bi, po meni, bilo važno da se doktori veterine uključe i u sprovođenje i praćenje sredstava koja će biti odobrena iz IPARD fondova.

Drugi zakon je o podsticajima u poljoprivrednoj proizvodnji i ono što hoću da kažem, ukratko samo, jeste da je nešto što je dobro i što sam već rekao i u načelnoj raspravi o budžetu za 2017. godinu – da je posle dugih godina stagnacije povećan iznos sredstava za subvenciju u poljoprivredu i srpski agrar i on će u 2017. godini biti veći u odnosu na 2016. godinu za nekih 3,3 milijardi dinara. To je značajan iznos.

Ono što treba građani Republike Srbije da znaju jeste da sve što su imali od subvencija i podsticaja u 2016. godini imaće i u 2017. godini, s određenim uvećanjima. Ministar je u uvodnom izlaganju već napomenuo gde su ta povećanja. Pomenuo je tov junadi kao našu realnu šansu i da će tu biti znatno veće subvencije u 2017. godini, i to podržavam. Prosto, dolazim iz Šumadije, iz Topole, i meni je zadovoljstvo da će i ministar biti gost u Šumadiji, gde ćemo zajedno obići farmu za tov junadi u selu Krćevac, koja je prva takva farma u Šumadiji, novoizgrađena u zadnjih deset godina, što je samo jedan pokazatelj da se stvari kreću nabolje i da se stvari kreću u dobrom pravcu.

Ono što je bojazan svakog srpskog poljoprivrednika, i to još jednom hoću glasno da kažem iako je moj kolega iz SVM to već napomenuo, to je da premija za mleko ostaje sedam dinara po litru. Ono što je takođe bojazan srpskog seljaka u ovom trenutku jeste šta se dešava sa prelevmanima, odnosno dodatnim carinama na uvoz mleka.

Mi smo juče posle rasprave na Odboru za poljoprivredu videli najavu svih nacionalnih medija da će ti prelevmani, odnosno zaštita domaće proizvodnje biti ukinuta nakon 1. januara 2017. godine, ali je vrlo bitno da građani Republike Srbije danas čuju da to neće uticati na smanjenje cene mleka u otkupu. Ta cena je relativno, da kažem, već dosta niska. Ona je u zadnja dva-tri meseca imala mali skok, ali je važno, jer nekako se sve provlači ta priča da će, čim se ukinu dodatne carine, a one su već na snazi, koliko se meni čini, neku godinu i po, doći do pada cene mleka u otkupu. Znači, hoćemo jasno i glasno da kažemo svim poljoprivrednim proizvođačima da do toga neće doći.

Ono što bih vas zamolio, gospodine ministre, jeste jedna stvar koju sam već više puta napomenuo ovde i kroz poslanička pitanja i juče na Odboru za poljoprivredu, da se razmisli i u novom pravilniku i uredbi, koje će Ministarstvo donositi početkom naredne godine, pomognu i mali proizvođači mleka. To su gazdinstva koja predaju manje od tri hiljade litara kvartalno. Oni prema sadašnjoj uredbi i sadašnjem pravilniku nemaju pravo na subvencije od sedam dinara po litru mleka i to je veliki

problem, jer i vi i mi znamo podatak, a treba da znaju i građani Srbije, da 70% gazdinstava u Srbiji koja se trenutno bave stočarstvom imaju od jedne do četiri krave.

To znači da 70% ljudi, bojim se, neće moći da koristi ove subvencije od sedam dinara po litru mleka ako tu ne uspemo da uskladimo pravilnike. Još kada znamo kakva nam je struktura proizvodnje, i kada znamo koliko sredstava treba uložiti u higijenu i u sve ostalo, onda se iskreno bojim kako će i ko će moći tačno da koristi subvencije za mleko u 2017. godini.

Ono što je dobro, što ste takođe pomenuli u uvodnoj reči, jeste proširenje subvencija. Nešto što mislim da niste napomenuli jeste mogućnost od 2017. godine, a to će se, mislim, i nadovezati na sredstva koja ćemo dobijati iz IPARD fondova, da se iz sredstava Ministarstva poljoprivrede finansira izgradnja infrastrukture na seoskom području, odnosno u ruralnim predelima, a to je brdsko-planinski predeo Srbije.

To je jedna od ključnih šansi gde treba na jasan način da se koordinira politika Ministarstva sa politikom lokalne samouprave, znači svake lokalne samouprave na teritoriji Republike Srbije, da se donesu planovi kako urbanistički tako i planovi razvoja infrastrukture na seoskom području. Infrastruktura je ključ razvoja sela i opstanka sela u Srbiji danas, i ako hoćemo da nam se sela ne prazne, moramo da učinimo maksimalan napor da se infrastruktura razvije.

Zbog toga je dobro što smo imali i u ovoj i u prethodnim godinama da Ministarstvo finansira završetak, odnosno razvoj atarskih puteva na seoskom području. To naravno treba nastaviti i dalje, ali treba proširiti, pre svega, sa mogućnostima da se uradi kvalitetna putna i komunalna infrastruktura, znači i vodovodna i kanalizaciona mreža, zatim asfaltni putevi i sve ono što lokalne samouprave pokušavaju, sa više ili manje uspeha, da rade trenutno širom Srbije. Ali zna se i kakva je mogućnost lokalnih samouprava, tako da tu država mora puno da pomogne.

Govorili ste i da će Ministarstvo u 2017. godini, i to je novost u odnosu na 2016. godinu koja je u toku, davati subvencije i za mlade poljoprivredne proizvođače. Ja sam i juče na Odboru za poljoprivredu izneo jednu ideju koja može biti interesantna u godinama koje dolaze. Ne mora biti u 2017, već u 2018. godini.

Ako već država preko npr. Ministarstva poljoprivrede daje subvencije za domaće i strane firme koje ovde otvaraju radna mesta, a mladi poljoprivredni proizvođači koji ostaju i bave se primarnom proizvodnjom ili preradom, znači otvaraju i oni nova radna mesta, da li država može dati subvencije ne samo preko startup kredita za nabavku opreme za proizvodnju već i da za godinu ili dve plati doprinose za zdravstveno i socijalno osiguranje za te mlade bračne parove koji će ostati na selu i baviti se poljoprivrednom proizvodnjom?

Od kolega smo malopre čuli, ja sam takođe preko poslaničkih pitanja više puta i ovde u plenumu postavljao to pitanje, a tiče se plaćanja doprinosa za socijalno i zdravstveno osiguranje poljoprivrednika, koji su 90.000 dinara, bez obzira na to koliko

imovinu imaju u registrovanom gazdinstvu. To je potpuno nepravedno, jer neverovatna je stvar da isto plaća neko ko ima 50 ari ili pola hektara i neko ko ima 50 hektara. To je i nepravedno i nepravično i Ministarstvo to mora pravilnikom, uredbom ili na neki drugi način regulisati i trebalo bi da se to reguliše već u 2017. godini.

Na kraju, naravno, moramo se dotaći i ovog zakona, koji je i ovako najobimniji, kad ga držim u ruci, a to je izmena Zakona o vodama. Primarni zakon je donet 2010. godine, prečišćen tekst 2012. godine. Shvatamo i razumemo, i zbog toga ćemo i podržati, da je veoma važno i veoma bitno, zbog usklađivanja sa zakonima o javnoj svojini, zakonima o planiranju i izgradnji, ali mislim i sa još jednim zakonom koji nismo dotakli u dosadašnjoj priči, a to je Zakon o ozakonjenju objekata, koji je takođe veoma bitan i koji ovim izmenama Zakona o vodama, koje su danas na dnevnom redu ovoga plenuma, takođe treba da se pospeši.

Kolege su već rekle, mi smo, nažalost, imali tu priču koja je bila dosta gorka za sve građane Srbije, a to su poplave iz 2014. godine koje su pokazale svu manjkavost našeg sistem odbrane od poplava. Ono što je problem kad kažemo „svu manjkavost sistema“ to je problem nadležnosti koji smo imali kada se nije znalo dokle je nadležnost „Voda Vojvodine“, gde počinju „Beogradvode“, gde nastavljaju „Srbijavode“. Ta podela koja je bila u starom zakonu, a pratila je administrativnu podelu Srbije na autonomne pokrajine, pa Vojvodina, Kosovo i Metohija, pa centralna Srbija, to je sada dobrim delom znatno unapređeno i rešeno u ovim izmenama zakona i ja lično i Nova Srbija to apsolutno pozdravljamo.

Ono što jeste manjkavost i moramo da kažemo da imamo stvarno velike pritužbe građana, to su ova rešenja za odvodnjavanje. Vi ste, ministre, već govorili nešto o tome da ćemo to pokušati da promenimo, jer je potpuno nelogično da republička poreska uprava šalje rešenja za odvodnjavanje – 2015. godine se šalje za 2015. i 2014. godinu, dve godine uzastopno, iako smo u 2014. godini imali te velike poplave.

Sada, na kraju 2016. godine, u zadnjem kvartalu se šalju dve godine zajedno, i to je nešto što stvarno, moram da kažem, malo dovodi u problem sve građane Republike Srbije koji su obveznici plaćanja taksi za navodnjavanje, ali ne samo građane već i pravna lica. U problemima su i lokalne samouprave, i opštine i mesne zajednice, svi imaju astronomske račune za odvodnjavanje.

Mislim da bi se ovaj problem mogao rešiti. Republička poreska uprava dosta, moram da budem grub, onako odokativno određuje te visine taksi, odnosno naknada za odvodnjavanje. Zbog toga bi bilo izuzetno važno da se u ovaj posao uključe ne samo vodoprivredna preduzeća, jer možemo doći u drugi problem ako budemo to predali samo vodoprivrednim udruženjima, da oni određuju nivo naknade pa će biti onda – kadija te tuži, kadija ti sudi. Njima će ići taj novac i njima će uvek biti u interesu da naplate što više. Toga se bojim, ali mislim da je važno, i to sam juče napomenuo i na

Odboru, da se uključe i lokalne poreske administracije u svim lokalnim samoupravama, jer oni imaju najtačnije podatke, pošto već određuju i porez na imovinu, o svakoj površini koja se nalazi u određenoj lokalnoj samoupravi i može se onda na pravičan i pravedan način odrediti naknada za odvodnjavanje, da se ne dešava situacija kao sada, da jedne godine naknadu ne dobijete, pa onda dobijete veliki iznos za 24 meseca i onda smo svi u problemu oko toga.

Kada govorimo o izmeni Zakona o vodama, ja se moram dotaći još par stvari koje su od životnog značaja, pre svega za nas koji dolazimo iz centralne Srbije, odnosno Šumadije. Mislim da se mora već jednom stati na put upravljanju malim seoskim vodovodima, koji postoje širom Srbije, i to je nešto o čemu Ministarstvo mora da zauzme jedan oštriji stav. Mi, nažalost, imamo praksu iz prethodnih 20 ili 30 godina da su mesne zajednice zajedno sa građanima finansirale određene vodovode. Sada postoje tzv. udruženja potrošača vode. Negde se voda plaća, negde se ne plaća. Pitanje kontrole te vode, a ta voda se koristi za piće, veoma je problematično. I Ministarstvo tu mora jasno da zauzme stav sa nadležnim lokalnim samoupravama kako i na koji način to pitanje rešiti.

Sama priča da vi morate da imate javno komunalno preduzeće da biste gazdovali lokalnim seoskim vodovodima nije dovoljna. Potrebno je da se iznađe način bar nekog prelaznog perioda od godinu-dve da svi skupa taj problem rešimo na pravičan i adekvatan način.

Evo, uvaženi ministre, ja vam iskreno želim svaku sreću u daljem radu; pomaci postoje, u meni i mojim kolegama narodnim poslanicima iz Nove Srbije imaćete dobre saradnike. Još jednom zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine Jovanoviću, ja se zahvaljujem na vašim rečima i na podršci.

Samo nekoliko pojašnjenja. U februaru i martu će krenuti edukacija za IPARD, dodatna, iako su postojale te edukacije u prethodnim godinama. Ideja nam je da još jednom osvetlimo čitavu ovu priču kako bismo spremno dočekali konkurse.

Ovaj predlog koji ste dali u članu 8e, u vezi sa ljudima koji su iz oblasti veterine, odnosno veterinari, mi ćemo tu stvar prihvatiti ukoliko amandman ispunjava druge kvalitete da bude takav da ga je moguće prihvatiti. U pravu ste potpuno, moramo ubaciti i proširiti ovaj krug.

Što se tiče prelevmana, dosta priče, dosta i neistina, ali to je valjda tako normalno. Ja ću vas podsetiti da je Vlada Srbije pre godinu i po dana uvela zaštitne mere kako bi zaštitila mlekarski sektor i sektor mesa administrativnim putem – kako ne bi preplavilo mleko iz EU koje je tad postojalo kao višak, nastao kao rezultat poremećaja u odnosima zbog uvođenja sankcija između EU i Rusije.

Evropska unija, da vas podsetim, negde oko 1,5 milijardu evra potrošila je u zadnjih godinu i po boreći se sa viškovima mleka. Jedini način koji je Vlada Srbije imala u tom trenutku da pomogne proizvođačima i prerađivačima bio je da uvede ove administrativne mere. Mnogi su se u tom trenutku bunili i rekli da Srbija tako narušava svoj evropski put. Međutim, u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju dozvoljeno je korišćenje ovakvih alata uz obrazložen predlog.

Činjenica je da su danas okolnosti mnogo, mnogo bolje. Mnogo je drugačije stanje na evropskom tržištu mleka, da ne pričamo o pojedinačnim cenama, koje zavise ponekad i od nacionalnih mera koje primenjuju određene države, ali ni blizu situacija nije više takva, i to treba jasno reći.

Da li će Vlada produžiti ili ne prelevmane? Radimo analizu zajedno sa svim akterima u čitavom postupku, a ono što je sigurno, kakva god da bude odluka, neće biti ugrožen proizvođač mleka kao osnovna jedinica od koje svi zavisimo. Uvek će se voditi računa o tome.

Ovo što ste malopre rekli za ukupnu količinu mleka koju neko mora da isporuči po kvartalu, za marginalna područja utvrdićemo 1.500 litara po kvartalu iz jednog prostog razloga, kako bi jedna ili dve krave u poljoprivrednom gazdinstvu bile dovoljne da ispune ove kriterijume. To nam je ideja. Sa dve ispunjava sasvim sigurno.

Što se tiče mladih, imaćemo grantove; ne samo startap kredite, nego i grantove. Upravo smo pošli od iste te premise koju ste vi rekli – podsticanje otvaranja novih radnih mesta. Upravo smo po istoj toj premisi pošli i kod poljoprivrede. Ideja nam je da grantovima pomognemo da se razviju nova radna mesta u poljoprivredi, naročito kod poljoprivrednih gazdinstava.

Zajedno sada pripremamo jedan alat sa ministarstvom koje je nadležno za penzijsko-invalidsko osiguranje kako bismo to sve na kvalitetan način obuhvatili. Još jednom, da ne dužim, u vezi sa doprinosima – formirali smo radnu grupu – imamo katastrofalnu situaciju. Imamo neverovatno veliki broj obveznika koji imaju astronomske sume. To je stvar koja je zadnjih sedam-osam godina takva.

Prosto mi je neverovatno da je onog ko ima pola hektara ili hektar neko mogao da stavi u isti rang sa onim ko ima 100 hektara. To nema veze sa životom. Taj logički niz mi nije jasan. Kako može neko da ostvari isti prihod na poljoprivrednom gazdinstvu na pola hektara i na 100 hektara? Slažem se da u određenoj vrsti poljoprivredne proizvodnje, na manjim prostorima, mogu da se prave velike vrednosti. Tu ćemo ići na jedan potpuno drugačiji pristup, gde će se u odnosu na prihod koji se može ostvariti po jednoj jedinici površine utvrđivati osnovica za obračun doprinosa za PIO.

Mi imamo, naročito u ovom delu koji se odnosi na poljoprivrednike, mnogo veće izdvajanje iz budžeta da se dopuni mogućnost tih skromnih poljoprivrednih penzija koje postoje. Moramo urediti ovu oblast. A stvar sa dugom još je

problematičnija. Opet se vraćam, nije mi jasno kako je neko mogao tako nešto da uredi.

Sad imamo situaciju da Poreska uprava može komotno u pravnom smislu da ne dira izvršenja. Izvršenja čega? Šta, da uzme nekom njivu, kuću? Pa kakva bismo mi to bili država? Moramo reformisati i moramo videti s Poreskom upravom da napravimo reprogramme. Te dugove na gomili mesta je nemoguće naplatiti. Šta god da pokušate, nemoguće je naplatiti. Prosto, da vam kažem, ko je to smislio, treba mu ozbiljnu plaketu dati, ali onu u kontra pravcu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Petar Petrović.

Izvolite.

PETAR PETROVIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodine ministre, dame i gospodo iz Ministarstva i uprave Direkcije za vodu Republike Srbije, Poslaničkom klubu Jedinствene Srbije drago je da danas razgovaramo o tri zakona – dva su neposredno vezana za poljoprivredu, jer od nastanka Jedinствene Srbije do danas mi smo se uvek zalagali, zalažemo se i zalažaćemo se da se što više sredstava ubaci u poljoprivredu, u srpsko selo, da spasemo Srbiju.

Počecu svoje izlaganje na ovaj način – da statistika pokazuje da nam je u selu sve manje mladih, nažalost i starih ljudi, da nam mnoga sela odumiru, da ima, prema mojim podacima, oko 60-70 mesta koja su danas samo geografski pojam u Republici Srbiji, gde niko ne živi a živelo je nekada na stotine ljudi. Jedan od razloga jeste i taj što se slabo ulagalo u ta sela, u ta područja, jer se tamo uglavnom živelo od poljoprivredne proizvodnje, od stočarstva, od voćarstva.

Ovo što ste vi, gospodine ministre, rekli u vezi s prvim zakonom je u stvari prilagođavanje ovog zakona zakonima EU i mogućnost ulaska u program IPARD kako bi se određena sredstva iz Evrope povukla i omogućila poljoprivrednim proizvođačima u Republici Srbiji da ih koriste. To je vrlo dobro i to Poslanički klub JS pozdravlja.

Posebno podvlačimo i ukazujemo Ministarstvu da, pored velikih poljoprivrednih proizvođača koji imaju na stotine i hiljade hektara obradive zemlje, na stotine i hiljade grla stoke, treba više pažnje posvetiti malim poljoprivrednim proizvođačima, kojih u Srbiji ima mnogo. Naročito pozdravljam ovo što kažete da treba dati podršku mladim poljoprivrednim proizvođačima koji žele da ostanu kod svojih roditelja, na svojim dedovskim i pradedovskim imanjima, sa mogućnošću da ih prošire, da se bave određenom stočarskom, povrtarskom, voćarskom, vinogradarskom proizvodnjom i da od toga mogu da žive i da izdržavaju sebe i članove svoje porodice.

Na ovaj način mi ćemo biti u mogućnosti i da povećamo stopu nataliteta u Srbiji, da se ne dešava ono što se godinama unazad dešava – da nam se Srbija smanjuje. Jedan od razloga što nema plača male dece u mnogim selima je što nema mladih ljudi koji mogu tamo da žive, da žive od svog rada, od svoje poljoprivredne

proizvodnje. Zato mislimo mi iz Poslaničkog kluba JS da je dobro što ste, gospodine ministre, vi sa saradnicima iz Ministarstva prepoznali ovaj veliki, rekao bih akutni problem u Republici Srbiji, koji godinama pritiska ovu državu.

U vezi sa tim samo da vam kažem, bilo bi potrebno da se izvidi mogućnost da se ovim mladim poljoprivrednim proizvođačima omoguće povoljne kreditne linije za nabavku mehanizacije. Poznato je da je u Srbiji danas poljoprivredna mehanizacija stara između 15 i 20 godina, ako su moji podaci tačni, da bi mnogi želeli da obnove tu svoju mehanizaciju ali nisu u mogućnosti da je obnove jer nemaju sredstava – bankarski krediti su ipak dosta nepovoljni, nema grejs perioda itd., itd. Mislim da bi Ministarstvo tu trebalo da preduzme neke mere.

Ono što je takođe važno, gospodine ministre, mada pitanje je koliko to Ministarstvo poljoprivrede može samo da uradi, jeste to da poljoprivrednom proizvođaču u Srbiji, naročito malom i srednjem, nije problem da proizvede. Njemu je problem da to plasira i naročito je veliki problem da to naplati. Bez para on ne može da uđe u novu proizvodnju, u novu godinu, ako ima godinu, dve, tri potraživanja od raznoraznih kupaca, nakupaca i ne znam koga, jer je svoje proizvode tamo predao, prodao, a nije naplatio. Tu je problem gde treba da deluju, pored Ministarstva poljoprivrede, i druga ministarstva, da se spreči prevara poljoprivrednih proizvođača, koji su svoj mukotrpan rad, svoj znoj uložili u te svoje proizvode, a nisu mogli, nažalost, da ih naplate.

Ono što posebno želim da kažem jeste da u Srbiji postoji volja da se proizvede, postoji znanje da se proizvede. Ne bežimo od toga, gospodine ministre, da treba savetnici da predlažu i da savetuju našim poljoprivrednim proizvođačima šta treba iduće godine da rade na svojim poljoprivrednim gazdinstvima, ali pored tih saveta mnogo je bitnije ovo o čemu sam malopre pričao, da im omogućite da svoj rad naplate i da mogu od tog svog rada da izdržavaju svoju decu, svoje porodice i da planiraju nešto za iduću godinu.

Kada govorimo o, ne bih sad ponavljao ono što su moje uvažene kolege pre mene govorili, da bismo sve to uradili, mi moramo mnogo više da ulažemo u sela – u komunalno opremanje sela, u izradu vodovodnih mreža, kanalizacionih mreža itd., itd. Ali to je jedan dugoročni proces i to sigurno za godinu dana ne možemo da uradimo.

Međutim, ono što Ministarstvo poljoprivrede, sa Direkcijom za vode i javnim preduzećima „Srbijavode“ i „Vojvodinavode“ može da uradi, to je da pomogne svim onim mesnim zajednicama – a ja dolazim iz Pomoravlja, gde je taj problem vrlo veliki – gde ne postoje kanalizacione mreže i zbog otpadnih voda i tih septičkih jama dolazi do zagađenja u mnogim sredinama, bunara, pumpi itd. odakle se napajaju domaćinstva i kuće pijaćom vodom. Zato ima dosta obolelih, naročito nefritičnih oboljenja u tim sredinama, tako da bi tu morali da se nađu načini da se svim tim mesnim zajednicama pomogne da izrade kanalizacione mreže, uz malo veću pomoć Ministarstva

poljoprivrede, Ministarstva finansija i, u širem smislu, države Srbije. Na taj način, poboljšanjem komunalne opremljenosti tih sela zadržaćemo ljude da mogu da žive u tim selima itd., itd., da sada ne dužim.

Kada se radi o malim vodovodima u selima, moram da kažem, pošto prilično dobro poznajem tu oblast, da kontrolu tih vodovoda vrše zavodi za zaštitu zdravlja i to naplaćuju. Bilo bi dobro kada bi zavodi za zaštitu zdravlja to radili o trošku države, da ne naplaćuju selima kontrolu pijaće vode iz tih malih vodovoda. Jeste mala pomoć u finansijskom smislu, ali je to jedan dokaz da država brine o tim malim selima, o tim malim vodovodima odakle se ljudi snabdevaju, iz svojih individualnih vodosnabdevanja.

Na kraju bih par reči posvetio i Zakonu o vodama, koji, pored ovih tehničkih stvari, odnosno usaglašavanja sa Zakonom o javnoj svojini i drugim zakonima, zakonom o građenju, gde je moralo da dođe do određenih izmena, ono što je po meni bilo pomalo problematično u poslednjih par i više godina u stvari jeste nadležnost i prelamanje nadležnosti između „Srbijavoda“ kao javnog preduzeća, „Beogradvoda“ kao javnog preduzeća, „Voda Vojvodine“ kao javnog preduzeća i, s druge strane, Republičke direkcije za vode, pa je tu ranije dolazilo do mešanja nadležnosti, odnosno rekao bih i do nekih nesuglasica u tome ko treba o tome da odlučuje u nekim stvarima.

Dobro je što čujem da će Javno preduzeće „Beogradvode“ biti transformisano u Javno preduzeće „Srbijavode“. Sticajem okolnosti će ti radnici koji rade tamo, veći deo preći da radi u „Srbijavode“ i da će biti jedno preduzeće „Srbijavode“. Bar moja saznanja idu dotle da će biti jedno preduzeće koje će gazdovati svim vodama na teritoriji Republike Srbije.

Kad govorim o vodama i vodotocima, gospodine ministre, molim vas da samo razmislite o jednom predlogu koji vam dajem u ime Poslaničkog kluba JS. Problem mnogih poplava, izliva vodotokova, naročito onih manjih, jeste što su u većem delu Srbije ti vodotoci suženi. Kako? Jednostavno niko ne vodi računa o njima. Sadi se razno drveće, sužava se mogućnost protoka vode i, kad dođe do većih padavina, voda negde mora da ide – izliva se u njive, u kuće itd. Tako da tu treba da vidite da li postoji mogućnost da se ta korita regulišu na način kako bi mogli da prime svu količinu vode koja se u datom trenutku nađe.

Ono što je i pre nekoliko godina bio problem desilo se i ovih dana. Vi ste, čini mi se, gospodine ministre, malopre rekli, ako sam vas dobro čuo i dobro razumeo, da onaj ko je smislio ovo sada, što je poslao rešenja za naplatu doprinosa ili nešto za odvodnjavanje, trebalo bi da bude, najblaže rečeno, na neki način sankcionisan. Molim vas, uzmite slučaj u područjima gde je ljudima ulazila voda u kuće, poplavljene njive, uništeni prihodi, prinosi i danas mu daš rešenje za odvodnjavanje gde on treba da plati za 2015. i 2016. godinu neki iznos. Šta mislite kako reaguje taj čovek koji je imao taj problem? Ko je to uradio, ne znam.

S druge strane, jednim amandmanom sam intervenisao na poslednji član Predloga zakona o izmenama Zakona o vodama, kada se predviđa da u sledećoj godini, posle stupanja na snagu ovog zakona, ova rešenja donosi javno preduzeće za teritoriju Republike Srbije, a to je „Srbijavode“, za Vojvodinu valjda „Vode Vojvodine“. Predložio sam, i molio bih vas da o tome razmislite, da se ta primena odloži za jedno šest meseci. Mislim da ni kadrovski ni tehnički ta preduzeća u ovom trenutku nisu spremna, nisu sposobna, nisu u mogućnosti da urade taj posao u ovako kratkom periodu.

Ono što je takođe bitno kada se radi o zaštiti od poplava jeste da se sredstva koja se prikupe na ovaj ili na druge načine mnogo više distribuiraju, odnosno daju preduzećima koja se staraju o vodama u Republici Srbiji da bi mogli brže, adekvatnije i na vreme da urade odbrambene nasipe tamo gde su najkritičnija područja u Republici Srbiji, da nam se ne dešavaju svake godine skoro na istim područjima poplave od nekih reka, rečica, potoka itd.

Ne treba braniti samo velike gradove, ne treba odbrambene nasipe praviti samo pored velikih reka. Treba uraditi i braniti i ona područja gde se unazad nekoliko godina pokazalo da se maltene jednom u dve godine, ili jednom u godini dana, ili dva puta čak u godini dešavaju veliki problemi i izlivi tih potoka, reka, vodotokova i onda nastaju velike štete. Pa se pitamo da li je moguće da svake godine saniramo štetu, a nećemo da predupredimo, da odredimo veća sredstva da se odbranimo od mogućnosti poplava.

Dobro, dolazi do toga da u nekim situacijama nije moguće predvideti velike količine padavina u nekom vremenskom periodu. Dešava se to i u mnogo razvijenijim zemljama nego što smo mi, ali bar treba preduprediti ono što je normalno, sa normalnim padavinama u normalnim okolnostima.

Samo da kažem, niko nije mogao da predvidi da će 1999. godine grad Jagodina da bude poplavljen kako je bio poplavljen, ali iza toga, zato što smo to uradili i tamo gde su najkritičnije tačke morali da uložimo sredstva, posle dve-tri godine, kada je opet bilo velikih padavina, nije došlo do izlivanja tih reka koje jednom u 50 godina dostignu taj svoj nivo.

Otpadne vode – i to ste pomenuli. Mislim da tu treba mnogo više da se povede računa, naročito u gradovima koji imaju problema sa prečišćavanjem otpadnih voda. Oni uopšte nemaju sisteme za prečišćavanje otpadnih voda, pa se otpadne vode usmeravaju u raznorazne vodotokove, a vi znate kakva je to šteta na životinjskom i biljnom svetu koji se nalazi u tim rekama. Tako da biste tu morali, gospodine ministre, da sa svojim saradnicima iznađete mogućnost kako bi se nekim programom za naredni period to pokušalo na adekvatan način rešiti, kao i da se zaštiti Srbija ekološki od nekih zagađenja i nekih drugih stvari koje mogu da se dogode.

Na kraju da zaključim da će Poslanički klub Jedinствene Srbije u danu za glasanje podržati sva tri predložena zakona i unapred vam čestitamo i želimo da u njihovoj primeni poljoprivreda ima koristi, a naročito poljoprivredni proizvođači.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Saglasno članu 27. i članu 87. stav 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akta iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani gospodine Petroviću, hvala vam na podršci. Želeo bih samo da se skoncentrišem na tri stvari iz vašeg izlaganja, da ih možda dopunim.

Mi ćemo za ove male proizvođače, prerađivače doneti posebne pravilnike za preradu kako bi oni bili, tako da kažem, u mogućnosti da učestvuju na legalan način u čitavom sistemu, kako bi oni za svoje prerađivačke proizvode koje iznose na lokalne pijace i plasiraju u trgovinske radnje imali uporište u propisima i kako se to sve ne bi odvijalo u nekakvoj sivoj ili crnoj zoni. Ideja nam je da utvrdimo minimalne mere koje su neophodne da bi oni mogli na tržištu na adekvatan način da funkcionišu i na taj način pomognemo proizvođačima da idu korak više, stepenicu više i pređu u prerađivački sektor.

Što se tiče ovih devastiranih područja, bukvalno nam je ideja da sa izmenama Zakona o podsticajima uvedemo neke alate koji će imati ciljani karakter za određeno područje. Na primer, na prostoru Bele Palanke imate već razvijen sistem za uzgoj lekovitog bilja, ali mi ćemo sada njima pružiti mogućnost da razvijaju prerađivačke kapacitete, koji će akumulirati veću količinu ljudi, da mogu da uđu u sistem i predaju svoju robu koju su proizveli.

Što se tiče mladih, imaćemo poseban program sa Fondom za razvoj i poseban program sa IBRD-om gde ćemo grejs periode produžiti sa sadašnjih šest meseci na verovatno godinu i po ili dve. Kamatne stope u ovom trenutku nisu problem toliko, ali su nam problem rokovi otplate i problem su nam ti grejs periodi. Na tom delu radimo i želimo tu da poboljšamo stanje na terenu.

Što se tiče rokova za plaćanje poljoprivrednih proizvoda koje je neko isporučio na tržištu, pre nekoliko godina imali smo jednu, u tom trenutku revoluciju, kada su lokalne zajednice, odnosno svi korisnici javnih ovlašćenja obavezani da moraju plaćati obaveze u roku od 45 dana po RINO sistemu.

Sada, kad bih komentarisao svaku pojedinačnu situaciju, verovatno nam ne bi bilo dosta ni tri dana. Ideja nam je da u sledećoj godini uspostavimo sistem u kom će postojati rokovi za plaćanje i u ovoj sferi. To postoji u okruženju. Problem su sistemi kontrole. Moramo da ih razvijemo kako bi ljudima koji isporuče svoje poljoprivredne

proizvode moglo da se garantuje da će im biti plaćeno u nekom vremenskom roku. Mi tu imamo naročito problem sa otkupljivačima, koji formiraju određene privredne subjekte koji egzistiraju samo za jedan otkup a posle nestanu i nemate koga više da jurite za određenu robu. Toga je bilo gde god hoćete i gde god se okrenete. Moramo da vodimo računa o tome i to nam je ideja da unapredimo u 2017/2018. godini.

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem, ministre Nedimoviću.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić. Izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, poštovani gospodine ministre, danas treba da raspravljamo o važnim predlozima zakona. Po meni, poljoprivreda spada u jedan od najvažnijih privrednih grana naše zemlje i treba joj prići sa velikom ozbiljnošću.

Nažalost, da li je to tako bilo u prošlosti? Nije, i naročito u prethodne četiri godine, odnosno evo pet već, da se ne vraćamo unazad. Godinama unazad, mogu reći deceniju, ne postoji adekvatna poljoprivredna politika, nema hrabrosti, nema vizije u Ministarstvu da se sprovede one adekvatne mere koje bi iskoristile potencijale koje mi danas imamo u Srbiji. Ti potencijali bi najlakše mogli zaposliti građane Srbije i smanjiti najveći problem, a to je nezaposlenost u Srbiji.

Dakle, za početak, u članu 4. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju stoji stav koji kaže – budžet Ministarstva ne može biti manji od 5% budžeta Republike Srbije za određenu godinu, u smislu Zakona kojim se uređuje budžetski sistem.

Vi ste prekršili zakon i ove godine, dakle za budžet za 2017. godinu. To je bilo i prošle godine, i prethodne, i svake godine od 2012, jer je budžet za poljoprivredu bio manji od 5%, koliko je predviđeno zakonom. Nemojte mi samo, ministre, reći da su to radile i neke vlade pre 2012. godine, jer to nije dobar odgovor, zato što vi vladate, odnosno ne vi, ja se vama izvinjavam, ali vlade Aleksandra Vučića vladaju već pet godina i ovo je treća vlada uz nekoliko rekonstrukcija. Nažalost, vi ste četvrti ministar u Ministarstvu poljo-privrede. Dakle menjamo jednog ministra godišnje i očekujemo da ćemo imati konzistentnost i predvidivost mera i poljoprivredne politike u Republici Srbiji. To tako ne ide, a najavljuju se sad još jedni izbori, pitanje je ko će zapravo biti nadalje novi ministar.

Što se tiče onoga šta su vlade Aleksandra Vučića, razne, govorile o poljoprivredi, ja ću to citirati. Od 2012. godine, najpre u ekspozou Ivica Dačića rečeno je sledeće: „Dame i gospodo, poljoprivreda može značajno da doprinese ukupnom ekonomskom rastu u kratkom roku, ukoliko se merama agrarne politike definiše održivi i ravnomerni razvoj. Planiramo da zajedno povećamo agrarni budžet i da u kratkom roku Zakonom o podsticajima utvrdimo agrarnu politiku koja će biti predvidiva na dugi rok kako bi poljoprivrednici mogli dugoročno da planiraju svoju proizvodnju.“ Apsolutno se slažem sa navedenim, ali da li je to realizovano? Nije.

Takođe 2012. godine u ekspoze: „Učinićemo sve da brzo dobijemo nacionalnu akreditaciju za korišćenje IPARD fondova.“ Govorimo o 2012. godini. Godine 2014. ekspoze Aleksandara Vučića kaže: „Povećanje poljoprivredne proizvodnje za 30%.“ Laž. Nije se desilo. Dalje kaže: „U narednom periodu čeka nas dalji rad na aktivnostima za uspostavljanje akreditacije potrebnih struktura za korišćenje pretpristupnih fondova Evropske unije – IPARD, čime bi se ispunili uslovi za povlačenje pretpristupnih sredstava iz pretpristupnih fondova od 32 do 38.000.000.“ Laž. Ništa se nije uradilo.

Govorim dalje, ekspoze 2016. godina, ponovo Aleksandar Vučić kaže: „Krajem prošle godine podnet je zahtev za upravljanje IPARD sredstvima“ i 11. avgusta ovde na izboru Vlade rekao je da je Srbija konačno dobila akreditaciju za povlačenje sredstava iz IPARD programa. Ministar Nedimović je ovog trenutka rekao da to očekujemo da dobijemo u aprilu 2017. godine. A mi smo – tri dana pre objave Aleksandara Vučića da smo dobili akreditaciju – Ministarstvo je 8. avgusta dobilo obaveštenje da je privremeno obustavljena akreditacija. Dakle, toliko o tome.

Sada, kada govorimo o poljoprivredi, tu su priče lepe, ja podržavam sve ovo što govori ministar Nedimović. On je nov ministar i ja se nadam da će on biti taj koji će uspeti da uradi nešto u poljoprivredi, za razliku od prethodna tri ministra, ali postoji velika nepodudarnost između političke retorike i realizacije. To je suština problema. Kada treba da se govori u kampanji o poljoprivredi, tada su nam poljoprivrednici super, tada se pričaju bajke o podršci i koliko je poljoprivreda nama važna, a zapravo, kad treba da se bavimo poljoprivredom i da realizujemo nešto iz oblasti poljoprivrede, to ide daleko teže.

Što se tiče konkretno IPARD programa, IPARD program je nešto što Srbija ima veliku šansu da propusti, za razliku od drugih zemalja koje su bile u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Mi se tu najneodgovornije ponašamo. Dakle, IPARD je program koji važi od 2014. do 2020. godine. Mi smo danas u 2017. i mogu slobodno reći da pritom nismo do sada uradili apsolutno ništa da stvorimo uslove da nam te pare ne propadnu.

Dakle, što se tiče IPARD-a, tu postoje dve stvari – jedno je da se ispune politički uslovi, a drugo je da se ispune tehnički uslovi da bismo imali pravo na korišćenje ovih sredstava. Srbija je politički uslov ispunila onog trenutka kada je postala kandidat za članstvo u EU, a što se tiče tehničkih podataka, oni se tiču administracije, odnosno osposobljenosti institucija koje još nisu ni izgrađene ni osposobljene.

Mi nismo bili sposobni da cele ove godine primimo 106 radnika koji treba da rade u Upravi za agrarna plaćanja, da ih obučimo i pripremimo za rad. Primljeno je u prvoj fazi 46, a ostalo je 60. Ne znam da li je to završeno dokraja. Dakle, ozbiljan problem je prijem službenika.

Onda, što se tiče toga koliko sredstava nam je odobreno, odobreno je 175.000.000 evra, koji se povlače u tranšama. Koliko je godišnje odobreno zemljama u okruženju? Mađarska – 53.000.000 evra godišnje, Rumunija – 193.000.000, Poljska – 236.000.000, a mi negde oko 25.000.000. Dakle, mi smo dobili isto ili nešto manje od Hrvatske, koja ima dva puta manje zemljišta i dva puta slabiju poljoprivrednu proizvodnju od Srbije. Dobili smo manje zato što su iz EU znali da mi nemamo izgrađen sistem institucija i da ne ulivamo poverenje da ćemo biti u stanju da povučemo i ovih 175.000.000. I to se upravo tako dešava.

Dakle, što se Hrvatske tiče, u Hrvatskoj je 600 službenika radilo na obradi 280 zahteva za podsticaj iz IPARD programa. Mi možemo očekivati da ćemo imati barem 1.000, ja se nadam, a imamo stotinu i nešto službenika. Hrvatskoj je trebalo 18 meseci da tu proceduru završe. Ne znam koliko će trebati nama, s obzirom na to da se nalazimo u 2017. godini i s obzirom na rokove koji su dosta dugi.

Što se tiče onoga što je za mene problem u IPARD programu jesu dve stvari. Prvo, ne govorite ništa o pretfinansiranju. IPARD program podrazumeva da se sredstva vraćaju po realizaciji investicija. Dakle, to znači da, ako neki poljoprivrednik želi da podigne voćnjak, želi da kupi određenu opremu, želi da osnuje farmu krava, on to mora da uradi sopstvenim sredstvima a onda konkuriše i aplicira da se ta sredstva refundiraju. U ovakvoj situaciji jako je mali broj naših poljoprivrednika – koji su osiromašeni u prethodnim godinama – koji su spremni da ovo finansiraju. Hrvatska je to rešila tako što je uz pomoć Hrvatske banke za obnovu i razvoj po vrlo povoljnim uslovima kreditirala poljoprivrednike i omogućila im da apliciraju kroz ovaj program.

Šta je sledeći problem IPARD programa? Troškovi same aplikacije, iz prakse drugih zemalja, kretali su se u iznosu od 10 do 13 hiljada evra – za konsultante, za raznoraznu papirologiju, za programe, aplikacije itd. To je još jedan ozbiljan problem, koji dovodi do toga da svako ko aplicira za iznos ispod 50 ili 100 hiljada evra nema opravdanosti da konkuriše na projektu.

Dalje, ono što je najveći problem, i to je ono o čemu vi ne govorite, ministre, a ne govori ni Vlada, ni iko pre vas – ko ima pravo i šta su uslovi da bi uopšte neko mogao da konkuriše po osnovu IPARD programa i ostvari ta bespovratna sredstva, koja će biti 50, 60 ili 70 posto, u zavisnosti od projekta i oblasti. U Srbiji imate, kao što znate, 631.000 i nešto više poljoprivrednih gazdinstava, od toga imate 298.000, skoro 300, ispod dva hektara površine po gazdinstvu i 182.000 do pet hektara. Sa površinom do pet hektara imate 480.000 poljoprivrednih gazdinstava, od 631.000, što je negde oko 75% ukupno poljoprivrednih gazdinstava.

Kad se na to doda i ekonomska sposobnost da investiraju u poljoprivredu da bi mogli da konkurišu za IPARD, odnosno da investiraju u projekte, dolazimo do toga da ni dvadesetak procenata poljoprivrednih gazdinstava neće biti sposobno da učestvuje na ovom projektu, a evo i zašto.

Šta su specifični uslovi? To govorim poljoprivrednicima Srbije i građanima Srbije. Da bi neko mogao da aplicira kod IPARD-a, potrebno je da, ukoliko se bavi proizvodnjom mleka, ima minimum 20 grla krava, do 300 ili preko 300 krava. Zatim, ukoliko se bavi proizvodnjom mesa, potrebno je da ima minimum 20 do 1.000 goveda, 150 do 1.000 ovaca ili koza, 100 do 10.000 svinja, četiri do 50.000 brojlera.

Zatim, ukoliko se bave ratarstvom, poljoprivredna gazdinstva koja imaju pravo moraju da imaju minimum 2 do 50 hektara pod zemljištem, ili 50 do 100 hektara ili preko 100 hektara. Ukoliko se bave proizvodnjom voća i povrća, da bi mogli da konkurišu kod IPARD-a, neophodno je da imaju zasađene površine 2 do 20 hektara ukoliko je u pitanju jagodičasto voće, odnosno 5 do 100 hektara nekog drugog voća. Dakle, ukoliko neko ima 4,5 hektara zasada šljiva, on nema pravo da konkuriše za sredstva IPARD-a.

Takođe, što se tiče proizvodnje u zatvorenom prostoru ili plastenicima, imaju pravo da konkurišu po ovom programu poljoprivredna gazdinstva koja imaju minimum 500 pa do 10.000 kvadrata.

E sad, šta je vaš odgovor? Vaš odgovor je – mi ćemo za te male poljoprivrednike, a njih je mnogo više nego velikih u Srbiji, obezbediti nacionalni program. Tu sada dolazimo do Zakona o podsticajima. U Zakonu o podsticajima, iz bednog budžeta, kažem opet bednog, uz uvažavanje, ministre, vašeg angažovanja da se budžet poveća ove godine...

Ja ću vam reći da je Hrvatska, uzimam nju kao primer jer je najbliža, pre ulaska u EU imala agrarni budžet 600 miliona evra, duplo više nego mi. Mi imamo 300 i hvalimo se kako smo napravili neki veliki pomak jer smo nešto povećali agrarni budžet. U Srbiju se i danas, ministre, uvoze jabuke, uvozi se paprika, uvozi se paradajz, uvoziće se i mleko. Dakle, mi smo zemlja u kojoj se polovinu godine izvoze jabuke, a u drugoj polovini godine se uvoze jabuke.

Ono što je najveći problem, to što izvozimo, ja sam to rekao i premijeru, veliki deo ide na reeksport – reeksport iz zemalja EU koji ide preko Srbije. Ne treba to da radim ni ja ni bilo ko od poslanika, da danas kontroliše te sive tokove, nego treba da rade nadležne institucije – inspeksijske službe Vlade Republike Srbije. I da se izbore sa reeksportom, a ne da roba naših poljoprivrednika propada dok se prodaje roba iz EU.

Dalje, što se tiče podsticaja, kozmetičke su promene u Zakonu o podsticajima, zato što nema podsticaja ako nema para. To je valjda jasna stvar. Pozdravljam uvedenu odredbu da će se dati podrška mladim poljoprivrednim proizvođačima. Pozdravljam i odredbu koja se odnosi na ruralna područja i za posebne programe. Pozdravljam i to što ste prvi put sada prepoznali proizvodnju loznih kalemova i voćnih sadnica u Zakonu o podsticajima – s tim što na to imam jedan amandman kako bismo to mogli da još razvijemo dalje – jer je i to grana poljoprivrede koja je jako važna.

Ali, molim vas, vi ne menjate suštinu Zakona o podsticajima. I dalje dajete podsticaje po hektaru umesto investicije. Ostavili ste 6.000 dinara po hektaru, sedam dinara po litri mleka. To ne znači ništa. U zemljama EU, u Evropi, koja je već prošla proces osnaživanja svojih poljoprivrednika, po hektaru se daje 900 evra, a u Srbiji se daje 6.000 dinara. Šta mislite, da li će naš poljoprivrednik sa 6.000 dinara moći da bude konkurentan bilo kome iz Evrope? Neće moći. Neće moći da bude konkurentan. Potpuno promašene mere. To ste ostavili na istom nivou. To je suština i najveći obuhvat mera je upravo to, kao što su i regresii za đubrivo i za gorivo. Vi ne menjate to što je suština.

Što se tiče mleka, ne možete vi prelevmanima dovek a braniti naše proizvođače. Morate ih osnažiti, gospodo. To je suština podsticaja, da naši poljoprivrednici budu snažni i ekonomski jaki da mogu da primene nove tehnologije, nova znanja i da mogu da budu konkurentni – u smislu prinosa, u smislu jeftine proizvodnje – sa konkurencijom iz Evrope i sveta. Ne možemo zatvaranjem granica braniti poljoprivredne proizvođače.

Što se tiče voćnog sadnog materijala, evo tipičnog primera kako se razvija poljoprivredna proizvodnja u Srbiji. Samo ću vam to navesti kao primer, isto je i u drugim oblastima: godine 2012. izvoz voćnog loznog sadnog materijala iz Srbije bio je 6.600.000 sadnica, a uvoz 2.800.000; 2013. godine izvoz je bio 9.500.000, a uvoz 4.700.000; 2014. godine 8.500.000 izvoz, a uvoz 5.800.000; da bi 2015. godine došli dotle da je izvoz nešto ispod 7.000.000, a uvoz nešto preko 7.000.000.

Mi zaboravljamo nešto u čemu imamo stogodišnju tradiciju, a to je upravo proizvodnja loznog sadnog materijala i voćnih sadnica. Sada se u Srbiji više uvozi nego što se izvozi. A da vam ne govorim koliko smo prihoda imali, bili smo lider u Evropi osamdesetih godina u toj poljoprivrednoj proizvodnji. Nažalost, danas naši poljoprivrednici, zbog nepostojanja podsticaja, podižu svoje zasade u Makedoniji. Zašto? Zato što u Makedoniji ostvaruju 40 evrocenti po jednom loznom kalem u jednoj voćnoj sadnici ako podignu u Makedoniji i to isto izvezu. To je realnost danas u Srbiji.

Što se tiče Zakona o vodama, pozdravljam inicijativu da se ta oblast, koja je potpuno neuređena, uredi. Potpuno je neuređena. Dakle, mi smo pretrpeli ogromne štete, ali nismo morali da čekamo pet godina da Vučić promeni četiri ministra poljoprivrede, da promeni 40 ministara, tri vlade, ne znam koliko svega da bismo došli dotle da nešto uradimo.

Pozdravljam tu inicijativu. Dobro je da se uvede red u toj oblasti, naročito zbog posledica koje smo pretrpeli tokom poplava 2014. i 2015. godine. I očekujem da će se opredeliti sredstva, jer zakon je mrtvo slovo na papiru ukoliko nema budžeta da se to u praksi realizuje i da se mere sprovedu.

Što se tiče poplava, samo u Trsteniku štete od poplava su bile višemilionske, govorim u evrima. Najveću štetu su upravo poljoprivrednici pretrpeli. Najveća šteta je napravljena upravo od Zapadne Morave, koja je vodotok prvog reda, koja nema odbrambene nasipe, koja nije regulisana i koja pravi ogromne štete; menjajući svoj tok odnosi i čitave površine i hektare obradivog zemljišta.

Imam jedno pitanje, a to je – šta će se dešavati sa pratećim uredbama koje se odnose na deo sredstava za eksploataciju mineralnih voda koji ne pripada lokalnim samoupravama? Konkretno, u pitanju je fabrika vode „mivela“. Opština Trstenik ne dobija ni jedan jedini dinar od takse za eksploataciju mineralne vode „mivela“, koja je na njenoj teritoriji, kao i izvorište.

Na kraju, nadam se da će se Zakonom o vodama uvesti red i da će se u skladu sa Zakonom sprovoditi aktivnosti. I da će se verovatno, ukoliko budemo poštovali Zakon, uticati i na to da se bespravno podignuti objekti, poput vikendica predsednika Republike Tomislava Nikolića, sklone ili sruše. Ako se to već moglo uraditi sa objektima u Savamali, tokom noći i na netransparentan način, ovde imate potpunu zakonsku utemeljenost da ne ponovite slučaj Savamale, nego da uradite to onda kada treba. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Aleksiću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, hvala za priliku da neke od ovih stvari koje su iznete, a koje uopšte ne stoje, mogu da prokomentarišem.

Razumem vašu poziciju; jednostavno citirate sve ono što postoji u drugim zemljama. I nije mi jasno kako niste našli za shodno da odete na sajt Ministarstva poljoprivrede i vidite sve u vezi s IPARD-om – ko ima pravo da konkuriše, na koji način, koje su procedure. Meni je žao što ste rekli da to nema nigde da se pronade i da se vidi. Sa druge strane, radili smo mnoštvo edukacija na terenu, a vidim da znate vrlo dobro kako funkcionišu neke susedne zemlje.

Što se tiče pretfinansiranja, naravno da vodimo računa o tome. Mi imamo pripremljena sredstva za kreditnu podršku u okviru Ministarstva poljoprivrede na posebnom razdelu, i to ćemo koristiti za pretfinansirajuću podršku koja je vezana za IPARD.

Mislim da vam primer koji ste iskoristili baš nešto i nije dobar, vezano za Hrvatsku, naročito u delu smanjenja nivoa poljoprivredne proizvodnje, jer to je ono što je kod njih u poslednje vreme karakteristika. Nama je ideja da dovedemo do povećanja poljoprivredne proizvodnje. Ako ste pažljivo pratili sve što se dešavalo u prethodnim godinama, a vidim da ste se bavili statističkim podacima, postoji povećanje poljoprivredne proizvodnje u Srbiji – 7%. Pazite, u odnosu na prethodnu godinu, to su

vam informacije koje možete dobiti na sajtu Republičkog zavoda za statistiku, ali to je sajt gde u domenu piše „sr“.

Hrvatska je dobar primer za nivo direktnih plaćanja po hektaru, ali to ne dovodi, gospodine, do razvoja. Meni je ideja, ovom ministarstvu, ovoj vladi, da razvija one alate, one mere koje će dovesti do povećanja konkurentnosti. Nama je to cilj, a ne da uspavamo poljoprivredu i kad dođe trenutak istine imamo situaciju kao što se sad desilo u Hrvatskoj po osnovu mleka. Mi imamo premije po litri od sedam dinara. Ponekad mi uopšte nije jasno o čemu se ovde u stvari radi.

Što se tiče poplava i svih tih stvari o kojima ste govorili u vezi sa upravljanjem rizicima, ako ste dobro čitali izmene i dopune Zakona o podsticajima, mi više nemamo samo kao meru subvencionisanje premija osiguranja, nego imamo kompletno upravljanje rizicima. To je jako važno.

Što se tiče povećanja uvoza sadnog materijala, o kom ste vi pričali malopre, na nama je da povećamo kapacitet proizvođača našeg sadnog materijala, ali ono što ste vi rekli dovodi do jedne potpune zablude. Sadni materijal nije uvezen da bi se bacio negde, nego da bi se ustanovila proizvodnja, koliko je meni poznato. Isto nam je ideja da povećamo izvoz našeg materijala.

Mislim da neke stvari koje se tiču IPARD akreditacije –niko nikad nije rekao da mi imamo tu akreditaciju. Pa ako sam ikad, bilo kog dana rekao... uhvatili smo se ukoštac samo posle sedam dana, intencija Vlade je da imamo ovu akreditaciju baš zbog tog novca koji stoji na raspolaganju poljoprivrednicima.

Prosto sam želeo da vidim na koji način ovde možemo da poboljšamo sva tri ova zakona, ali, uz dužno poštovanje, ja ništa tu nisam video.

PREDSEDAVAJUĆI: Replika, narodni poslanik Miroslav Aleksić.

Izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Poštovani ministre, ja vas razumem kada kažete da vam ništa nije jasno. I ne treba da vam bude, jer ste tu odnedavno, ovo je vaš mandat od nekoliko meseci. Ali i te kako treba da bude jasno Aleksandru Vučiću i svim njegovim vladama od 2012. godine pa naovamo. Zato mi niste odgovorili na pitanje ko je odgovoran što mi dosada ništa nismo uradili, već tek sada, usvajanjem ovog zakona stvaramo preduslove da možemo da se akreditujemo, odnosno da krenemo u proceduru privlačenja, odnosno realizacije projekta IPARD programa od 175.000.000 evra. Mi nismo to uradili četiri godine, odnosno tri, ako hoćemo da gledamo od 2014. godine, kada je krenula realizacija projekta.

Ja vas tu potpuno razumem, da vam nije jasno. I ne krivim vas, nemojte pogrešno da me shvatite. Ja vas odlično poznajem i verujem da ćete učiniti sve, onoliko koliko vam budu dozvolili. Ali ovo je zemlja u kojoj jedan čovek odlučuje o svemu i bojim se da l' ćete uspeti da realizujete vaše želje, vaše ideje i vaš program.

Što se tiče statistike, da je 7% povećana poljoprivreda u prethodnoj godini, ja vas u tome podržavam, ali znate gde? U reeksportu, gospodine Nedimoviću. U reeksportu robe koja nije proizvedena u Srbiji naš izvoz je povećan. Izračunajte na kojim površinama u Srbiji se proizvodi kruška, jabuka, dunja, a koliko smo je izvezli; ili koliko proizvodimo paradajza a koliko smo ga izvezli. Vrlo lako ćete doći do podataka da li prodajemo našu robu ili se vrši zloupotreba i prodajemo tuđu robu.

Prema tome, kako god vi ovo gledali, ja ću vam reći jednu stvar. Poljoprivrednici Srbije danas jedva sastavljaju kraj s krajem, 90% njih nema para da započne prolećnu setvu i proizvodnju za 2017. godinu, a vi i dalje pričate o tome kako je to sve dobro. Ništa nije dobro i moramo brzo i snažno raditi da bismo pomogli poljoprivrednim proizvođačima.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Aleksiću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Samo želim da me na pravilan način čujete, jer nijednog trenutka nisam rekao da su stvari sjajne, nego da mi menjamo ove propise da bismo poboljšali situaciju u poljoprivredi. Dosta toga je urađeno u pogledu akreditacije Uprave za agrarna plaćanja. Mi sada otklanjamo blokirajuće faktore. Ja sam zahvalan i prethodnoj kolegici koja se bavila ovim poslom i koja je dosta tu uradila, ali mi ćemo ove stvari rešiti.

Što se tiče reeksporta, od 15. septembra naša Uprava za zaštitu bilja, u skladu sa sporazumom koji ima sa svojim ruskim kolegama, prati svaku pošiljku od početka do kraja. Nemojte imati nijednu dilemu da nešto ne funkcioniše, da bi nam bio zabranjen izvoz voća kao nekim drugim zemljama. Sve funkcioniše u najboljem redu, čak imamo povećanje izvoza neke naše robe.

Činjenica je da mi pratimo tok svake pošiljke, od voćnjaka pa dok ne stigne do krajnjeg potrošača. To je naša obaveza, a da je drugačije, mi u ovom trenutku ne bismo mogli da ostvarujemo izvoz voća na rusko tržište i na tržište EU. Tako da, ovo su činjenice i mislim da treba da govorimo o činjenicama.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine ministre.

Reč ima Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi gosti, članovi Vlade, kolegice i kolege narodni poslanici, u uvodnom izlaganju gospodina ministra kao i u izlaganjima mojih prethodnika uglavnom je fokus stavljen, između ova tri poljoprivredna zakona, na zakon koji se u proceduralnom smislu najdirektnije bavi IPARD programima. Ja ću se takođe u pretežnom delu izlaganja osvrnuti na to, s tim da blokirajuće faktore, koje je nekoliko puta potencirao i sam ministar, kada je reč o nesposobnosti da se u ovom trenutku

akredituje Uprava za agrarna plaćanja, moram da vratim nekoliko meseci, pa i godina unazad.

Podsetiću vas da smo mi još u martu 2015. godine slušali od prethodne ministarke Bošković Bogosavljević da će sredstva IPARD programa biti obezbeđena do kraja ove, dakle 2015. godine. Onda smo u junu iste godine slušali najavu prethodne ministarke kada je rekla da će prvi poziv za korisnike novca iz IPARD fondova biti početkom 2016. godine, odnosilo se na ovih ključnih i tako bitnih 175.000.000 evra iz IPARD fonda. Kada je ministarka bila pitana, takođe u junu 2015. godine, kada se očekuje akreditacija Agencije za agrarna plaćanja da bi se ova sredstva mogla koristiti, ona je iz cuga, iz topa rekla da su sve aktivnosti koje su planirane preduzete u roku, u smislu pripremanja ovih procedura.

Onda nas je zatekla vest u septembru 2016. godine, znači neko vreme nakon zvaničnog formiranja Vlade, sada smo od ministra čuli da je ova vest stigla iz Brisela još 8. avgusta, dakle nekoliko dana pre izbora republičke vlade, koja se ispostavila da je zaista bruka i sramota za Srbiju, a to je da je zbog nesposobnosti države i rada Ministarstva poljoprivrede u ovom trenutku blokirana akreditacija Uprave za agrarna plaćanja, a samim tim i pravo na povlačenje u prvoj tranši 15.000.000 evra za naše paore, a potom progresivno i za ostatak sredstava u narednih nekoliko godina.

Meni je izuzetno problematično to što su naši poljoprivrednici verujući ministarki izgubili, kao i mi svi zajedno, gotovo godinu i po dana na „sad ćemo“ i „mi ćemo“ fazu, „sve je spremno“, „sad ćemo mi sve to uraditi“. Onda se ispostavilo da to tako nije i, rekla bih, iako ste u vašem prethodnom izlaganju pohvalili vašu prethodnicu, nekako sa izraza vašeg lica ne stičem utisak da vi verujete u te pohvale. Moje ključno pitanje je – ako smo mi izgubili godinu i po dana na „sad ćemo“ i „mi ćemo“ fazu, kako sad vama da verujemo, gospodine ministre, da ćete vi to tako jasno i tačno i ispravno rešiti do aprila, odnosno do kraja naredne godine?

Sve i da uzmemo u obzir „zavičajnu empatiju“ u odnosu na naše vojvođansko zajedništvo i ceneći vaš prethodni rad, to ipak nije dovoljno opravdanje, a kamoli dovoljna empatija za takođe neke nedostajuće odredbe u ovim zakonima, na koje će LSV pokušati da utiče i da ih amandmanski predloži. Nadam se da ćete, svesni onoga što je bila zaista sramota za ovu zemlju, do avgusta, kada smo čuli za ovaj poražavajući rezultat, odnosno nemogućnost da akreditujemo Upravu za agrarna plaćanja, uzeti u obzir naše amandmane i pospešiti kvalitet ova tri zakona koja su trenutno u raspravi.

Dozvolićete, vi vrlo dobro znate ko se drži za reč a ko se drži za uši. Mi bismo zaista voleli da verujemo u sve reči koje ste vi ovde izneli, ali bojim se da nam treba mnogo više argumenata za to i vidim da odobravate ovaj moj stav i da razumete apsolutno sve naše nedoumice sa kojima vrlo iskreno nastupamo ovde u Narodnoj skupštini.

Ono što je za nas zaista neverovatno jeste da niste uspeli da prepoznate Vojvodinu čak ni u kontrolnoj ulozi, odnosno ulozi nadzora nad IPARD sredstvima, pa makar kao poveren posao prema organima AP Vojvodine. To ćemo takođe amandmanom pokušati da pospešimo. Verujem da ćete imati razumevanja za to, jer vi vrlo dobro znate da je Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu intenzivno učestvovao u obukama koje su bile organizovane od strane Ministarstva kada je reč o ovim programima, i to u više navrata.

Takođe moram da zamerim, očekivala sam da ćete se ipak pozabaviti i nažalost važećom uredbom koja derogira ovaj zakon u nekim odredbama, a to je u podsticajima u biljnoj proizvodnji. Jer od nekadašnjih, ili praktično doskorašnjih 100 evra po hektaru, podsticaji su i dalje svedeni na 3.000 dinara po hektaru. Uredbom se vlada kada je reč o ovim podsticajima u biljnoj proizvodnji i moram reći da su naši, naročito banatski paori izuzetno zbog toga zabrinuti, apsolutno ne videći svoju perspektivu kada je reč o biljnoj proizvodnji.

Ono što nas takođe zanima a nismo uspeli da razaznamo iz ovih zakonskih štiva jeste da li će tzv. ranjiva područja biti određena i definisana npr. pre početka rada kompanije „Tenis“ ili posle početka rada kompanije „Tenis“. To je jako bitno imajući u vidu da takođe niste prepoznali jedan bitan segment, a mi ćemo amandmanom pokušati da poboljšamo zakon i u tom pravcu, a to je zaštita životne sredine i sve što podrazumeva zaštitu životne sredine usled intenzivne poljoprivredne proizvodnje.

Sada ću vam navesti jedan plastičan primer, onako kako sam ga ja, koja nisam poljoprivredni inženjer zaštite životne sredine, uspela da prepoznam a da ga svi učesnici u diskusiji razumeju, i vratiću se na prethodno pomenutu kompaniju „Tenis“.

Meni su stručnjaci iz vaše oblasti objasnili da u matičnoj zemlji ove kompanije, a to je Nemačka, ne može npr. jedna farma da broji više od 30.000 svinja, dok su najave da će naročito na našem banatskom prostoru farme kompanije „Tenis“ moći da imaju i do 50.000 svinja.

Takođe su mi stručnjaci iz vaše oblasti objasnili da su u Nemačkoj vrlo striktne procedure kada je reč o prečišćavanju otpadnih voda, odnosno svega onoga što izlazi sa farmi kao što su farme kompanije „Tenis“; odnosno da vode koje se ispuštaju sa farme, naravno zagađene, moraju da budu na višoj tački sliva nego što je ona tačka u reci, u vodi, odakle ta kompanija uzima vodu za dalje korišćenje.

To znači da ova kompanija, i sve druge slične njoj, treba naročito da vodi računa o onim vodama koje ispušta u reku, odnosno da mora da ima posebne pogone i filtere za prečišćavanje ovih voda. Ukoliko se kompanija „Tenis“ angažuje i startuje u ovako uređenom ili uslovno rečeno uređenom okviru, ona, koliko ja znam, neće imati potrebu da na ovaj način postupa kada je reč o fazi ispuštanja, odnosno uzimanja voda. Uostalom, zašto bi ona u zemlji Srbiji ulagala dodatna dva miliona evra za ovakve pogone?

Tako da, naprosto, kroz ovaj primer želim da postavim dodatno pitanje oko tretmana ranjivih područja, odnosno stanja sa brojem svinja i sa ponašanjem u odnosu na životnu sredinu, pošto to nismo prepoznali u ovim propisima.

Ono što nas takođe zanima i dovodi u sumnju naše poverenje prema vašoj datoj reči ovde kada je reč o ispunjavanju rokova, da se vratim na Upravu za agrarna plaćanja i IPARD program, jeste to što ste vi za celokupno administriranje projektnim procesom predvideli devet plus šest meseci. Dakle, gotovo godinu i po dana se gubi na administriranje projektom, što je, ako ste sami naveli kraj akreditacionog procesa zaključen u aprilu, da će se prostor za konkurisanje i apliciranje otvoriti do kraja ove godine, tih više od godinu dana nikako ne može da uđe u onaj godišnji limit kada prvih 15 miliona dinara mogu da se povuku iz IPARD fonda.

Mi ćemo takođe konstruktivno želeći da učestvujemo u popravljaju ovih zakonskih rešenja predložiti amandmane kojima preporučujemo da se drastično ili znatno skrate ove proceduralne administrativne faze, naročito imajući u vidu da ste i sami rekli da je gotovo sve spremno, da su ljudski kapaciteti gotovo na savršenom nivou, da sve ide po planu. Onda nema razloga da devet meseci plus šest meseci traje administrativna faza za odlučivanje samo o projektima koji bi imali pravo da povlače sredstva iz IPARD fonda.

I dodatno, imaćemo više amandmana, htela bih da skrenem pažnju na takođe jedan segment koji je nama nedostajući a nije prepoznat u zakonu, a to su podsticaji vezani za ruralni turizam. Sigurna sam, pošto imate priliku da obilazite celu zemlju, da ste verovatno bolje nego ja upoznati sa situacijom koliko mala gazdinstva funkcionišu u sivoj zoni u ovoj oblasti ruralnog turizma, a koja bi, upravo ono što je i vama cilj, mogla da ih zadrži na svojim matičnim područjima, dakle da se oni ne upute tokovima ekonomske migracije i da, prepoznajući podsticaje i podršku ruralnom turizmu vrlo deciderano navedenim u zakonu, po našem amandmanu – ono što sada nedostaje – da im pomognemo da se i oni uključe u ovaj sistem i da nastave da žive od svog rada onako kako su to i dosada činili.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Koleginice Bošković Bogosavljević, imate pravo na repliku jer ste dva puta direktno pomenuti u izlaganju narodne poslanice Marinike Tepić.

Izvolite.

SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ BOŠKOVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, htela sam u načelnoj raspravi da istaknem sve ono što je urađeno u prethodne dve godine. Činjenica je da izneti argumenti ne stoje, iz razloga što je Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine 2014. godine pokrenulo IPARD projekat. Taj projekat je morao da bude pokrenut znatno ranije, još od 2004. godine. Međutim, mi smo 2014. godine najpre usvojili Strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja, što je bila osnova za izradu IPARD programa.

Ministarstvo poljoprivrede je i sačinilo IPARD program. Ovaj program prezentovalo je Evropskoj komisiji, ona ga je usvojila i prihvatila za finansiranje krajem januara 2015. godine.

Od tada radimo na pripremi operativnih struktura. Podsetiću vas, preselili smo Upravu za agrarna plaćanja iz Šapca za Beograd, što je uslov za implementaciju organizacione strukture IPARD programa. Vlada je krajem decembra 2015. godine dozvolila dodatno zapošljavanje kadrova koji će raditi na sprovođenju ovog programa. Proces zapošljavanja je započet. Pripremljen je bio zakon i, da nisu raspisani izbori, ovaj zakon bi bio mnogo ranije u skupštinskoj proceduri.

Inače, Srbija i Evropska komisija na ovom projektu su partneri i sve primedbe i sugestije koje su usledile nakon radne posete su u pravcu praćenja toka priprema naših operativnih struktura. Tako da sve zasluge za ovu današnju raspravu zaslužuju kadrovi Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine i Vlada Republike Srbije, kao i Kancelarija za evropske integracije, ministarka zadužena za evropske integracije, Ministarstvo finansija, koji su u prethodne dve godine predano radili na ovome.

PREDSEDAVAJUĆI: Vreme. Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem se.

Hteo bih samo nekoliko stvari da iznesem. Ja sam ovde da uradim, premijer Vučić me je doveo da uradim posao, i jedan od mojih poslova jeste da dobijem akreditaciju za Upravu za agrarna plaćanja i da rešimo jednom za vjek i vjekova ovaj problem.

(Narodni poslanici naglas komentarišu.)

U pravu ste, Skupština me je izabrala, na predlog premijera Vučića. Nisam se dobro izrazio, izvinjavam se.

Druga stvar koju želim da kažem, ja vama iznosim činjenice šta smo uradili. Još jednom, da bi javnost bila načisto s tim šta smo uradili za ljudske resurse: četrdeset dvoje ljudi smo primili, do kraja decembra primićemo još pedeset ljudi, time ćemo steći uslove da ispunimo kriterijume koji su predviđeni. U ovom trenutku to nam je sasvim dovoljno. Za mere jedan i tri, za koje ćemo se akreditovati, to nam je sasvim dovoljno. Naravno, neko će reći treba nam hiljadu, bilo je takvih reči, ali to je za kompletnu strukturu neophodno, a za ovo što mi idemo u ovom trenutku za poljoprivredne proizvođače i za prerađivače to će biti sasvim dovoljno.

Propisi se nalaze pred vama, koji su bili...

(Narodni poslanici naglas komentarišu.)

Po javnom konkursu, naravno. Niko se ne prima drugačije. Javni konkurs je trajao sasvim dovoljno dugo, komisije postoje i sve će biti urađeno na najtransparentniji mogući način.

Što se tiče ovog propisa, ukoliko Skupština tako odluči, imaćemo još jednu stvar potpuno regulisanu.

Korigovan je IPARD program, bilo je nešto reči kod prethodnih govornika o tome. Mi smo izvršili korekcije u korist srpskih poljoprivrednika. Imali smo u nekim stvarima nelogičnosti. To smo uradili uz saglasnost sa ljudima koji donose odluku o tome u Briselu i to smo napravili tako da te, da tako kažem, opsege spustimo na nivo da budu dostupni većini poljoprivrednih proizvođača u Srbiji; ne da 20 hektara bude granica, nego smo je spustili na dva.

Pravilnici kojima se definišu stvari, referentni cenovnici, u izradi su, oni će biti gotovi. Ja ne tražim da vi meni verujete lično. Ja kažem da ćemo mi ovaj posao da uradimo. Da li ću ja vas u dovoljnoj meri ubediti u to ili ne, moje je da pokušam, ali znam da ćemo rezultat ostvariti.

Što se tiče ostalih stvari, poveravanja poslova na nivo AP Vojvodine, ovde se akredituje Uprava za agrarna plaćanja, akredituje se organ. U kasnijim stadijumima na regionalne kancelarije ćemo preneti deo tih nadležnosti, tu nema nikakvog spora. Jedna od tih kancelarija biće i u Novom Sadu, biće i na drugim mestima i tu nemamo apsolutno nikakav problem. U ovom trenutku moramo da akreditujemo i ne možemo da poverimo posao bilo kome, moramo da akreditujemo Upravu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem se.

Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić, replika.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem.

Mi smo ovde čuli da argumenti koje sam ja iznela ne stoje. Ja nisam ukrštala neke imaginarne argumente, nego ono što je iznošeno u javnost, dakle audio i video izjave, koje su vrlo proverljive. Tako da ne baratam nekim imaginarnim argumentima nego činjeničnim stanjem.

Čuli smo i da su izbori krivi za sve, ne prvi put. Kad su neki propusti u pitanju, kad su greške u pitanju, uvek su izbori krivi za sve. Čuli smo i ko je zaslužan. Nismo čuli ko je odgovoran za ove blokirajuće faktore, a i ovo ko je zaslužan nije mi baš bilo potpuno jasno. Jedna strana tvrdi da je ona zaslužna...

Vas kad slušam, ministre, čujem da ste vi zaslužni. Volela bih da čujem i od vas ko je, zapravo, zaslužan za pravac odblokirajućeg postupanja. Naravno, želim i da vas pitam – šta ćemo, ministre, ako opet bude izbora? Opet ništa od IPARD programa? Ako se ispostavi, kao što smo čuli, da izbori jesu blokirali sve ove procedure i postupanja u prethodnom periodu, potpuno je jasno, ne trebaju argumenti, činjenice su tu, da ćemo opet biti na nuli ako bude izbora. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Replika. Narodna poslanica Snežana Bošković Bogosavljević.

Izvolite.

SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ BOŠKOVIĆ: Želim da kažem da sam pogrešno protumačena. Pogrešno je protumačena moja izjava da su izbori krivi za sve. Samo sam rekla da bi ovaj zakon bio u skupštinskoj proceduri ranije da izbora nije bilo. Kao što znate, u martu sam branila set zakona iz oblasti zaštite životne sredine; od tada više nije bilo zakonodavne aktivnosti. Veoma sam srećna i zadovoljna što su danas kolege iz Ministarstva poljoprivrede tu da brane ovaj zakon.

Nisam rekla ko je zaslužan više ili manje – svi smo zaslužni – koji su radili od 2014. godine. A ako bismo baš želeli da se pitamo ko je odgovoran, odgovorni su oni koji od 2004. do 2014. godine nisu na ovom projektu uradili ništa. Sve ovo što sam rekla može da se proveri. Sve je to zapisano u dokumentima kojima se ocenjuje napredak Srbije u procesu evropskih integracija, dokumentima za 2015. i 2016. godinu.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, želim pre svega da izrazim jedno veliko zadovoljstvo što se u Narodnoj skupštini Republike Srbije konačno razgovara o poljoprivredi i selu, dvema temama koje su ostale toliko zanemarene, rekao bih čak i ponižene, u interesovanjima naših političkih elita u nekom prethodnom periodu.

Dveri su, naravno, u potpunosti spremne za ovu temu. Mi u našoj poslaničkoj grupi imamo dva stručna lica – počevši od prof. dr Miladina Ševarlića, jednog od naših najpoznatijih agroekonomista, do njegovog mlađeg kolege mr Ivana Kostića – koji će, naravno, imati priliku da, uz mene, govori o ovoj izuzetno važnoj temi.

Moja uloga je da, pre svega, otvorim ovu temu na politički način i ukažem na to šta je problem aktuelnog trenutka srpske poljoprivrede i sela, a onda da vidimo i da li su ova rešenja koja predlaže Vlada Srbije prava ili potpuno promašena i pogrešna rešenja.

Ova rešenja, da odmah to kažem, izgledaju kao kada na jednu duboku ranu, jednu gangrenu koja je zahvatila čitav organizam, jedan kancer koji vam razjeda organizam zalepите flaster i kažete – evo, ovaj flaster će pomoći i rešiti problem oboljenja koje vaš organizam ima. Dakle, nećete, gospodine ministre, ovim ništa rešiti. Ovo je samo jedno u nizu foliranja i gubljenja vremena u pogrešnim i promašenim poljoprivrednim politikama u poslednjih 16 godina.

Pogrešno bi bilo da kažem da ste vi jedini odgovorni za slom srpske poljoprivrede i sela. Vi ste samo grobari srpske poljoprivrede. Neko drugi je krenuo da ubija srpsku poljoprivredu i selo još od 5. oktobra 2000. godine. Danas vi, gospodine ministre, vlada Aleksandra Vučića završava ovaj grobarski posao bukvalnog uništenja, završnog, srpske poljoprivrede i sela.

Dokaz za to je bezidejnost ministara u prethodne četiri godine, ili sada već pet, vlasti SNS-a. Za četiri godine vlasti četiri različita ministra. Vi kao da sledite taj vegetacioni niz, da svake godine zasejete po jednog novog ministra poljoprivrede. To govori da nemate nikakav dugoročni plan, to govori da nemate nikakvu dugoročnu ideju šta sa srpskom poljoprivredom, jer niko normalan, sa ozbiljnom idejom, ne bi menjao ministra poljoprivrede na svakih godinu dana.

U poljoprivredi je najvažnije dugoročno strateško planiranje i sigurnost koju dajete poljoprivrednicima takvim planiranjem. Kakvu im vi sigurnost dajete tako što svake godine menjate ministra poljoprivrede, što svake godine menjate i dopunjavate zakone koji se tiču poljoprivrede?

Ono što želim najpre da kažem jeste stanje našeg sela. Pod jedan, čak i u Zakonu o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije vi ne pominjete sela; postoje gradska mesta i ostala naselja. Sela se ne pominju, kao da ih nema, bez obzira na to što pola Srbije još uvek živi u selu i bavi se poljoprivredom, čak i ako živi u gradu.

Druga stvar koja boli naše selo jeste iseljavanje – iz sela u manje gradove, iz manjih gradova u veće gradove, iz većih gradova u Beograd, pa u inostranstvo. Dakle, sela nam se prazne, posebno ona granična, na granicama naše države, posebno ona u pasivnim krajevima.

Posebna tema su domovi kulture i uopšte kulturni život naših sela. Posebna tema su žene na selu, koje su ponižene i uvređene od svih prethodnih vlasti, jer kada su i kako majke, trudnice, porodilje, penzionerke na selu dobile bilo kakvo ozbiljno pravo?

Ono što je, naravno, najdramatičnije, uz ovo pražnjenje srpskog sela, jeste podatak da smo između dva popisa izgubili 150.000 porodičnih gazdinstava. Dakle, svako peto porodično gazdinstvo u Srbiji više ne postoji, i vi to nemo posmatrate i gledate propast srpskog sela.

Takođe, vi ne primećujete poraznu činjenicu da, različiti podaci različito govore, ali više stotina hiljada hektara obradivog poljoprivrednog zemljišta u Srbiji ostane neobrađeno. Neko kaže pola miliona hektara, neko kaže milion hektara. Koliko tačno stotina hiljada hektara, gospodine ministre, obradivog poljoprivrednog zemljišta u Srbiji ostane neobrađeno? Kako mogu svi ministri u prethodnim vladama da gledaju neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište a da ništa nisu učini da podstaknu obradu tog poljoprivrednog zemljišta?

U vreme dosovskog uništavanja poljoprivrede, koje vi dovršavate kao grobari srpske poljoprivrede i sela, uništeno je 65 poljoprivredno-industrijskih kombinata. Šta su bili poljoprivedno-industrijski kombinati? Ključna tačka poljoprivedno-prehrambene industrije Srbije, koja ima sve – od proizvodnje, preko prerade do trgovine osnovnim životnim namirnicama. Dakle, čitav lanac proizvodnje, prerade i

trgovine ostaje u ovoj državi, samim tim i sav profit ostaje u ovoj državi. To ste vi od 5. oktobra 2000. godine do danas uništili.

Vi biste sada da uništite i prodate i PKB, poslednji ostatak te nekada moćne industrije, poljoprivredno-industrijskih kombinata, jedan od najvećih poljoprivredno-industrijskih kombinata u Evropi, koji se nalazi nadomak grada od dva miliona stanovnika, koji ima ogromne površine, ima neverovatnu perspektivu. Umesto da država stane iza PKB-a i kaže „ovo je strateška grana srpske prehrambeno-prerađivačke industrije, koja će da poveže sve drugo što ćemo da pokrenemo u poljoprivredi“, vi hoćete i to da prodate.

Uostalom, svaka četvrta privatizacija u poslednjih 16 godina koja se tiče poljoprivrede i prehrambeno-prerađivačke industrije propala je, a niko nije odgovarao za uništene potencijale srpske poljoprivrede.

Ono što želim posebno ovde da istaknem jeste vaša katastrofalna ideja dolaska velikog nemačkog proizvođača mesa „Tenis“ u Srbiju. To jeste nemački ekonomski interes, ali nije srpski. To nije domaći ekonomski interes. Nama ne treba još jedan veliki evropski tajkun koji će da uništi konkurenciju naših malih domaćih proizvođača. Nama treba podrška našim malim domaćim proizvođačima; nama treba udruživanje naših proizvođača u zadruge; nama treba podrška države zadrugarstvu; nama treba obnova poljoprivredno-industrijskih kombinata; nama treba obnova domaće industrije poljoprivredne mehanizacije. To je ono što treba da podržite parama i hektarima koje poklanjate „Tenisu“ kao da je nama ovde potrebna nova ekonomska nemačka okupacija.

Ono vaše obećanje koje ste već prekršili, gospodine ministre, jeste da ćete do kraja ove godine da uvedete nezavisnu laboratoriju za kontrolu mleka. I evo, nema je. Nema je, gospodine ministre. Znači, već posle četiri meseca na vlasti prekršili ste obećanje. Dakle, nema nezavisne kontrole mleka, i dalje se izrabljuju naši proizvođači mleka od ne znam kakvih otkupnih stanica i varijanti.

Posebno želim da alarmiram građane da od 1. septembra 2017. godine stranci mogu da kupuju poljoprivredno zemljište u Srbiji, po pogubnom Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. To su počeli oni evrofanatici pre vas, a nastavljate vi, najveći evrofanatici u istoriji DOS-a. Dakle, vi želite da od 2017. godine stranci mogu da kupuju poljoprivredno zemljište u Srbiji. Ne vidim da ste išta uradili da to zaustavite i sprečite, a pet godina ste na vlasti, gospodine Nedimoviću.

Pet godina ste na vlasti, što niste promenili ovu pogubnu stavku SSP-a kao što su uradile sve evropske države koje su ušle u EU? Pogledajte šta je uradila Mađarska i vidite kako su ozbiljne države zaštitile svoje poljoprivredno zemljište od prodaje strancima.

Vi ste, naravno, avgusta 2012. godine kao jednu od prvih velikih mera SNS na vlasti otpustili 1.658 agronoma, odnosno asistenata savetodavaca – jednom SMS

porukom. Još uvek ste im dužni neke pare, pa vas i to pitam, gospodine Nedimoviću – kada ćete da platite ljudima ono što ste bili dužni kada ste ih otpustili SMS porukom?

Šta ste sve uradili za ovih pet godina vaše vlasti, nadovezujući se na ovu katastrofalnu politiku DOS-a od 5. oktobra 2000. godine do danas? Pod jedan, drastično ste smanjili subvencije poljoprivrednim proizvođačima u Srbiji. Ojadili ste ove godine poljoprivredne proizvođače sa ovim taksama za navodnjavanje, odvodnjavanje koje naplaćujete i za 2015. i 2016. godinu.

Da li ste ikada obezbedili ozbiljne otkupne cene, sigurnost otkupa, sigurnost visine cene? Uništali ste domaću industriju poljoprivredne mehanizacije. Imamo li da kupimo naš srpski traktor ili ćemo da kupujemo hrvatske, koje su oni napravili u fabrici koja je nastala na ledini a mi smo imali našu fabriku i samo je trebalo da u nju uložimo i osposobimo je? Sada mi ne znamo više da pravimo ni traktore, ni moto-kultivatore, ni svu priključnu mehanizaciju, ni kombajne, ni sve ono što smo donedavno znali da pravimo. Ko je to uništio? Ko sada ne ulaže u obnovu domaće industrije poljoprivredne mehanizacije? To su prava pitanja.

Šta je sa zadrugarstvom? Kako to ulazi genetski modifikovana hrana i seme? Sami ste rekli da ste nedavno pronašli 11 hektara. Čekajte, kako to uđe, gospodine Nedimoviću? Ko je to zasejao? Recite ime vlasnika parcele koji seje GMO. Recite da li je kažnjen krivično, da li je procesuiran, da li je iko dosada odgovarao za uvoz i promet genetski modifikovane hrane i semena. Ko, kada, gde? Navedite ta imena i te brojke.

Ukinuli ste carine na uvoz strane poljoprivredne robe, ubili ste domaćeg proizvođača. Sada razmišljate da ukinete i carinske zaštite koje se tiču uvoza mleka, što će takođe da ubija konkurenciju domaćeg proizvođača. Sami kažete genijalnu misao, koju građani Srbije treba još jednom da čuju – da nama SSP sa EU, koji je poguban po naše ekonomske interese, ne brani da carinskim i vancarinskim merama zaštitimo našu domaću robu.

Konačno da to neko kaže. Čestitam vam. Zahvaljujem vam se što je neko otkrio tu istinu, da mi imamo pravo da carinskim i vancarinskim merama zaštitimo domaću robu od nelojalne konkurencije – od mleka u prahu, od smrznute robe iz robnih rezervi EU, smrznutog mesa. Na to imamo pravo po SSP-u i to ne činimo već osam godina. Osam godina sve evrofanatične vlasti, od DS-a do SNS-a, ne štite domaće tržište, domaćeg proizvođača, puštaju uvoznički lobi da divlja i uništava konkurenciju domaćeg proizvođača.

Gde je kraj? Kada je kraj? Kada je kraj subvencionisanju stranih firmi koje vi ovde podržavate? Kada je kraj „hrvatizaciji“ našeg tržišta? Kada je kraj Todoriću, koji je pokupovao sve trgovinske lance u Srbiji i ubio sve domaćeg trgovine? Evo, odlično, bravo, Vučiću – „dosta mi je hrvatskog izživljavanja.“ Dobro si se setio, posle pet godina vlasti. Što ne kažeš Todoriću – „dosta mi je hrvatskog izživljavanja“? Nema

„dosta mi je hrvatskog izživljavanja“ u slučaju Todorica i hrvatskih tajkuna koji vladaju Srbijom.

Sada, gospodine ministre, šta vi brišete iz zakona u članu 3? Jednu sjajnu formulaciju koja je tu postojala, koja je program Ministarstva poljoprivrede. Vi brišete: „Poljoprivredna politika i politika ruralnog razvoja Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje preduzimaju nadležni organi u cilju: 1) jačanja konkurentnosti poljoprivrednog proizvoda na tržištu; 2) obezbeđivanje kvalitetne i zdravstveno ispravne hrane; 3) obezbeđivanje podrške životnom standardu za poljoprivrednike, koji ne mogu svojom proizvodnjom da obezbede ekonomski opstanak na tržištu – ključna stvar; 4) obezbeđivanje podrške ruralnom razvoju; 5) zaštita životne sredine od negativnih uticaja poljoprivredne proizvodnje.“

Brišete ovih pet stavova člana 3 koji su program ozbiljnog nacionalnog ministarstva za poljoprivredu. A šta radite? Dovodite državu Srbiju u zavisnost od EU lažnim obećanjima koja traju od 2012. godine: pet godina lažete građane Srbije da će dobiti EU fondove; pet godina nema akreditacije Uprave za agrarna plaćanja; pet godina nema ni jednog dinara iz evropskih fondova, vaših praznih priča o našem putu Srbije u EU, koja samo što nije usrećila Srbiju. Pa, što pet godina ne dođe jedan dinar iz tih evropskih fondova?

Videćemo za koliko godina će doći ova procedura koju vi sada pokrećete, koja nije ništa drugo nego novo ucenjivanje iz EU. Oni su pametni ljudi, oni štite svoje domaće proizvođače; mi ne štitimo svoje domaće proizvođače. Oni će naći hiljadu prepreka da akreditujete Upravu za agrarna plaćanja i hiljadu prepreka da mi izvezemo na njihovo tržište ono što je njima konkurencija. A mi puštamo na naše tržište da uđe sve – bez ikakve kontrole ispravnosti hrane, bez ikakvih prepreka koje štite našeg domaćeg proizvođača.

Donosite tri zakona o kojima ovde raspravljamo bez javne rasprave, bez mišljenja nauke, bez mišljenja struke. Za tri godine tri puta menjate ovaj zakon. Jasno je da nemate nikakav plan za srpsku poljoprivredu i selo. Godine 2013. smanjili ste sredstva za podsticaje u poljoprivredi ispod 5%, koje ste obavezni da iz budžeta izdvojite za to. Godine 2014. smanjili ste subvencije sa 100 hektara na 20 hektara. Godine 2015. smanjili ste subvencije za biljnu proizvodnju sa 12.000 na 4.000. Tri puta je manje subvencija od kada je SNS na vlasti u ovoj državi. Vi ste zaista grobari srpske poljoprivrede. Uvozite mleko u prahu, uvozite smrznuto meso iz robnih rezervi EU, ubijate domaćeg proizvođača.

Koji IPARD fondovi? Ko siromašan i mali u srpskoj poljoprivredi može išta tu da dobije? Za vaše IPARD fondove – da li je tačno da mogu da konkurišu samo subjekti koji imaju preko pet hektara pod voćem? Ko to ima u Šumadiji? U Hrvatskoj je ta granica dva hektara. Da li će IPARD sredstva iz EU dobijati samo vaši prijatelji tajkuni? To je ozbiljno pitanje.

Na kraju, zakon o izmenama i dopunama Zakona o vodama, kojim oduzimate nadležnost Beogradu a dajete Pokrajini i povećavate birokratiju i troškove pokrajinske štetne, duple administracije. Zanimljivo, dajete Pokrajini Vojvodini, a brišete iz zakona vodno područje KiM.

Otvarate prostor za legalizaciju nelegalnih objekata izgrađenih na vodnom zemljištu bez građevinske dozvole tipa vikendica na Savi porodice predsednika Nikolića. O čemu ćutite? Ćutite o nezakonitoj eksploataciji šljunka, ćutite o uništavanju odbrambenih bedema na taj način, ćutite o neispravnosti pijaće vode, ćutite o zakupljivanju rečnih tokova od strane stranih firmi.

Dakle, SNS je grobar srpske poljoprivrede i sela. Ne može se lepljenjem ovih EU flastera rešiti gangrena i kancer koji je zahvatio srpsku poljoprivredu od 5. oktobra 2000. godine, kada je oslobođenjem carina na uvoz strane robe ubijen domaći proizvođač. Privatizovani su svi naši poljoprivredno-industrijski kombinati, ubijena je konkurencija srpskih trgo-vinskih lanaca, puštena hrvatzacija i tajkunizacija naše trgovine i na svaki drugi način favorizovan svako ko ima strani ekonomski interes u ovoj državi.

Došlo je vreme da se, makar, evo, u Narodnoj skupštini Republike Srbije čuje ekonomski patriotizam, da se čuje da je domaći ekonomski interes prioritet, da je podrška domaćoj privredi poljoprivredi prioritet. Ne zanima me vaš Centralni komitet u Briselu. Ne zanima me EU. Zanima me naš domaći privrednik i poljoprivrednik. Zanima me naša domaća banka, koja će po povoljnim kamatnim stopama da daje povoljne kredite isključivo našem domaćem privredniku i poljoprivredniku. To je ekonomski patriotizam za 21. vek. To je program Srpskog pokreta Dveri.

Pozivam vas da se okrenete od tih lažnih priča o evropskim integracijama, od tog gubljenja vremena, od te pljačke iz EU naše privrede i poljoprivrede. Pomozite konkretno mladim bračnim parovima koji hoće da se vrate na selo i bave poljoprivredom, dajte njima onih 27.000 evra bespovratno, koje ste dali stranim firmama za svako novootvoreno radno mesto. Eto vam novootvorenog radnog mesta za svakoga ko želi da se vrati na selo i bavi poljoprivredom.

Što nama, građanima Srbije, ne date pare iz našeg budžeta, od naših zarada, nego dajete stranim firmama koje dolaze u Srbiju? To se zove moderni koncept ekonomskog patriotizma. Pozivam vas da konačno počnete da se ozbiljno bavite problemom poljoprivrede i sela, jer ovo što vi radite zapravo je onaj završni, grobarski posao na konačnom uništenju srpske poljoprivrede i sela.

(Goran Ješić: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Gospodine Ješiću, nemate osnova za repliku.

(Goran Ješić: Ovlašćeni sam predlađač.)

Jeste.

(Goran Ješić: Dva puta je pomenuta DS.)

Ne Demokratska stanka, bivši režim. A vi ste prepoznali....

(Goran Ješić: Dva puta je pomenuta DS.)

Nijednog trenutka nije pomenuta DS.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

(Goran Ješić: Član 104.)

Dao sam reč ministru.

(Goran Ješić: Ne možete da date reč ministru pre Poslovnika, on je gost.)

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Nekoliko stvari, pre svega zbog javnosti, želim da kažem. Ako je iko zaštitio male proizvođače – podsetiću vas da 70% poljoprivrednih gazdinstava ima jednu do četiri krave na prostoru Srbije – ako je iko zaštitio njihovu proizvodnju, to je bila Vlada Srbije. Pre godinu i po dana, kada je uvela zaštitne mere i kada je sprečila da ogromna količina mleka po, istina, niskim cenama – to je ekonomija – dođe na prostor Srbije i dodatno devastira ovu vrstu poljoprivredne proizvodnje. Mislim da su to činjenice.

Srbija nije imala novac kao EU, da uloži milijardu i po evra u ovaj projekat, ali je Srbija iskoristila svoje pravo koje joj daju međunarodni sporazumi. Srbija će to svoje pravo koristiti svaki put kada bude ugrožen bilo koji deo njene poljoprivredne proizvodnje, ali kada bude opravdano – interesi postoje na tržištu – a ne samo zato što neko pojedinačno misli da je taj interes ugrožen. Ono što je suština cele priče, pravne obaveze moraju da se poštuju bez obzira na to kada nastaju. To je suština pravne države.

Ne sviđa se meni gomila stvari u SSP-u, ali to je ova država potpisala i mora da poštuje, a isto tako jedan od alata koji stoji nama na raspolaganju kroz čitav proces evropskih integracija je 175.000.000 evra kroz IPARD projekat. Ja samo želim da znam da li su ovde svi svesni o kolikom novcu se radi i koliki novac stoji pred našim poljoprivrednicima. Da li mi njega treba da se odrekemo? Ja mislim da ne.

Zbog toga implementiramo sve ove izmene propisa i radimo sve što možemo da što pre stignemo do tog cilja. Na svakom mestu ću moliti, za bilo koje tržište, ako može višak naše poljoprivredne proizvodnje da se plasira, jer to je ono što je patriotizam. Patriotizam je borba da se za što veću cenu proda proizvod iz Srbije, ukoliko je višak, kad se zadovolje, naravno, osnovne potrebe srpskog tržišta.

Isto, za mene je patriotizam ono o čemu govorim u prethodnih 120 dana, a to je razvoj prerađivačke industrije na prostoru Srbije. Nama je to devastirano. Činjenica je, svašta se desilo 90-ih, od 2000. godine naovamo, svašta je bilo, ali ono što se mora, da bi višak proizvoda mogao da nađe kanal kako da ode, jeste da se razvije prerađivačka industrija, i sve alate koji stoje na raspolaganju, u skladu sa Ustavom i zakonom, Vlada Srbije će koristiti, naročito Ministarstvo poljoprivrede.

Podsetiću samo na jednu stvar koja se tiče poljoprivrednog zemljišta i neobradivog poljoprivrednog zemljišta. U okviru ovih izmena Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju predviđen je jedan poseban alat – uvođenje tzv. LP sistema za identifikaciju parcela.

Mi smo u 2016. godini za 120.000 hektara povećali obuhvat državnog poljoprivrednog zemljišta koje se daje pod zakup i koje se koristi. Nastavićemo da radimo, to je prvi put. Imamo sve lokalne samouprave da su donele godišnje programe davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta.

Što se tiče poljoprivrednog zemljišta, isto tako moram reći da spremamo izmenu propisa u ovoj oblasti, da se prilagodimo 1. septembru 2017. godine. Da, zaštitimo naše poljoprivredno zemljište u skladu sa međunarodnim standardima koji postoje. Naravno da ćemo to uraditi i to je interes ove zemlje.

Što se tiče genetski modifikovanih organizama, naša Uprava za zaštitu bilja radi permanentnu kontrolu i uhvatili smo one koji su ilegalno zasejali površinu od 11 hektara na prostoru Srema i Mačve; podignute su odgovarajuće prijave i vode se postupci protiv tih lica. Nulta tolerancija za proizvodnju GMO.

(Petar Jojić: Ko je kriv?)

Objavićemo sve one koji to rade, naravno, u skladu sa zakonom koji reguliše zaštitu tajnosti podataka. Naravno da ćemo to uraditi.

(Petar Jojić: Ko je kriv? Gde je inspekcija?)

Inspekcija je uradila svoj deo posla.

(Petar Jojić: Ko je odgovarao krivično?)

Ja sam malopre rekao to sve.

Što se tiče ostalih stvari, novac postoji. Na dva različita načina može da se plasira u srpsku poljoprivredu: jedan je iz nacionalnih mera, dakle iz srpskog budžeta; drugi može da se plasira, ja se nadam, u drugoj polovini sledeće godine, iz sredstava koja dolaze iz EU.

Što se tiče PKB-a, još samo to i tu završavam, PKB je bio korisnik sredstava podsticaja, oko 352.000.000 dinara, po osnovu mleka i po osnovu kvalitetnih priplodnih grla. Tu apsolutno nije ništa sporno i to je samo dokaz da Vlada Srbije vodi računa o ovom poljoprivrednom kombinatu. Način na koji će se rešavati sudbina ovog subjekta je pred nama. Ono što moramo da vodimo računa i što mora da bude važna stvar, to je da on zadrži proizvodnju.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Povreda Poslovnika, najpre narodni poslanik Goran Ješić.

Izvolite.

GORAN JEŠIĆ: Predsedavajući, ne znam zašto me terate da tražim povredu Poslovnika, to uglavnom nikada ne radim. Pomenuta je dva puta DS i dajte mi tih 60 sekundi da kažem nešto.

(Predsedavajući: Nije pomenuta DS.)

Jeste dva puta. Nemojte, molim vas.

(Predsedavajući: Izvolite. Tražili ste povredu Poslovnika.)

Tražim povredu Poslovnika da bih vam ukazao da je poljoprivreda najeksploatisanija tema, uz Kosovo, u demagoškim debatama u ovoj zemlji. Da li smo danas ovde da slušamo demagoške stvari, ili smo danas u 1983. godini i ovo je Savezna skupština SFRJ ili smo u nekim drugim okolnostima posle pada Berlinskog zida na koji mi nismo uticali?

Pominjanje DS-a i dosovih ministara u kontekstu da se rasturila poljoprivreda, samo ću vas podsetiti na jedan egzaktni podatak, da posle 1991. godine tek od 2007. imamo višak poljoprivrednih proizvoda koje možemo da izvozimo. Tek od 2007. godine, kada je ta dosovska vlada uzela zemljište i dala poljoprivrednim proizvođačima. Tek od tada. Da ne pričam o „Vodama Vojvodine“ i ostalim stvarima, nadam se da ću dobiti reč posle ovoga. Hvala.

(Boško Obradović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Samo trenutak.

Gospodine Ješiću, da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Gospodine Ješiću, naravno da svako ima pravo i mogućnost da govori, svako od 250 poslanika, i to pravo vam niko ne može oduzeti, ali ne možete govoriti onda kada vi želite i kada vi hoćete, već u skladu sa Poslovnikom o radu Narodne skupštine Republike Srbije.

(Goran Ćirić: Pomenuta je DS, dva puta. Proverite.)

Pomenut je bivši režim, a ne DS i ja sam iz tog razloga smatrao da nemate osnova za repliku. Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović, replika.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, ja ne bih ulazio u ovu raspravu ko je više kriv za propast srpske poljoprivrede i sela, DS ili SNS. Dakle, to jeste jedna velika dilema i nadam se da ćemo u nastupajućem periodu imati vremena da utvrdimo koliko se ministara poljoprivrede promenilo za ovih 16 godina, od 5. oktobra 2000. godine, i koliko je zapravo uništeno srpske poljoprivrede, srpske prehrambene prerađivačke industrije, srpskih agro banaka i svega onoga što bi trebalo da bude u funkciji srpske proizvodnje.

Ono što moram vas, gospodine ministre, da pitam – vi ste otkrili jednu genijalnu stvar, da ste pre godinu i po dana shvatili da postoje i elementi carinskih i vancarinskih zaštita. Bravo! Zaista, to je veliko otkriće, da SNS posle tri godine vlasti sazna da postoje carinski i vancarinski oblici zaštite domaćih proizvođača, kada ih ugrožava neloyalna konkurencija iz inostranstva. Genijalno otkriće. Trebalo je

Aleksandru Vučiću tri godine da se seti zaštite naše robe u odnosu na stranu robu koja uništi naše domaće proizvođače.

Recite mi šta ste za ovih pet godina vlasti SNS-a uradili na obnovi poljoprivredno-industrijskih kombinata, na obnovi industrije poljoprivredne mehanizacije? Evo, navedite mi jedan primer gde ste obnovili poljoprivredno-industrijski kombinat, gde ste obnovili prehrambeno-prerađivačku industriju, gde ste obnovili neku domaću agro banku, gde ste uradili nešto na podršci domaćem ekonomskom interesu. Koliko još godina treba da vlada SNS da biste se vi setili da postoji srpski seljak i da treba pomagati i njemu a ne samo „Tenisu“ i stranim firmama koje dolaze u Srbiju?

PRESEDAVAJUĆI: Vreme, gospodine Obradoviću.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

(Goran Ješić: Kako sad Orlić?)

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Ako je slučajno bilo kakvih nedoumica, direktan osnov – pominjanje stranke. To je to. Inače, što se tiče pominjanja nekih drugih stranaka, možda ih je bilo, ali ja sam čuo da se pominjao neki DOS. To sam čuo jako dobro i potpuno razumem što se pominjao. Potpuno razumem zato što, iako se mnogi možda posredno prepoznaju, neće moći direktno niko, a tiče se direktno onoga ko uporno replike ovde izaziva i čini to i danas.

Ja razumem, npr., da taj neko pominje ovde SNS i pominje termin evrofanatizma iz logičnog razloga, što ništa o Evropi ne zna. Niti bi on bio kadar da proceni šta je fanatizam a šta je realna politika, niti bi uopšte bio kadar da bilo šta kaže na temu Evrope a da to ima bilo kakvog smisla.

Ne može neko, dame i gospodo, ko sebe predstavlja za nekakvu „novu Evropu“, zamislite koliko to samo smešno zvuči, da pritom pojma nema šta su npr. osnovne vrednosti Evrope, da su to plemenitost i viteštvo; a da ni plemenitost ni viteštvo nije fizičko nasrtanje na žene; da ni plemenitost ni viteštvo nije verbalno nasrtanje na žene; da ni plemenitost ni viteštvo nije isturanje koleginica da kažu ono što neko drugi hrabrosti nema. Taj neko sebe predstavlja za Evropu. U najmanju ruku, to je tragično smešno.

Zašto taj neko spominje DOS? Iz jednostavnog razloga, što ga mi često podsećamo da upravo tom nekom novom DOS-u sam pripada, a što mu ne dolazi nekako pravo. Ali to je, dame i gospodo, ne samo istina, to je jedino logično, jer Sveto pismo, beše, pominje: „Spomeni se, čoveče.“ Ako ćemo da pričamo o nekim univerzalnim mudrostima, da li beše možda Knjiga Mojsijeva, Glava III, ona rečenica: „Iz praha si postao, u prah ćeš se vratiti.“ U tome može da prepozna i svoju sudbinu i svoju realnost. Da prevedem za potrebe ove diskusije na njegov jezik, odnosno da

prilagodim njegovom uzrastu – iz DOS-a je postao, u DOS se jedino može vratiti. Hvala vam lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Obradoviću, maločas sam vam dao repliku jer sam mislio da ćete dodatno pojasniti pitanja koja ste postavljali tokom rasprave a vezana su za temu, ali niste to učinili i izazvali ste repliku kada je reč o Poslaničkom klubu SNS. Sada nemate osnova za repliku i nastavljamo dalje po redosledu prijavljenih predsednika poslaničkih grupa i ovlašćenih predstavnika.

Želite povredu Poslovnika?

Izvolite.

Povredu Poslovnika, narodna poslanica Marija Janjušević.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Poštovani predsedavajući, ukazujem na povredu Poslovnika, član 27. Vi ste dužni da obezbedite da se ovde radi kako treba i da odolite bilo kakvim pritiscima. Jer stvarno je potpuno neobično, da ne kažem smešno, da vi nakon intervencije poslanika SNS-a i ličnog obraćanja i prilaska vama uvek promenite svoju odluku i na neki način se izvinite što ste Bošku Obradoviću dali repliku. Moram da vam kažem da se to sa strane vrlo lepo primećuje.

Još jednom ću zamoliti da mene lično ne vređaju kolege, jer ako se obraćam, obraćam se u ime građana koji su me birali i u svoje lično ime, a ne da bilo koga branim. Zahvaljujem vam ubuduće što ćete na argumente koje iznose Dveri odgovoriti adekvatnim kontraargumentima ili reći – ovo nije tačno, ovo nije tačno. A ne da se pozivate ponovo na neke žene koje ste primorali da izjave da su trpele nasilje i da lažu, kao što lažu i ostale njihove kolege iz SNS-a kada izjavljuju da su Dveri nasilne. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Janjušević, nisam primetio da sam uputio izvinjenje. Pogrešno ste protumačili to što sam dao reč gospodinu Obradoviću. Moje je pravo da odlučim da li ću gospodinu Obradoviću dati reč, ali sam rekao da sam gospodinu Obradoviću dao reč smatrajući da je želeo da dodatno pojasni pitanja koja se tiču konkretno teme. Umesto toga je izazvao bespotrebne i nepotrebne replike kod Poslaničkog kluba SNS i smatrao sam da u nastavku sednice nije imao osnova za repliku.

Vas sada pitam da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika.

(Marija Janjušević: Da.)

Zahvaljujem, gospođo Janjušević.

Povredu Poslovnika, narodna poslanica Sonja Vlahović.

Izvolite.

SONJA VLAHOVIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući. Član 107, povređeno je dostojanstvo Narodne skupštine, što ste i sami posle toga prokomentarisali, da je kolega zloupotrebio povredu Poslovnika.

Borimo se za rodnu ravnopravnost polova, muškarca i žene, i u toj borbi treba da zapamtimo da ne smemo da izgubimo najlepše osobine koje krasi jednu ženu, a to je da bude i ostane nežniji pol, a isto tako da muškarci budu i ostanu džentlmeni.

Nažalost, kolega je u ovoj borbi odavno izgubio tu osobinu. Ne samo onda kada je postao poslanik, već i ranije. Izgubio je najlepšu osobinu muškarca, da bude i ostane kavaljer i džentlmen, onog momenta kada je povredio ženu, našu predsednicu Maju Gojković.

Ali nije povredio samo nju, nego je povredio sve poslanice, 85 poslanica, a povredio je i sve žene koje su glasale za njega, zarad kojih je on danas ovde. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Čedomir Jovanović.

Izvolite.

ČEDOMIR JOVANOVIĆ: Poštovano predsedništvo, dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, ne znam zašto ste tako pasivni u ovoj raspravi. Stiče se utisak da je Skupština postala mesto na kome je moguće izgovoriti bez ikakvih posledica nešto što je nemoguće na bilo kom drugom mestu. Pa zamislite ako argumenti koje slušamo u ovoj diskusiji postanu argumenti koji treba da regulišu, recimo, svakodnevni život i poslovanje ljudi u sektoru privrede kojim se vi bavite. Vi morate da odgovorite na neka pitanja na koja je život već dao odgovore, da ponovite te odgovore.

Da ponovite kakva je sudbina ideje da se u Srbiji može razvijati kolhoz u 21. veku, a to je pravo ime za kombinat. Da ponovite kako će se završiti svaka ambicija da država pravi svoje bankarstvo. Da kažete istinu o onome što se u ovom društvu desilo bez ikakvih ambicija da sada lepimo jedni drugima etikete, besmisleno je to.

Vreme je faktor. Ako nismo raščistili sa Miloševićim devedesetim onda kada je to imalo smisla, posle 5. oktobra, a nismo, danas je potpuno besmisleno prelaziti preko svega onog što je u međuvremenu postalo nesporno. Pa sami ste rekli kako izgleda prosečno domaćinstvo kada se govori, recimo, o stočarstvu. Od jedne krave do četiri krave. Hoćemo li sa takvom poljoprivredom da zadovoljimo potrebe našeg društva, a naspram sebe imamo „Kampinu“ ili „Nestle“? Zašto ne kažete istinu? Što je došlo...?

(Narodni poslanik dobacuje s mesta.)

Pričaću ti o „Fidelinki“, naučiću te i o tome nešto. Zato što radim i od toga živim, ne živim od blebetanja.

Znači, što ne kažete zašto je došlo do povećanja proizvodnje mleka u EU? Zato što je posle 45 godina Evropska komisija ukinula penalizaciju za proizvodnju mleka preko propisanih kvota. Da li mi ovde zagovaramo komandnu ekonomiju? Hoćemo komesare ovde da uvodimo? Hoće li biti prinudni otkup žita i svega drugog?

Ovo je 21. vek. Kad govorimo o agraru, mi govorimo, nažalost, o socijalnom problemu koji uništava ovo društvo i ljude koji su njegov sastavni deo. To nije biznis. U Americi jeste. Znete kako ih tamo zovu? „Crveni vratovi“. Zato što su stalno na suncu. Zbog toga su izmislili i džojstik, i lasersko navođenje, i klimu, i muziku u traktoru; i posed od sto hektara da bi to sve imalo smisla, jer mora biti ekonomski održivo.

Koliki je prosečan posed u Srbiji? Ne govorim za Vojvodinu, nego za Srbiju. Tri-četiri hektara, ispod tri, zavisi. Pa kako na tome može ekonomski da se opstane? Ne može. Hoćete vi to sami da rešite? Pa nećete. Treba li oko nečeg da se dogovori ova skupština? Hajde makar da više ne dokazujemo na seljaku da je materija neuništiva. Četrdeset posto stanovništva nam živi na selu. Kakav je to život? Kakvo je obrazovanje na selu? Kakva je zdravstvena zaštita na selu? Kakav je kulturni život na selu? Taj koji ima ideju da se ljudi vraćaju na selo, pa šta ih čeka na tom selu? Valjda postoji neka ozbiljnost. Mi smo ovde došli da bismo rešavali probleme. Postoji li neka zemlja koja ima razvijen agrar bez subvencija? Imamo primere zemalja koje izvlače maksimum iz te podrške i onih koje baš ne funkcionišu.

Pa kako izgleda naša politika subvencija? Ja se sećam jedne izborne kampanje, nije bila tako skoro, kada je politika subvencija bila takva da se podržavalo domaćinstvo, a ne onaj ko je proizvođač. Zbog toga što ne glasaju krave. Onaj ko ima sto krava i onaj ko ima jednu dobiće istu subvenciju po domaćinstvu. Jer se tako kupuju dva glasa, ili 20, koliko tu već živi. To moramo da menjamo.

Tačno je ovo što je rekao jedan od prethodnika kada je pomenuo tu vrlo konfuznu politiku koja se vodi u agraru. Nije samo osobina Vučićeve vlade, ali je veoma loše što je tako, to lutanje – četiri ministra za pet godina. Hoćete da vam kažem kako je bilo pre toga? Bio je Veselinov dve godine, pa je onda bio Stojan Jeftić, pa je posle bila Ivana Dulić, pa njen zamenik Živko, pa je onda došao Sloba Milosavljević, pa posle Slobe Milosavljevića Dušan Petrović, bio je Dragin. Zamislite sada čoveka koji živi u polju, koji radi i koji treba da shvati da postoji tu neki plan. Da postoji plan i da ova zemlja zna šta hoće sa agrarom.

Rekao vam je poslanik iz DS – pa mi smo 2007. godine prvi put došli do nekog viška u našem agraru; dotada se stezao kaiš. Zašto je to tako? Možda zbog toga što nije sprovedena komasacija 50 godina.

Vi danas imate, i to su fundamentalni problemi i to moramo da rešavamo – nije tačno da „Tenis“ samo u Srbiju želi da dođe. To je multinacionalna kompanija praktično. Jeste privatni vlasnik, ali karakteristike te kompanije su globalne. Zato što je svako nacionalno tržište u agrarnom smislu saturisano, zatvoreno. Pa i naš agrar beži, ne može ovde da se zadovolji; pa i „Fidelinka“ ide i u Bosnu, i na Kosovo, i u Crnu Goru, i u Albaniju, i u Makedoniju, pa gleda kako da stigne u Skandinaviju i

bude konkurentna američkom brašnu koje se tamo prodaje. Ne možemo da opstanemo ako smo sami sebi okrenuti.

U našem je interesu da dođe ovde „Tenis“. Naravno da treba sve kontro-lisati, ali je u interesu da dođu ovde ljudi koji imaju znanje i imaju potencijal da podižu svoje performanse podignu performanse čitave industrije.

Recite mi jednu ozbiljnu kompaniju u Srbiji – ne agrarnu nego kompaniju, a za agrar je to posebno važno – koja može da prati šta se dešava u svetu a da nema strane konsultante. Kako možemo da razvijamo svoje voćarstvo da, recimo, hoćemo da hranimo Rusiju svojim voćem? Kako možemo u tome da budemo efikasni ako ne pratimo i ne znamo šta se u svakom trenutku dešava u svetu? Poješće nas konkurencija. Svaki ozbiljan izvoznik ovde to već radi.

Mi sad učestvujemo u parlamentarnoj raspravi koja je sve samo ne nešto što mora da bude ozbiljno. Vi ste dužni da stavite tačku na to. Kakva državna agrarna banka? Pa mi nemamo problem sa tim. Mi imamo problem sa činjenicom da su naše banke pune novca, pune, da plaćaju negativnu kamatu za taj novac a nisu spremne da ga ulože u posao. Zbog čega? Strašno su konzervativne, i pamte, i ne žele nikakav rizik da preuzmu. Zašto tako mogu da se ponašaju? Zbog toga što je privredi i država konkurencija.

Pomenuo sam vam pre neki dan kako teče ta jesenja setva. Reći ću vam, u tri dana vam skoči na tržištu pšenica, sa 15 dinara ode na 18,5. Da promenite cenovnik u lancu potrebno vam je mesec dana. Nije to hrvatski lanac, znači ni „Merkator“, ni „Idea“, ni „Roda“, nije to Todoricev hir. Pa u našem interesu je valjda bilo da ovde dođu pa da dobijemo konkurenciju, kao što nam je u interesu da dođu i svi drugi i da uslugama zaslužuju naše poverenje.

Uostalom, ako se uvodi taj kriterijum podobnosti, pa iza Todorica je „Zberbanka“, koliko ja znam. Oni su dali 600 miliona evra za investiciju koja je njemu bila potrebna da bi i dalje mogao da razvija svoje poslovanje. Pa zašto je Todoric dobar Rusima a nije dobar nama ovde u Srbiji? A pritom nam se Rusija svakog dana sugerise kao spas i izlaz iz situacije u kojoj se nalazimo. Pa dajte nešto da učimo od tog sveta. Putin je pre četiri-pet dana prodao 20% „Rosnjefta“ Kataru i Amerikancima, 19,96%, a pre toga isto toliko „Britiš petroleumu“. Znači, on je prodao 40% najjače nacionalne kompanije strancima, a ovde je strani kapital problem.

Pa idemo dalje. Vi to vrlo dobro znate. Recite mi – na čijim posedima su najveći prinosi? Čije zemljište je najbolje i najefikasnije obrađeno? Gde postoji kontinuitet u proizvodnji? Da li su to oni koje ovde pejorativno nazivamo tajkunima ili ljudi koji pokušavaju da prežive tako što licitiraju zemlju iz godine u godinu?

Pa mi ako hoćemo da budemo konkurentni, ako hoćemo da nahranimo ovu zemlju, pa nije sad spuštanje carina ili, recimo, politika vancarinske zaštite i vaših prelevmana... Tako smo i mi štitili 2003. godine. Živković je bio premijer kada su od

nas u toku pregovora u fizibiliti studiji tražili da se vratimo na politiku kvota u industriji šećera. Kada je cela zemlja likovala optužujući nas zbog one izmišljene šećerne afere koja je zapravo bila posledica činjenice da se performansa u našoj industriji šećera za tri godine podigla sa 60.000 tona na preko 200 i otišla dalje da se razvija u međuvremenu, što je bio problem za Francuze i Holandane. Ali tad nije bilo patriotizma, kom je moralo biti mesta u tom trenutku pa reći – mi štitimo svoju privredu. Nego smo svi kriminalizovani zbog toga što smo razmišljali o interesu zemlje i nismo dozvolili da se vratimo na politiku kvota.

A recite mi vi sada – kad pogledate tu mapu Srbije, kako mislite da razvijate agrar bez komasacije, bez ukрупnjavanja poseda? Piše na papiru da neko obrađuje 500 hektara. Na koliko parcela? Na 30, 40, zavisi. Kako može da organizuje sistem navodnjavanja? Kako može da bude efikasan u svom poslovanju?

Šta je strašan problem danas? Za poljoprivrednog proizvođača, ne govorim za neku kompaniju. Nema izvesnost u poslu kojim se bavi. Svake godine mora da licitira za zemlju. Dajte da se dogovorimo, da kažemo – ljudi, okej, evo na deset godina zakupljujete zemlju. E, onda će neko uložiti u poljoprivrednu mehanizaciju. Nije nam propala zbog toga što mi nismo cenili IMT ili „Zmaj“, nego zbog toga što su potrebe tržišta na koje je ta industrija bila usmerena 50 godina postale minimalne i nisu bile adekvatne da bi taj posao bio održiv. Žao mi je, predstavljeni su neki drugi – „Džon Dir“, „Klas“, „Belarus“, da ne nabrajamo, ali na prste jedne ruke možemo da nabrojimo koliko je nove mehanizacije prodato na Novosadskom sajmu. Znači, nešto se menja, nešto se desilo u međuvremenu. Neće rasti performanse našeg agrara kao što su rasle u prošlosti. Naprotiv, sada to ide dole.

Nešto što je veoma važno, to je prerađivačka industrija, agroindustrijski sektor. O tome mogu da vam govorim, u tome sam svaki dan. Bez ozbiljnog plana... To je bio rezultat jedne planske ekonomije – donese partija odluku i onda se napravi, koncentriše se u jednom prostoru 60.000 tona skladišnog prostora, pa mlin, pa testara, pa pekara, pa skrobara, i to tako ide. Pa tako bude u Subotici, tako bude u Kikindi, tako bude u Topoli, tako bude u Pančevu... Znači, to je bila politika, iza toga je stajala država.

U međuvremenu je taj sistem prevaziđen, to je propalo. Zato smo nasledili PKB 2000. godine sa sto miliona maraka duga. I kako smo to rešili? Država je konvertovala potraživanje u vlasništvo. I? I onda nastavila da troši u jednom nerentabilnom sistemu. Onda se pojavio gradonačelnik Beograda sa idejom da će Beograd uzeti sebi PKB pa će onda Beograd raditi ono što država nije znala da radi. I kako se to završilo? Pa, propast.

Ne može to više da funkcioniše. To je nekada moglo. I nekada je bilo efikasno. I nekada su dolazili ovde američki predstavnici pa ih odvedu da obiđu PKB, i

dođu u PKB a sačeka ih direktor i kaže – e, ovde možete da idete u obdanište, u školu, možete da radite, ovde možete i da umrete – sve imate u okviru ovog našeg PKB-a.

Amerikanci su snimali film o „Servo Mihalju“ iz Zrenjanina. Dvadeset pet posto hrane bivše Jugoslavije proizvodio je taj kombinat. Ali tome je kraj, nisu se transformisali. Tad smo neke druge priče pričali, srbovali, ali tad bar nije bilo iskustva koje sada imamo.

Zbog toga morate da stanete na put tome. Najgora je demagogija i populizam. Agrar to ne trpi, vi to vrlo dobro znate. Zato nam je propalo... Pogledajte vašu Mitrovicu, iz koje dolazite, pa „Mitrosrem“, pa gore „Srem Šid“, pa sve otišlo dođavola u deset godina. Zato što svaka reč ima nenadoknadivu štetu, i to tera ljude odavde.

Nama je potreban „Tenis“. I drugi su nam potrebni. Gde ćemo naći kapital? Evo sad čitamo da su neke komercijalne banke potpisale ugovore, država je posrednik, pa će pomagati mala i srednja preduzeća sa kamatom 7,5%. Čekajte, 7,5% kad je nulta kamata u EU. Pa kako možete da budete konkurentni sa tim? Pa koliki profit treba da bude da bi se generisala moć vraćanja tog novca? Pa to je neodrživo. A zašto je tako? Politički rizik. I mi tome ne treba da doprinosimo, mi treba to da rešavamo.

Ako razgovaramo o agraru, naravno da treba iskoristiti podršku Evropske unije. Ja ne uskraćujem mogućnost da nam drugi pomognu. A pomažu li? Ima li neko ovde poslovno iskustvo, recimo u agraru, saradnje sa Ruskom Federacijom, pošto se ovde ona pominje kao pojas za spasavanje? Nemam ništa protiv njih. Ima li neko to iskustvo? Zna li nekog poslovnog čoveka koji se bavi agrarnom proizvodnjom koji pristaje da radi sa partnerom iz Ruske Federacije bez bankarske garancije koja se stavi na sto?

Kako prolaze naši proizvođači mlečnih proizvoda? Rusi uzmu brazilsku fetu ukoliko je cena konkurentnija u odnosu na našu. To je ono što se dešava. Naše jabuke vrata ukoliko ne zadovoljavaju neke standarde. To je u skladu s njihovim interesima. Mi moramo definisati naš. Naš interes je, apsolutno, transformacija agrara i rešavanje tih socijalnih problema. Ne možemo da imamo efikasan agrar ako su njegove performanse te koje ste vi pomenuli.

Govori se o potrebi zaštite proizvođača mleka. Apsolutno da, to je potrebno, ali odmah se mora reći koliko će to trajati. Definirati procedure koje će ljudima omogućiti da se transformišu. Inače nema smisla da vi doveka štitate individualne proizvođače koji imaju jednu, dve, tri ili četiri krave, jer tako ugrožavate sve one koji su korisnici tih usluga. Za stanovništvo je važna cena po kojoj će dobiti mleko. Ne mislim da je problem za naše ljude činjenica da se neki mlečni proizvod pravi od gustina koji stiže iz EU, Ako nije problem za Grke, što bi bio problem za nas ovde – ako je cena dobra?

I mislim da vi tom merom niste štitili samo proizvođače mleka, nego i prerađivače, što je isto tako veoma važno. Mi imamo vrlo razvijenu industriju, i o tome treba voditi računa. Bilo je velikih investicija pre dve godine; 400-500 miliona evra je dato, između ostalog, i za sektor koji je direktno pod uticajem vaših mera. Isto tako treba reći da ste tim ljudima pomogli. Sada, naravno, treba skloniti tu zaštitu, jer se spustila cena mleka. Podići konkurenciju. Nikom ne odgovara ako taj status kvo bude vo vjek i vjekova.

Ovde isto tako, ne znam zašto to prećutkujete, ne postoji SNS i LDP selo, toga nema, postoji samo socijalna bomba. I u svakoj kampanji kad odemo tamo... Ne govorim vam sada o brdsko-planinskim područjima, možemo i o tome da pričamo, ali u ovoj kampanji sada prolazimo kroz Mitrovicu pa idemo u Šid. Stanemo u selu, bakica otvori vrata, 75 godina, nema penziju. Šta se dešava sa Penzionim fondom poljoprivrednika? Kako on funkcioniše? Koliku penziju isplaćuje? Šta se dešava sa kategorijom registrovanog poljoprivrednog gazdinstva? Znači, moraš da se registruješ, da plaćaš porez, onda računáš da ćeš dobiti neku subvenciju, onda država nije u stanju da ti da tu subvenciju zbog toga što nema para... Koliko znam, svaka vlast voli da deli novac, niko ne voli da seče. I sa tim treba da raščistimo, pa neka makar ode odavde jedna normalna poruka, da smo se oko tog elementarnog reda dogovorili.

Branite evropsku orijentaciju zemlje. To ne sme da zavisi od jedne čokoladice ili nečijeg hira. Uvek komšija komšiji u tom poslu trlja nos. I Hrvati su prošli „toplog zeca“, Slovenija im je radila ono što oni danas rade nama. Ali to je periferno u odnosu na štetu kojoj ćemo mi sebe izložiti ukoliko dovedemo u pitanje tu orijentaciju. I to ima direktne veze sa vašim poslom.

Moramo da razmišljamo šta će se desiti naredne godine, kada banke počnu da se rešavaju NPL-ove, a veliki broj tih NPL-ova vezan je za agrar. Veliki deo, značajan. Šta će biti sad sa tim? Šta će biti sa našom konditorskom industrijom? Nije u prvom trenutku agrar, ali je veoma važno, povezano je. Šta će se desiti? Mogu da vam nabrojim stotine hiljada tona, silosa koji se nalaze u ovom trenutku u nekom NPL-u srpskog bankarstva – zalagani, propali, ne mogu da se pokrenu, stoje prazni. Bilo je tu puno projekata, država je pomagala projekat podzemnih skladišta kao neku privremenu meru da bi se nešto saniralo, ali sve to je oročeno.

Strategija. I nemojte da ćutite. Ne mislim da smo mi u problemu kada to moramo da objašnjavamo, ali odavde mora da ode jasna poruka. Svesni smo okolnosti u kojima se nalazi zemlja. Jako je težak položaj srpskog agrara, u perspektivi je neodrživ na ovim osnovama.

Moramo da ukрупnimo posede. Moramo da počnemo da funkcionišemo u skladu sa principima tržišne ekonomije – da budemo konkurentni, a da bismo bili konkurentni, da uradimo ono što su uradili oni koji su naša konkurencija – da se otvorimo prema svetu, da sva znanja koja su nam potrebna iskoristimo, ali ne da

uništimo ono što ovde postoji nego da to osposobimo da može na svojim nogama da stoji.

Niko ovde ne dolazi ni zbog čega drugog osim zbog profita. U tom profitu ima i neke koristi za Srbiju, i to treba da se štiti. Ako odavde ode poruka koju slušamo, puna populizma, demagogije, isključivosti, tog glupog nacionalizma, ljudi će se okrenuti na drugu stranu. Zato što svako danas trči trku koju trčimo i mi. Pri čemu mi trčimo sa 30 godina zaostatka, i jedni druge saplićemo.

Što se tiče ovih predloženih zakona, naravno da ćemo podržati ideju da počnemo da koristimo pretpristupne fondove EU. I bićemo nemilosrdni u kontrolisanju svega toga. Ne u smislu nekih zloupotreba, nego u ispunjavanju onih neophodnih preduslova. Jer je tako za svakoga. A sve ovo drugo je pitanje politike. I oko toga treba da se borimo – i kako afirmisati zadugarstvo, i kako zaštititi klastere, podići agroindustrijski sektor i, naravno, kako stati na put glupostima, kojih je prepuna naša svakodnevnica, i političkoj neodgovornosti.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Jovanoviću.

Nemate osnova za repliku, gospodine Obradoviću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, ja bih se zahvalio vama, gospodine Jovanoviću, na konstruktivnoj raspravi i na tome što podržavate naš put u borbi da dođemo i do načina kako da naši poljoprivredni proizvođači i prerađivači dođu do izvora finansiranja koje nam pruža EU.

Ja ću samo, iniciran vašim govorom, reći nekoliko stvari. Ako je po nečemu poznata Evropa, to je po zajedničkoj evropskoj agrarnoj politici. Tako suprotstavljena Evropa pre 30-40 godina našla je načina da oko ove teme nađe zajedništvo. Mislim da je upravo poljoprivreda jedna od stvari u Srbiji oko koje mora da se postigne tačka saglasja, iz jednog prostog razloga: svi smo svesni da je teško stanje, a način na koji možemo da idemo dalje sigurno nisu populističke mere, iz jednog prostog razloga – niti mi imamo dovoljno novca da možemo da izdržimo populizam, niti naša konkurencija ima vremena da čeka na nas. Neće nas niko da čeka. Tržište je to koje opredeljuje pravila igre.

Upravo želim da predstavim na takav način da od tržišta, srpskog tržišta, tržišta Cefte, tržišta Evrope, drugih tržišta zavisi kako ćemo mi usmeravati finansijska sredstva u narednim godinama. Iz jednog prostog razloga. Ako tržišta kažu da je neka vrsta poljoprivredne proizvodnje nemoguća i neostvariva, to je to. Mi smo se kao društvo opredelili za otvoreno tržište. Naši međunarodni sporazumi nas opredeljuju ka tome. Možemo mi da mislimo o njima ovo ili ono, ali je to tako. Ako na tržištu kažu sva istraživanja na srednji rok da je dobro proizvoditi određene vrste voća, određene

vrste povrća, goveđe meso, ribu, naravno da mi kao država treba da nađemo načina da podržimo takve proizvodnje, ali i prerade.

Čuo sam pre nekoliko nedelja jednu tezu da sam promašio temu kao ministar poljoprivrede. Možda je moguće, vrlo verovatno. Svi koji rade moraju i da greše. A tema je bila vezana za prerađivačku industriju – da li ministar poljoprivrede treba da se bavi i ovim temama?

Da li Ministarstvo poljoprivrede treba da se bavi ovim temama? Pa, naravno da treba da se bavi. Jedan od kanala kuda se plasira poljoprivredni proizvod jeste i prerađivačka industrija i apsolutno se slažem da je nama neophodno generisanje svih onih koji žele da ulažu u ovaj sektor, bez obzira na to da li su poreklom iz Srbije ili sa strane, pre svega zbog standarda koji se uvode. Ja sam malopre vama ovde govorio o standardima koje mi moramo kao država da ispunimo u pogledu fitosanitarne zaštite da bismo naše voće izvezili na određena područja. To su pravila igre. Možda se nekom ne sviđaju, možda se nekom sviđaju, ali su to pravila igre.

Još jednu stvar želim da kažem na kraju, gospodin Jovanović nije bio tu kad sam govorio o tome, a vezano je za penzije u oblasti poljoprivrede. To je toliko teška tema. Ja prosto, još jednom kažem, ne mogu da verujem da onaj ko je utvrdio da se isto plaća penzija i za hektar i za 100 hektara da to može biti isto. Ja ne mogu to da prihvatim kao neku činjenicu koja je u nekom logičkom sklopu normalnog razmišljanja moguća. Moramo da postignemo konačno jedinstvo oko toga na koji način da se ophodimo prema ovim ljudima. Mislili smo da smo doneli neko rešenje pre 10 godina, pa evo šta smo proizveli.

Hvala svima na ovim raspravama, koje idu u dobrom pravcu, da prepoznaju poljoprivredu kao važan segment. A imaćemo još mnogo teških rasprava u ovom parlamentu, naročito u pogledu ovih stvari kada se budemo morali transformisati i proizvoditi alate da se prilagodimo tržištu kako bismo imali šansu da preživimo.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Jovanoviću, jeste pomenuti dva puta, u kontekstu zahvalnosti kada je reč o konstruktivnoj raspravi. Izvolite, dobićete dodatna dva minuta.

Reč ima narodni poslanik Čedomir Jovanović.

ČEDOMIR JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, predlažem vam da pročitate knjigu „Zašto narodi propadaju“. Objavio ju je „Klio“, izašla je sada, na Sajmu knjiga ste mogli da je uzmete. Ključno pitanje za opstanak svakog naroda je pitanje ekonomske slobode, a pitanje ekonomske slobode determiniše, određuje politički sistem a ne naše želje. U oblasti agrara to od vas zavisi. Znači, od vas zavisi, prvo, da li ćete početi da govorite po cenu da to plaćate svojim rejtingom.

U Zrenjaninu smo imali industriju za preradu kukuruza, koja je pravila 110 derivata kukuruza, „Ipok“. Najveća kompanija za preradu kukuruza iz Amerike tog vremena, krajem sedamdesetih, dolazila je ovde da vidi šta se radi. Mi danas nemamo

nijednu skrobaru, izvozimo primarne proizvode. Na to treba da se fokusirate, da postavite ta pitanja. Ključno – ekonomska sloboda, privatna inicijativa, preduzetništvo. Ne kolhozi. Da kažete – kombinat je propao zato što je prošlo vreme i to više ne može da se vrati. Koliko će nešto koštati? Onoliko koliko je neko spreman da plati. To se od vas očekuje.

A naravno da je crna rupa pitanje penzija, na svakom koraku, posebno poljoprivrednika. To je katastrofa i moramo da vidimo kako ćemo to da rešavamo. Jer taj penzioni fond ne može da se puni tako što ćemo iz budžeta prebacivati pare, nego valjda treba da se digne performansa te grane privrede. A nećemo je dići mi, jer ovakvi kakvi smo nismo bili sposobni da uradimo to u međuvremenu. Potreban je neko sa strane, neki „Tenisi“, po jasnim pravilima, uz poštovanje onog što je ovde autentični interes i agrarnog proizvođača i potrošača.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Muamer Bačevac.

MUAMER BAČEVAC: Uvaženi poslanici, uvaženi ministre, uvaženo predsedništvo, meni je drago da smo danas imali zaista jednu kvalitetnu raspravu, i to pre svega, mislim, zahvaljujući samom ministru, koji je u početku bio jako konkretan, jasan i decidan. Žao mi je što smo ulazeći u populizam i nekakvu demagogiju došli sada do ovog trenutka – a to je trenutak prevaziđen u ozbiljnim nacijama, narodima i državama – sukoba između etatizma ili koordinisanog, dirigovanog razvoja i u ekonomiji i u poljoprivredi, i slobodnog tržišta. Te teme su za sva ozbiljna društva završene, osim za društva u kojima populanti žele da vode glavnu temu. Ima još poneka zemlja u Južnoj Africi i Južnoj Americi u kojoj etatisti i populistici nameću svoje stavove. A istorija je pokazala da dirigovana ekonomija nije ništa više nego ozbiljna krađa građana i zloupotreba njihovog rada.

Mi se, čini mi se, odaljismo dosta od naše današnje teme, a to su zaista afirmativni i dobri zakoni koji su danas pred nama, koji idu naruku našim poljoprivrednicima, pre svega stočarima. Bilo je pokušaja u predašnjim govorima da se omalovaži povećanje koje imamo u budžetu i davanja u poljoprivredu koja smo imali u poslednje dve-tri godine. Povećanje je značajno za sve one koji se njime bave – 43,8 milijardi dinara je veliki novac za državu kakva je Srbija, a povećanje od 3,3 milijarde je zaista značajno s obzirom na to da će se direktno iskoristiti za donacije ljudima koji se bave ovim konkretnim stvarima. A konkretna je stvar uvećanje stočnog fonda u Republici Srbiji.

Ne vidim mesta tu nikakvoj kritici. I dosada je bilo podsticaja. Neki su imali zamerke na prethodne dve godine, na neke druge ministre. Ali molim vas, mi smo u prethodne dve godine celo društvo upregli u pravcu štednje da bismo danas izašli na zdrave noge, na mogućnost da podižemo budžet u poljoprivredi i da damo ovakve

subvencije koje su zaista od ogromnog značaja za sve one koji se bave uvećanjem stočnog fonda u Republici Srbiji.

Ja bih zamolio, ako možete, da mi omogućite da debatujemo na pravi način.

(Predsedavajući: Izvolite, kolega.)

Mislim da je red u odnosu na građane Srbije da jedni druge slušamo. Mislim da ovo nema smisla.

(Predsedavajući: Izvolite, kolega.)

Ja, naravno, želim da naglasim da jedan od ključnih problema, koji decenijama unazad pogađa naše poljoprivrednike, jeste zastarela mehanizacija i oprema u proizvodnji. Poljoprivredne mašine su danas u Srbiji stare preko 20 godina; verujem da su starije od nekih mladih ljudi koji danas žele da pokrenu svoja poljoprivredna gazdinstva. A ono što mi danas radimo ovim izmenama, odnosno podsticajima u poljoprivredi jeste da omogućavamo da obnove svoju mehanizaciju, čak 40-50% dajemo mogućnost da refundiraju iz budžeta Republike Srbije. Taj način, to je najbolji podstrek za njihovo ozdravljenje, odnosno ozdravljenje kompletne naše poljoprivrede.

Ovaj, ali i mnogi drugi problemi u poljoprivredi koje država planira da reši sadržani su u Strategiji, koju sam ja iščitavao ovih dana i mislim da je zaista dobar okvirni dokument koji daje rešenja, Strategija 2014–2024. godine, i njom su definisani ciljevi i prioriteti u kojima treba da reformišemo našu poljoprivredu.

Jedno od najdelikatnijih pitanja budućeg razvoja poljoprivrede jeste i nepovoljna starosna i obrazovna struktura naše radne snage. Mislim da na tome Ministarstvo treba posebno da radi i da je to zaista ozbiljan problem.

Imam ovde pitanje za ministra poljoprivrede. Nedavno ste izjavili da Ministarstvo želi da stvori povoljnu klimu za poljoprivredni razvoj u našoj republici i da naši proizvođači već sledeće, 2017. godine mogu da računaju na IPARD sredstva. Zanima me na koji način će poljoprivrednici moći da se upoznaju sa konkursima za projekte, jer, složićete se, u onim delovima iz kojih ja dolazim i nema puno interneta, nemaju ljudi direktnu vezu pa ne mogu da isprate sajt Ministarstva poljoprivrede. Da li planirate da ovim ljudima date neku drugu mogućnost da se obaveste na pravi način?

Ovde je danas mnogo pominjana Hrvatska, a mi zaista iz lošeg primera Hrvatske možemo mnogo naučiti. Loš primer je kada se Hrvatska uzima ovde za primer u napretku u poljoprivredi i korišćenju evropskih fondova. Zato što su bili nespremni, u prve dve godine se dešavalo da hrvatski poljoprivrednici ne uspeju da povuku sredstva iz ovih fondova i ostale su pare koje nisu mogli da koriste. Mi upravo danas ovim zakonom pokušavamo da naše poljoprivrednike snabdemo, kako vi kažete, alatima da se ovo ne dešava.

Evropske integracije su, kako smo čuli, i to je velika stvar, verovatno i najbitnije za agrar. Jeste evropska agrarna politika najprepoznatljivija, a dovoljno

govori i dovoljna je motivacija podatak da je Republika Hrvatska predvidela da od 2014. do 2020. godine od EU povuče 2.400.000.000 evra za poljoprivredu. Ja mislim da je ovde izbor lak. Uspaljivati populističkim pričama naše proizvođače kao što čine neki u ovoj skupštini ili, s druge strane, dati im šansu da trče i razviju svoja gazdinstva, da ih stave na zdrave noge – izbor je ovde vrlo jasan. Nema boljeg motivacionog faktora od direktne finansijske pomoći. Dve milijarde i četiristo miliona evra za sedam-osam godina dobiće članica EU, pa to je zaista prava motivacija i jasan izbor.

Moram da se malo okrenem i kraju iz kojeg dolazim. Ja sam iz Novog Pazara, blizine Pešterske visoravni. Ovo će mnogo pomoći ljudima koji se bave stočarstvom na Pešteru. To je bogom dana zona za najkvalitetnije, vrhunsko stočarstvo i mislim da ova sredstva neće biti mala za naše proizvođače. U ovom smislu želim da kažem da su lokalne samouprave Novi Pazar, Sjenica i Tutin zaista puno radile na polju podizanja stočnog fonda.

Moram da pohvalim rad Poljoprivredne savetodavne službe u Novom Pazaru, koja puno čini na edukaciji, na obrazovanju, ali i kroz konkretne projekte zaista pomaže našim poljoprivrednicima. Mi smo uz pomoć stranih donacija, pre svega Republike Turske, uspjeli da delimo jako puno sadnica malina; uz pomoć turske razvojne agencije TIKE košnice za pčele; uz pomoć naše države smo delili steone junice i čini mi se da smo jako puno pomogli. Tako da mi je zaista drago i da ćemo našim zakonom i našim koracima osnažiti ove ljude.

Ja ne želim da budem pesimističan, kao tonovi koje ovde čujem ceo dan. Na Pešter i u Sandžak se puno ljudi vratilo. Mladi ljudi žele da se bave stočarstvom, imamo pojedinačna gazdinstva koja imaju od 300 do 500 ovaca. Čini mi se da idemo u jednom pravcu koji će zaustaviti raseljavanje ovih krajeva. I ovo je jedan korak napred i ovo je prava stvar koju ova vlada čini za njene građane.

U povoju je u Sjenici razvoj regionalnog centra za razvoj poljoprivrede. Vi ste informisani. Uz pomoć češke razvojne agencije i uz pomoć Republike Srbije objekat je završen. Imamo savremenu laboratoriju i puno se čini. Mislim da ovako regionalne organizacije mogu puno da doprinesu u procesu pisanja projekata, jer glavni problem u povlačenju ovih fondova – mi ćemo sada zakonski rešiti probleme koje imamo – biće pisanje projekata. Mislim da Ministarstvo može ovakve regionalne centre u punoj meri iskoristiti za edukaciju, obrazovanje, instaliranje kadrova koji će pomoći ljudima da pišu projekte. To je zaista zahtevan i težak posao.

Na nesreću mog kraja – iako danas nije ispražnjen, ima ljudi koji pokazuju želju – ovaj kraj ima strašno lošu infrastrukturu i veliki je problem transport proizvedene visokokvalitetne hrane, veliki je problem u slabosti električne energije, tako da se ne može skladištiti niti kvalitetno čuvati hrana. Problem na Pešteru je priključiti običnu muzilicu, nema dovoljno električne snage da ona radi, da ohladi

mleko. Tako da mislim da se mora puno učiniti na infrastrukturi, ne samo u ovom delu Srbije, i u delu južne Srbije koju ste spomenuli nekoliko puta, u regiji Svrlijga i drugih krajeva koji zaista imaju veliki potencijal.

Drago mi je da mogu da pohvalim veterinarsku službu u mom kraju, koja je podigla nivo usluga. Oni puno više rade, ne samo u smislu vođenja brige o zdravlju i neširenju infekcija među zdravom stokom, već i puno toga rade u praćenju klanica. Mnogo više ljudi prijavljuje svoje delovanje, jer vide da usluge veterinarskih službi njima koristi i za njihovo su dobro.

Naravno, ovde smo pominjali i brojne probleme koje imaju poljo-privrednici. Nerešen socijalni status zaposlenih u poljoprivredi, kojim se čini manje zanimljivom ova profesija. Takođe, procenjuje se da je svaki peti poljoprivrednik osiguran, i da su to pretežno vlasnici. Sezonski radnici su posebna priča. I to se mora rešavati kvalitetnim zakonskim rešenjima.

Raduje me izjava ministra, koji već nekoliko puta danas ističe, a i pre je, da se planira podrška prerađivačkim kapacitetima u sektoru mesa, mleka, voća, povrća da bi se ovaj sektor učinio konkurentnim. Opređenje ove države da pomogne i ojača poljoprivredu kao najstabilniji deo svoje ekonomije očigledno je, a zakoni koji su danas pred nama su najbolji korak, siguran korak i veliki korak u tom pravcu.

Mi kao vlast pokazujemo da brinemo o običnim radnicima, da brinemo o seljaku, da pokušavamo, kao siromašna država, da mu na svaki način kvalitetno pomognemo direktnim finansijskim sredstvima, i mislim da je to maksimum koji može ova vlada da učini za svoje građane u ovoj situaciji.

Stoga ćemo i mi, kao socijaldemokrate, podržati prava radnika, podržaćemo i prava privatnih preduzetnika i, naravno, opredeljenje ove zemlje ka otvorenoj ekonomiji, ka evropskim integracijama i ka dostupnosti evropskih, vrlo često i nepovratnih para, koje ćemo direktno sprovesti ka našim ljudima i proizvođačima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Zahvaljujem.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani ministre, saradnici, poštovani građani, dobili smo tri bitna predloga izmena i dopuna zakona, od kojih dva bitno opredeljuju poljoprivrednu proizvodnju u narednim godinama, a zakon koji je svakako za poljoprivrednike najvažniji je ovaj o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Kada govorimo o predloženim zakonima, zapravo govorimo u kakvom je stanju naše selo i poljoprivreda kao delatnost od koje to selo primarno živi. Jedan od mojih uvaženih prethodnika izneo je argument da se učešće poljoprivrede u izvozu povećava zbog reeksporta. Ne znam da li je to tačno ili nije, ali na osnovu podataka iz

„Zelene knjige“ Ministarstva poljoprivrede učešće poljoprivrede opada u zaposlenosti i po BDP-u, a raste po izvozu.

Možda jedan od boljih indikatora stanja srpske poljoprivrede dolazi upravo iz sfere obrazovanja. Da je sa srpskom poljoprivredom i razvojem ruralnih sredina sve u redu, jedan od najpoželjnijih za upisati i najtežih za završiti bio bi, recimo, Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu. To bi bio jedan od najpoželjnijih profila, a njega bi sledili agroekonomija, mašinski fakultet, poljoprivredne mehanizacije i sl. Nažalost, mladi ljudi traže one obrazovne profile koji najbolje idu uz pasoš, ili ih čine konkurentnim na inostranom tržištu rada, a standardna sudbina sela je da roditelji zemlju prodaju ne bi li im deca živela u jednosobnim ili dvosobnim stanovima u gradovima, opterećeni kreditima ili kirijama, radeći slabo plaćene poslove.

Kada govorimo o predloženim zakonima, mi naravno govorimo i o evropskim integracijama i o tome da li te evropske integracije doprinose razvoju poljoprivrede i ruralnih sredina u celosti, jer okosnica predloženih zakona jeste korišćenje pretpristupnih IPARD fondova. Korisno je čuti kako EU u svom poslednjem izveštaju, iz novembra 2016. godine, ocenjuje stanje i stepen napretka Srbije u oblasti poljoprivrede i ruralnih sredina. To je korisno čuti kako bi se građanima istinito, ili pokušalo istinito objasniti koliko nam dobro ide i šta zapravo proces pridruživanja EU znači za njihov život i njihovu svakodnevicu kako bi oni sami mogli pravilno da zaključe da li je to dobro ili loše za nas.

U pogledu prilagođavanja Srbije zajedničkoj evropskoj politici u oblasti poljoprivrede sugerisano nam je da treba dodatno da razvijemo jak sistem upravljanja i kontrole u oblasti očuvanja kvaliteta naših poljoprivrednih proizvoda i organske proizvodnje.

Danas, na kraju 2016. godine, mi i dalje imamo ocenu da moramo hitno da rešimo pitanja po kojima zaostajemo. Deo tih pitanja su i rešenja u zakonima koji su predloženi: da organska proizvodnja obuhvata samo 0,4% poljoprivrednog zemljišta, da moramo da poradimo na regulisanju životinjskog porekla i zdravlja, bezbednosti hrane, fitosanitarnoj i veterinarskoj politici i slično.

Zapravo, mi ništa od ovoga ne moramo. Možemo ostati svoji na svome, u stanju u kojem smo. A to stanje se sjajno vidi na snimku koji je danima dostupan na internetu, gde radnici u prodavnici mesa jednog od naših najvećih klaničara, tranzicionog dobitnika, sa mesarama po celoj Srbiji, prodavnicama mesa, metlom ispod frižidera vijaju i ubijaju pacova i onda ga tom istom metlom izbacuju iz prodavnice sjajno se zabavljajući.

U izveštaju Evropske komisije, sa druge strane, rečeno nam je da moramo striktnije implementirati propise vezane za higijenu hrane. Jedna od ključnih zamerki u izveštaju Evropske komisije je petostruko uvećanje dozvoljenog nivoa aflatoksina u mleku. To je nekako tema koja je zaboravljena, čini mi se, u današnjoj raspravi, po

čemu smo, po njihovim rečima, izašli iz evropskih okvira. Dakle, vratili se unazad u pogledu približavanja evropskim standardima.

Šta se još od nas traži? Da probamo da damo odgovor na večito pitanje – da li je to dobro za nas ili nije: da donesemo propise o ograničavanju upotrebe pesticida; da poradimo na kadrovskoj popuni Uprave za veterinu, čije osoblje je izrazito nedovoljno i pred odlaskom u penziju; da se zakonski uskladimo u oblasti genetski modifikovane hrane – što je, naravno, tema koja pobuđuje mnogo kontroverzi a o kojoj treba otvoreno i stručno raspravljati jer to je preduslov za prijem Srbije u STO, tako piše u izveštaju Evropske komisije; da rešimo problem katastra, da sredimo evidencije, da uvedemo red.

Evropska komisija nam je, između ostalog, zamerila i proces donošenja zakona. Sugerisano nam je da javna rasprava u tom procesu, u ovoj oblasti mora biti unapređena. Deo javne rasprave je i ova skupštinska rasprava. Za nju smo dobili zakone po hitnom postupku, sada standardnoj praksi, sa svega dva-tri dana pripreme, pa se može zaključiti da je cilj da se rasprava maksimalno skрати. Ili se može osnovano pretpostaviti da je cilj da se rasprava skрати da možda vlast ne bi izgubila neke političke poene; ne znam šta bi drugo moglo biti. Onda, recimo, u toj brzini propustimo priliku da uradimo neka fina podešavanja. Ostaje kratak period za amandmane, da amandmanima pokušamo sagledati mogućnosti u zakonskim rešenjima.

Recimo, podsticaj organskog pčelarstva, za koji smo u ova dva-tri dana dobili sasvim solidne argumente, da u Srbiji trenutno imamo samo četiri pčelara sertifikovana za organsku proizvodnju, da tražnja za tom vrstom proizvoda postoji i da imamo 30.000 pčelara i 792.000 košnica. To bi bila, recimo, interesantna stvar za podsticaj, ali, naravno, za tako nešto nije bilo dovoljno vremena.

Sugerisano nam je da konačno, nakon skoro dve godine kašnjenja, formiramo državne institucije čije je postojanje i funkcionisanje nužno kako bi nam EU stavila na raspolaganje 175 miliona evra iz IPARD fondova za budžetski period 2014–2020. godine.

Molim građane i kolege poslanike da obrate pažnju da govorim o sredstvima koja se iz budžeta EU namenjaju za period koji je započeo 2014. godine. Sada se nalazimo na kraju 2016. godine. Građani imaju pravo da dobiju barem neke osnovne informacije o tome koliko vredi i u kojim koracima se proces evropskih integracija u oblasti poljoprivredne proizvodnje sprovodi. Imaju pravo da znaju jesmo li mi u tom procesu, po nekim merama i poslovima, u docnji ili ne. Ako jesmo, zašto jesmo i čijom krivicom? Jer mora postojati načelo političke odgovornosti.

Uvažavam argumente ministra da njegov mandat ne traje dovoljno dugo da bi podneo odgovornost za sva ranija kašnjenja i uvažavamo nameru da se ispeglaju

posledice ranijih kašnjenja, ali prosto se o političkoj odgovornosti za sva ranija kašnjenja mora raspraviti i neko je mora podneti.

Pripreme Srbije za korišćenje IPARD fondova EU započete su još 2009. godine. Izrada samog IPARD programa za Srbiju započeta je početkom 2014. godine, a okončana je 9. decembra 2014. godine slanjem programa Evropskoj komisiji na akreditaciju.

Građani treba da znaju da smo mi ti koji predlažemo mere i predlažemo u koje programe želimo da novac bude uložen iz tih evropskih pretpristupnih fondova, i to je učinjeno predajom IPARD programa na akreditaciju Direktoratu za poljoprivredu. Građani takođe treba da znaju da te programe Evropska komisija akredituje, jer novac je njihov. Čiji novac, njegova pravila trošenja. Ako nam se ne sviđa, ne moramo uzeti, ali da li možemo bez tih para, pitanje je. Nismo sigurni da možemo.

Program je akreditovan 20. januara 2015. godine i već tokom 2016. godine, po ranijem planu naše administracije, koja je radila stručni deo posla, trebalo je da budu iskorišćena prva sredstva. Naravno, očekivalo se da će prvi korisnici biti naprednija poljoprivredna gazdinstva sa jakom agrotehničkom bazom i višegodišnjim biznis planovima, koji su preduslov i moraju biti napravljeni u skladu sa formom koju Evropska komisija i njen Direktorat za poljoprivredu propisuju. Čak su i formulari za prijavljivanje napravljeni i sa Briselom verifikovani krajem 2015, početkom 2016. godine. Informacije su iz medija koji se bave poljoprivredom, a deo informacija je i sa javnog slušanja u decembru 2014. godine. Kada je sve ovo urađeno, onda smo ušli u izborni ciklus.

Da je sve odrađeno kako treba, IPARD bi bio samo uvertira za zajedničku agrarnu politiku i programe uz koje bi srpska poljoprivreda, sudeći po primerima iz EU, profitirala. Sve zemlje koje su bile kandidati sredstva su dobijale samo iz pretpristupnih fondova. Ulaskom u članstvo morale su i da doprinose, ali su dobili i svoju kvotu u zajedničkom agrarnom budžetu, preko dva fonda, i u proseku su uspevale da povuku po osam puta više sredstava. Slovenija čak 14,7 puta više sredstava, Poljska je uspela da povuče nepune dve milijarde. Gde smo mi? Mi smo sada na polovini evropskog budžetskog perioda sa 0% iskorišćenja novca koji nam je iz tog budžeta pripadao.

U Šapcu je svojevremeno formirana Uprava za agrarna plaćanja, navodno u savremenoj poslovnoj zgradi, projektovanoj da primi stotinak zaposlenih. Prema informacijama iz struke, sve je bilo 90% spremno i akreditacioni plan bio je usaglašen sa Evropskom komisijom. I njihova revizionna komisija davala je pozitivne ocene u tri navrata – 2009, 2010. i 2011. godine. Čak smo dobijali u izveštajima ocene da smo najnapredniji u regionu. A onda je 2012. godine, zbog navodnih problema u pronalaženju kvalitetnih kadrova u Šapcu, odlučeno da se Uprava za agrarna plaćanja

preseli u Beograd i od tada je praktično ceo proces zaustavljen. Od tada je Uprava promenila pet podobnih direktora.

Konačno, inovirani akreditacioni plan dostavljen je Evropskoj komisiji i odbijen 8. avgusta 2016. godine. Zašto je premijer 11. avgusta rekao da smo akreditovani za IPARD? Zašto se Uprava morala seliti iz Šapca kada je tamo navodno sve bilo spremno za njen rad? Argumenti da zgrada ne omogućava prijem 125 radnika već samo 100, pretpostavljam, nisu nešto nepremostivo. Argumenti da u Šapcu i okolini nema preko 1.000 radnika – informatičkih stručnjaka, građevinskih inženjera, arhitekata, pravnika i ekonomista – takođe ne stoje, jer to je kadrovski plan za kasniju fazu, kada je Uprava trebalo da ima petnaestak filijala na celoj teritoriji Srbije. Stiče se utisak da je i ovde politika prevagnula nad strukom i javnim interesom.

Dakle, treba li Upravu, radi akreditovanja, vraćati u Šabac, očigledno da sada neće biti ta strategija. Znači, Uprava će biti u Beogradu. Zašto je ona uopšte bila u Šapcu? Zašto ne u Mladenovcu? Zašto je poljoprivrednicima bliži Beograd, a ne Šabac, Mladenovac ili Novi Sad, to su neke stvari koje bi se morale objasniti.

Da je bilo onako kako je obećavano, naši poljoprivrednici bi, zapravo, iz prethodnog budžetskog ciklusa od EU dobijali 350.000.000 evra. Ali taj voz je prošao, upali smo u novi budžetski ciklus pa je sada čak i ovih 175.000.000 evra nedavno dovedeno u pitanje. A zapravo je trebalo da učešćem na konkursu iz IPARD-a poljoprivrednici vežbaju za buduće, mnogo ozbiljnije strukturne fondove, iz kojih bi srpska poljoprivreda dobijala višestruko veću pomoć.

Da je sve kako treba, IPARD kao pretpristupni finansijski instrument bi zapravo bio uvertira za zajedničku agrarnu politiku i programe uz koje bi, ako je suditi po iskustvu zemalja članica Evropske unije, srpska poljoprivreda mnogo dobila. Neko mora snositi političku odgovornost, i ta odgovornost mora biti srazmerna izmakloj koristi za srpsku poljoprivredu zbog svih ovih kašnjenja.

Evo nekoliko primera. Hrvatska je, dok je imala status kandidata, godišnje dobijala 25.000.000 evra iz IPARD fondova, a to se nekad zvalo SAPARD. Isto toliko su otprilike dobijali u Slovačkoj, a Mađari oko 53.000.000, Rumuni 193.000.000, Poljaci 236.000.000. Kažem, ovo su podaci iz medija koji se bave poljoprivredom. Slobodno me, ministre, ako sam promašio cifre, ispravite, ali mislim da su i ove cifre vrlo govoreće. Možda nisu dovoljno precizne, ali služe svrsi.

Dakle, IPARD fondovi služe kao priprema i svojevrsno čistište da se poljoprivrednici osposobe da koriste budući ogroman evropski, zajednički agrarni budžet. Ako imamo u vidu da su IPARD fondovi sufinansirajući, ako znamo koliko smo izgubili dosada ne participirajući u njima, pa sagledamo koliko smo investicija izgubili, pa dodamo koliki je onaj deo koji bi se iz sopstvenih izvora finansirao, možemo doći možda i do brojke da je srpska poljoprivreda izgubila čak i preko šest miliona evra investicija, sa kojima bi verovatno danas izgledala mnogo drugačije. I

zbog toga, umesto da budu najveći dobitnici evrointegracija, srpski paori prete da postanu njeni najveći gubitnici.

Korisno je možda sagledati sa kojim su se sve problemima druge zemlje suočavale tokom korišćenja ovih pretpristupnih fondova, na šta su sve nailazile pokušavajući da akredituju svoje projekte i dobiju sredstva. Nedostatak kapaciteta u institucijama pokazivao se kao velika kočnica sprovođenju ovog procesa. Mi možemo reći, generalno, da sve naše institucije predstavljaju kočnicu za sprovođenje bilo čega inovativnog. Visoki standardi u pogledu zaštite životne sredine, bezbednosti hrane, zdravlja biljaka i životinja teško su dostižni korisnicima potencijalnih sredstava, a uslov su da se sredstva dobiju.

Nerešena vlasnička pitanja – kod nas imamo pitanje restitucije, konverzije prava korišćenja u pravo vlasništva i sve ostale raznorazne privatizacione repove. Nedefinisano urbanističkih uslova, problemi izdavanja građevinskih dozvola, visok stepen korupcije, loša infrastruktura i činjenica da se ciklus odobravanja sredstava IPARD fondova ne uklapa u proizvodne cikluse poljoprivrede. Da ne shvatite da promovishemo bilo kakav evroskepticizam, ovo je samo spisak problema sa kojima se moramo blagovremeno suočiti. Jer to je ono što nas očekuje da bismo zaista u aprilu uspeli da povučemo sredstva za nečiji prvi program, odnosno da zaista imamo jednog korisnika koji će u aprilu povući sredstva, kako je sugerisano da će biti, i hajde da se nadamo da će tako biti.

Da bi predloženi zakoni dali efekte, da bi IPARD uspeo, da bi od ovoga, kao i od svakog drugog procesa u pridruživanju EU i, generalno, od svake druge društvene promene građani osetili korist, potrebna je, pre svega, vladavina prava. Sad, kako Vlada sprovodi politiku poljoprivrede i ruralnog razvoja? Šta to sve nije rešeno a trebalo bi kako bi podsticajne mere došle na plodno tle a ne u neki sektor koji je kontaminiran nezaklonitostima?

Problem uzurpacije zemljišta – može se izaći s njim na kraj. Pozitivan primer je, recimo, ono što je letos urađeno u opštini Irig, kada je lokalna samouprava, uprkos neprijatnostima koje su na njivama pravili uzurpatori, obavila žetvu 140 hektara suncokreta i pšenice. Ipak, sa druge strane, Vlada je uzurpatorima izašla u susret kada je donela uredbu kojom omogućava vansudsko poravnanje sa njima. Posledica je da je zemlja u Pančevu vansudskim poravnanjem izdata u zakup po cenama daleko ispod tržišnih i uzurpatori su, praktično, nagrađeni.

Posledica ovakve politike rešavanja problema uzurpacije zemljišta je i, recimo, primer poverenika vladajuće stranke u Somboru, koji se osetio slobodnim da sugerise kako uzurpirati zemlju pa ga televizija u tome snimi. On je u kafiću savetovao paore da slobodno uzurpiraju zemlju i pred poljočuvarem se pozovu na njega. Prepoznaje se princip po kome ova država postaje majka onima koji svoje interese protivpravno i na silu ostvaruju, a običnim građanima je maćeha. Zanimljiv je bio

njegov izgovor – rekao je da je sugerisao uzurpaciju uz svoju zaštitu jer ti paori, navodno, nisu redovnim postupkom mogli da se dogovore. Poruka je da nema pravne države.

Kako ćemo onda sprovesti predložene zakone? Kome će onda dopasti vodoprivredno zemljište, npr.? Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i odredbom kojom je omogućen višedecenijski zakup jedne trećine državne zemlje kroz netransparentne direktne pogodbe Vlada je oštetila hiljade i hiljade paora i njihovih porodica koji su tu zemlju obrađivali. I bez ovih zakonskih izmena za najboljom državnom zemljom bila je jagma. Zakupnine, arende koje su lokalne samouprave dostizale na licitacijama i bez ovoga su tanjile profit ratarima. Samo veliki su mogli raditi zemlju sa tako stanjenim marginama.

Matematika u proizvodnji soje je, recimo, da ako ne obrađujete svoju zemlju i nemate sopstvenu mehanizaciju, neto dobit vam se istanji. Kada platite arendu i kada platite uslužnu obradu, neto dobit vam se stanji na svega 100-110 evra po jutru, čak i kada imate prinos od preko dve tone po jutru, što je dobar prinos godišnje.

Sada su poljoprivredna gazdinstva, pored domaćih tajkuna, za konkurente dobili i raznorazne „Al Dahre“, „Al Ravafede“ i „Tenise“. Nije tajna da poljoprivrednici predložene, odnosno već odavno usvojene izmene Zakona o poljoprivrednom zemljištu zapravo nazivaju „Tenisovim zakonom“.

Kada smo raspravljali o budžetu, podsetiću da smo spominjali stalno 70 milijardi dinara godišnje, koji se daju na subvencije javnim preduzećima zbog nesprenosti da se javni sektor reformiše i oslobodi partijskog kadrovanja. Cenu toga plaćaju i poljoprivrednici. Poljoprivreda, sa druge strane, nije budžetski dobitnik. Ona budžetu doprinosi barem onoliko koliko iz budžeta dobija ili koliko je budžet za poljoprivredu razrezan.

Kada pričamo o budžetu, jedna tehnička primedba: brojke date u obrazloženju Predloga zakona i koje se nalaze u famoznom članu 8. Zakona o budžetu – ne slažu se. U obrazloženju zakona dat je i Program 4002 „Podrška privatnom sektoru za jagodičasto i bobičasto voće u južnoj Srbiji“. Ja taj program u članu 8. Zakona o budžetu nisam našao. S druge strane, jesam našao Program 4005 IPARD sa milijardu dinara, a njega u obrazloženju nema. Ostali programi koji se poklapaju sa Zakonom o budžetu – ne poklapaju se cifre. Pretpostavljam da u obrazloženju zapravo treba da stoji ono što je prošle nedelje usvojeno u okviru Zakona o budžetu. Dakle, primedba je tehničke prirode.

Da ne zapostavimo Zakon o vodama. Na nedavnoj sednici SO Bečej odbornici vladajuće većine su izglasali prenamenu ostrva između dve prevodnice na Tisi. Naši odbornici uzaludno su skretali pažnju na gomilu nezakonitosti na kojima takva odluka stoji. Bečejski katastar je pre godinu dana upisao pravo svojine Republici, „Vode Vojvodine“ izbrisao kao korisnika, a namena je promenjena u

gradsko građevinsko zemljište. Bečejski katastar oglušio se i na reagovanja pokrajinskog pravobranilaštva da je postupak urađen nezakonito, a sve to urađeno je kako bi se stvorili preduslovi da kompanija *Alghanim National Co* iz Kuvajta i kompanija „Arab invest“ iz Novog Sada krenu u realizaciju svojih projekata, nekih velnes centara, banja itd. na ostrvu između dve prevodnice na Tisi. To je takođe jedan od investitora koji pregovara direktno sa premijerom i ministrima u Vladi.

Na javnom slušanju koje je u pogledu upravljanja vodama održano u Parlamentu spomenut je problem izgradnje derivacionih mini-hidroelektrana, čije ekološke posledice zvuče dosta alarmantno. Plan je, navodno, da se...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Đuriću. Isteklo je 20 minuta.

Reč ima narodni poslanik Goran Ješić.

Izvolite.

GORAN JEŠIĆ: Poštovani ministre, pred nama su tri zakona kojima kao sa kantom ovde gasimo požar u ovom trenutku. Znamo zašto ih usvajate i o tome ćemo verovatno u pojedinostima posebno da pričamo. Moje pitanje upućeno ka vama jeste – šta mi želimo od poljoprivrede u Srbiji? Da li mi želimo i dalje da je koristimo u dnevnopolitičke svrhe kao pitanje Kosova, malopre sam to rekao, u demagoškim raspravama, a u predizbornim kampanjama da pričamo o tome kako je to najveći potencijal razvoja, kako od toga možemo da živimo, ili ćemo ozbiljno da se bavimo ovim poslom?

Vi ste veoma kratko ovde. Podsetiću vas da su osnovni postulati evropske agrarne politike, kojoj težimo, izvesnost i predvidljivost. Predvidljivost znači da imate jasnu agrarnu politiku, šta želite da uradite kroz neki dugoročni cilj; izvesnost znači da imate direktne mere kojima ćete taj cilj postići. Naravno da nije dobro kada – hajde sada da se ne okrenemo samo na proteklih pet godina vlade Aleksandra Vučića, nego od 2000. godine – promenimo 11-12 ministara; tu nema ni predvidljivosti ni izvesnosti.

Ne možemo da se ne osvrnemo na ekspozu premijera Vučića koji je tada rekao nekoliko čak dobrih stvari, apropo onoga što želi od poljoprivrede, a nije završio te rečenice. On misli, a nadam se i Vlada, da to treba da bude privredna delatnost koja pravi dobit za ovu državu i nešto što je razvojna šansa, ali morao je da završi rečenicu – onda u takvoj industriji primarne proizvodnje ne može da radi 25% građana ove zemlje. Prosto, morate biti konačno poštenu, jasni i odgovorni i reći – ako imate 25% zaposlenih u primarnoj proizvodnji, vi niste dovoljno ekonomski razvijena zemlja u 21. veku, čak niste ni krajem 20. veka. To su prvi postulati. Ako se dogovorimo da je ovo industrija i biznis, onda moramo da se ponašamo tako.

Na naše pitanje da li vi treba da se bavite prerađivačkom industrijom odgovor je – da. To je primarni cilj vašeg bavljenja. Ja očekujem da od onih 11 milijardi pred kojima smo bili, koje treba da se daju po posebnim merama za direktne investicije,

90% bude uloženo u prerađivačku industriju. Nikola Kmezić, predsednik Izvršnog veća Vojvodine, tamo negde u junu 1974. godine preuzeo je dužnost i tada je na inauguracionom sastanku u Skupštini rekao sledeću stvar, to se tada odnosilo na Vojvodinu a danas se odnosi na Srbiju – ako nastavimo i dalje da se bavimo primarnom proizvodnjom, Vojvodina će biti najnerazvijeniji region u SFRJ.

Ta ista rečenica važi danas za Srbiju. Ukoliko se ne pozabavimo profitom po hektaru, a on može doći samo tako što ćemo pokušati ponovo da vratimo prerađivačku industriju u Vojvodinu... To je čovek završio za devet godina, okončanjem poslednjeg projekta, a to je šećerana u Pećincima, i tada dostigao bruto proizvod Vojvodine na nivou Slovenije; pokazao kako možemo da se bavimo poljoprivredom kao razvojnom šansom a ne kao primarnom proizvodnjom, gde ćemo da izvozimo merkantilne a uvozimo finalne proizvode. To je kao u Bosni što se žale – izvoze balvane a uvoze nameštaj. Mi smo to imali i treba da pokušamo da napravimo strategiju kako do toga da dođemo.

Kažete da smo mi odlučili da budemo otvoreno tržište. Nažalost, nismo sami odlučili. Mi smo imali predsednika Republike 1989. godine koji je posle nekoliko nedelja zakašnjenja u svojim memoarima napisao da je pao Berlinski zid. Radi se o Borisavu Joviću. Nismo sami, nažalost, doneli odluku. Da smo znali šta se dešava, o ovome bismo pričali 1994, 1995. ili 1996. godine, a ne 2016. godine. I tu smo gde jesmo.

Šta su to resursi u poljoprivredi? Prvi i osnovni resurs, kao u svakom poslu, jesu ljudi. Ne možemo mi administrativnim poslovima da menjamo demografsku politiku u radnoj snazi u poljoprivredi. Ne možete administrativnim merama da naterate nekog da se bavi poljoprivredom ukoliko on nema svoj interes i profit.

Na kraju, nije to takva situacija na celoj teritoriji ove zemlje. Imamo dva različita koncepta. Imamo prosečnog poljoprivrednika u Vojvodini, koji ima 33, 34, 35 godina i koji je prepoznao svoj interes onog trenutka kada je zakonom Ivane Dulić državno zemljište oduzeto privatizovanim kompanijama i dato na licitaciju. Tada nam se javlja fenomen da tek tada, 2007. godine mi imamo višak vrednosti sa kojim možemo da izađemo na treća tržišta. Znači, nije svuda ista situacija. To je prvi problem.

Drugi problem je da ta izvesnost i predvidljivost mora biti jasno oličena u agrarnim politikama. Ne možemo svake dve ili tri godine da menjamo strategiju poljoprivrede. Strategija kao strategija ova i prošla su katastrofalne, ne tiču se glavnih pitanja i tema koje treba da donesu rezultat u ovome o čemu razgovaramo. Ali pre toga moramo reći šta hoćemo, da li hoćemo poljoprivredu sa 25% ukupne populacije, koja na ovaj ili onakav način radi, pa imamo taksiste koji su prijavljeni kao poljoprivredni proizvođači da bi ostvarili prava na zdravstveno i socijalno, ili imamo ozbiljnu poljoprivredu kojom ćemo da se bavimo.

Naravno, u tranziciji ne smemo da zaboravimo one o kojima ste vi pričali i o kojima pričamo stalno, a to su nekomercijalna poljoprivredna gazdinstva. To su uglavnom staračka domaćinstva, to su ti koji imaju od jedne do četiri muzne krave, koji imaju katastrofalno niske prihode, iz nekoliko razloga. Prvo, nedostatak znanja i iskustva u smislu novih tehnologija, a s druge strane imamo katastrofalnu genetiku, uslove držanja, loš kvalitet finalnog proizvoda koji. Kada pogledate kvalitet mleka, ustanovićete da je u najvećem broju takvih domaćinstava najlošiji kvalitet; naravno da su oni onda najmanje i plaćeni, prema cenovniku onih otkupljivača koji kontrolišu to na čemu se radi.

Mi imamo problem i sa velikom korupcijom u poljoprivredi. Odnosno to je vaš posao, koji bez para možete da razrešite. Imate problem korupcije u Upravi za veterinu, ozbiljan problem. Ozbiljan problem imate tu. Mogu i privatno da vam pričam o tim temama, ali ne treba. Na kraju, imate poziciju u budžetu gde ćemo plaćati kazne zahvaljujući neodgovornom ponašanju. To nije vaša odgovornost ali je odgovornost administracije koju danas vodite.

Mi imamo problem, i malopre ste govorili o Upravi za zaštitu bilja. Da, nemojte se čvrsto vezati da nemamo zloupotrebe u reeksportu. Neko je pominjao ovde reeksport. Imamo ga još uvek, i ta situacija šteti domaćoj poljoprivredi. Prvo je neodgovornost tih ljudi koji rade, jer se oni bazično bave tim poslom. Ako dozvole da uvezu makedonsku jabuku bez ikakvog kvaliteta u čuvenim trapovima i da je izvezu u Rusiju, sami sebi seku granu na kojoj sede.

Isto tako, moramo pojačati kontrolu. Niste vi krivi za 11 hektara GMO, džadžić od dva kilograma se prošvercuje u kolima, ali moramo pojačati kontrolu, zato što ćemo sutra imati drugačije okolnosti – to će biti vaš najveći izazov i zadatak – kada budemo morali da usaglasimo naše propise sa VTO. Tada morate imati punu kontrolu i tada moramo znati koja soja potiče iz GMO soje a koja ne, moramo znati šta se dešava na tržištu i, na kraju, pre svega u onome što mi svi jedemo, a to je u tom slučaju svinjsko meso.

Mi imamo priču oko vrlo komplikovanih stvari, iz vašeg ugla. Imamo jednu industriju u Vojvodini, koja drugačije funkcioniše; imamo drugu industriju, koja funkcioniše u centralnoj Srbiji, koja je opet vrlo različita i tu treba biti sposoban i naći te instrumente koji će to uraditi. Apsolutno se slažem sa tim da moramo ići u komasaciju, ne samo u centralnoj Srbiji nego čak i u Vojvodini. Moramo da povećamo površinu, ali površina na kraju nije krucijalna.

Ja se slažem sa vama da su kapitalna davanja u poljoprivredi ono što će povećati dodatnu vrednost u poljoprivredi, i to negde u Zakonu o podsticajima, čini mi se, imate. Uvodite disperzione mere koje će omogućiti malim primarnim proizvođačima da proizvode mleko i sir a da nisu oslonjeni na velike otkupljivače –

gde varira cena iz godine u godinu, iz meseca u mesec, iz kvaliteta u kvalitet, zavisno od bilansa cena tržišta i količine mleka na tržištu – i to je jako dobro.

Ali imate ograničavajuću meru da mogu da prodaju samo 40 kilometara od mesta proizvodnje, što je suludo. Kako će proizvođači iz Pirota da prodaju najbolji kačkavalj i pirotsku peglanu kobasicu ako ne mogu osim na pijaci u Pirotu? Taj zakon se mora izmeniti. Taj koji je registrovan, koji ispunjava uslove mora da može da prodaje i u Beogradu. Na kraju, obiđite beogradske restorane, svaki domaći proizvod je na divlje u njima. Putuje autobusom, u bunkeru autobusa putuje, zato što nije dozvoljeno da primarni proizvođač proda svoj primarni proizvod restoranu u Beogradu. Može da se pojavi na zelenoj pijaci isključivo 40 kilometara daleko od mesta proizvodnje.

Pričamo o zaštićenom tržištu. Mi smo sada na pola puta, i to je najveći problem. Najveći problem je zato što ne možemo da privučemo strane i domaće investicije u prerađivačku industriju. Oko 150 namirnica za ljudsku ishranu i još toliko za medicinu proizvodi se od prerade kukuruza. Čuli smo malopre od kolege Jovanovića šta je to radio „Servo Mihalj“. Danas imamo preradu ne više od 15 takvih proizvoda. Nije problem samo to što mi prodajemo merkantilni kukuruz, koji je, naravno, podložan berzanskim cenama, nego je problem i u tome što imamo fluktuiranje cene gotovo 80% svake godine.

Da bismo sprečili da jedne godine cena kukuruza – koja ne zavisi, naravno, od nas, iako smo osmi proizvođač na svetu, nego zavisi od puno većih proizvođača – ne bude 24 dinara a sledeće godine 12, morate imati prerađivačke kapacitete ovde. Tada imate „fjučerse“, tada vam se pojavljuju ljudi koji se bave otkupom za ta preduzeća i koji otkupljuju proizvodnju i automatski dižu cenu.

Ostaje ogromno pitanje robnih rezervi. Mi nismo imali intervenciju Robnih rezervi od 2012. godine, od one velike suše. Šta se dešava sa robnim rezervama, to mora vas, iako nije vaš resor, vrlo da interesuje. Nemoguće je da ne interвениšemo na tržištu barem sa nekim količinama iz robne rezerve. Kakve su zloupotrebe u sistemu robnih rezervi? Ko je zloupotrebio robne rezerve? Nemojte da čitamo po tabloidima i slušamo priče po kuloarima.

Mi moramo da stvorimo uslove i da ne štitimo samo tajkune, u ovom slučaju. Imali smo situaciju, i vi to dobro znate, kada Osječka šećerana i Županja ugovore Srem i Bačku za proizvodnju šećerne repe po 48 dinara, isplate to proizvođačima u Sremu i Bačkoj, a njih baš briga da li će prodati nekom Todoriću ili Kostiću. Imamo administrativnu zabranu tako što ne može seljak da izveze primarni proizvod, a onda mu otkupe za 28 dinara. Dvadeset dinara po kilogramu pa računajte, 90 tona po hektaru je prosečan prinos u Sremu. To je pljačka.

Nismo imali veće pljačke u ovoj zemlji od administrativne pljačke u korist tajkuna nego u agraru. I to je radio svaki ministar. Pogledajte... Vi još niste došli, takav

je period godine, niste stigli na red. Imali smo ono protiv čega sam se ja borio 2012. godine. Zašto zabrana izvoza? Hteli su da zabrane kukuruz i pšenicu, pa smo se izborili nekako, pa ostalo industrijsko bilje. Imate zloupotrebu otkupa kod suncokreta 2013. godine. To je krivično delo u Americi, u jednoj liberalnoj ekonomiji, a ne ovde. Tako što se dogovore prerađivači i kažu – ovo je naša zaštitna cena. I to bi bilo u redu, pošto možemo da izvezemo gde hoćemo taj suncokret. Ali problem je sledeći – što mi država zabrani da izvezem odavde pa otme svake druge godine taj višak vrednosti primarnom proizvođaču. Takve stvari, dok ste ministar, ne smeju se desiti više nikada.

Da se vratimo na zakone. Tri su zakona. Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju je zakon koji je usaglašen sa IPARD programima. Mi ćemo kao DS svaki zakon koji je nešto što se tiče evropskih integracija, pogotovo ovaj, koji ima za cilj implementaciju nekih sredstava koja će doći, podržati. To odmah da vam kažem.

Problem je sledeći – što nismo čuli odgovore kome je palo na pamet, a palo je ministru Kneževiću, da ugasi Upravu za agrarna plaćanja u Šapcu i da izgubimo te četiri godine, da još uvek vi morate da rešavate problem koji nije vaš problem. Zašto je to urađeno? Nije tačno da nema dovoljno kadrova i da kadrovi žive samo u Beogradu. Nije tačno da Šabac, Sremska Mitrovica, Ruma i Valjevo nemaju kadrove da rade u Upravi za agrarna plaćanja. To nije tačno. Izgubili smo četiri godine na nečiji kapric, na privatnu odluku da vratimo to u Beograd, zato što neki ljudi moraju da putuju iz Beograda do Šapca. Možeš misliti. Pa veliki broj ljudi u ovoj zemlji putuje svaki dan u Beograd na posao pa se ne žali.

Što se tiče resursa, resursi su ključna stvar. Resurs su ljudi, resurs je zemljište. Najveća sramota koja se desila jeste Zakon o državnom poljo-privrednom zemljištu. Ako smo prepoznali zemljište i ljude kao resurse, a imamo dokaz kod poljoprivrednih proizvođača u Vojvodini, u Bačkoj Palanci, u Sremskoj Mitrovici, u Indiji, gde god hoćete, nemojte im oduzimati to zemljište zato što hoćete da pravite neke druge varijante i kombinacije. Izmišljamo „Al Dahre“, „Al Ravafede“, već boga oca koga, a uzimamo onima koji to mogu da obrađuju i prave višak vrednosti.

Danas je prosečna starost vrhunskih proizvođača 30 i nešto godina. Kupili su mehanizaciju, založili su svoju dedovinu, svoje zemljište, ženu i decu, da bi mogli da povećavaju obim proizvodnje. Vrlo su uspešni u tome, ne treba im pomoć države. Ja mislim da i ne uzimaju te sad skromne subvencije koje im država daje u ovom trenutku, rade neke druge stvari. I mi sad hoćemo da oduzmemo taj resurs zato što im je važniji..., jer je premijer čuo negde da se ovaj dobro bavi poljoprivredom.

Ovde mi je na dan kad je bio izbor Vlade ponudio da idemo da obiđemo sjajne rezultate i kapitalne investicije u Jadranu u Gajdobri, u Bačkoj, u Sivcu i Karađorđevu. Sam sam otišao; nisu ni blizu rezultatima koje imaju poljoprivredni proizvođači iz Bačke Palanke, Mladenova i okoline. Ni blizu. I nemojte da verujete da će neko bolje od tih ljudi da radi te stvari.

Zemljište je resurs u ovoj našoj priči. Tim primarnim poslovima ne treba da se bavi 25% ljudi. Treba da se bavi manje ljudi, a ostatak ćemo zaposliti u prerađivačkoj industriji. Tako što ćemo ukinuti administrativne zaštite u korist tajkuna, tako što ćemo stati na put i „Sojaproteinu“ i „MK grupi“ i „Matijeviću“ i Peri, Miki, Simi i omogućiti da imamo tržišnu utakmicu ovde. I to će da generiše nova radna mesta i ono što je radio Nikola Kmezić devet godina, jer to je dalo rezultat.

Što se tiče Zakona o vodama, kome nije jasno da „Vojvodina vode“ postoje od 1793. godine? One sa problematikom „Srbijavoda“ imaju samo toliko veze koliko voda kao fluid postoji tu. To su dva različita posla. Ovde su bujične vode. Potpuno druga znanja su neophodna za to, potrebne su nove kapitalne investicije. A ovde se rade druge stvari. Trista hiljada hektara je svake godine izloženo podvodnim vodama. Morate da sprečavate spoljne i unutrašnje vode. Morate da se bavite time. To znanje je generisano od 1793. godine, od braće Kiš i ugovora sa Marijom Terezijom. Zato je ovaj zakon dobar i njega ćemo podržati.

Nećemo podržati Zakon o podsticajima, iz nekoliko razloga. Pre svega što se nije ticalo najvažnijeg dela, a to je onaj o izvesnosti. Nismo mogli da intervenišemo na taj deo zakona, ali ćemo predložiti ovih dana taj naš zakon, možda je već u proceduri. Prosto moramo da pričamo o ovoj delatnosti kao o poslu, a ne kao o socijalnoj grani. Socijalne kategorije ćemo da zaštitimo nekim jednokratnim davanjima u toku godine, a da se okrenemo prema onim poljoprivrednim proizvođačima koji to mogu da urade. Moramo da lociramo ta sredstva koja ste namenili za nove investicije u prerađivačku industriju. Tu postoji ogroman kapacitet i tu postoji ono što je jako važno – neophodno znanje da se taj posao završi. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo, kao neko ko je od svojih 58 godina života gotovo sve vreme proveo na njivi, na selu, u poljoprivredi i uporedo sa tim radio u fabrici traktora...

Možda nisam studirao 12 godina kao neki koji upravo izlaze, možda nisam bio pokrajinski sekretar i nisam uspeo da realizujem svoje ideje, možda nisam potrošač već sam proizvođač, ali ovo je bilo dirljivo. Kada sam čuo da se neko iz bivšeg režima bori protiv „MK komerca“ kome je sve dao – tri šećerane po tri evra, od kojih je ona u Kovačici imala 184 hektara zemljišta, znači negde oko 15 evrocenti po hektaru...

Jeste da ja nisam bio pokrajinski sekretar, ali nisam zaboravio šta je ostalo iza ovoga – sto i nešto hiljada hektara uzurpiranog poljoprivrednog zemljišta je ušlo u sistem.

Rekli su ovde, vitlajući štapom, da nije tačno da u Vojvodini nema uzurpiranog zemljišta, da u Vojvodini nema neobrađenog zemljišta. Međutim, kada smo promenili zakon voljom većine, ispostavilo se da toga i te kako ima, da pokrajinski sekretari nisu vodili računa o onom što su zakonom bili obavezni: našli smo u Inđiji preko 200 hektara uzurpiranog poljoprivrednog zemljišta i skinuli te plodove; našli smo na desetine hiljada hektara novog zemljišta, uvrstili u program i prihodovali na milione evra. Suzbili smo dermatitis, niko nije rekao ni hvala. Govorili su da će nas EU kazniti zbog toga, evo ministar je tu. Mi smo umesto kazne dobili pohvalu i 1.600.000 evra za utrošena sredstva i dobićemo još milion da se ubuduće borimo sa ovim.

Mi smo doneli zakon o poljoprivrednom zemljištu koji je doneo prihod državi Srbiji i na takav način je poljoprivreda i dobila 3.322.000.000 više nego prethodne godine. Mi smo uveli prelevmane, uz silne otpore onih koji se sad zalažu za prelevmane. Kad su nam trebali prelevmani, oni su bili protiv. Sad kad nam ne trebaju, oni su za.

Oni bi da nas sukobe sa EU. Ja nemam ništa protiv da se sukobimo sa EU, al' imam protiv da se sukobimo sa njihovim tržištem. Dve trećine našeg izvoza završava na tržištu EU. Da li je ekonomski opravdano to uraditi? Naravno da nije.

Ali hajde da vidimo za SSP, ovi crkveno-pravoslavni, da vidimo šta su oni govorili. Oni hoće sredstva IPARD-a, ali neće u integraciju. Oni ne znaju šta hoće. Šta da kažem o vođi stranke kome profesor poljoprivrednog fakulteta, dok on kao književnik govori, drži transparent? Eno tamo.

Od onog velikog STAR projekta od 62.000 evra, a ministar zna da je to isplaćeno, ostao je samo transparent. Daj bože da je obrnuto, da je seljacima ostalo 62.000 evra više a ne transparent, koji se ovde pokazuje, protiv genetički modifikovanih organizama.

Al' da vidimo tog najmlađeg Titovog odbornika sa 18 godina i mesec dana u Beogradu, da vidimo te genetički modifikovane organizme, da vidimo kako je ujahao u ovu skupštinu zahvaljujući onom Skotu. Tako beše nešto? Hajde da vidimo ko je prvi uvezao genetički modifikovane organizme. Vlada Vojislava Koštunice i Ivana Dulić Marković. Je l' to ona ista stranka pomoću koje je, kao pomoću štapa, upravo ova organizacija ušla u Parlament?

Govorili su protiv SSP-a, čiji delovi su u poljoprivredi veoma loši, ali da vidimo kako se došlo do tog SSP-a. Pregovori su počeli, evo ministar će to znati, 25.11.2005. godine. Tada je vladala vlada Vojislava Koštunice. Sporazum je parafiran 7.11.2007. godine. Tada je vladala vlada Marijana Rističevića, je l' SNS-a? Ona nije bila ni osnovana. I sada nam oni zameraju na svojim greškama. Oni neće nama da oprostite ni svoje greške. I onda je izašao vrlo književnik, uz pratnju profesora koji drži transparent vredan 62.000 evra, da nam drži ovde predavanje o patriotizmu.

Dame i gospodo narodni poslanici, da bismo menjali društvo, moramo mi da se menjamo. U svojoj karijeri od 57 godina, koliko pamtim, otkad sam progovorio, prošao sam kroz razne faze poljoprivrede. Poljoprivreda se modernizuje, ide napred. Nije nama problem ni tako mali posed, ali mi moramo spojiti najmanje tri stvari – poljoprivredu, energetiku i preradu.

Iz poljoprivrede se daju napraviti energenti i za primarnu poljoprivrednu proizvodnju. Mi smo posle njih zatekli toliko zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, u zapuštenoj državi u kojoj nije bilo države, da možemo da proizvedemo energente na tom zapuštenom zemljištu, ali nam treba vreme. Nijedna rana nije zacelila preko noći. Država je ozbiljan, složen i dugo pravljen proizvod.

Mi možemo da napravimo energente i za primarnu poljoprivrednu proizvodnju i za preradu. Primarna poljoprivredna proizvodnja, prerađivačka industrija, industrija koja treba da povuče poljoprivredu. Isključivo poljoprivredne zemlje su siromašne zemlje. Nama treba industrija koja će nositi, i mi se moramo približavati, hteli ili ne. Jedno je put, drugo je destinacija. Da li ćemo ući u EU ili ne, ne zavisi od Hrvata već od nas i od EU. Ali mi moramo proći taj put da bismo iskoristili pretpristupne fondove od 175.000.000 evra i to je predmet Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Ne možemo biti protiv integracija a hoćemo IPARD. Mislim, to može kod ovog profesora književnosti, koji kaže ono – grupa na odseku za srpski jezik i književnost, kako beše?

Mi moramo iskoristiti ta sredstva, al' to nije sve. Pored tih sredstava postojaće i dalje nacionalna sredstva. Naši poljoprivrednici treba da znaju da će jedni da koriste IPARD sredstva, drugi nacionalna sredstva, a treći imaju pravo na pokrajinsku i lokalnu podršku. I to, naravno, sve uz saglasnost centralne vlade, da ne bi došlo do višestrukog finansiranja jedne te iste proizvodnje. Nama treba izmena tog zakona, naravno da nam treba izmena zakona o podsticajima, da bismo dobili nešto više, a i zaokret zajedničke evropske poljoprivredne politike.

A verovali ili ne, EU je nastala na poljoprivredi, uglju i čeliku. Najviše na poljoprivredi. Godinama je 70% zajedničkog evropskog budžeta, sada je to 45% – 58 milijardi Evropska unija izdvaja za 104.000.000 hektara i 12.000.000 poljoprivrednika. Ali je industrijski moćna i to može da izdvoji. Jedno je destinacija, a drugo je put do te destinacije. Mi taj put treba da pređemo sebe radi, da bismo mogli da izvozimo i u Rusiju po standardima ili bilo gde. Nažalost, Rusija je daleko pa transportni troškovi opterećuju našu proizvodnju, inače bismo iskoristili bescarinske aranžmane, to je sigurno. I koristimo za voće, jer troškovi prevoza manje utiču na visinu cena nego što je to slučaj kod pšenice, kukuruza itd.

Mi treba ono što seljaci proizvedu na njivi da preradimo što bliže mestu proizvodnje. Moramo da vodimo računa o ruralnom razvoju, a tu je preko milijardu više izdvojeno, oko milijardu više. Da zadržimo tog malog čoveka tamo negde gde je

dosad živeo, da probamo da vratimo neke iz velikih gradova i da to bude poljoprivredna politika. A oni koji prate zajedničku evropsku poljoprivrednu politiku čak smatraju da ta mala i mešovita poljoprivredna gazdinstva, uz dobru podršku poljoprivredne politike, nacionalne i zajedničke, mogu da u budućnosti doprinose zapošljavanju, da budu šansa da se više ljudi zaposli. To je šansa i da se održi životna sredina, divlja, seoski turizam, da možete imati koga da posetite nedeljom itd.

Mi moramo da se menjamo da bismo društvo menjali. Džaba vam zlato i dijamanti ako nemate hrane i pijaće vode; umrećete gladni, umrećete žedni. Bogatstvo jedne zemlje se uskoro neće računati količinom zlata i dijamanta, već količinom hrane i pijaće vode koju ta zemlja proizvodi ili može da proizvede. Imate bogate zemlje, koje imaju zlato, dijamante, rudna blaga, ali su siromašne. Narod je siromašan. Imate zemlje koje nemaju ništa od toga ali su bogate, jer ljudi znaju da iskoriste ono malo što imaju. U principu, sve je do organizacije i do ljudi.

Mi moramo da organizujemo poljoprivredu na način da ispoštujemo posedovnu strukturu koja postoji. Italija, Grčka, Španija nemaju velike posede. Nemojte da mislite da u EU postoje poseidi od 1.000, 2.000, 3.000, 4.000, 5.000 hektara. Prosečno je 10-15 hektara. Polovina poseda u EU je manja od deset hektara. Mi moramo da specijalizujemo našu poljoprivrednu proizvodnju shodno površinama koje imaju naši poljoprivrednici, vredni ljudi koji su nas, uprkos teškoćama, sankcijama itd., izvlačili iz krize, ostvarivali izvoz.

Netačno je da nije bilo izvoza do 2007. godine. Godine 2005. suficit je bio milijardu dolara, sad je negde oko 1,2 milijarde evra. I to ne zahvaljujući baš toliko našoj nekoj ekstremno visokoj proizvodnji i tajkunima, nego pre svega što nas ima 500.000 manje. Ima nas manje na hrani i to je jedan od razloga zašto nam se povećao izvoz, odnosno vrednost tog izvoza.

Ima stvari koje smo dosada uradili dobro, ali mislim da, ovde je i bivša ministarka, stvari kreću nabolje. Da smo doneli dobar zakon o poljoprivredom zemljištu, da je dobar i ovaj zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Da posle te normative i zaposlenih koje ćemo primiti da ovo prate, treba još zgrada da se ispune ti uslovi i da naši poljoprivrednici dođu do tih para. Jer nam rokovi teku; jedni rokovi su 2018, drugi su 2020. godine.

Da bih ostavio sebi vremena, naravno, zakon o vodama najvažniji je za naše poljoprivrednike, jer ne da ćemo samo zbrisati s vodotokova one vikendice koje oni pripisuju isključivo predsedniku Republike a oni imaju daleko više...

Pa, ako ćemo čistiti, onda ćemo čistiti sve, ako ćemo govoriti o Savamali, onda ćemo govoriti o devet zgrada u Indiji koje su bile zakonite i koje su nezakonito srušene. Govorićemo o svemu, nećemo govoriti samo o protivniku. Nećemo „ja neću da se svađam sa ljudima“, već „da se svađam sa problemima“.

Koliko vidim, oni nisu rešenje. Oni su i dalje deo problema i žele da ostanu deo problema. I njima mogu da poručim da će nam biti bolje kad mi budemo bolji; da ćemo imati nešto više kad mi budemo nešto više; a, naravno, ovom produktivnijem delu opozicije moram da kažem – Srbija će biti velika kad iznutra postane velika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ove izmene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju zasnivaju se pre svega na pretpostavci, ili tvrdnji, kako god hoćete, da će iz pretpristupnih fondova EU Srbija dobiti 175.000.000 evra. To je nešto što je i dalje neizvesno, bez obzira na to koliko ministar tvrdio da su problemi koji su u međuvremenu bili prepreka otklonjeni. I velike su šansa da se realizuje ta pomoć iz pretpristupnih fondova koje treba da dobije Srbija.

Ono o čemu treba voditi računa je sledeće. I ako se dobije tih 175.000.000, gospodo iz Vlade, da li vi mislite da su te pare date zato što je EU naklonjena Srbiji i njenom ulasku u EU ili ima svoje interese? Kakvi su to interesi EU prilikom dodele tih sredstava? U krajnjem slučaju, ako baš ne želite da raspravljamo o tome, da vidimo kakvi su uslovi korišćenja tih sredstava. Naravno, u ovom predlogu izmene i dopune se kaže – pristupiće se programima podsticaja ruralnog razvoja i u poljoprivredi. Ali ono što je ostalo veoma, veoma nejasno, to je da li i pod kojim uslovima mogu da učestvuju ravnopravno poljoprivrednici Srbije i kakvi su uslovi za dobijanje ovih sredstava u smislu garancije.

Mora da postoji neko obezbeđenje, koje će biti sigurnost za vraćanje ovih sredstava i za korišćenje ovih sredstava. U svakom slučaju ona moraju da postoje, ili u bankarskim garancijama ili u nekim hipotekarnim zalozima. Onda morate da vodite računa kako ćete ubediti seljaka u Srbiji da koristi ova sredstva. Da ne ulazimo u neke detalje, koliko će profitirati predstavnici tih istih fondova, odnosno EU, koji će doći ovde da svoje savetodavne uloge dobro naplate, koji će svoje programe i te kako dobro znati da naplate. Videli smo već više puta da kada oni daju „neka povoljna sredstva“ kako ta povoljna sredstva većim delom završe u njihovim džepovima.

Ali ono što treba objasniti seljacima to je pod kakvim će uslovima moći da dobijaju ova sredstva, da li će to biti bankarska garancija ili će morati da zalažu svoju imovinu. Nemojte gubiti iz vida da imamo veoma negativno iskustvo posle 5. oktobra. Sećate se samo kada su oni buldožer-revolucionari došli na vlast šta je tadašnji ministar Veselinov govorio – evo boljitka za seljake, svi problemi seljaka su rešeni dolaskom dosovske vlasti. Upućivao je seljake na obnavljanje njihovog voznog parka,

na obnavljanje njihovih imanja tvrdeći da se dolaskom stranih banaka stvaraju mnogo povoljniji uslovi za unapređenje poljoprivrede u Srbiji. I, šta se desilo?

Ljudi su verovali da tadašnji ministar najiskrenije preporučuje da se pomoću kredita koji su, kako se kaže, bili povoljni, može obnoviti mehanizacija, a na taj način doći i do povećanja produktivnosti svakog domaćinstva. Odlazili su u te strane banke, za koje su tvrdili da su ne samo likvidne nego dobronamerne kada je u pitanju pomoć seljaku, podizali kredite. Uslov za podizanje takvih kredita je bila hipoteka, to su hipotekarni krediti. Kako su seljaci računali, kao uvek, tradicionalno što seljak računa i u Srbiji i svugde, računa koliko mu je to robe mesečno na ime rate koju treba da otplaćuje. Ne može on da se snalazi u tim nekim finansijskim transakcijama i promenama nego računa koliko ga to košta i koliko će morati da izdvoji kukuruza, koliko će izdvojiti pšenice, koliko će oni što se bave stočarstvom izdvojiti stoke da bi platili i podmirili svoje obaveze na mesečnom i godišnjem nivou.

I, do čega je došlo? Došlo je do najveće pljačke seljaka. Samo vas podsećam, hronološki, da ne biste ponovo pravili istu ili ne daj bože sličnu grešku. Kada je seljak uzimao kredit, nije računao da će doći do povećanja cena repromaterijala, do povećanja cena hemijskih sredstava koje koristi seljak, do skoka cena energenata a do smanjenja otkupnih cena. U početku je mogao da izdrži sve te promene. Međutim, kako je vreme odmicalo, cene su varirale, bile su sve više kada je u pitanju input, ulazne, a niže kada je otkupna cena. I, seljak je pao u probleme.

Kakav je dalji sled priče opšte je poznato. Imamo sada domaćinstva i seljake u Srbiji koji su u dužničkom ropstvu. Kako su pali u dužničko ropstvo? Kada nisu mogli servisirati svoje obaveze, kada nisu mogli da izmiruju dugove prema banci, onda im je banka ponudila alternativu. Te strane dobronamerne banke, po preporuci tadašnjeg ministra poljoprivrede i ministra finansija, rekle su – dajte još dodatno neki zalog pa ćemo to da prolongiramo na više godina, biće vam malo veća kamata...

To su vam životne priče u Srbiji. Šta je čovek, seljak mogao da uradi? Morao je da prihvati te uslove. Šta su mu bili dodatni zalozi? Kuća i okućnica. Već je zemlju stavio u zalog da bi kupio mašine, da bi se snabdeo novom opremom; ostala mu kuća i okućnica. I mnogi su sada u situaciji da ostaju bez ičega. Dovode ga u situaciju da služi kao najamna radna snaga. Kod koga je u najmu? Kod onih koji su preko noći postali veleposednici kada je u pitanju zemlja. Kako su postali? Tako što im je taj isti, ili slični ministri, zajedno sa ministrom finansija, obezbeđivao da kupuju ogromne površine zemlje bez jednog jedinog dinara, sa garancijama njihovih banaka. Kada kažem njihovih, to su te iste strane banke u kojima su oni ili njima bliski prijatelji bili čelni ljudi ili upravni odbori.

Sada seljaci moraju da rade kod onih koji nikakve veze nisu imali sa poljoprivredom ni sa zemljom, osim sa onim što imaju u saksijama, ili što su imali u saksijama. Možete misliti kakva je situacija sada u Srbiji. Šta ako su ovi fondovi

zasnovani na sličnoj osnovi? Šta ako mora da založi za hipoteku? Šta ako mora da priloži bankarsku garanciju? Sve su to pitanja na koja treba dati jasan odgovor. Koje su to povoljnosti kada je u pitanju krajnji korisnik? Sve je ovo zasnovano, ponovo kažem, zasnovano na onome „ako“.

Od toga „ako“ ne može da se živi. Da li se slažete? Od 2015. godine kada je trebalo da se realizuje ova linija iz pretpristupnih evropskih fondova do dana današnjeg prošlo je puno vremena. Sve je manje i manje šanse da se ljudi nadaju. Mi bismo, srpski radikali, voleli da dođe do realizacije ovoga, da se pomogne, iskreno da se pomogne ovako ojađenoj, uništenoj poljoprivredi u Srbiji. Nije ona ojađena i uništena zato što srpski seljak ne zna da radi i ne zna da vodi ekonomiju domaćinstva, nego zato što je to bio projekat koji je planiran negde napolju, u Briselu ili nekim drugim sedištima, koji je jasno rekao: Srbija ne može da ima svoju proizvodnju u poljoprivredi; Srbija mora da bude tržište gde će se plasirati prehrambeni poljoprivredni proizvodi iz EU. To je suština priče. O tome treba veoma, veoma voditi računa.

Ono što mi srpski radikali jasno govorimo kada je u pitanju izmena i dopuna ovog zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, to je da ovde ima i dobrih stvari. Ima ovde nešto što je veoma, veoma dobar i koristan predlog. To je sistem tržišnih informacija poljoprivrede Srbije. Konačno je neko došao na ideju da taj sistem zaživi, da se uradi jedan jedinstveni sistem na kom će ljudi moći da se informišu o svemu onome što je vezano za tržište poljoprivrede u Srbiji.

Ima i ovaj sistem o kom je ministar govorio, a to je sistem za identifikaciju parcela. Veoma, veoma dobra stvar. Jednom treba stati na kraj tom javašluku, tom haosu koji je vladao kada su u pitanju parcele, kada je u pitanju poljoprivredno zemljište.

Mi smo svedoci da posle mnogo, mnogo vremena ne možemo još da saznamo, niti da imamo informaciju koliko je to poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države uzurpirano od strane pojedinaca. Svakog dana otkriva se neki novi. I svako takvo otkriće i vraćanje tog zemljišta, a pogotovu kad imamo jedan informacioni sistem koji će nam dati podatke o tome, veliki je napredak. To je nešto što ne zavisi od evropskih fondova, to je nešto na šta ima uticaj Vlada Srbije i u tome mi srpski radikali želimo da pohvalimo ovaj predlog izmena i dopuna.

Kada je u pitanju podsticaj za poljoprivredni i ruralni razvoj, ovde ima jedna novina koja se uvodi da bi se potpuno uništeni stočni fond i ole obnovio, a to je da se stavlja akcenat na tov junadi kao nešto što je sada konkurentno kao izvozni artikl i što može Srbiji da donese korist, što može da pokrene ruralne sredine u njihovom razvoju. Pogotovo ovaj sistem „krava – tele“, koji ste naveli, omogućava ljudima koji se odluče za bavljenje ovim da u veoma kratkom roku mogu da zabeleže ne samo dobre

rezultate, nego mogu da podignu svoju proizvodnju na mnogo viši nivo, imajući u vidu da se izdvajaju dovoljna sredstva za subvenciju u ovim delatnostima.

Ono na šta mi srpski radikali želimo da upozorimo je sledeće: Srbija u poljoprivredi ne može više da bude sirovinska baza, ne može iz Srbije samo da se izvozi sirovina. Mora se pristupiti realizaciji programa koji svaka vlada iznosi, a to je da se ide sa višim stepenom prerade, da se ide sa gotovim proizvodima. Mora prehrambena industrija konačno da zaživi u Srbiji; moraju prerađivački kapaciteti, kada je u pitanju poljoprivreda, da sve više i više dolaze do izražaja.

Svedoci smo da će komercijalne banke koje funkcionišu na teritoriji Srbije svakog trenutka bilo kom od nas, a pogotovu onima koji se bave poljoprivredom, odmah odobriti kredit da kupite novi automobil, daće vam kredit i sredstva da kupite tehničke uređaje, daće vam čak i sredstva, odobriti i stambene kredite. A kada se zatraže sredstva da se ulože u privredu, u pokretanje nekih proizvodnih programa, tu ćete uvek naići na objašnjenje – nisu još u fazi i u mogućnosti da daju takve kredite. Ili, ako daju, onda je to sporadično; u bukvalnom smislu reči onda su to pojedinačni slučajevi.

Ne možemo da se oslonimo na takvu vrstu pomoći kada je u pitanju kreditiranje ili finansiranje inicijativa koje se odnose na podizanje proizvodnih programa. Moraju da budu realni izvori, mora da bude realna podrška. Ne da mi sad, srpski radikali, apelujemo na Vladu da iz ovako siromašnog budžeta izdvaja dodatna sredstva kako bi se podizali takvi pogoni. Ne, samo je dovoljno da Srbija bude otvorena za svaki kapital, i za onaj koji dolazi sa Zapada i onaj koji dolazi sa Istoka.

Uostalom, vi pokrećete jedno pitanje, odnosno inicijativu bolje rečeno, koja treba da donese korist, a to je bavljenje tovom junadi. Najveća perspektiva za izvoz su upravo istočne zemlje. To je najveće tržište. Naravno, ne treba nijedno tržište zapostavljati. Ne treba ovde diskriminisati po sistemu da li se politički sviđa Zapad ili Istok; jednako je tržište i na jednoj i na drugoj strani. Mi moramo da otvorimo ulaz za investicije, moramo da otvorimo slobodno kretanje kapitala.

Čuli smo ovde da treba da bude slobodna konkurencija. Može, po nama srpskim radikalima, ali onoga trenutka kada srpska poljoprivreda dovoljno ojača, kada bude dovoljno jaka i snažna da može da parira toj konkurenciji koja je sa Zapada, koja je iz EU. Šta treba do tada da se uradi? Treba pomoći toj poljoprivredi da se oporavi, da postane snažna. Treba, jednostavno, sprečiti tu nelojalnu konkurenciju. Zašto nelojalnu konkurenciju? Ne možemo mi da se zanosimo idejom da možemo subvencionisati na nivou kako to rade članice EU; daleko smo od toga.

Svaka zemlja EU podržava, subvencionise poljoprivrednu proizvodnju i nema tu neke ekonomske računice, da kažemo – sad je to ekonomski isplativo. To se radi sa namerom da se ne dovede u zavisnost od uvoza hrane. Ne sme stanovništvo jedne države da zavisi od uvoza hrane i roba široke potrošnje u najvećem delu. Naravno,

postoji onaj procenat koji se podrazumeva da se uvozi. Zato poljoprivreda i poljoprivredni proizvođači moraju da imaju tu vrstu podrške, a to je podizanje carina za uvoznu robu.

Drugo, gospodo, ako mislite da ćete tovom junadi i ovim merama koje predviđate podići stočarstvo, morate razmišljati kako ćete sprečiti taj uvoznički lobi koji uvozi zamrznuto meso iz robnih rezervi kupljeno po belom svetu koje su stare, kažu da su rariteti, čak i preko 20 godina. Da li je propaganda ili nije propaganda, ali slikovito je i upozoravajuće. Morate sprečiti taj uvoznički lobi. Oni su, zajedno sa prerađivačima, uvek prepreka da se krene u obnovu stočnog fonda. Jeftinije im je da uvoze otpad, prerađuju ga i ovde prodaju na domaćem tržištu nego da ulažu u uzgoj stoke, odnosno u tov. I to je logika stvari.

Niz mera koje mora da preduzme Vlada su neminovne. Moraju se što pre sprovoditi. Ne možete uvek da razmišljate o tome da ulazak, ili kandidatura za ulazak u Evropsku uniju podrazumeva da Srbija bude otvorena širom a da pri tome nema mogućnosti da uzvratno ponudi svoju robu; ili, ako je nudi, da nije konkurentna. Mora se razmišljati na potpuno drugačiji način.

Mi imamo primere gde se u proteklom periodu Srbiji ukazivala šansa, i te kako velika šansa kada je u pitanju rusko tržište. Imali smo situaciju, i sada je imamo, kada Evropska unija, uvodeći sankcije, jednostavno ne može više da prodaje na tom tržištu. Šta se dešavalo kod nas? Taj lobi, uvoznički i prerađivački, iskoristio je tu šansu tako što je uvezio svinjsko meso iz Hrvatske, a onda to isto meso izvezio u Rusiju. Šta se desilo? Došlo je do problema. Došlo je bukvalno do velikih problema.

Mora se u paketu mera, zajedno ispratiti ovaj predlog koji ima Ministarstvo u ovim izmenama i dopunama zakona. Mi srpski radikali ćemo u daljoj raspravi u pojedinostima svojim amandmanima pokušati da poboljšamo ove izmene i dopune, a na osnovu toga odlučićemo kako ćemo glasati za ovaj predlog izmena i dopuna zakona. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović. Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani gospodine Mirčiću, želeo bih kratko samo nekoliko reči da kažem, da se osvrnem na izlaganja tri ili četiri govornika unazad, ali ću početi od ovih vaših poslednjih konstatacija.

Naša Uprava za veterinu ovih dana radi sveobuhvatnu kontrolu kako bi se sprečilo postojanje na prostoru Srbije i mesa i svega onoga što ide uz meso koje može da ugrozi srpskog kupca, i to sprovodimo zajedno sa svim drugim nadležnim institucijama. Ovo je jedan od načina na koji želimo da ukažemo na našu permanentnu borbu kako bi tržište hrane bilo bezbedno.

S druge strane, zahvalan sam na ovom delu koji se odnosi na Sistem tržišnih informacija u poljoprivredi, LPIS (*Land Parcel Identification System*). To su u stvari alati koji će nama jako pomoći u budućnosti. Navešću samo jednu sitnicu. Neko je o tome govorio, čini mi se poslanik Jovanović, kada je govorio o predviđanjima u medijima koliko će nečeg biti posejano, kakve će biti cene, na taj način stvarajući iluziju šta se stvarno dešava na tržištu. Ili se kaže, da pođemo tako, cena pšenice će u sledećoj godini biti tolika i tolika, biće jako niska i onda nemojte sejati.

(Milorad Mirčić: Nije pšenice nego brašna.)

Šta god bilo. Mi želimo ovim Sistemom tržišnih informacija poljoprivrede Srbije da sa državnog nivoa na konkretan način ukažemo svim učesnicima u poljoprivrednoj proizvodnji kakvi su rezultati, kakve su perspektive.

Što se tiče poljoprivrednog zemljišta, mislim da ne treba više da pričam, nekoliko puta sam danas govorio o tome, nama je ideja da uđemo u svaki hektar državnog poljoprivrednog zemljišta i da ono bude predmet zakupa. Ove godine smo naterali svih 145 lokalnih samouprava da donesu godišnje programe – 120.000 hektara zemljišta više smo „uterali“ u taj program i 27 miliona evra više prihoda u državni budžet.

Stvari koje se tiču IPARD-a, samo javnosti radi – IPARD su bespovratna sredstva, nikakve kreditne linije, nikakva sredstva obezbeđenja. Ona funkcionišu na prostom principu: neko investira sledeće godine po prethodnom odobrenju naše Uprave za agrarna plaćanja, odnosno agencije koje se time bave u drugim zemljama; kada realizuje svoju investiciju, ima pravo na povraćaj. Nema nikakvih bankarskih garancija, nema nikakvih problema te vrste koje postoje na kreditnom tržištu.

Znači, u zavisnosti od vrste opreme, mehanizacije, skladišta, šta je predmet konkurisanja. Ta sredstva mogu ići do 70% bespovratnih sredstava. Dakle, čitav sistem Evropske unije funkcioniše na ovome, počiva na ovome, na bespovratnim sredstvima, a subvencijom mi želimo da budemo deo toga.

Što se tiče kredita koji su direktno povezani sa poljoprivrednom proizvodnjom, izneću jednu činjenicu. Između 1,8% i 2% je broj takozvanih NPL-ova u poljoprivrednoj proizvodnji. Dakle, nizak nivo nevraćanja kredita kod poljoprivrednih proizvođača. Drugačija je prilika kod prerađivača i kod nekih skladištara. Tu imamo mnogo kompleksniju situaciju i tu je problem. Time moramo da se ozbiljno pozabavimo.

Ono sa čime ću se sa svima složiti je da ne želimo više da budemo prostor na kome će se jeftina roba proizvoditi, kvalitetna, i kao sirovina distribuirati. Suština, jedan od četiri stuba ovog ministarstva poljoprivrede, ove vlade Republike Srbije u delu poljoprivrede jeste prerađivačka industrija. Ona će biti disperzovana na dva puta. Prvi, koji se odnosi prema malim prerađivačima, gde ćemo posebnim pravilnicima omogućiti malim prerađivačima da svoju sirovinu, koju imaju, mogu da prerade kod

sebe i tako distribuiraju na tržište u skladu sa pravilima. Oni će imati niži nivo ograničenja zato što nisu u stanju, ali s obzirom na količinu robe koju proizvode moramo im pružiti mogućnost da budu u legalnim tokovima.

Što se tiče ovih velikih prerađivača, njima će biti na raspolaganju svi alati koji postoje, između ostalog i ono o čemu je pričao gospodin Ješić, u vezi sa 11 milijardi dinara za podsticaje. Nama je ideja da dobar deo tih sredstava bude usmeren na prerađivačku industriju. Ona nam je neophodna. Dvadeset sedam različitih investitora je u zadnjih 150 dana prošlo kroz Ministarstvo poljoprivrede. Znae koliko ih je poreklom iz Srbije, odnosno koji već obavljaju delatnost na prostoru Srbije? Dvadeset četiri. Znači, ima proizvođača koji žele da idu u viši stepen funkcionisanja i da od primarnih poljoprivrednih proizvođača prerastu u prerađivače.

Kontrole su jako važne. Malopre se pričalo o fitosanitarnoj inspekciji, Upravi za veterinu, a reći ću vam jednu stvar koja je postojala u prošlosti. Sistem, tamo pre jedno šest-sedam godina, bilo je tih priča sa repom i nekim drugim proizvodima gde su administrativnim putem, u trenutku kada je trebalo roba da se proda za veću cenu, bile uvedene barijere.

Ove godine smo, verujte mi, 15-20 dana pošto sam postao ministar, imali situaciju sa suncokretom. Sa proizvođačima suncokreta sam razgovarao. Postojale su ideje, ambicije ili već ne znam ni ja šta da se administrativnim putem zatvori tržište, zbog ovih ili onih razloga. Ja sam uvek pristalica otvorenih tržišta – poljoprivredni proizvođač mora da plasira svoju robu tamo gde ima bolju cenu, kod onog prerađivača koji je spreman da mu plati više. Neće biti i nema više ovakvih mogućnosti za administriranje na granicama, i da naši poljoprivredni proizvođači ne mogu to da prodaju.

Primer suncokreta ove godine – svi će vam potvrditi šta je bilo. Nulta tolerancija na ovakve stvari. Isto kao što je nulta tolerancija za proizvodnju genetski modifikovanih organizama na našim njivama.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Borisav Kovačević.

Izvolite.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Gospodine predsedavajući, poštovani ministre i saradnici ministra, poštovane kolegice i kolege poslanici, mi smo danas, čini mi se, prvi put u zadnjih koliko godina dobili za raspravu u Skupštini zajedno sva tri zakona koji su pred nama, dakle o poljoprivredi i ruralnom razvoju, podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i o vodama.

To je ono što se meni čini da je prvi znak jednog sveobuhvatnijeg zahvata u uređenju poljoprivrede koje radi Ministarstvo, odnosno Vlada, uređenju poljoprivrede kao jedne od najznačajnijih privrednih grana za ovu zemlju i ujedno grane sa

najznačajnijim resursima koje ova zemlja ima. Stoga od poslaničke grupe PUPS puno priznanje Ministarstvu i Vladi što je napravila taj pristup.

Ovakav pristup ovoj ukupnoj problematici, čini nam se, daje za pravo da očekujemo izradu, gospodine ministre, strategije poljoprivrede. Podsetiću da smo mi – oni koji su bili u Skupštini, a ima ih dosta – čini mi se taman negde u ovo vreme pre četiri godine takođe raspravljali o izmenama Zakona o podsticajima u poljoprivredi. Tada smo od tadašnjeg ministra dobili izjavu da se upravo pristupa izradi strategije poljoprivrede. Kasnije smo kod novog ministra pokretali, mi iz ove poslaničke grupe, i kroz pitanja Ministarstvu tražili objašnjenje i rečeno nam je da se radi na toj strategiji.

Ja ću, iako moj običaj nije kada raspravljamo o ovome da u svom prilogu raspravi postavljam pitanja ministru, ali ću postaviti pitanje i molim ministra da odgovori – da li se radi stvarno na toj strategiji i kada je planirano da ona bude završena? Zašto insistiram na toj strategiji? Zbog toga što ova zemlja nikada nije stvarno, sveobuhvatno, najšire i najozbiljnije pristupila kompleksnom planiranju dugoročnog razvoja poljoprivrede, i mislim da to treba neizostavno sada uraditi.

Danas je ovde dosta toga govoreno što po meni ne bi trebalo da bude predmet rasprave o zakonima, jer ne bi ni trebalo da ulazi u zakone, ali jeste korisno dosta toga što je govoreno, zato što to treba da sačinjava strategiju poljoprivrede. Ne mislim danas da govorim na isti način o tome, ostavićemo to kada budemo raspravljali o predlogu strategije, ali hoću da kažem, kad se tiče ovih zakona, nekoliko stvari.

U Zakonu o podsticajima posvećena je, po meni, puna pažnja i ratarstvu i stočarstvu i voćarstvu, ali čini mi se, gospodine ministre, da je nepravedno izostavljeno, odnosno nije dovoljno tretirano voćarstvo kao deo poljo-privredne proizvodnje. Zbog čega to kažem? Zbog toga što mislim, možda grešim ali mislim da ova zemlja ima resurse i uslove da veliki deo obradivih površina pretvori u „celogodišnje plodonoše“.

Uzimam za primer Mačvu, gospodine ministre; to je blizu vas, u komšiluku. Kvalitetna zemlja, leži na toploj vodi, opasana dvema velikim rekama. Dakle, svi osnovni temeljni uslovi za, recimo, razvoj povrtarstva apsolutno postoje, kao i da se razviju staklenici itd. Još pre 35-40 godina, kada je pronađena topla voda u Mačvi, verovatno se neko seća da su Francuzi žestoko navaljivali da sklopimo koncesioni ugovor na 20 godina upravo za razvoj Mačve, sigurno ne bez razloga. Mi smo tada odbili, država je odbila, računajući da ćemo mi to pokrenuti. Evo, kako vidimo, do danas to nije urađeno.

Čini mi se, danas je govoreno ovde o tome a ja bih hteo samo da potenciram, i jako mi je drago da je ministar nekoliko puta to naglasio, da su Ministarstvo i Vlada zacrtali razvoj industrije, odnosno prerade plodova primarne poljoprivrede. Mislim da je to dobar pravac i da to treba raditi. Koliko se sećam, dosta naših, sada već i ugašenih poljoprivrednih dobara i kombinata radilo je po onom sistemu, kako se to popularno

zvalo, od njive do trpeze. Mislim da taj princip, gospodine ministre, treba u punoj meri primeniti.

Mislim, to ste pomenuli vi, ministre, u jednom odgovoru na pitanje, a ja sam mislio to podvući i evo sad to kažem, da na terenu, po selima, po obradivim zemljištima itd., da li su to nekadašnje zadruge, seljačke, radne ili bilo kakve, nemamo dovoljno prisutnih stručnjaka koji svakodnevno treba tu da budu. Ono što je ministar rekao savetodavci, a ja bih rekao edukatori seljaku. Još imamo premnogo neukih seljaka koji rade oslanjajući se na tradiciju, kako su radili njihovi dedovi, pradedovi itd. Upravo treba modernizovati proizvodnju i u tom pogledu opredeljavati se za ono što je najkorisnije.

Sledeća stvar jako bitna mislim da je pitanje plasmana proizvoda. Ja se sećam, neću pominjati ime, šest-sedam ministara unazad jedna dama je bila ministar poljoprivrede i na jednom skupu seljaka, kada su je pitali kako im može pomoći u plasmanu proizvoda, ona je odgovorila – pobogu ljudi, ako umete da proizvedete, valjda umete i da prodate. Moj komentar je tada pred televi-zorom bio, sam za sebe – a šta će im onda Ministarstvo, a šta će im država ako im neće pomoći u tome? Ali, naravno, ne treba ni njih odvojiti od toga.

Zato ja mislim, gospodine ministre, da bi trebalo u poljoprivredi razmišljati o zadrugarstvu, naravno modernijem nego što je bilo nekada, jer svi znamo da imamo razvijeno zadrugarstvo upravo u najrazvijenijim zemljama. Zato mislim, kada sam malopre pomenuo edukaciju, edukatore, savetnike itd., treba da imamo i tu vrstu „obuke“.

Evo, to je ono što sam hteo u najkraćem da kažem. Na kraju samo da podvučem da je Poslanička grupa PUPS spremna da podrži sva tri ova zakona, jer mislimo da je Vlada veoma ozbiljno, temeljno i kompleksno pristupila njihovoj izradi. Hvala vam lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Snežana Bogosavljević Bošković.

Izvolite.

SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ BOŠKOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, uvaženi narodni poslanici, danas govorimo o važnim izmenama i dopunama zakona o vodama, kao i o izmenama i dopunama zakona o poljoprivredi i podsticajima u poljo-privredi i ruralnom razvoju. Predloženi zakoni predstavljaju kontinuitet u radu dva kabineta, kabineta koji sam predvodila ja u prethodnom periodu i kabineta koji sada predvodi moj naslednik, gospodin ministar Nedimović.

Predloženim izmenama i dopunama zakona iz oblasti poljoprivrede čini se važan korak u sprovođenju usvojene dugoročne Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i važan korak u postizanju Strategijom postavljenih ciljeva. Da se podsetimo,

2014. godine Vlada Republike Srbije je, na predlog Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, usvojila Strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja 2014–2024. godine. Želim ovom prilikom da naglasim da je na izradi ove strategije radilo gotovo 200 eksperata, naučnih radnika i stručnjaka iz oblasti poljoprivrede.

Danas se moglo čuti da Srbija nema plan, nema strategiju. Ovo su podaci koji jasno govore da Vlada – ona prethodna, a i ova sada – ima strategiju, koju se izradili najumniji ljudi iz Srbije ali i iz inostranstva. Ovaj krovni dokument srpske poljoprivrede propisao je jasne ciljeve, koji su sastavni deo predloženih izmena i dopuna Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, a o kojima danas govorimo.

Navešću samo neke od postavljenih ciljeva sadržanih u članu 3. Predloga zakona, a to su: rast proizvodnje i stabilnost dohotka proizvođača, rast konkurentnosti, tehničko-tehnološko unapređenje sektora, unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima i smanjenje siromaštva, održivo upravljanje resursima, zaštita životne sredine. Važni instrumenti pomoći poljoprivrednicima u dostizanju Strategijom propisanih ciljeva su sredstva koja se isplaćuju kao podsticaji iz agrarnog budžeta, podsticaji za poljoprivredu i ruralni razvoj iz budžeta lokalnih samouprava i, naravno, sredstva iz pretpristupnih fondova EU.

Poljoprivreda je izuzetno dinamičan sektor, zahteva kontinuirano praćenje efekata mera u sprovođenju agrarne politike. Tako možemo konstatovati danas da je predloženim izmenama i dopunama zakona o podsticajima svim dosada važećim merama dodata i nova mera – podsticaji za krave, za uzgoj teladi za tov, što znači praktično jedan širi krug korisnika direktnih plaćanja za stočarsku proizvodnju.

Imajući u vidu značaj stočarstva za srpsku poljoprivredu, kao i mere koje su preduzimane u prethodnim godinama i sa njima u vezi postignute rezultate, smatram da je ova dopuna zakona dobra i da je svakako treba podržati. Kao jednu od mera iz prethodnih godina, kada smo imali dosta viškova mleka, koju želim da pomenem danas, da vas sve podsetim – to je mera uvođenja prelevmana. I o njima se danas govorilo. To su zaštitne takse kojima smo štitili male domaće poljoprivrednike, male proizvođače mleka, od velikih količina koje bi nam stigle na tržište – s obzirom na velike viškove koji su se pojavili na evropskom tržištu. Uvođenje prelevmana, danas se o njima govorilo, nije jednostavno i nije lako. Tačno je da postoji mogućnost po SSP sporazumu, ali je tačno i da je potrebno puno argumenata, statistički obrazloženih podataka da bi Evropska komisija i odobrila uvođenje te mere.

Ne smemo zaboraviti ni činjenicu da je u proteklim godinama, kada je bilo puno problema, Vlada opredeljivala i dodatna sredstva kako bi se otkupili viškovi mleka iz mlekara kako bi se mlekare oslobodile da mogu svakodnevno i redovno da otkupljuju mleko od proizvođača i da njihov proizvod nadoknade adekvatnom cenom.

Želim da kažem da je posebna važnost predloženih zakona svakako činjenica da se IPARD program uvodi u domaću pravnu regulativu i njime se čini još jedan značajan korak u obezbeđivanju dostupnosti ovih sredstava za srpsku poljoprivredu.

Kao što je poznato i kao što sam i danas rekla, želim još jednom da vas podsetim, IPARD program pripremila je Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine 2014. godine. Program je prezentovalo Evropskoj komisiji. Zahvaljujući činjenici da je program bio kvalitetan, da je bio dobar, Evropska komisija ga je vrlo brzo i usvojila, krajem januara 2015. godine. Na osnovu ovog programa, koji su pripremili zaposleni u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine – a dužna sam da kažem da su ozbiljno, odgovorno i predano radili – Evropska komisija nam je stavila na raspolaganje 175.000.000 evra. Krajnji rok, pošto se i o njemu danas govorilo, za povlačenje ovih sredstava je 2023. godina. Šta to praktično za srpsku poljoprivredu znači? To znači da uz ovih 175.000.000 evra i obavezno kofinansiranje iz nacionalnih sredstava, iz nacionalnog budžeta – za srpsku poljoprivredu na ovaj način biće opredeljeno i obezbeđeno gotovo 220.000.000 evra bespovratnih sredstava.

Danas se govorilo i o tome da li je ovaj program dobar, da li smo ga mogli i bolje sačiniti. Pa verovatno da smo mogli, ali postoji mogućnost da se u toku same implementacije neke od stavki, neke od mera i menjaju. Naš cilj jeste bio da program bude usvojen, da ga Evropska komisija finansijski podrži, jer to su sredstva koja će doći srpskoj poljoprivredi. Mi svi znamo, i to smo našim poljoprivrednicima sve vreme na terenu i govorili – ne mogu svi da konkurišu za ova sredstva, ali oni koji budu konkurisali za ova sredstva neće moći da dobiju sredstva iz nacionalnog agrarnog budžeta. Zato smo bili mišljenja da je dobro da ona dođu u našu poljoprivredu. Da li će biti malim, velikim, nije važno; neka bude velikim, ali zato će za male biti više novca iz nacionalnog budžeta.

Odmah nakon usvajanja programa, država, nadležna ministarstva, Ministarstvo finansija, moram da pomenem Kancelariju za evropske integracije i posebno želim da pomenem i da se zahvalim ministarki zaduženoj za evropske integracije, svi su predano i vredno radili na uspostavljanju neophodnih operativnih struktura za povlačenje sredstava iz ovog fonda.

U tom pravcu, kao što sam i rekla i kao što znate, mi smo izvršili preseljenje Uprave za agrarna plaćanja iz Šapca u Beograd. Sad pitanje – da li je to moralo? Moralo je, zbog toga što je to jedan od uslova za akreditaciju operativne strukture. Zato što se ova sredstva ne plasiraju samo preko Uprave za agrarna plaćanja i Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine. Za realizaciju čitavog programa izuzetno je važna koordinacija nadležnih ministarstava, a tu su i Ministarstvo finansija i Kancelarija za evropske integracije. Ne treba imati nikakvu sumnju da je to moralo da se uradi.

Želim da kažem da je Vlada u saradnji sa Ministarstvom našla mogućnost da obezbedi dodatno zapošljavanje, 103 nova čoveka koji će biti angažovana na realizaciji IPARD programa. Nakon dosta muka kako da dođemo do ljudi koji će raditi na ovim poslovima uspjeli smo da pronađemo način i krajem 2015. godine ovo zapošljavanje je i odobreno. Kao što smo čuli danas u raspravi, zapošljavanje je započeto početkom ove godine, traje i nadam se da će vrlo brzo biti i završeno.

Želim da kažem i to – da li je moglo brže? Moglo je, da je ovaj zakon pravljnjen u martu, ali nije kasno ni sada. Mi treba da znamo da smo mnoge prethodne godine propustili. Sada kada imamo zakon i kada imamo zaposlene verujem da ćemo uspjeti da u aprilu povučemo i prva sredstva iz ovog fonda.

Izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju zapravo stvaramo sada i pravnu osnovu za akreditaciju decentralizovanog sistema upravljanja i da deo operativne strukture bude Uprava za agrarna plaćanja. Ovim izmenama uređuje se procedura rada Uprave u pogledu transfera sredstava iz IPARD fonda ka našim korisnicima.

Želim ovom prilikom da istaknem da neopravdano o srpskoj poljoprivredi govorimo nedovoljno argumentovano. Reći ću i zbog čega. Srpska poljoprivreda je privredna delatnost koja dugi niz godina beleži pozitivan spoljnotrgovinski bilans. U 2014. godini suficit u razmeni poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda bio je oko 1.100.000.000 evra. U 2015. godini ovaj suficit bio je rekordni, 1.260.000.000 evra. Što znači da je svaki dinar uložen u našu poljoprivredu višestruko vraćen srpskoj ekonomiji. Naravno, mi znamo da je strateški zadatak naše poljoprivrede da obezbedi još veći izvoz. Zbog toga smo se u prethodnim godinama, i Vlada i Ministarstvo, uporno trudili, radili naporno na tome da otvorimo vrata svetskih tržišta, i to smo uspjeli, tržišta EU i tržišta Ruske Federacije.

Želim da istaknem da je razmena poljoprivrednih prehrambenih proizvoda sa Rusijom 2015. godine bila 11 puta veća nego 2005. godine. U prvih šest meseci ove godine pozitivan trend je nastavljen. Na primer, 2005. godine na tržište Rusije izvezli smo 11.000 tona jabuka, a 2015. godine 135.000 tona, a samo za prvih šest meseci ove godine 95.000 tona, što je 64% više u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj pozitivan trend mora da bude nastavljen.

Moram da pohvalim rad Uprave za zaštitu bilja i Uprave za veterinu Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, koje su u prethodnim godinama vredno radile na uspostavljanju neophodnih procedura, u saradnji sa „Roseljhoznadzorom“ i Evropskom komisijom, i mi danas možemo da izvozimo i u Evropu, i u Nemačku, i u Rusiju i na sva druga tržišta – to je rezultat njihovog rada.

Vrlo je neodgovorno i neozbiljno kada danas čujemo da mi radimo reeksport. To apsolutno nije tačno i podsećam vas da je i premijer, kada je obrazlagao ovde program Vlade, rekao – dajte, molim vas, kažite ko je taj ko radi reeksport. Sada ja isto

kažem – dajte da čujemo ko su ti ljudi, jer oni ugrožavaju našu ekonomiju. Pa, molim vas lepo, 2014. godine garantovala sam u Moskvi da Srbija to neće dozvoliti. Garantovala sam pred ministrom Fjodorovom, garantovala sam pred ministrom Kračevom i mi do sada nismo imali tih problema, jer smo uspostavili procedure strogog praćenja pošiljki.

Znači, kada mi nemamo od njih primedbi, a verujte da bismo imali da je drugačije, mi danas čujemo neozbiljne i neodgovorne izjave. Da li znate šta to može da znači? Šta iza toga može da usledi? Naravno, to neće uslediti iz razloga što smo mi izgradili izvanredan odnos poverenja i što smo zaista uspeli da napravimo takav sistem gde ne može doći do ovakvih prevara. I, da je to tako ne bismo imali ovolike količine izvezenog i plasiranog voća. Što se tiče mesa, 2014. godine bio je odličan plasman, a 2015. godine manji, ali zato što cena našim izvoznicima 2015. godine nije odgovarala.

Mi moramo raditi i dalje na našoj proklamovanoj strategiji, a to je boriti se za tzv. „tri k“ srpske poljoprivrede. Imamo znanje, imamo potencijale i možemo i hoćemo. To su dakle kvalitet, kvantitet i kontinuitet. Važno je nastaviti sa agrarnom politikom koju smo započeli, a to je da podstičemo proizvođače da povećavaju proizvodnju, da se udružuju u zadruge i druge grupe radi organizovanog otkupa i plasmana, da primenom savremene agrotehnike i organskom proizvodnjom dostignu kvalitet koji će naći kupca i na najzahtevnijim tržištima. Sve to činimo državnim podsticajnim merama koje su sadržane u zakonu o čijim izmenama i dopunama i danas govorimo.

Imam obavezu i da kažem, jer se često pominje i taj famozni procenat, da li je pet, četiri ili tri posto, za 2014. i 2015. godinu isplaćena su sva potraživanja prema poljoprivrednicima. Dužnost mi je da kažem da su Vlada Republike Srbije i Ministarstvo finansija imali sluha i 2014. godine rebalansom budžeta za poljoprivredu je opredeljeno dodatnih gotovo pet milijardi dinara, 2015. dodatnih 9,7 milijardi, a nije moralo. Prosto, oni su opredelili ova sredstva da bismo odgovorili na svaki zahtev našeg proizvođača. Pošteno je reći da, kad bismo sada sve te brojeve sabirali i oduzimali, videli bismo da li je pet, pet i po ili šest procenata, ali to nije važno, važno je da su dobili svi koji su aplicirali za podsticaje.

Ne treba zaboraviti činjenicu da je poljoprivreda ta koja gotovo tri decenije nosi najteže breme i socijalnih, i društvenih, i političkih, i tradicionalnih, i ekonomskih i svih drugih tereta. Ne treba zaboraviti ni to da u svim prethodnim turbulentnim godinama mala poljoprivredna gazdinstva su opstala i ostala sinonim tradicije srpske poljoprivrede i zbog toga ova gazdinstva zavređuju posebnu pažnju, podršku i pomoć.

Prethodne poljoprivredne strategije mala gazdinstva su tretirale kao socijalnu kategoriju tj. stav je bio – podržavamo samo komercijalno. Strategija koju je usvojila Vlada Republike Srbije 2014. godine ima drugi pristup, koji kaže da poljoprivreda ima i socijalnu funkciju u kontekstu održivosti. To praktično znači – važan je svaki hektar

obrađene zemlje, svaki hektar zasađenog voća, važna su gazdinstva i sa dve i sa tri i sa pet krava, dakle, podrška i malim i srednjim gazdinstvima. To je strategija poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije. Mala gazdinstva će i ubuduće nositi primarnu proizvodnju i, nadam se, pre svega organsku.

S tim u vezi želim da istaknem da su izuzetno važni zaključci umnih ljudi iz ove naše struke, iz oblasti poljoprivrede, iz nauke. Želim da ukažem da je pre nekoliko godina jedan veliki tim od oko 400 poljoprivrednih stručnjaka i naučnika iz čitavog sveta bio okupljen na jednom projektu koji su finansirali Svetska banka i Unesko na temu Međunarodna procena poljoprivrednog znanja nauke i tehnologije za budućnost. Njihov zaključak jeste: budućnost poljoprivrede je u malim poljoprivrednim gazdinstvima. Mnoge međunarodne organizacije, uključujući i UN, Međunarodnu organizaciju rada, Međunarodnu organizaciju poslodavaca, podržale su ovaj zaključak – da su poljoprivredna gazdinstva, posebno ona koja se bave organskom proizvodnjom

...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolegice Bošković.)

... I na malim posedima, jedan od četiri glavna stuba i dva glavna sektora za otvaranje miliona novih radnih mesta. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Ivana Stojiljković.

Izvolite.

IVANA STOJILJKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo poslanici, danas su pred nama važni zakoni koji su vezani za naše veoma važne prirodne resurse, ali pre nego što kažem nešto o ova tri zakona, odnosno izmenama i dopunama zakona, osvrnula bih se na neke teorije koje smo danas mogli da čujemo o razvoju poljoprivrede u Srbiji, naravno od strane pojedinih opozicionih poslanika.

Tako imamo jednu teoriju o razvoju poljoprivrede poslanika patriote, kako bih ga ja nazvala, u stvari i sam je rekao da se to zove ekonomski patriotizam, koji ima znak jednakosti s ekonomskom izolacijom. Po njegovom principu razvoja poljoprivredne proizvodnje bilo bi verovatno: što zaseješ – pojedeš, bitno je samo da ni sa kim ne saraduješ i bitno je da se potpuno izolujemo u našoj Srbiji, da ne osećamo da neko želi da odnese naše zemljište ili naše poljoprivredne proizvode i na taj način ćemo razviti poljoprivredu.

Dakle, razvoj poljoprivrede zamišljaju kao nešto što može da se dešava bez tehnologije, bez plasmata, bez zaista dobrih proizvoda, bez metodologije rada. To je bila jedna od teorija, vrlo zanimljiva. Ja sam prosto imala potrebu da je ponovim.

A taj poslanik patriota još je pomenuo da su ovim predlogom izmena i dopuna zakona žene ponižene. Žene u poljoprivredi nikada nisu bile ponižene, a najmanje sada kada je ova vlada, na čelu sa SNS-om i premijerom Aleksandrom Vučićem, dala podsticaje u poljoprivredi, kada smo se izborili za rodno odgovorno budžetiranje

prilikom dodele subvencija u poljoprivredi, kada se toliko poljoprivrednih gazdinstava vodi na ženu kao nikada dosad.

Takođe, čuli smo brojne optužbe da nemamo predlog kako da se vrati zadrugarstvo. Verovatno poslanik patriota nije obavešten da smo mi usvojili u prošlom sazivu Zakon o zadrugarstvu i da se upravo ova vlada trudi da taj nivo saradnje u poljoprivredi vrati.

Još jednu stvar bih želela da kažem, da se ova vlada zalaže za ukupnjavanje poseda, za komasaciju i sve ono što smo čuli da mi nismo bili za to.

Druga strana koju smo mogli da čujemo, odnosno drugi predlog razvoja opet dolazi od strane onih koji su imali prilike da se pokažu i zalažu u poljoprivredi. Da vidimo kakva je njihova teorija razvoja poljoprivrede. Pa ta strategija bi se mogla nazvati strategijom zavlačenja, jer kod svi njihovih ministara ništa drugo nismo videli nego da im je poljoprivreda bila industrija i biznis i da im je to bio program predizbornih kampanja, a bogami i pljačke države. Pa tako imamo, što bi trebalo da se podsetimo, da je Saša Dragin bacio 5.500.000 evra na softver koji nije radio a bio je namenjen za Ministarstvo poljoprivrede.

Tako su oni ulagali svoj novac. Tada su harale određene monopolske grupe udružene s tajkunima koje su imale za cilj da se uništi stočarstvo u Srbiji. U tome su, nažalost, uspeli; tada je pojačan uvoz stoke i proizvoda. Zato je ova vlada imala veliki zadatak. I činjenica je da nije lako, ali ovi zakoni upravo će raditi na tome da se situacija popravi. I to ćemo morati ići korak po korak, jer sve što je uništavano godinama i decenijama, sigurno je, neće biti lako vratiti preko noći.

Dakle, pred nama su tri jako dobra predloga izmena i dopuna zakona. Prvi je o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Više puta smo čuli, ja ću se potruditi da kažem najosnovnije, da je njegov cilj da otkloni sve barijere do lakšeg finansiranja projekata u poljoprivredi. Stvoriće se uslovi za korišćenje pretpristupnih IPARD fondova, koji su veoma značajni za nas, zato što je Srbiji dodeljeno 175.000.000 evra, koji bi trebalo da budu iskorišćeni od 2014. godine pa sve do 2020. godine. Od toga nam je već na raspolaganju oko 15.000.000 i ja se nadam da će već početkom ili od aprila iduće godine ova sredstva biti povučena. Imamo obavezu da ih utrošimo do 2018. godine.

Zatim će se potvrditi i sprovesti Akcioni plan kao preduslov za otvaranje pretpristupnog Poglavlja 11 iz oblasti poljoprivrede i ono što sam već pomenula, što ova vlada i nadležno ministarstvo rade intenzivno da se uredi zemljišne parcele i da se vrši kontrola direktnih plaćanja. Dakle, precizno će se upisati sva poljoprivredna zemljišta i radiće se na efikasnijoj komasaciji, odnosno na ukupnjavanju ovih poseda.

Zašto je to bitno? Zato što će sva ova sredstva verovatno biti primenjiva uglavnom na većim posedima, na većim poljoprivrednim gazdinstvima, a država će biti ta koja će pomoći malim poljoprivrednicima da se udruže i da zajedno mogu da apliciraju, jer će na taj način i obrađivanje zemljišta i sve investicije biti lakše.

Što se tiče drugog predloga, Predloga izmena i dopuna Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, pre svega bih napomenula još jednom da Srbija ima zaista veliki prirodni potencijal, posebno kada je poljoprivreda u pitanju, pa i vodoprivreda, o kojoj ću kasnije nešto reći, ali nažalost, ti potencijali su ostali neiskorišćeni.

Razlog za to je upravo višedecenijska jako loša agrarna politika, koja je dovela do toga da naš zemljoradnik, da ne kažem seljak – mada ja volim da kažem seljak, i to seljak sa velikim slovom s, jer to su ljudi zahvaljujući kojima naša država velikim delom opstaje i živi – naš zemljoradnik danas ne može da živi od svog rada i mi ćemo sve učiniti da se to promeni.

Naravno da imamo izuzetne prirodne uslove, ali naš stočni fond je, a već sam pomenula razloge zašto je to tako, danas na nivou iz 1900. godine. A moramo znati da postoji ogromna potražnja i u EU i u svetu za junećim mesom. Upravo u tome leži ova borba i važan je ovaj zakon o podsticajima kako bi se obezbedio izvoz ovog mesa u inostranstvo. Da bi se on obezbedio, nama je potrebno da imamo oko 100.000 junadi u našim štalama.

Samo ću pomenuti još jednu stvar, ovo je jako bitna informacija koju sam pronašla, da je 1990. godine tadašnja Jugoslavija izvezla oko 50.000 tona crvenog, odnosno junećeg mesa u SAD za potrebe njihove vojske, a Srbija je od tih 50.000 izvezla 30.000 tona. Za taj novac koji je dobijen od izvoza junećeg mesa kupovani su avioni, a Beograd je uspeo, možda ne baš kompletno da obnovi, ali da nabavi nove autobuse.

U Evropskoj uniji je velika potražnja za junećim mesom; oko 700.000 tona je potrebno. Mi imamo takođe dozvolu za izvoz, velika količina je u pitanju, oko devet hiljada tona, ali trenutno tome ne možemo da se približimo. Zato i želim da kažem koliko je važan ovaj zakon i koliko je važno da se primene njegove odredbe i da se poveća i proizvodnja i izvoz junećeg mesa.

Zatim je jako bitno pomenuti da će ovaj zakon usmeriti podsticaje u oblasti direktnih plaćanja za nove korisnike, koji do sada nisu imali pravo na ovo jer do sada domaćinstva bez umatičenih jedinki, odnosno bez genetičkog resursa autohtonih rasa nisu imala pravo na ove podsticaje.

Cilj ovog podsticaja je, kao što sam već rekla, očuvanje broja krava kao baze za proizvodnju teladi, a samim tim i proizvodnju junećeg mesa. Ovim će, takođe, biti jako povoljno što će one krave koje ne obezbeđuju dovoljnu proizvodnju mleka poljoprivrednici moći da preusmere na proizvodnju mesa i da na taj način obezbede sebi opstanak na selu.

Ova vlada se okreće prema srednjim privrednicima, prema malim i srednjim poljoprivrednim proizvođačima. Šansa su kod nas i napuštena sela u Srbiji, koja su,

nažalost, već dugo napuštena, to jeste činjenica, koja će ova vlada uzeti u obzir kada bude razmišljala o obnavljanju i o ruralnom razvoju.

Veoma je važna mera ruralnog razvoja koja se odnosi na podsticaj mladima da ostanu ili da se vrate na selo – kroz bespovratna sredstva, startup kredite i grantove, koji će se davati unapred a ne po planiranom trošku, što je veoma značajno. Vlada će podstaći egzistenciju na selu, podstaći će razvoj poljoprivrede, ali samim tim i razvoj obrazovanja i infrastrukture.

Pre nego što krenem da govorim o sledećem resursu, odnosno o vodama, samo bih pomenula još da su planirani podsticaji u ruralnom razvoju kroz formiranje tzv. lokalnih akcionih grupa, koje bi trebalo da odrade najveći deo posla kada je u pitanju ruralni razvoj, a u tome će imati pomoć nadležnog ministarstva – kako u sopstvenom formiranju, tako i u aktivnosti na izradi planova i apliciranju za projekte.

Što se tiče trećeg zakona, izmena i dopuna Zakona o vodama, kada govorimo o značaju ovog zakona ne možemo da ne kažemo nešto o značaju same vode kao obnovljivog resursa. Danas ne mogu da pričam o vodi kao obnovljivom resursu a da ne ukažem na sumnju da, ako nastavimo ovako da koristimo taj resurs, ovo pravilo neće važiti – uskoro ćemo ostati bez pijaće vode ili bar bez vode koja će biti za ljudsku upotrebu.

Stručnjaci tvrde da će 21. vek obeležiti borba za vodu, kao što je to nekada bila za naftu, i svi smo svedoci da to, nažalost, jeste tako. S tim što Srbija, na našu sreću, ne oseća te probleme, jer smo visokorangirani po rezervama pijaće vode, imamo oko 400 izvora visokorangirane pitke, pijaće vode. Tako da još uvek raspoložemo ovim resursom i samo 20% od toga se eksploatiše. Srećom, upravljanju vodama, kao što vidimo i kroz ovaj zakon a i kroz druge aktivnosti, danas se mnogo ozbiljnije pristupa i sa mnogo većom pažnjom, tako da ima nade da ovaj resurs ostavimo budućim generacijama onako kako bi trebalo i kako se očekuje od nas.

Višedecenijsko zanemarivanje dovelo je do toga da je danas u Srbiji potrebno uložiti oko 8.500.000.000 evra u vodosnabdevanje, kanalizacije, ali i zaštitu od poplava, bujica i erozije. Svedoci smo bili šta se desilo 2014. i 2016. godine, a i nekih ranijih godina, da su jedna neadekvatna politika i neulaganje u vode i vodosnabdevanje doveli do velikih poplava. Ministarstvo poljoprivrede pripremilo je i strategiju upravljanja vodama od 2016. do 2034. godine, koja pored svih planiranih mera zaštite predviđa i obezbeđenje sredstava za izvršenje tih radova.

Dakle, ovaj zakon bavi se mnogim pitanjima i veoma je opširan da bismo stigli o njemu u načelu govoriti, ali ja bih samo o nekim osnovnim ciljevima rekla: da je to, pre svega, usaglašavanje sa propisima, kako domaćim koji su doneti u međuvremenu, između 2010. i 2016. godine, tako i usaglašavanje sa propisima EU; zatim, stvaranje uslova za upravljanje vodama, koje podrazumeva dobar status voda, zadovoljavanje potreba, pre svega, za ljudsku upotrebu; zatim, postavljanje

ograničenja kada je u pitanju eksploatacija, propisivanje prava i obaveza – ovo je veoma bitno – propisivanje prava i obaveza onih koji koriste, ali posebno onih koji zagađuju vodu; zatim uslovi korišćenja vodnog zemljišta.

Oko ovog člana je bilo dosta polemike i biće verovatno u pojedinačnoj raspravi, koja će pokazati da je ovo dobra izmena u zakonu i da se on usaglašava sa Zakonom o javnoj svojini, jer do sada ova situacija nije bila uređena. Kako je i uvaženi ministar rekao, bilo je po principu – ko prvi do devojke, devojka njegova. Izdavanje akata i kontrola njihove primene, takođe, usaglašavanje sa Zakonom o planiranju i izgradnji, po pitanju objedinjene procedure prilikom preuzimanja dozvola za gradnju.

Dakle, najznačajnije izmene su da se ukida i teritorijalno upravljanje vodama. Znači sada imamo upravljanje po slivu, jer se pokazalo da reku ne možemo teritorijalno podeliti pa po različitim nadležnostima upravljati jednom rekom. Iz tih razloga se ukida i vodno područje u Beogradu. A plan upravljanja vodama – moraće da se unesu granice vodnog zemljišta u prostorne i urbanističke planove.

Mnogo je ovde izmena, o kojima ćemo, naravno, govoriti kada budemo raspravljali u pojedinostima, jer zaštita od štetnog dejstva erozija i bujica zaista je jedan od prioriteta ove vlade. Moramo da se ponesemo odgovorno, da se ne desi da smo zaboravili ono što nas je zadesilo i da nekim generacijama ostavimo ono što smo mi nasledili i na takav način se ophodimo prema tome.

Nadam se da će primena ovog zakona zaista doneti velike boljitke kada je vodosnabdevanje i samoupravljanje vodama u pitanju. Takođe, obezbediće se transparentnost, kako postupka davanja u zakup tako i svih ostalih mera.

Meni je drago što zemljište i vode kao dva najvažnija resursa u Srbiji mogu da obezbede razvoj i napredak našeg društva, ali je naš zadatak da se mi prema njihovom korišćenju odgovorno ophodimo, da ih održivo koristimo, da se odgovorno ponašamo i da ih u optimalnom stanju ostavimo budućim generacijama. Ova dva resursa i način njihovog korišćenja definitivno će odrediti budućnost naše zemlje, pa i samo bogatstvo naše zemlje, zato i insistiram na tome koliko su ovi zakoni pred nama važni. SNS će glasati u potpunosti za njih u danu za glasanje. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Na osnovu čega, gospodine Obradoviću?

BOŠKO OBRADOVIĆ: Na osnovu pominjanja, višeminutnog, od strane kolegice, kao ekonomskog patriote i poslanika...

PRESEDAVAJUĆI: To se vama učinilo.

Reč ima narodni poslanik Muamer Zukorlić.

MUAMER ZUKORLIĆ: Dame i gospodo, poštovani prisutni, pred nama su tri veoma važna zakona. Prema ponuđenom materijalu vidimo da su predlagači uložili značajan trud i ponudili dobra rešenja. Istina, ono što donekle opterećuje kvalitet ovog materijala jeste činjenica da su pred nama zakoni od strateškog značaja za svaku državu i svako društvo. Jer imati sigurnu, zdravu i čistu vodu znači imati slobodu,

imati samostalnost, imati suverenitet. Imati hranu, svoju hranu, zdravu hranu, a to znači proizvoditi hranu u poljoprivredi, znači takođe imati slobodu i suverenitet.

Zato donošenje ovih zakonskih rešenja po hitnom postupku donekle opterećuje kvalitet, ili rađa bojazan da bi nam nešto moglo promaći, ali sada se to ne može ispraviti. Valja nam se fokusirati kako bismo što bolji kvalitet na kraju izglasali.

Svoju pažnju ću usredsrediti na zakon koji se bavi podsticajima u poljoprivredi. Znamo da ovo pitanje jeste limitirano budžetskim kapacitetima, o čemu smo imali intenzivne rasprave kroz usvajanje budžeta. Zato i nema mnogo smisla da se pridružim svim žalopijkama da bi trebalo više, da to nije dovoljno poljoprivrednicima. Dakle, to su činjenice, ali su isto tako i činjenice svi ovi stvarni limiti finansijskih mogućnosti.

Ono što jeste moj predlog i predlog političke stranke koju predstavljam jeste pokušaj da se iznađu mogućnosti stimulacija koje ne bi bile finansijske, ili ne bi bile eksplicitno finansijske. Tu pre svega mislim na mogućnost poreskih olakšica, koje bi bile definisane posebnim zakonskim odredbama – u okviru ovog zakona i ovih intervencija bi to moglo da se uradi – a to pre svega za ona područja koja imaju, recimo, posebno otežane uslove.

Tu pre svega mislim na visoke nadmorske visine, na brdsko-planinska područja, na visoravni, gde imamo izuzetne mogućnosti za poljoprivredne aktivnosti u stočarstvu ali isto tako imamo zaista otežavajuće okolnosti: snegovi, niske temperature, problemi u saobraćaju tokom zime.

Dakle, to ne bi bila samo stimulacija direktno poljoprivrednicima, gde bi samo oni imali koristi. To je nešto što bi zapravo na neki način zaustavilo sva ta kretanja sa brda prema dole. To bi na neki način otpočelo štiti tu zaleđe gradovima. Dakle, to je nešto što bi bilo od strateške važnosti i zamolio bih predlagača, tj. Vladu i Ministarstvo, da se ovom pitanju temeljitije pristupi.

S druge strane, verujem da ćemo ova zakonska rešenja usvojiti uz neku doradu i da će ona biti dobra. Ali ono što jesu permanentni raskoraci po pitanju implementacije zakona jesu mehanizmi njihove primene i, posebno, zaštite od raznih zloupotreba. Mi imamo sada, recimo, na području Tutina, Sjenice i Novoga Pazara masovnu zloupotrebu koja se desila, a verujem da je to Ministarstvu poznato, sa fiktivnim priznanicama za lažnu kupovinu đubriva, što je bio uslov za dobijanje subvencija; na taj način je kažnjeno i isključeno iz subvencija preko osam stotina gazdinstava sa područja ove tri opštine.

Dakle, to je jedna katastrofa za te ljude, bez obzira na to što oni jesu bili neki saučesnici u toj nezakonitoj radnji, ali svi oni tvrde da su to činili uz instrukcije Službe za savetovanje u poljoprivredi opštine Sjenica. Bilo bi jako važno ovo ispitati, jer ti ljudi su lišeni subvencija za tri godine, to znači da su gubitnici pojedinačno od 15.000

do 20.000 evra, a to znači da ćemo na neki način zaustaviti proces razvoja na tom području.

Takođe, jako je važno – još jednu rečenicu i završavam – prepoznati dinamiku gde postoje, a to je Limska dolina, maline i drugo bobičasto voće i dati dodatnu podršku zamahu te dinamike. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Želeo bih nekoliko reči da kažem vezano za ovu temu koja je otvorena a tiče se poreskih olakšica i eventualnih mogućnosti te vrste davanja.

Mi smo kroz ovaj Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju predvideli egzistiranje posebnog pravilnika u onim predelima gde su otežani uslovi za rad u poljoprivredi. Ta područja imaju prioritet prilikom dodele subvencija, ali isto tako imaju i veći stepen, procentualno, subvencija koje se vraćaju u odnosu na ukupnu vrednost jednog dobra koje se nabavlja, objekta koji se pravi i sl. Dakle, ukoliko je, na primer, u klasičnim slučajevima 40% povraćaj, za ta područja povraćaj je 55%. Na ovaj način smo želeli da interвениšemo.

Priča koju ste vi pokrenuli zahteva jednu širu raspravu, u isključivoj nadležnosti Ministarstva finansija, ali mi isto tako razmišljamo da zajedno sa Ministarstvom finansija radimo na posebnom zakonu koji će regulisati način funkcionisanja i uopšte poreska opterećenja poljoprivrednika, pa kroz to možemo, eventualno, sagledati ovu mogućnost.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Muamer Zukorlić, dva minuta.

MUAMER ZUKORLIĆ: Zahvaljujem se na ovom pojašnjenju. Mislim da ovo zrači nadom da se otpočelo razmišljanje. Potpuno se slažem da je jako važno da shvatimo da ovo nije tema koja se može rešiti samo ovim zakonom. Založio bih se da idemo i kroz ostale zakone, po osnovu nadmorske visine, da damo podsticaj gde će ljudi krenuti iz ovih dolina u kojima smo napravili ovolike gužve i time dati jedan novi zamah. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem se.

Samo još jedno dodatno pojašnjenje, nisam malopre rekao. Upravo to, nadmorska visina je jedan od kriterijuma i upravo ti prostori koji su na višim nadmorskim visinama imaju prioritet.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Poljoprivreda je tema koja je na vrhu liste demagoških tema uvek kada je rasprava u Parlamentu, uvek kada su izbori. Pošto su kod nas izbori svake godine, onda je to jedna permanentna tema.

Da li je skoro bilo neke ozbiljne politike za poljoprivredu? Nije. Odavno nije. Mislim da nikada nije bilo dobro. Nešto što je možda u tom trenutku bilo interesantno, to je neki „Zeleni plan“ tamo iz 1975-76. godine, ali to je samo za jednopartijski sistem, blokovske podele sveta i sve ono što je tada bilo obeležje ukupne atmosfere.

U devedesetim je propadalo sve, i svako ko počne priču da je nešto od 5. oktobra postalo gore, taj ima probleme sa percepcijom činjenica. Razumem sve ideologije i razumem sve želje ljudi da napreduju politički, da dobiju veći broj glasova, ali demagogijom i lažima i samo laganjem teško da nešto možemo da promenimo.

(Aleksandar Marković: A subvencije?)

Posle, bilo je nešto malo i subvencija i u tim devedesetim, bili su neki zeleni bonovi za gorivo, zato što goriva nije bilo, pa zato verovatno najveći broj ljudi nije uspeo da to potroši. Da li je bilo neke odlične politike posle 5. oktobra? Nije. Bilo je nekih pokušaja, bilo je nekih dobrih pokušaja, bilo je dosta gluposti, bilo je jedno 10 ministara, nijedan ne bi mogao da se pohvali time što je radio. Ja sam jednog, koga sam zatekao, smenio. Ne mislim ništa posebno dobro ni o jednom posle toga, odnosno efektima njihovog ministროvanja.

Nije bilo politike prema agraru, tu da budemo potpuno jasni. Želim mladom ministru, bez obzira na stranačka obeležja, da promeni tu tradiciju i da on bude prvi ministar čije će ministროvanje biti upamćeno po dobru. To, naravno, ne može da se reši time što će predsednik Vlade ili neki raniji ministri da daju rokove koji su neispunjivi, koji su više dobra želja nego nešto što ima realne osnove.

Mi ne treba da se bavimo politikom prema poljoprivredi, treba da se bavimo politikom prema proizvodnji hrane. Mislim da se oko toga slažemo. Primarna poljoprivredna proizvodnja je samo deo procesa koji treba da donese razvoj jednog dela privrede. Nijedna mala zemlja na svetu ne živi od prodaje primarnih poljoprivrednih proizvoda. Ne možemo to da radimo ni mi, bez obzira na to ko je vlast, ko je koliko sposoban po svojim rečima ili nesposoban po rečima svojih oponenta.

Prema tome, hajde da pokušamo da stvorimo atmosferu da dođemo do prehrambenih proizvoda, najviše iz primarne proizvodnje, kao sirovina. Da li ima budućnosti za male posede? Nema. Nema ih nigde. Ni u jednoj državi na svetu, ni tamo gde su subvencije pet puta veće nego realna cena uvoza nekog proizvoda nema uslova. Jedino kako mogu da opstanu mala gazdinstva je da se vrate, ne u zadruge, hajde da promenimo i to ime, neka bude u kooperative; ne da daju svoju imovinu, nego da budu akcionari u jednom velikom poslu gde će i u poslovima nabavke, i u poslovima obrade, i u poslovima prodaje imati bolji status nego kada idu sami.

Da prestanemo da se bavimo čudima koja rešavaju sve. Te sad će sankcije, trgovinske sankcije koje, inače, nije uvela Evropa Rusiji nego, obrnuto, Rusija je

Evropi uvela trgovinske sankcije, da je to velika šansa za srpsku poljoprivredu. Šta smo uradili?

Svakog septembra 15 dana svi pričaju o ajvaru. Ajvar, to je sve, to je čudo. Dvesta hiljada evra je godišnji izvoz ajvara. Dva kioska u Knez Mihailo-voj imaju veći obrt za godinu dana. Lepo je što imamo i ajvar, ali to nije rešenje. Rešenje je da napravimo ozbiljan plan šta da radimo.

Ja mislim da je metafora onoga što mi treba da radimo „nestle“ ili „milka“ sa srpskom malinom ili oblačinskom višnjom. To znači da se u Srbiji proizvodi jedan proizvod, čokolada koja će biti prodavana po celom tržištu Evrope, a dobar deo sirovina je naš, bar polovina, sa našom radnom snagom koju imamo, kvalifikovanu – od polukvalifikovanog radnika do akademika koji se bave tom oblašću.

Zašto „nestle“, zašto „milka“, zašto ne „srbijanka“? Zato što ne možemo marketinški da ubedimo ljude u Evropi da kupe nešto drugo u odnosu na ono što su navikli da kupuju. To povezivanje, taj način može da nas dovede do toga da živimo bolje.

Konačno, još jednu rečenicu, uz podsticaje mladima da ostanu na selu, možda još jedna ideja. Nije to amandman, nisam imao vremena za to, ali ideja koja stoji dugo. Hajde da vidimo na koji način da ljudi koji su ostali bez posla u nekim poznim godinama a imaju imovinu, zemlju na selu, kako da oni dobiju stimulanse da se iz predgrađa tužnog nekog grada vrata u svoje selo i tamo vide svoju bolju budućnost.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Srbslav Filipović.

Izvolite.

SRBSLAV FILIPOVIĆ: Hvala vam, predsedavajući.

Gospodine ministre, predstavnici Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, građani Srbije, želim da kažem na početku izlaganja da ću svakako podržati predloge za izmene i dopune zakona koji su danas na dnevnom redu. To su sistemski važni zakoni za našu državu, za poljoprivredu. Da probamo ne samo da spasemo, kao što su neki govorili ranije, što se spasti može, već da poljoprivredu postavimo na ono mesto na kom treba da bude u našem društvu s obzirom na to da preko 20% zaposlenih jeste u oblasti poljoprivrede, a da poljoprivreda obuhvata 21% našeg izvoza.

Ali moram da se vratim sad na početak izlaganja i da se osvrnem na izlaganje jednog od mojih prethodnika. Mislio sam, a smatram sebe mladim čovekom i nekim ko još uvek treba dosta toga da uči i pred kim je dosta učenja i dosta toga što još treba da sazna u životu, da mudrost dolazi s godinama. Ali nekim ljudima, izgleda, u životu dolaze samo godine, a te mudrosti sve manje. Šta da radim, ja tu ne mogu da pomognem tim personama nikako.

Dobro je da su neki od mojih prethodnika rekli u direktnom prenosu – da građani Srbije čuju, da vide, zapamte – da nisu uradili ništa, da su vladi Republike

Srbije s Aleksandrom Vučićem na čelu ostavili opustošene, suve njive, prazne silose, da su upropastili zadruge, da nisu uradili apsolutno ništa, da je ostala ogromna rupa. Ali, nažalost, rupa nema u njihovim džepovima, njihovi džepovi su bili i ostali puni. Zato i ne vidim da oni imaju neku brigu za srpsku poljoprivredu, s obzirom na to da bez griže savesti stanu pred vas, dame i gospodo narodni poslanici, građani Srbije, i kažu vam da nisu imali nikakvu politiku i da nisu ništa uradili od 2000. do 2012. godine.

Naravno, ni oni pre nisu bili savršeni, daleko od toga, ali narod je očekivao, imao nadu da će da dođe do nekih promena, da će poljoprivreda i sve grane naše privrede procvetati nakon 5. oktobra. Takva su obećanja bila. I ljudi su u Srbiji verovali, i bili prevareni, a danas su doživeli to da neke, do kojih mudrost godinama nije došla, nije stigla još uvek – valjda čekaju da im Deda Mraz donese, ali Deda Mraz ne donosi mudrost, donosi nešto drugo – nije sramota da ustanu i kažu da nisu imali politiku.

Čuo sam i to da primarna proizvodnja nije nešto o čemu treba danas da razgovaramo. Slažem se, treba da imamo proizvode koje ćemo da plasiramo i na domaćem tržištu i u izvozu. A čuo sam i takvu glupost da ajvar uopšte nije bitan, da je to nešto o čemu ne treba da razgovaramo. I to kažu oni koji su najveći stručnjaci za subvencije, koji su lažni vinogradari, koji jedino u poljoprivredi što su radili. Nije tačno da nisu ništa stvarali, stvarali su afere, lažna obećanja i građanima se to smučilo, i kroz to su stotine miliona evra isisavali iz već praznih džepova i praznih kasa naših građana.

Sad ću da vam to sve i dokumentujem, pošto ne valja samo da pričamo, valja da kažemo radi istine i građana Srbije, koji zaslužuju da čuju šta su ti „stručnjaci“ sve bili u stanju da rade, ali ne ono za šta su bili plaćeni 12 godina. Čuvena afera „Vinograd“ i čuveni akter lažni vinogradar u pokušaju. Taj gospodin je, a sad ćemo od početka razvojnog puta Bore Šnajdera, 2003. godine kao premijer podneo imovinsku kartu u kojoj je prijavio samo jadnu malu platu, a poznati su po skromnosti uvek bili, deo porodične kuće i dva stara automobila. Pa to je da se rasplačete kad vidite tu imovinsku kartu. Da prikupimo svi neki prilog pa da pomognemo tako siromašnom čoveku. Što kažu moje kolege, da kupimo zimske gume za te stare automobile; ne znam, možda i te gume vrede više nego automobili koje je imao tada.

Taj gospodin je 2007. godine na iznajmljenih 47 hektara vinograda u Krčedinu zasadio 165.105 sadnica vinove loze pomoću nepovratne subvencije koju mu je dalo Ministarstvo poljoprivrede. Više od 500.000 evra, 525.000 evra. Sad ja pitam građane Srbije, ovo je naravno retorsko pitanje, jer nema šanse da i jedan građanin, u to vreme, dođe u Ministarstvo poljoprivrede i traži subvenciju od 525.000 evra i da mu to država odobri tada. To je tada bilo kao da verujete u Deda Mraza, da on postoji, i onda se razočarate kada bivši premijer dobije tu subvenciju. Vidite, za njega Deda

Mraz ipak postoji. Njemu Deda Mraz donese za Novu godinu 525.000 evra za subvenciju. On se silno obraduje i onda počne da prodaje tu demagogiju i bajku građanima da će i njima Deda Mraz nešto da donese. A njima zapravo taj bivši stručnjak odnese. I šta se dogodi onda sa tim vinom, to više ni on ne zna.

Rekao je – konačno sam našao posao za sebe, pronašao sam se – kad ono od posla za ceo život na kraju ništa, a minus u kasama građana višemilionski. Zatim, nije bilo dosta tom stručnjaku za vinovu lozu, proizvodnju vina, jednom od naših zaista najvećih proizvođača vina u poslednjim decenijama, pravdajući se u medijima dotični veliki ekspert je 2010. godine izjavio da je subvenciju dobio u vreme kada je premijer bio onaj što nikada nije bio ni o čemu obavešten, zbog čega je, navodno, teško mogao da ima povlašćen položaj. Sada tu dolazimo u koren problema i vidimo kako se taj DOS vremenom raspadao.

Sada da se vratim samo na početak svega ovog. Koliko danas imamo problema i zašto imamo te probleme vidi se po tome kako su neki radili u prethodnom periodu. Apsolutno razumem ljude koji danas vode Ministarstvo, uvaženog ministra Nedimovića, njegove saradnike, direktora Uprave za agrarna plaćanja, gde sam imao priliku nekoliko puta da razgovaram sa njim, zašto imaju toliko problema, zašto je teško rešavati probleme poljoprivrednika, ali sam uveren da će tim koji je oko sebe okupio ministar Nedimović, zajedno sa premijerom Aleksandrom Vučićem, uspeti da raspetlja, da istraži sve – gde su milioni građana odlazili iz budžeta Ministarstva poljoprivrede, kako je trošeno, šta je rađeno sa našim parama, zašto je uništena srpska poljoprivreda, do 2012. godine permanentno uništavana, zašto su kupovali softver, za pet i po miliona evra, koji nije funkcionisao i koji ne radi pa je samo njegovo održavanje plaćano 250-300 hiljada evra na godišnjem nivou.

Postojala je politika, zaista, ali lopovska politika. Politika lopova, secikesa, politika otimačine, politika kojoj nikada ničeg nije bilo dosta i ta politika hoće danas da se ponudi građanima Srbije. E pa neće moći. Dok je SNS-a i Aleksandra Vučića, takva politika nikada više neće upravljati Srbijom i srpskom poljoprivredom. Hvala.

(Zoran Živković: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Na osnovu čega, gospodine Živkoviću?

(Zoran Živković: Vrlo je jasno da je govorio o meni.)

Ja ga nisam razumeo tako.

(Zoran Živković: Poslovník.)

Povreda Poslovníka, Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Član 106, koji kaže da govornik može da govori samo o temi. Mladi kolega je očigledno promašio temu, a vi ste se pravili, i time ste povredili Poslovník, da ne razumete o čemu se priča.

Naravno, evo ja pozivam prisutnog ministra i njegove saradnike iz Ministarstva da kažu da li je bilo čega protivzakonitog ili nemoralnog u subvenciji

koju je „Kuća vina Živković“ 2007. godine dobila od nadležnog ministarstva. Da vas podsetim samo da su ljudi koji su odobrili tu subvenciju bili hapšeni pred prošlu Novu godinu ... (isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Živkoviću. Nije bilo povrede Poslovnika.

(Zoran Živković: A vi ste sada bezobrazni ili se vrlo uspešno pravite gluvi ili glupi.)

Ne, ja nisam bezobrazan.

(Zoran Živković: Kako vas nije sramota?)

(Srbislav Filipović: Dajte mu opomenu.)

(Aleksandar Martinović: Dajte mu opomenu. Kako ga nije sramota?)

Nije vredan da mu dam opomenu.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

(Narodni poslanici govore uglas.)

(Zoran Živković: Biće od tebe skot.

Kad poraste, biće skot ko ovaj tamo.)

Molim poslanike da se umire i dozvole kolegi Đurišiću da govori.

Izvolite, gospodine Đurišiću.

(Narodni poslanici govore uglas.)

Sačekajte, kolega Đurišiću.

(Narodni poslanici govore uglas.)

Izvolite, gospodine Đurišiću.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre, rasprava o poljoprivredi i ...

(Narodni poslanici govore uglas.)

(Zoran Živković: Džukelo jedna!)

PRESEDAVAJUĆI: Izvinite, gospodine Đurišiću.

Gospodine Živkoviću, zato što ste kolegi Srbislavu Filipoviću rekli da je džukela, izričem vam opomenu. (Aplauz.)

Zatražite ponovo reč, kolega Đurišiću. Iz početka.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajući. Mislim da morate aktivnije da uzmete učešće u vođenju sednice, jer izrazi „lopine“ i „secikese“ takođe nisu dostojni Parlamenta i mislim da je trebalo da reagujete ranije kako bismo izbegli ovu situaciju.

Rasprava o poljoprivredi i tema poljoprivrede jeste jedna tema kojom se, nažalost, u poslednjih pet godina bavimo pred izbore. I pošto je tih izbora bilo mnogo, dato je mnogo obećanja. Nažalost, ništa od tih obećanja nije ispunjeno i danas poljoprivrednici, većina njih, kao i većina građana Srbije, živi lošije i ne može da vidi nikakve rezultate pete godine vlasti SNS-a...

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Živkoviću, još jedna opomena.

MARKO ĐURIŠIĆ: ... U brojnim oblastima, pa samim tim i u poljoprivredi. Sada je ministar koji danas predstavlja izmene i dopune dva zakona iz oblasti poljoprivrede u vrlo nezavidnoj situaciji. On, naime, s obzirom na to da je član SNS-a tek od 2015. godine, ne može ni da snosi političku odgovornost za sve ono što SNS građanima Srbije radi već petu godinu, od 2012. godine.

Danas smo slušali u njegovim obraćanjima da će ono što je u prethodnom periodu ko zna koliko puta bilo obećano sada evo konačno biti izvršeno. Pre svega tu mislim na osposobljavanje države da prihvati sredstva iz IPARD fondova. Ta sredstva da bi mogla da se povuku, građani Srbije to moraju da znaju, postojala su dva uslova: politički uslov, koji je Srbija stekla u martu 2012. godine, kada smo postali zemlja kandidat za članstvo u EU, i drugi, administrativni ili institucionalni uslov da bismo ta sredstva krenuli da realizujemo. Nažalost, do dana današnjeg to Republika Srbija nije uradila.

Čuli smo i u raspravi od prethodne ministarke da je bilo problema da se obezbedi da se krene sa zapošljavanjem 103 zaposlena. Čujemo da nije taj proces završen, da će valjda biti završen ili je sad ovih dana završen, ali uglavnom prve pare očekujemo u aprilu. Nekako mi taj april mnogo koincidira sa izborima – aprilskim izborima – kada će, siguran sam, ova vlada otići sa scene i ovaj ministar, nažalost, neće imati vremena da sprovede ono što je danas ovde predstavio poslanicima.

Naravno da je poljoprivreda, i razvoj poljoprivrede i proizvodnje hrane, kako god to definisali, jedna od najvećih šansi za razvoj Republike Srbije. Ali tu dugi niz godina nije bilo rešenja. Mnogo je ministara promenjeno; nije bilo neke jasne politike koja se sprovodila bez obzira na promenu u ministarstvima i mislim da smo zato tu gde jesmo danas. Kažem, ovaj ministar, gospodin Nedimović je četvrti ministar poljoprivrede od 2012. godine. To je jedna loša poruka i loše iskustvo i zato, nažalost, nemamo mnogo poverenja da će ove mere dokraja biti sprovedene i da će za neko vreme dati rezultate koji se očekuju.

Sredstva IPARD fondova su bespovratna i verujem da to građani koji ta sredstva imaju nameru da koriste znaju, ali da biste dobili ta sredstva, vi prvo morate da projekte za koje želite da dobijete sredstva i ostvarite. Znači, potrebno je da neko pre IPARD-a obezbedi sredstva. Da je država sposobna da to uradi, sumnjam. Nismo videli sposobnost države u mnogim drugim oblastima, da razvije neku granu privrede.

Imali smo potpuno pogrešnu politiku subvencija u IT sektoru, o kojem smo razgovarali kada je usvojen budžet. Isto tako, u mnogim drugim granama industrije nema politike i nema onoga na šta mi ukazujemo već godinama, nema jasne politike razvoja Srbije – na koji način ćemo razvijati privredu, u ovom konkretnom slučaju poljoprivredu. U tom smislu je ovaj drugi zakon, o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, po nama, pogrešan. Ova vlada pre svega nije ispunila zakonski

uslov od 5% budžeta za podsticaje u poljoprivredi. To je zakonska obaveza, ali i mnogi drugi zakoni se ne poštuju, pa što bi se poštovao i ovaj jedan?

Ono što je naše pitanje jeste – da li je politika subvencija po hektaru i po grlu sa ovako malim iznosima uopšte svrsishodna i ima li smisla? Ako već nema više sredstava u budžetu i ako država nema nameru da više investira u poljoprivredu na ovaj način, a očigledno nema jer su te subvencije dramatično smanjene u odnosu na 2012. godinu, da li onda treba ceo sistem obrnuti? Da li treba odustati od tog načina finansiranja i finansirati investicione projekte i davati pare ne u odnosu na broj grla ili broj hektara nego na one ostvarene investicije koje će doprineti daljem razvoju poljoprivrede u Srbiji?

To su sve ozbiljne teme. Ove izmene zakona ne govore da će se neke stvari promeniti i ja verujem da će ovo biti samo još jedna predizborna parola u 2017. godini kada izađemo na izbore i budemo tražili poverenje građana, a verujem da građani ovakvoj politici, ovakvoj vladi više nikada neće dati poverenje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Želeo bih, pre svega zbog javnosti, nekoliko činjenica da iznesem. Ko je danas pažljivo pratio raspravu i ko je bio uključen sve vreme u tok ove rasprave, sigurno nije uočio priču o aprilu, ni 1. aprilu, ni 3. aprilu kao vremenu u kom će ići konkursi vezano za IPARD, nego da ćemo mi u aprilu podneti zahtev da nam dođe eksterna komisija za ispunjenje uslova i da planiramo u trećem kvartalu 2017. godine da otpočnemo sa prvim konkursnim sredstvima. Tako da bilo kakve insinuacije na ovu temu ne stoje.

Što se tiče ovog drugog zakona, koji je vezan za podsticaje, ne bih se složio da podsticanje mladih poljoprivrednika nije korak napred. Ja mislim da je to veliki korak napred, da je to prepoznavanje jedne kategorije korisnika subvencija koja je jako važna, pre svega zbog gomile problema koje imamo u ovom trenutku i u poljoprivredi i u demografskom pražnjenju; a isto tako se ne bih složio da stvar koja se tiče podsticaja u stočarstvu, radi veće količine prisutnosti junećeg mesa, da to nema nikakvu funkciju.

Još jedna samo stvar, radi javnosti, 3.320.000.000 je povećan budžet za poljoprivredu u 2017. u odnosu na 2016. godinu. Četiri puta više sredstava će biti za investicije nego što je bilo. Ja mislim da je ovaj budžet za 2017. godinu mera naše odlučnosti da menjamo stvari u poljoprivredi.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milena Turk.

Izvolite.

MILENA TURK: Zahvaljujem, predsedavajući.

Gospodine ministre, dame i gospodo narodni poslanici, kada je u pitanju Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama, ono što se postiže ovim predlogom je usaglašavanje ovog zakona sa Zakonom o planiranju i izgradnji i Zakonom o javnoj svojini. Uvodi se i red u sistem vodnih površina, u kome je bilo dosta problema, a činjenica je i da se ovde obavlja veliki broj privrednih delatnosti.

Nakon poplava 2014. i 2016. godine, iskustva koja su bila stravična za čitavu Srbiju implementirana su u ovaj predlog zakona, počev od uređivanja slivova i podela vodnih područja, koja se sad ne vrši prema administrativnoj podeli nego upravo na slivove. Smanjenje rizika od poplava je upravo cilj i zadatak ovog zakona na teritoriji cele Srbije i odnosi se na planiranje, izgradnju, sanaciju ali i održavanje svih vodnih objekata koji treba da posluže u odbrani od poplava. Za ovu namenu su predviđana velika sredstva, naravno iz budžeta Republike Srbije, ali i predviđena sredstva koja će doći iz donacija i iz EU. Propisana je obaveza donošenja plana upravljanja vodama i granica vodnih prostora, što će, naravno, obezbediti i objekte koji se grade na obalama.

Što se tiče člana 61, koji bih posebno istakla kao značajan za nas koji smo u poplavama pretrpeli veliku štetu od bujičnih reka, ovaj član uređuje odbranu od erozija i bujičnih voda. S obzirom na to da dolazim iz opštine Trstenik, gde je Ljubostinjska reka napravila veliku štetu budući da je bila bujična poplava i da je projekat koji je bio namenjen uređenju njenog korita iz 1987. godine, jasno je zašto je ovako važno da se ova oblast, koja je veoma kompleksna, stavi pod nadležnost Republike.

Kada je u pitanju obaveza prečišćavanja otpadnih voda, ovde imamo usklađivanje, koje je u većoj meri, našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU. I upravo podzakonski akti koji će biti donošeni doprineće usklađivanju i sa direktivama o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda i sa direktivama o proceni i upravljanju rizicima od poplava.

Dakle, sledi nam donošenje podzakonskih akata koji će dodatno urediti ovu oblast i uvezati saradnju Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine i Ministarstva zdravlja. Naravno, u ovom predlogu zakona predviđa se i pojačanje inspeksijskog nadzora, pokretanje postupaka, ali i sprovođenje kaznenih mera.

Kada je u pitanju Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju, takođe veoma važan, u opštini Trstenik, iz koje dolazim, preko 50% stanovništva se bavi upravo poljoprivredom i zato je ovo veoma značajno. Upravo ovaj zakon stavlja u žižu interesovanja interese poljoprivrednih proizvođača.

Ovim zakonom će se otkloniti sve barijere ili blokade koje su stajale na putu za korišćenje pretpristupnih fondova koji su nam na raspolaganju. Cilj je upravo obezbeđivanje uslova da ove fondove naši proizvođači koriste. Naravno, ovaj zakon će doneti kontrolu i transparentnost u sprovođenju procedura, što je takođe veoma važno. Ali ja bih se osvrnula na ono što smo imali prilike da čujemo danas, ranije u toku dana,

u raspravi. Ono što je dolazilo od nekih predstavnika opozicije, naročito, između ostalih, od jednog samokandidovanog ministra poljoprivrede, koji se za ovu poziciju kandidovao i preporučivao preko različitih medija i ambasada. Naime, važno je da znamo kako je funkcionisala lokalna samouprava koju je on vodio, čisto zbog kredibiliteta ove osobe, koja vrlo često kritikuje a vrlo malo predloga ima.

Dakle, u Trsteniku je budžetom bilo predviđeno 27 miliona za podsticanje plasteničke proizvodnje, proizvodnje maline i kupine. Na osnovu velikog broja primedbi građana na neregularnost rada komisije izvršena je revizija, dakle formirana je nova komisija koja je revidirala svu dokumentaciju koja je preneti. Ispostavilo se da je 30% svih prijava bilo neregularno. To je ogroman broj, preko 30%. Ispostavilo se da je bilo čak i zloupotreba, u smislu da su plastenike dobijali ljudi bliski vlasti – što u smislu rođaćkih veza, što u smislu političkih veza, da su plastenike dobijali supružnici, da su plastenike dobijali oni koji su ih kasnije prodavali, da su ih dobijali ljudi koji su ih već dobijali nakon poplava – tako da se samo pitam da li su ove mere bile namenjene onima koji, citiram, jedva sastavljaju kraj s krajem ili onima kojima je potrebno osnaživanje.

Još jednom ću se vratiti na Zakon o podsticajima u poljoprivredi. Izuzetno me raduje što će se odnositi na unapređenje konkurentnosti i što će poseban akcenat staviti na mlade proizvođače i mlade prerađivače i što će njima biti obezbeđeni grantovi i bespovratna sredstva kao i startap krediti.

U Danu za glasanje ću podržati ove predloge.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nada Lazić.

Izvolite.

NADA LAZIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovana gospodo iz Ministarstva, pokušaću u granicama raspoloživog vremena da komentarišem samo Zakon o vodama. Naime, ono što bih želela da naglasim odnosi se na to kako se mi odnosimo prema ovom resursu i gde se nalazimo u poređenju sa zemljama EU, s obzirom na to da je jedan od razloga za izmenu Zakona o vodama usaglašavanje sa direktivama EU i drugim direktivama koje ovu oblast uređuju.

Naime, Srbija se obavezala da potpuno preuzme pravne tekovine EU do kraja 2018. godine, da se zakoni usaglase do kraja 2017. godine a do kraja 2018. i sva podzakonska akta, jer se radi o negde oko 30 podzakonskih akata koje treba urediti. To je u principu dobro, ali znamo da njihovo sprovođenje nećemo moći da ispunimo u potpunosti, a evo i zašto. Vi u tekstu navodite da će biti potrebne dve milijarde evra uložiti za uređenje pitanja pijaćih voda u narednih 20 godina, koje su operativno u nadležnosti komunalnih preduzeća, u skladu sa Zakonom o komunalnim delatnostima.

Organizovanim snabdevanjem vodom za piće obuhvaćeno je u Srbiji više od 80% stanovništva kroz veliki broj preduzeća i tu je velika usitnjenost prisutna. U

odnosu na razvijene zemlje potrošnja vode po glavi stanovnika na dan je veoma velika. Prosečno 420 litara po stanovniku na dan se troši u Srbiji, dok je, recimo, u Nemačkoj to manje od 150 litara, što govori o našem nemarnom i rasipničkom odnosu prema vodi. S druge strane postoje naselja koja ni danas nemaju javno snabdevanje vodom za piće.

U oblasti otpadnih voda još je gore stanje. Potrebno je obezbediti 3,9 milijardi evra za izgradnju kanalizacione mreže, kolektora, a najviše, oko 70%, za izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda. Zemlje članice EU imale su obavezu da do 2015. godine izgrade postrojenja za tretman otpadnih voda do terciarnog nivoa. Primera radi, u Srbiji je jedino subotičko postrojenje iz ovakve kategorije, odnosno ima ovakvu tehnologiju, a kod nas je ukupno samo oko 10% stanovništva pokriveno nekim vidom prečišćavanja otpadnih voda. Ne treba, nažalost, ići dalje od Beograda, koji je jedini milionski grad na toku Dunava koji nema sistem za tretman otpadnih voda, a čak jedna četvrtina stanovništva grada Beograda i dalje koristi septičke jame za odlaganje otpadnih voda.

Takođe, navodite da za investicije u objekte za sprečavanje poplava treba uložiti, u narednih 20 godina, oko 260 miliona evra. Napomenuću da su do 1991. godine ulagana ozbiljna sredstva u sprečavanje erozije i uređenje bujičnih tokova, ali u prethodnih više od 20 godina ulagalo se jako malo, zbog čega su poslednjih godina učinjene velike štete izazvane poplavama bujičnih reka. Tako su zabeležene velike poplave 2005, 2006, 2007, 2010, a posebno katastrofalne poplave 2014. godine. Ulaganja u sanaciju šteta bila su daleko veća od sredstava koja je trebalo, recimo, uložiti, da se ulagalo sukcesivno, u prevenciju. Kada se, znači, saberu svi ovi iznosi, dobija se cifra od preko šest milijardi evra potrebnih ulaganja da se pitanje voda uredi na pravi način, onako kako su to uredile članice EU.

Želim da postavim pitanje ministru – koliko se dosada na godišnjem nivou ulagalo u tretman otpadnih voda, koliko samo u ovoj godini, a koliko u uređenje erozionih i bujičnih područja? Napomenuću samo da naš amandman kojim smo tražili da se deset miliona dinara izdvoji u budžetu za inoviranje karti erozije vi niste usvojili, pod obrazloženjem da će to remetiti nekakve tabele u tom dokumentu. Nažalost, i prošle godine je isti amandman bio predložen pa se ništa nije desilo.

Navodite da će potrebna sredstva biti obezbeđena iz budžeta Republike Srbije, pokrajine, budžeta lokalnih samouprava, sredstava javnih komunalnih preduzeća, iz cene vode i fondova Evrope i donacija. Znajući stanje u budžetima na svim nivoima i da povećanu cenu vode osiromašeni građani neće moći da plate, postavlja se pitanje kako ćemo dostići standarde EU.

Želim da napomenem, isto tako, da zabrinjava činjenica da u našoj zemlji nema dovoljno odgovarajućeg stručnog kadra u oblasti voda. Primera radi, prema podacima Inženjerske komore, na teritoriji Srbije imamo samo 1.400 inženjera

hidrotehnike sa licencom. Od toga najviše u Beogradu, Nišu i Novom Sadu, dok ih u nekim opštinama nema, ne postoji nijedan, odnosno ne radi nijedan inženjer sa licencom.

Zna se da je za dobijanje sredstava iz fondova EU potrebno učešće naše zemlje u nekom procentu, a mi nemamo nezavisni fond za sufinansiranje takvih projekata, bar ne do sada. I Fond za vode i Fond za zaštitu životne sredine su budžetski fondovi, gde praktično od volje ministra ili premijera sredstva mogu biti utrošena za nekakve druge stvari. Primera radi, u Poljskoj je fond za zaštitu životne sredine i vode nezavisan fond, iz kog se finansiraju aktivnosti iz ove oblasti. Mi smo verovatno jedina zemlja u kojoj se u zaštitu životne sredine ulaže manje od 0,4% BDP-a, dok su u svim zemljama koje su bile u postupku pridruživanja izdvajanja bila minimum 1,5% BDP-a, a to se odnosi i na ulaganja u sektor voda.

Pošto kod nas sve zavisi od političke volje, pa tako i pitanje uređenja voda, ova oblast će moći da se uredi tek onda kada neko kaže da to mora da bude prioritet i da se u tu oblast ulaže, ili bar dok ne postane aktuelno otvaranje Poglavlja 27, koje se odnosi na životnu sredinu. Kada će to biti, ne zna se. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović. Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovana poslanice, izuzetno je značajna tema o kojoj ste govorili i u svetlu ovih propisa koji su danas pred vama. Ova tema o kojoj vi pričate, ja mislim da danas skoro da uopšte nije ni bilo reči o njoj a jako je važna.

Projekcije koje ste vi izneli su u stvari analize koje su za Strategiju upravljanja vodama izradila Svetska banka i to su podaci koji su do 2040. godine, čini mi se, u vezi sa neophodnim sredstvima za određene infrastrukturne projekte. Priča o prečišćavanju otpadnih voda je jako važna i ona je integrisana u ove izmene i dopune Zakona o vodama, u skladu sa evropskim direktivama. Problem su sredstva. Slažem se apsolutno.

Mi ćemo ove godine imati tri takva sistema koja ćemo sufinansirati u okviru našeg ministarstva. Jedan je u Leskovcu, drugi je Veliki bački kanal, odnosno prečišćavanje vode koje se pojavljuje u Kuli. Ostali projekti se finansiraju preko IPA projekata. Mi ćemo imati velika izdvajanja kroz ove fondove – pre svega, imamo grad Niš kao prečišćivača otpadnih voda – ali činjenica je da su nedostajuća sredstva velika. Postoji nekoliko alata koji nam stoje na raspolaganju i sinoć smo se na Odboru složili u tome da kapaciteti lokalnih samouprava nisu takvi da mogu da idu u zaduživanja. Država mora naći još dodatnih načina kako da finansira ovu oblast. Sada ću vam samo reći da ćemo mi u budžetskom Fondu za vode u 2017. godini imati 2.251.000.000 dinara i još u Direkciji za vode negde oko milijardu dinara.

Imamo 50% sredstava koje sufinansiramo za izgradnju sistema za vodosnabdevanje na prostoru centralne Srbije, a na prostoru AP Vojvodine sredstva koja se izdvajaju preko nadležnih organa AP Vojvodine. Jedan alat koji nam stoji na raspolaganju, koji je potpuno neiskorišćen, jeste javno-privatno partnerstvo. Složićemo se da u tom delu treba dosta raditi. Čini mi se i na dnevnom redu ove sednice nalaze se izmene Zakona o javno-privatnom partnerstvu kao jednom od mehanizama za rešavanje ovog problema.

Činjenica je da je ovo neophodno. Činjenica je da moramo više sredstava da ulažemo u narednim godinama, ali jednu stvar ste jako dobro приметili – to je oko prisutnosti licenciranih inženjera koji imaju mogućnost da projektuju. Mi u ovom trenutku na tržištu Srbije, naročito kod velikih, da tako kažem, vodnih objekata koji nam služe za zaštitu od voda prvog reda, da ne kažem od poplava, koje imaju preventivni karakter, na dve tačke imamo skoncentrisane inženjere sa tim tzv. velikim licencama – jedno preduzeće se nalazi u Novom Sadu, jedno se nalazi u Beogradu. To je mali kapacitet. Mi moramo sistemski poraditi na razvoju ove strukture ljudi – kako onima koji rade, koji se bave direktno vodama, spoljnim vodama, tako i onima koji se bave unutrašnjim vodama. To nam je jako osetljivo pitanje i moramo raditi dosta na tome.

Iskreno, bojim se da, kada dođemo u situaciju da nam je potreban veći broj projekata – evo sada imamo finansiranje objekata za navodnjavanje iz Abu Dabi fonda, imamo 14 projekata koji će krenuti da se realizuju u 2017. godini – a mi manjkamo kao država sa projektima i moramo poraditi na ovome.

Apsolutno se slažem da je ovo osetljiva kategorija, i mora se stručna javnost upozoriti na to da nam fali u delu projektovanja, što više. Evo, mi imamo na raspolaganju još 70 miliona iz Abu Dabi fonda, nama će trebati još više projekata. Moramo i hvala vam na ovome što ste ovu temu izneli. Jako je važna i apsolutno podržavam razgovor na ovu temu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJIA MILETIĆ: Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam Milija Miletić i dolazim iz najlepše opštine u Srbiji, to je opština Svrljig, koja se nalazi pored najlepšeg grada, a to je grad Niš. Ja predstavljam ovde u Skupštini Srbije Ujedinjenu seljačku stranku, izabran sam sa liste SNS.

Pošto je ovaj set zakona o kome sada govorimo o poljoprivredi, o ruralnom razvoju, o podsticajima u poljoprivredi, o vodama, to je ono što je veoma bitno, što je za mene najbitnije i kao čoveka, osobe, i kao čoveka iz struke, veterinara. Mislim da je poljoprivreda ono na čemu mnogo više treba raditi, ali ja sam stvarno zadovoljan što

smo sada dobili za ministra vas, gospodine Nedimoviću, čoveka koji je mlad, koji želi da radi i koji već ima određene korake donošenjem ovih zakona. Biće to velika pomoć našoj poljoprivredi, sa akcentom na jugoistok Srbije, na razvoj ruralnih područja, siromašnih područja i za pomoć mladim ljudima koji tamo žele da ostanu.

Ovim zakonom koji sada donosimo, o podsticajima u poljoprivredi, i sami znamo da je budžet za poljoprivredu za 2017. godinu veći nego što je bio budžet u 2016. godini, za 8,11%, ali za pomoć i subvencije je četiri puta više nego što je bilo u 2016. godini. Blizu 2.200.000.000 je sada odvojeno za subvencije više nego što je bilo ranije.

To je veoma dobro, i to je odlično, i mislim da ćemo na ovaj način imati mogućnost da pomognemo svima koji žele da se bave poljoprivrednom, sa akcentom na nerazvijenim područjima kao što je opština Svrljig, kao što je opština Bela Palanka i taj deo jugoistočne Srbije, koji ima budućnosti ali treba ovakva pomoć da tim ljudima izađemo u susret.

Mislim da ovim zakonom o podsticajima dajemo mogućnost da se više izdvoji za stočarstvo, po pet hiljada dinara se daje sada za grla onima koji žele da se bave tovom. To je nešto novo što do sada nije bilo i to mogu dobiti svi oni koji žele da se bave tovom, odnosno tovom junadi i ostalim tim potrebnim aktivnostima. Znači, osim grla, to su mlečne krave koje dobiju po 25.000 dinara, 10.000 dinara dobija svako june koje se da u klanicu.

Ovo je nešto novo i ovo je još jedan pomak za te naše poljoprivredne proizvođače. Ostaju i ona sredstva koja su bila i ranije, osiguranje useva, osiguranje plodova, pomoć oko osiguranja, s tim što ja kažem, velika je šansa za nas zato što sada u ovom zakonu imamo mogućnost za mlade ljude, za mlade bračne parove koji ostaju na selima da mogu za njih da se izdvoje sredstva, da tamo ostanu da žive kroz ove subvencije, kroz pomoć preko fonda za razvoj gde će imati mogućnost da se dobiju povoljni krediti.

Ja pamtim, gospodine ministre, kada ste bili u Svrljigu, to je bilo pre nekoliko nedelja, mesec dana, kada ste bili zajedno sa premijerom, kada ste razgovarali sa meštanima naših sela o tome koji su njihovi problemi. Oni su rekli – imamo problema, ali nama je bilo potrebno da imamo povoljne kredite, a da bude duži grejs period. Ovim sada dajete tu mogućnost i to je veliki plus za naše mlade ljude koji će ostati u našim selima, tamo da rade. Mislim, to je velika šansa za sve nas.

Ovaj deo oko postaja, mislim da je to ispravno, ima mogućnost i za lokalne samouprave, s tim bih pozvao i da lokalne samouprave, predsednici opština koji žele da pomognu svojoj poljoprivredi, da rade zajedno sa Ministarstvom poljoprivrede. Recimo, primer opština Svrljig, odakle ja dolazim – naredne, 2017. godine planiramo da iz budžeta opštine izdvojimo po 250.000 dinara za bračne parove da žive u Svrljigu, da otvore svoju proizvodnju i da tamo ostanu i da rađaju decu, a za sela izdvojićemo

350.000 dinara. Mogu da se uplate ta sredstva za poljoprivredno gazdinstvo, s tim što je obaveza da ostanu na selu, da tamo ulažu, i ovako zajedno Ministarstvo poljoprivrede, lokalne samouprave i Vlada Republike Srbije imamo šansu da obezbedimo bolji život za sve ljude koji žele da žive na selu i žive od sela.

Mislim da ćemo ovim zakonom za ruralni razvoj dati mogućnost i savetodavcima. Ja sam jutros postavio neka pitanja vezana za savetodavnu službu, s tim što sam sada dobio odgovor. Kroz ovaj zakon vidimo da će imati pomoć i za savetodavca, za službu koja će raditi na terenu, koja će direktno sa našim poljoprivrednim proizvođačima raditi na edukaciji, na obuci, na pomoći oko IPARD programa, da što veći broj ljudi dobije ta sredstva, jer imamo 175.000.000 evra koji će biti stavljeni u funkciju naredne godine. To je veliki plus.

Ovim zakonom, to je još jedan korak više, i sledeće godine ulazimo u realizaciju IPARD programa. Do aprila biće zaposleno 92 ljudi u Upravi za agrarna plaćanja i to je nešto što će dati podsticaja da uprava bude efikasnija i da možemo da radimo onako kako treba.

Još jednom, ja ću kao narodni poslanik u potpunosti podržati ove zakone, jer mislim da su to zakoni koji vode napred, koji vode u budućnost i našu poljoprivredu i naše selo. Uvek možemo da kažemo „trebalo je drugačije“, ali gospodo, imali smo vremena kada smo znali, i to vidimo i sad kada smo određene ministre videli u sudskim klupama baš zbog toga kako su radili. Mislim da Ministarstvo poljoprivrede, da Vlada Republike Srbije radi svoj posao onako kako treba i onako kako je rečeno i u budžetu za 2017. godinu i onako kako je naš premijer gospodin Vučić rekao u ekspezeu.

Iskoristio bih priliku sada kao srpski domaćin, kao predstavnik USS, da na današnji dan čestitam slavu Sveti Andrej svima koji slave, slave Karađorđevići, a to je i zaštitnik krupne stoke.

Još jednom, glasaću za sve ove zakone i u potpunosti podržavam politiku našeg ministarstva i predsednika Vlade gospodina Vučića.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Narodni poslanik Radoslav Milojević. Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Odustajem, gospodine predsedavajući.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Izvolite.

TOMISLAV LJUBENOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju koji je danas na razmatranju pred narodnim poslanicima ne rešava ništa suštinski. Poslanička grupa SRS detaljno je analizirala ovaj predlog i ono što je razočaravajuće jeste da on ni u kom slučaju neće ispuniti

očekivanja poljoprivrednika, naročito poljoprivrednika koji se bave biljnom proizvodnjom.

Jedna jedina stvar koja je novina, uvodi se nova kategorija za podsticaje u stočarskoj proizvodnji za krave, za uzgoj teladi, i to je sve što izmene donose. To što je predlagač napisao da se vrši proširenje i na kvalitetne tovne bikove, ovnove, jarčeve, nerastove samo je tehnički detalj.

Predlagač ovog zakona uspostavlja novu klasifikaciju mera ruralnog razvoja i navodi da se osnovni problem u oblasti podsticaja za mere ruralnog razvoja ogleda u neusaglašenosti mera Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju sa merama ruralnog razvoja predviđenih regulativama EU i IPARD programom.

Ovo što je predlagač napisao samo govori u prilog stavu SRS-a da se ovim predlogom zakona ništa suštinski neće promeniti, jer su skoro sva zakonska rešenja, u svim oblastima a ne samo u oblasti poljoprivrede, koja su usvojena zbog usaglašavanja sa propisima EU na štetu građana Srbije.

Izmene ovog zakona bi zaista mogle nešto da reše kada bi se iznosi pojedinih direktnih plaćanja barem vratila na ona od prošle godine, pre nego što su višestruko smanjeni uredbom Vlade Srbije o raspodeli podsticaja u poljoprivredi, naročito kada se radi o podsticajima poljoprivrednicima koji se bave biljnom proizvodnjom.

Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju predmet je čestih izmena i dopuna. Od 2013. godine do danas vršene su izmene i dopune svake godine; evo, i ove godine se vrše. Uvek je obrazloženje da je cilj koji treba da se postigne izmenama unapređenje produktivnosti i efikasnosti poljoprivredne proizvodnje, kao i unapređenje konkurentnosti.

Ovaj cilj predlagača je vrlo lepo napisan, i dobro je da je predlagač to postavio za cilj, a mi iz SRS smo se malo više posvetili realnim okolnostima i sagledali da li se u trenutnim uslovima ovaj cilj može postići. Činjenica je da je ostvarivanje ovog cilja nemoguće u sadašnjim uslovima.

Kada govorimo o čestim izmenama ovog zakona, važno je istaći da je prošle godine izvršena izmena osnovnog zakona, i to u članovima 18 i 31, tako što je na 6.000 dinara limitiran iznos koji je članom 18 predviđen za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju koja se ostvaruje po površini biljne proizvodnje po hektaru, dok se u članu 31 radi o regresima za kupljeno đubrivo.

Ova prošlogodišnja izmena je vrlo negativna za ratare, jer iznos od 6.000 dinara, koji je bio minimalni iznos, od prošle godine postaje maksimalni iznos. Na osnovu ovih izmena Zakona Vlada je donela uredbu kojom je odredila 2.000 dinara po hektaru za osnovne podsticaje – član 6. stav 1. t. 2) i 19) Uredbe.

Stav SRS-a je da su, ukoliko je predlagač istinski nameravao da unapredi produktivnost, efikasnost i konkurentnost srpske poljoprivredne proizvodnje, ovog puta predmet izmena morali da budu članovi 18 i 31 osnovnog zakona i da se, ukoliko

se ne može predvideti viši iznos, barem vrati u pređašnje stanje i definiše najniži iznos 6.000 dinara po oba osnova, i za osnovne podsticaje i za regres. Time bi se stvorio zakonski okvir da, ukoliko bude mogućnosti, ovi iznosi za ratarsku proizvodnju budu viši. Ovako je postavljen limit, koji ni u kom slučaju ne ide u prilog povećanju konkurentnosti srpske poljoprivrede, i nedopustivo je da ove izmene i dopune zakona ovog puta prođu ovako, da se bar ne vrata u pređašnje stanje.

To kolika je konkurentnost srpske poljoprivrede, a posebno ratarske proizvodnje, dobro nam je poznato svima. Mnogo godina unazad praksa u Srbiji je da dominira uvoz evropske hrane, koja je subvencionisana, i na taj način se uništava naša poljoprivreda. Naši poljoprivrednici ne mogu da budu konkurentni sa cenom koju imaju proizvođači u državama u kojima je proizvodnja mnogo jeftinija jer su njihove države regresirale tu poljoprivrednu proizvodnju i tamo se unapred zna koje poljoprivredne kulture će država finansirati u narednim godinama. Kod nas je uglavnom sve od slučaja do slučaja. Prisutno je i smanjenje podsticaja, pa poljoprivrednici odustaju od proizvodnje, a neke kulture i odumiru kod nas.

Zato našim kupcima npr. nude beli luk iz Kine po ceni nižoj od domaćeg, ali sa dodatnim hemikalijama, koje su u kineskom belom luku otkrili kupci u Australiji i neće ga, dok se kod nas vrlo rado kupuje zbog niže cene od domaćeg. U 2014. godini Srbija je uvezla 960 tona belog luka, uglavnom iz Kine, Holandije, ali i iz Ukrajine.

Kada napravimo poređenje godišnjih izdvajanja za podsticaj poljoprivrede, to izgleda ovako – 110 evra svaki građanin EU izdvaja godišnje za podsticaj poljoprivrede, 590 evra svaki Holanđanin, a 20 evra svaki Srbin. Poražavajući su podaci za jednu ovakvu državu i ovakvo geografsko područje na kome se radi o vrlo kvalitetnim poljoprivrednim proizvodima.

Inače, bitno je istaći da je, prema podacima Privredne komore Srbije, u našoj državi u 2014. godini, između ostalog, uvezeno 15.000 tona pasulja, 25.000 tona paradajza, 30.000 tona krompira, više od 6.000 tona krastavaca. Za uvoz povrća se godišnje da više desetina miliona dolara. Tako je u 2015. godini, prema podacima Privredne komore, plaćeno 11.000.000 dolara za pasulj, 9.000.000 dolara za krompir, 15.500.000 za paradajz i 3.800.000 dolara za krastavce. Ništa neobično nije kada se uvozi i plaća za banane, narandže, kivi i ostale kulture koje nisu tipične za naše geografsko područje, to je normalno da se uveze iz onih područja na kojima uspevaju, ali uvoziti u ogromnim količinama proizvode koji kod nas rađaju od pamtiveka je nedopustivo.

Odgovorna vlast koja ne želi da uništi srpske poljoprivredne proizvođače ovakve stvari ne bi smela da dozvoli ni u kom slučaju. Krajnje je vreme da vlast u Srbiji subvencije poljoprivredi prestane da tretira kao socijalnu kategoriju i da počne da ih tretira kao razvojnu kategoriju. To je osnovni preduslov za oporavak, najpre

poljoprivrede, a zatim i ukupne srpske privrede, jer poljoprivreda uz jedan razuman tretman može biti dobra baza za razvoj.

Od ogromnog značaja je, a to je pre svega i političko pitanje, što srpske vlasti u kontinuitetu od 2000. godine do danas srljaju ka saradnji sa EU, a sa druge strane ne koriste u dovoljnoj meri raspoložive mogućnosti za saradnju sa Ruskom Federacijom. Stav SRS je tu jasan – mi tvrdimo da bi prestanak saradnje sa EU, koja Srbiju nikada neće primiti u svoje članstvo, i okretanje ka saradnji sa Rusijom značio preporod za srpsku privredu.

Što se tiče drugog zakona o kome se danas vodi rasprava, Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, predlagač je naveo da se izmene i dopune odnose na uređivanje postupka rada Uprave za agrarna plaćanja u pogledu dodeljivanja sredstava IPARD fonda, kao i prilagođavanje naših zakona o poljoprivredi tzv. Sektorskom sporazumu, a na osnovu finalnog izveštaja o zapažanjima i preporukama Evropske komisije.

Ono što dominira u obrazloženju koje je naveo predlagač, a što nama iz SRS-a para uši, jeste pomoć – gde se govori o finansijskoj pomoći Evropske Unije, u ovom slučaju u okviru instrumenta pretprijetne pomoći IPA 2 i IPARD 2.

Već smo mnogo puta govorili da EU nikome ne može pomoći, naročito ne Republici Srbiji, već sve što radi, radi zbog interesa. U prilog tome navešću samo jedan primer. Ovih dana aktuelna su dešavanja oko ukidanja prelevmana, tj. posebne takse za uvoz mleka i mlečnih proizvoda. Pred Vladom Srbije nalazi se zahtev da donese takvu odluku. Radi se o zahtevu Brisela, tačnije o pritisku Brisela, koji traži da se poštuju odredbe SSP-a, koji ne predviđa povlašćeni status domaćih mlekarar.

Ovi pritisci traju već duže vreme, i u ovoj godini ih je bilo, ali Vlada nije donela odluku o ukidanju. S obzirom na to da naši proizvođači mleka nisu u zavidnoj situaciji, ne bi bilo potrebno ovog puta donositi takvu odluku pod pritiskom Brisela. Ovo je samo jedan mali primer kako nam tzv. prijatelji iz EU pomažu i zbog čega SRS insistira da se prekine sa praksom pridruživanja EU. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem, kolega Ljubenoviću.

Reč ima narodni poslanik Ivan Karić. Izvolite.

IVAN KARIĆ: Zahvaljujem se, poštovani predsedavajući.

Koleginice i kolege, uvaženi ministre, danas hoćemo da diskutujemo o sva tri zakonska predloga, i o poljoprivredi i ruralnom razvoju, i o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, i o izmenama Zakona o vodama.

Poslanička grupa SPS i Zeleni Srbije, pre svega, hoće malo da promene tok i ono o čemu je većina narodnih poslanika govorila, o nekakvoj tržišnoj ekonomiji i o nečemu čemu mi treba da se prilagođavamo. Tržišna ekonomija, nažalost ili na sreću, ne postoji više nigde u svetu. Treba da razmišljamo o zelenoj ekonomiji i o cirkularnoj ekonomiji i o drugim i boljim načinima da se spase srpska poljoprivreda.

Naravno, poslanička grupa SPS i dva poslanika Zelenih Srbije će podržati sva tri zakonska predloga.

Moje kolegice i kolege iz naše poslaničke grupe koji budu govorili posle mene govoriće o različitim segmentima poljoprivredne politike, politike voda i politike prirodnih resursa uopšte.

S obzirom na to da smo ograničeni vremenom, ne bih suviše govorio samo o pozitivnim efektima ili da izvlačim neke negativne efekte, ali u nekoliko slika hoćemo samo da pomognemo da Srbija izgleda drugačije i da ove izmene zakona brže zažive i da počnu bolje i brže da se primenjuju.

Na primer, mi u Zelenima Srbije smatramo, i za to se zalažemo, da preobražaj srpske poljoprivrede treba da ide ka organskoj proizvodnji. Mislimo da to treba da bude dugoročan plan, da organska Srbija može da bude 2022. godine i možda svi imamo dovoljno vremena, po godinama i po onome što želimo da uradimo, da organska Srbija postane dvadeset druge; mi nećemo sigurno pre toga ni ući u EU. Za to imamo potencijala, imamo znanje, zakone, eksperte i, što je najvažnije, ubrzano interesovanje i rast potražnje podjednako i u Ruskoj Federaciji i u EU. Svakog dana u EU pedeset miliona građana traži da kupi neki ekološki, organski ili biodinamički proizvod.

Smatramo da i u toku pregovora sa EU organski proizvodi nemaju kvote i da je to šansa za organsku poljoprivredu u Srbiji. Ono što je jasno za Zelene Srbije, Srbija treba da bude zemlja kvaliteta a ne kvantiteta. Mi u kvantitetu ne možemo da konkurišemo mnogim zemljama, ali u kvalitetu treba i možemo da konkurišemo, i zbog toga smatramo da Srbija jeste zemlja kvaliteta i da na tome treba da radimo nadalje.

Kada govorimo o javnim nabavkama, smatramo da u školama, obdaništima i svim javnim ustanovama za mlade moraju postojati organski obroci. Ne danas, ne sad, ali u naredne četiri godine možemo da osposobimo svoju poljoprivredu kroz ovakvu politiku za tako nešto. Svim ovim potezima Srbija postaje zemlja bez genetički modifikovanih organizama i postaje zemlja bez genetički modifikovanih proizvoda. Ne govorimo samo o primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, nego pokušavamo da zamislimo Srbiju sa organskim medom, sa organskim pekmezom, sa organskim ajvarom, sa organskim vinom, sa organskim sokovima, sa organskim mlečnim proizvodima.

Smatramo da je sve u vašem ministarstvu povezano, povezano kroz prirodne resurse, zemljište, vode, zaštitu životne sredine, i da nam je ovakva, možda još i hrabrija politika podsticaja potrebna – da uredimo i poljoprivredu i zaštitu životne sredine.

Želimo da, kao Zeleni Srbije, podržimo i meru besplatnog zakupa državnog zemljišta za sadnju energetskih brzorastućih zasada i da vas možda ohrabrimo da

krenemo i u nabavku mobilnih septičkih jama i da na taj način zaštitimo životnu sredinu i da poljoprivredne proizvode učinimo kvalitetnijim i boljim na evropskom tržištu.

Kada su u pitanju izmene Zakona o vodama, mi konstatujemo, kao Zeleni Srbije, da je sam predlog zakona veoma detaljan i iscrpan, i to je ono što je dobro u ovom materijalu – ne dolaze nam uvek i ne dolaze nam često ovako pripremljeni zakoni. Za nas, kao Zelene Srbije, veoma je važno, i dajemo podršku za to, da je voda u javnoj svojini i da je voda javno dobro – kako se definiše u predlogu izmena zakona.

Vodna područja se dele prema slivovima, i to je unapređenje u odnosu na prethodni zakon, a smatramo i da korišćenje podzemnih voda za navodnjavanje može biti jedno od dobrih rešenja.

Smatramo da je rekultivacija priobalja posle vađenja peska i šljunka veoma važna, ali mi ovde podsećamo i na uredbu koju je donelo ministarstvo čiji je ministar Zorana Mihajlović, uredbu o pepelu, i tražimo od vas da u stvari mnogo više koristimo sekundarne sirovine i sirovine koje mogu da se recikliraju nego da koristimo prirodne materijale, i smatramo da kopanje šljunka, možda i peska treba da se koristi samo ukoliko je narušen vodni režim ili eventualno vodni saobraćaj.

Smatramo, kao Zeleni Srbije, da nam nedostaje fond za vode, i da o tome treba da se razmišlja, kao jedan instrument iz kojeg bismo brže i bolje podsticali radove u poljoprivredi.

Zeleni Srbije smatraju, s obzirom na klimatske promene, i time završavam, da je možda Srbiji neophodan jedan nacionalni fond za osiguranje i međunarodno reosiguranje od posledica šteta prouzrokovanih velikim zagađenjem i klimatskim promenama. Smatramo da bi mogla da se uvede i premija na svako posečeno drvo, na svaki sok ili bilo koji proizvod, i da odatle možemo da uplaćujemo osiguranje – i da praktično ovi veliki hazardi i velike ekološke katastrofe koje nam se dešavaju ne mogu, ili ne smeju da nas iznenade.

Svakako, u danu za glasanje poslanička grupa SPS i dva poslanika Zelenih Srbije podržaće predložene izmene zakona, ali očekujemo od vas i ovo o čemu smo pričali – da hrabrije, brže ulazimo u neke promene i da Srbiju što pre učinimo, poput Danske, zemljom organske proizvodnje, i da Srbija bude zemlja kvaliteta a ne kvantiteta. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Kariću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Jako je važno, zbog javnosti, reći, a dve teme koje ste vi pokrenuli tiču se organske proizvodnje, i ona je jedna od jako važnih aspekata ovih izmena i dopuna Zakona o podsticajima.

Podsetiću javnost, Republika Srbija iz budžeta isplaćuje sredstva tamo gde je sertifikovana organska proizvodnja, bilo da je reč o stočarstvu, bilo da je reč o drugim vrstama poljoprivredne proizvodnje – 40% se uvećavaju podsticajna sredstva u odnosu na konvencionalnu poljoprivrednu proizvodnju.

Druga važna stvar, o kojoj nije bilo reči, izmenama Zakona o vodama, u vezi sa vađenjem šljunka. Vi ste bili svedoci da je u prethodnim, ne mogu reći godinama, decenijama šljunak vađen tamo gde je neko mislio da treba da se vadi. Ovim izmenama Zakona ustanovljava se pravo Direkciji za vode da ustanovljava planove za vađenje šljunka kao sistemsku meru kako ne bismo imali situacije da zbog nekontrolisanog vađenja šljunka dolazi do, da tako kažem, odvaljivanja pojedinih delova obale i kasnije imamo probleme u pogledu zaštite od visokih voda. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branislav Blažić.

Izvolite.

BRANISLAV BLAŽIĆ: Zahvaljujem.

Gospodine ministre, poštovani članovi Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, ograničiću se u svom izlaganju na izmene i dopune Zakona o vodama.

Voda je svakako jedan od najvažnijih resursa, a u isto vreme i vrlo osetljiv resurs koji ne priznaje administrativne granice ni predele. Evropa je, sagledavajući značaj voda, njenu važnost i dinamičnost, napravila čitav sistem praćenja, upravljanja i zaštite voda i sve to pretočila u zakonski okvir, u tzv. okvirnu direktivu o vodama EU.

Ta okvirna direktiva je rešila problem kako zaštite od voda, tako i zaštite voda, tako i korišćenje voda i predstavlja glavni dokument koji mi od 2010. godine polako preuzimamo. Zakonima o vodama 2010. i 2012. godine, i ovom izmenom i dopunom zakona, preuzeli smo značajan deo odredaba direktive, i čeka nas 2017. godine novi zakon o vodama, gde ćemo kroz podzakonske akte do 2018. godine preuzeti praktično kompletnu direktivu.

Naš odnos prema vodama, ili prema vodi, ne može da bude zadovoljavajući. Mi decenijama neracionalno trošimo vodu i vrlo često je zagađujemo. Na taj način ugrožavamo sistem održivog razvoja i dovodimo u pitanje da li ćemo mi kao ljudi, kao generacija, nekoj budućoj generaciji ostaviti dovoljno dugoročno održivog kvaliteta i kvantiteta kada su u pitanju vode Srbije.

Međutim, ovim zakonom i reformama pokazujemo da smo zemlja koja, svakako, brine o budućim pokolenjima. Pokazujemo da Srbija više nije zemlja zarobljena u predrasudama prošlosti, niti je zemlja koja živi od danas do sutra, nego da jako dobro zna šta je njen put i šta je njen pravac. Srbija danas nije zemlja koja je otpisana i odbačena, nego uspravljena zemlja, koja još kako ide napred u razvoj i kroz reforme.

U tom smislu mi imamo jedan planski dokument koji je napravljen i koji se zove Strategija upravljanja vodama od 2016. do 2034. godine. Taj dokument danas je na međuministarskim konsultacijama. On jasno definiše pravce reforme, definiše na koji način se mogu podići i postići standardi kako lokalni, tako regionalni i tako nacionalni.

S jedne strane pokazuje i kako ćemo dostići one ciljeve koje svi želimo, a to je ispravna, čista pijaća voda, i kako ćemo prečistiti sve naše komunalne i industrijske otpadne vode. Prema tome, ta strategija, koja može da se menja, da se dopuni, a može da predstavlja jedan ozbiljan dokument koji će dati odgovore i na one finansijske probleme koji su ključni kada je u pitanju rešavanje svih naših problema sa upravljanjem vodama, koji jasno ukazuje na mogućnosti kako podizanja cene vode, koja je dugo godina bila socijalna kategorija – kod nas je cena vode od 0,4 do 0,7 evra po kubnom metru, što je ubedljivo najniža cena u Evropi – do nekih normalnih vrednosti, za određen broj godina da postignemo tu cenu koja bi bila 1,2 evra.

Normalno, to ne možemo odmah, niti možemo kreditima odmah rešiti sve ove probleme, zato što ćemo ugroziti makroekonomsku situaciju zemlje, ali sa druge strane možemo jednim mehanizmom, evo i sutra ćemo o tome razgovarati, koji će nam biti pri ruci, a to je privatno-javno partnerstvo, jako mnogo uraditi.

Sa jedne strane, ne samo što ćemo dobiti ta neophodna sredstva, jer se ovde licitira sa nekim ciframa od nekih sedam milijardi evra, koliko nam je potrebno da rešimo problem upravljanja vodama, nego ćemo upravo ono što nam je ključni problem, a to je nedostatak projekata, moći da obezbedimo i preko sistema privatno-javnog partnerstva. Sve naše projekte koje budemo u budućnosti radili, moramo raditi prema strategiji i prema prioritetima.

Kada je u pitanju pijaća voda u Srbiji, u određenim sredinama imamo izuzetne probleme. Samo ću dati primer Banata, gde je voda za piće jako loša i opterećena ne samo organskim jedinjenjima nego i u velikoj količini određenim mineralima, u nekim sredinama u vodi čak ima prisustva arsena, kao što je srednji Banat, a delimično i severni Banat. Krenulo se u rešavanje i to je klasičan primer da, kad se prepusti lokalnim samoupravama da same to rešavaju, ne dolazimo do pravih rešenja.

Postoji jedno rešenje koje je predloženo 2006. godine, od Izraelaca, a to je da se problem zdrave pijaće vode u Banatu reši vodom iz Dunava. U okolini Kovina, ili kod Dubovca, nalazi se ogromno jezero ispod Dunava, sa izuzetno kvalitetnom pijaćom vodom. U jednoj studiji predloženo je da se na takav način, centralnim vodovodom, reši problem Banata kompletno. Sa druge strane, da se to podzemlje sačuva za neke nedajbože situacije koje mogu da se dese iznad zemlje. Međutim, tada nije bilo dovoljno razumevanja.

Jedna opština je, želeći da sama gradi neka svoja postrojenja, ne ulazeći u interese lične ili opštinske, srušila taj projekat i sada smo došli u situaciju, iako je laboratorija u Nemačkoj rekla da je nemoguće izvršiti takva potpuna prečišćenja da se dobije zdrava pijaća voda u Banatu, da smo zarobljeni i da će svaka opština morati da radi neki svoj sistem. Svejedno da li će to biti preko nano tehnologije, da li će to biti po starom sistemu prečišćavanja, mi tamo ne možemo dobiti ispravnu vodu. To dokazuje da država, ako postoje takvi problemi koji su na većoj teritoriji, mora da se uključi i da generalno rešava, kako je to praksa u svetu.

Kada su u pitanju otpadne vode, da li industrijske ili komunalne, mi prečišćavamo samo 5-10% otpadnih voda; 50% fabričkih postrojenja nema nikakvih prečistača, 20% opština ima neke prečistače. Kada je u pitanju industrija, tu moramo biti rigorozni. Ne smemo dozvoliti da fabrike svoju dobit ostvaruju tako što će zagađivati životnu sredinu, jer danas neprečišćene i netretirane otpadne vode predstavljaju glavni izvor zagađivanja kako zemljišta, tako i vodotokova, tako i podzemnih voda.

Prema tome, čeka nas tu mnogo problema. Ja sam siguran, i prema ovoj strategiji i prema ovome kako je Vlada postavila problem i na koji način želi u budućnosti to da rešava, da ćemo sve probleme uspeti da rešimo u budućnosti. Do tada, ipak, situacija nije tako strašna kako bi možda neko hteo da prikaže ili ne. Samo mogu da vam kažem da je Dunav, jedna od najvećih reka koja teče kroz deset zemalja Evrope, najčistiji u svom toku kroz Srbiju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Malo je čudna ova sednica, gospodine ministre. Čudna je zbog toga što se na njoj nalazi niz zakona koji su međusobno povezani i u kojima se uslovljavaju rešenja, a svi su stigli po hitnom postupku. Svi su veoma obimni, svi su veoma važni, sednica je zakazana po hitnom postupku u vreme kada je bila sednica o budžetu i manje-više narodni poslanici, a mi iz DS duboko verujemo da je to bio i cilj, nisu stigli da na pravi način uoče vezu između tih zakona, za koju smo sigurni da postoji.

Što bi Slobodan Milošević rekao, svakom dobronamernom građaninu je jasno da postoji nešto među ovim zakonima, što ni Agencija za borbu protiv korupcije, koja nama veoma često daje mišljenje o zakonima, nije stigla da razmatra s obzirom na to da ste sve zakone poslali ekspresnom brzinom u Skupštinu. Oni su se isto takvom brzinom našli na dnevnom redu.

Ono što, međutim, pada u oči jeste da vi ovim zakonima ne ispravljate najveće nepravde u našoj poljoprivredi i ono što najviše otežava našim poljoprivrednicima život. Molila bih vas i vaše ministarstvo da se izjasnite o zakonu koji sam ja predložila Narodnoj skupštini; to je zakon o izmenama i dopunama Zakona

o poljoprivrednom zemljištu. Iako nije predlagač, u Poslovniku piše da Vlada treba da se izjasni i o predlozima zakona koje daju drugi predlagači; u našem slučaju su to narodni poslanici.

U njemu predlažem da se iz Zakona o poljoprivrednom zemljištu izbriše odredba po kojoj trećina zemljišta u svakoj lokalnoj samoupravi može da se da investitoru po slobodnom izboru, odnosno poslovnom partneru nekoga u opštini ili nekoga u Ministarstvu, bez ikakvih kriterijuma, bez ikakvog nadmetanja, bez ikakvog javnog poziva, bez ikakvih pravila i apsolutno mimo svih važećih zakona Republike Srbije.

Mislim da je važno da to ispravimo, zato što, kada govorimo o podsticajima u poljoprivredi, znate, tim poljoprivrednicima baš ne vrede mnogo podsticaji ako ih primoravate da obrađuju zemlju koja je lošijeg kvaliteta. Njima baš ne vrede mnogo podsticaji ako će najbolju zemlju u svakoj opštini dobiti nekakvi vaši poslovni partneri i to na način koji je potpuno netransparentan, koji smo kritikovali i mi ovde i koji je kritikovala Agencija za borbu protiv korupcije, i na način koji njih ne samo da ponižava, nego im zapravo onemogućava da dostojanstveno žive od onoga što rade.

Tako da smo, osim visine podsticaja, za koju mi i dalje smatramo da je sramno niska i da nije dovoljna, uložili amandmane koji se na to odnose, s obzirom na to da je kao jedna od najvažnijih stvari koju je DS uvela u vreme kada je vodila Vladu Republike Srbije upravo bio podsticaj od 100 evra po hektaru, a danas su iznosi višestruko niži.

Mi predlažemo da napravite pošteniji način za poljoprivrednike da dođu do zemlje koju će moći da obrađuju i to je nešto što, čini mi se, dok ne ispravite, nijedna pomoć poljoprivrednicima neće biti dovoljna, nijedna pomoć poljoprivrednicima neće značiti. Jer zaista će doći u situaciju da mogu da obrađuju samo najgoru zemlju u svojim opštinama, zato što će najbolju zemlju dobiti nekakav poslovni partner, nazoviinvestitor, koji nema nijedan dokaz za to da je investitor, i to isključivo po slobodnom izboru nekoga iz vrha vlasti, a da drugi uopšte u tom nadmetanju ne mogu da učestvuju zbog toga što nadmetanje ne postoji.

Dakle vi birate ko će u svakoj opštini dobiti trećinu poljoprivrednog zemljišta, i taj bira i koje će zemljište dobiti i na koji način. Smatramo da je to izuzetno nepošteno. Plašim se da, sve dok se to ne ispravi, nijedna pomoć paorima, kako mi to kažemo, neće mnogo značiti, s obzirom na to da zemlja koju će moći da obrađuju neće biti dobrog kvaliteta.

Kada govorimo o zakonu koji se odnosi na korišćenje novca iz IPARD fondova, naravno, pridružiću se onim poslanicima koji su pitali šta se desilo od 2012. godine pa do sada da vi niste bili, ne vi lično nego razne vlade – rekonstruisane, novoizabrane, ovakve, onakve, u ostavci, tehničke itd. – koje je vodio SNS u mogućnosti da našim poljoprivrednicima omogućite da koriste te fondove.

Mi smo od prethodne ministarke u nekoliko navrata slušali isto ono što slušamo sada od vas, nemojte se ljutiti, a to je da – evo, sve je prikupljeno, samo što nije, gotove su procedure, završeno je do kraja godine, za dva meseca, u aprilu će itd. Mnogo je manji problem što vam mi ovde ne verujemo; mislim da je mnogo veći problem za one ljude koji su vam dosada verovali pa se uzdali u to, pa izgubili već godinu i po dana kako slušaju obećanja da samo što nisu počeli da koriste te fondove.

Drugi problem je onaj koji se isto ovde pokretao, a to je – na koji način i koliko će uopšte poljoprivrednika moći da koriste te fondove s obzirom na to da su uslovi za poljoprivrednike izuzetno oštri. Imamo primere u susednim zemljama da su oni pomagali poljoprivrednicima da se prijave, da budu uopšte korisnici tih sredstava s obzirom na to da oni sa značajnim svojim sredstvima treba da učestvuju tome. Mislim da je svima jasno da naši poljoprivrednici teško da imaju nekoliko desetina hiljada evra sa kojima treba da uđu u te projekte. Imali smo prilike da vidimo u susednim zemljama, recimo Hrvatskoj, da im je država pomagala da uopšte mogu da apliciraju za te projekte da bi mogli da dobiju projekte nazad.

Čućemo sada u šest, evo i počelo je, da li ćemo uopšte moći da koristimo te IPARD fondove, odnosno da li se premijer toliko naljutio da možda i odustajemo od evropskih integracija, i da li će strategija durenja možda dati neke povoljne rezultate. Videćemo kakva će sudbina naših evropskih integracija biti, u zavisnosti od toga kako se on u tom momentu bude osećao.

Još nekoliko reči o poslednjem zakonu, Zakonu o vodama. Nekoliko čudnih stvari u njemu ima. Pre svega one se odnose na davanje u zakup vodnog zemljišta u javnoj svojini. Isto tako, ne vi lično ali Vlada Republike Srbije koju vodi vaša stranka, kako bih rekla, pomalo čudno se odnosi prema vodnom zemljištu. Imali smo nekoliko primera gde su opet vaši poslovni partneri dobijali priliku da na vodnom zemljištu, koje je po volšebnim procedurama pretvarano u građevinsko zemljište, grade, čini mi se, banje za ekstremne sportove ili tako nešto, a da su visoki funkcioneri vaše stranke, sada i visoki funkcioneri pokrajinske vlade, direktni poslovni partneri i suvlasnici tih firmi koje dobijaju dozvole da grade na vodnom zemljištu itd.

Međutim, ovde se radi o davanju u zakup vodnog zemljišta, gde prvi stav kaže – vodno zemljište u javnoj svojini može se dati u zakup u postupku javnog nadmetanja ili prikupljanja pismenih ponuda putem javnog oglašavanja. Odlično.

Onda drugi stav – izuzetno od stava 1 ovog člana, vodno zemljište u javnoj svojini može se dati u zakup neposrednom pogodbom, u slučaju davanja u zakup vodnog zemljišta na kojem su izgrađeni objekti bez građevinske dozvole. Čekajte, znači ako je neko bespravno izgradio objekat na nekom vodnom zemljištu, on će sada dobiti to vodno zemljište direktnom pogodbom u zakup? Ne znam zašto odmahujete glavom kada to tačno piše u zakonu. Ako nešto drugo piše ili treba drugo da piše, vi recite, možemo uložiti amandman. Ovo što sam ja sada pročitala upravo piše.

Ja verujem da je to u skladu sa zakonom o ozakonjenju ili o planiranju i izgradnji, ali vidite, to je nepošten zakon. Mi smo i u tom zakonu kritikovali upravo ovo i samo zato što je u jednom zakonu nešto nepošteno, ne znači da mi u drugim zakonima treba tako nešto da uradimo. Jer ovo što sam ja pročitala znači da, ako je neko izgradio objekat bez građevinske dozvole na vodnom zemljištu, taj neko će dobiti vodno zemljište u zakup direktnom pogodbom. Vi opet izlazite u susret onima koji su kršili zakone, onima koji su bespravno gradili i ko zna koji put pokazujete da će ti ljudi profitirati; i da oni koji grade sa dozvolom, oni koji poštuju zakone na neki način opet spadaju smešni, jer svi stalno odrađujete one ljude koji krše zakone.

Nismo zadovoljni ovim što ste ponudili. Nijedna mera neće biti dobra dok ne ispravite nepravdu sa poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini. Imamo mnogo amandmana, o njima ćemo razgovarati i videćemo onda kako ćemo se odnositi prema ostalim zakonima.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem.

Da nisam bio ovde ceo dan, mislio bih da sam nešto propustio. Ali pošto dan za raspravu već uveliko traje, mislim osam sati bez prestanka, ja sam u prvom delu razumeo da je u vezi sa izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i Zakona o vodama sve u redu, koliko sam ja razumeo kada je ovlašćeni predstavnik govorio o tome. Ali uzeću za pravo da sam prečuo, pa ću pročitati sve ono što je danas izrečeno. Nije mi jasno sad u stvari šta se tačno dešava.

Što se tiče poljoprivrednog zemljišta, apsolutno nije tačna tvrdnja o bilo kakvim poslovnim partnerima i netransparentnim postupcima. Vi ćete se u narednim danima uveriti u to. Biće raspisan javni poziv za sve one koji žele da investiraju na osnovu postojećeg zakona o poljoprivrednom zemljištu i uredbe koja reguliše kompletnu materiju. Postoje kriterijumi na osnovu kojih će se sve transparentno videti. Mi u ovom trenutku imamo 27 zainteresovanih investitora po ovom osnovu, a 24 poreklom su iz Srbije, oni koji su se bavili primarnom poljoprivrednom proizvodnjom i koji žele da odu na viši stepen poljoprivredne proizvodnje.

Što se tiče iznosa za podsticaj, ja bih iskreno voleo da su ta sredstva veća. Ovaj budžet je, za razliku od prethodnih budžeta, uvećan, ali napisati cifru i nemati odgovornost za njenu isplatu su dve različite stvari. Mislim da treba da se krećemo u pravcu povećanja ovih sredstava, ali moramo isto tako znati da smo tamo gde smo isključivo imali subvencije za direktna plaćanja a nismo razvijali konkurentnost, imali ozbiljne probleme za poljoprivrednike. Pričam o zemljama u okruženju.

Što se tiče hitnosti izmena Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, jutros sam u uvodnom izlaganju govorio... Mislim da je trebalo juče, jako je važno da se što

pre nađe... Mislim da je obaveza prema poljoprivrednicima u Srbiji, prema prerađivačima, da što pre idemo sa ovim zakonom.

Što se tiče izmena Zakona o podsticajima, one su direktno bile uslovljene budžetom i onim što se nalazi u njemu. Imamo prvi put posle nekoliko godina izmene i dopune Zakona o podsticajima gde se ništa ne umanjuje, nego mi uvodimo nove korisnike, uvećavaju se sredstva. Ja mislim da je to hitno. Ako za nešto treba da se poveća davanje, mislim da je to hitno.

Što se tiče izmena Zakona o vodama, mi smo njega u potpunosti pripremili i gledali da ga što pre usvojimo iz jednog prostog razloga, jer smo u prošlosti imali probleme sa upravljanjem vodama. Svi ste bili tu svedoci, to su činjenice. Tu apsolutno svako ko ima i zrno dobre namere mora da bude svestan da smo mi imali različite načine funkcionisanja na istoj reci. Pričam o tom ekstremnom slučaju.

Neki od vas su ovde bili u poplavama i u Mitrovici i u Šapcu i znaju gde počinje i gde se završava nadležnost „Voda Vojvodine“, gde počinje nadležnost „Srbijavoda“, gde počinje nadležnost „Beogradvoda“. Na ovaj način mi, na osnovu sliva reke, utvrđujemo pravila igre i to je ono zašto smo, pre svega, insistirali da što pre idemo u ovom pravcu.

Još jednom zbog javnosti želim da kažem da priča oko poljoprivrednog zemljišta uopšte ne stoji, a to ćete videti u narednim danima. Ja ne tražim da mi neko veruje na reč, tražim samo da činjenice koje će se desiti neko primeti. Javnost je, ja sam apsolutno ubeđen, svesna da mi prvi put posle nekoliko godina imamo veći budžet.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Bošković Bogosavljević, vi ste se verovatno javili da biste replicirali kolegici Jerkov jer je govorila o prethodnoj ministarki, ali nije vam se direktno obraćala tako da nemate osnova za repliku, kao što osnov za repliku nema ni kolega Goran Ješić.

Tako da ćemo nastaviti dalje sa radom po redosledu narodnih poslanika prema prijavama za reč.

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Maletić.

Izvolite.

ALEKSANDRA MALETIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, danas smo slušali različite priče u vezi sa izmenama ovih zakona i šire vezano za poljoprivredu. Zaista je zaprepašćujuće da većina onih ljudi koji su učestvovali u lokalnim samoupravama u prethodnim godinama, do 2012. ili čak neki do 2014. godine, kao i onih koji su pripadali strankama koje su učestvovala u vlasti, danas nama govore šta je trebalo da bude urađeno za ove tri godine.

Podsetiću samo, jedna od koleginica je u prethodnom izlaganju govorila o poljoprivrednom zemljištu. Ista ta koleginica je bila član političke stranke koja je svu

svoju politiku zasnivala na tzv. priči o poljoprivredi, zemljoradnicima ili paorima, kako su oni znali da kažu. Učestvovali su u vlasti do 2012. godine i ne vidim zašto nisu našli za shodno da se, eto, možda posavetuju sa gospođom i da ona tad možda predloži zakon o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Takođe smo slušali različite priče i ovde je spomenuto čak na koji način se tobože zloupotrebljavalo zemljište poslednjim izmenama zakona, što zaista ne stoji. Podsetiću samo građane, da uzmemo za primer opštinu Inđija, imamo poljoprivrednu zadrugu koja je baš onako radila u periodu do 2012. godine kako je to prethodna govornica rekla, a bio je u pitanju i njen današnji stranački kolega. Evo, građane Inđije zaista znate, i kad pričate za građane Inđije, oni se prosto hvataju za glavu na pomen čoveka koji je bio jedan od vodećih ljudi u opštini Inđija i koji se danas prodaje da je veliki ekspert za pitanja poljoprivrede. Znači, oni su zaista inđijsku zadrugu, zemljište, prodali i ustupili privatnim rukama. Imamo situaciju takođe da je u periodu od 2000. do 2012. godine stotine hektara zemljišta završilo u privatnim rukama bez ikakvog kriterijuma.

Zaista se pitam zašto onda mi danas imamo tu potrebu da slušamo ljude koji nemaju pojma ni o čemu i to pokazuju iz dana u dan. Oni se prijavljuju da pričaju o pitanjima iz sektora prava i poljoprivrede. Nemaju argumente, jedino što znaju da kažu je da nešto nije urađeno u poslednje tri godine. Građani znaju da to nije istina. U prilog tome idu i ove izmene zakona koje su danas pred nama.

Što se tiče podsticaja za ruralni razvoj, ono što bih istakla, važno je što se daje značaj mladim proizvođačima. Vlada je akcenat stavila na proizvodnju, ne samo poljoprivrednu već u širem aspektu kada govorimo i u prerađivačku proizvodnju. Ministar je u nekoliko navrata pričao o značaju prerađivačke proizvodnje. I zaista je bitno da poljoprivrednici nemaju samo tu primarnu proizvodnju, da prodaju proizvode po najnižoj ceni, već da prerađivačkim delatnostima taj proizvod učine vrednijim, odnosno da ga prodaju za veću vrednost. To je ono što će se omogućiti ovim izmenama zakona – da je mladi proizvođači pokrenu, ili da je oni koji već imaju poljoprivrednu proizvodnju unaprede, promene tehnologiju i modernizuju je.

Zaista je veliki značaj za poljoprivredna gazdinstva, i to smo slušali ovde danas više puta, ovaj zakon i ove izmene zakona bitne su, ako ćemo govoriti šire, u demografskom smislu, zaista u poslednjih 15-20 godina, možda je to i duže trajalo, osiromašila su sela i značajno je što današnja vlada, na čelu sa Aleksandrom Vučićem, daje podsticaje da se u selima zadrže, ali i, što da ne?, vrate ljudi i započnu svoju proizvodnju.

Smisao ovakvih zakona jeste zapravo da oni učine proizvodnju samoodrživom, odnosno da u poljoprivrednom gazdinstvu, porodičnom gazdinstvu imamo samozapošljavanje, gde će sam domaćin zajedno sa svojom porodicom biti sposoban da naplati taj svoj uloženi rad.

Ono što bih još naznačila što je jako važno u izmenama ovih zakona to su lokalne akcione grupe. Zaista je važno da se dođe do jednog sinergičnog pristupa, odnosno da se na nivou lokalne samouprave dođe do sjedinjavanja različitih činilaca, ne samo poljoprivrednih. Kada govorimo o razvoju sela, moramo imati na umu da poljoprivreda, odnosno razvoj sela ne može počivati samo na podsticanju poljoprivredne proizvodnje, već treba to mesto učiniti pogodnim za život. Mi smo videli da su od 2000. godine masovno počela da odumiru sela, pogotovo na teritoriji Vojvodine, i to zahvaljujući bivšem režimu, koji nije znao da investira na pravi način pa se dešavalo da imate selo u kom se zatvaraju škole, da nema ambulante... O čemu mi razgovaramo ako podstičemo poljoprivredu a nema ko da živi u tom selu?

Iz tih razloga je zaista važno da svi poslanici koji su danas pričali o tome da im je stalo do poljoprivrednika i seljaka podrže ove izmene zakona u danu za glasanje. Ja ću, naravno, podržati ove izmene. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Gospodine Ješiću, vi?

(Goran Ješić: Replika)

Na osnovu čega? Maločas, ukoliko ste primetili, kolegini iz moje poslaničke grupe na pominjanje „prethodna ministarka“ nisam dozvolio da govori , jer nije bilo reči o direktnom obraćanju. Koleginica je govorila o predsedniku opštine Indija. Niti ste vi bili jedini predsednik opštine u Indiji, niti ste jedini građanin Indije u sali, pretpostavljam. Dakle, nemate osnova za repliku.

Reč ima narodni poslanik Marko Milenković.

Izvolite.

MARKO MILENKOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, kada su u skupštinsku proceduru stigli vaši predlozi zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, o podsticajima u ovoj sferi, o vodama, moram da priznam da smo bili veoma zadovoljni jer je stav SRS da država prema poljoprivredi i poljoprivrednim proizvođačima mora da ima protekcionistički odnos, posebno danas u uslovima slobodnog a surovog tržišta i malih podsticajnih sredstava u poljoprivredi.

Međutim, kada smo pročitali vaše predloge zakona, koje smo toliko željno očekivali jer smatramo da stvari u poljoprivrednoj sferi treba efikasno menjati nabolje i da u poljoprivredi, a ne u dovođenju stranih investitora kojima će se davati deset hiljada evra po radnom mestu, leži osnovna razvojna šansa i snažan faktor za brzo povećanje BDP-a i poboljšanje životnog standarda građana, bili smo više nego razočarani. Zašto? Zato što vaši predlozi zakona o kojima se danas vodi rasprava predstavljaju samo novu papirologiju.

Ništa ne izmišljam, samo citiram navode iz vaše analize efekata: „Predlog zakona rešava problem poštovanja pravila i rokova uspostavljenih sporazumima koje je Srbija potpisala ili će ih u najkraćem roku potpisati sa Evropskom komisijom.“

Osim toga, za sva tri predloga zakona definisana je obavezna „izjava o usklađenosti propisa sa propisima EU“, što opet svedoči o pukom usaglašavanju propisa sa evropskim, bez sistemskih rešenja koja donose dobit našim poljoprivrednim proizvođačima i državi. Dakle, usvajanjem ovih vaših predloga zakona naši poljoprivredni proizvođači, pre svega mala i srednja gazdinstva, neće dobiti gotovo ništa.

Kada je u pitanju Zakon o vodama, konkretno voda za piće, država mora da sprovodi detaljnu kontrolu distribuirane vode i poreza koje ove kompanije plaćaju ili vrše utaju istog. Navešću vam interesantnu situaciju. Priča se za većinskog vlasnika privatne firme AD „Planinka“, izvesnog Radovana Raičevića Raše iz Kuršumlije, da se hvali da može novcem kupiti celu Srbiju. Zbog čega? Zato što država nije uvela sistem rigorozne kontrole litara i litara vode koju taj Raša ubira iz zemlje po sistemu – odvrne čovek česmu i ubira čist profit, dok državi ostaju mrvice, a opštini ne plaća ništa. Onda vremenom takav čovek, izvan sistema državne kontrole i sa profitom u milionima evra, postane nedodirljiv i kao lokalni knez krene u privatizaciju opštine Kuršumlija.

Tako su danas predsednik i zamenik predsednika opštine, kao i četiri od sedam članova opštinskog veća deoničari, lično ili preko supružnika, iste firme AD „Planinka“, sestrić Radovana Raičevića, Vojislav Čarapić, direktor komunalnog preduzeća, njegova supruga odbornik. I šta dalje radi ova rođačko-poslovna organizovana grupa ljudi? Napravili su gradske zone, tako da su objekti njihovog privatnog preduzeća AD „Planinka“ u zonama gde se plaća višestruko manji porez za gradsko građevinsko zemljište i gde su stope poreza daleko niže. Sve je to trebalo predvideti nekim članom vašeg zakona.

Međutim, geniju Radovanu Raičeviću Raši nije ni to dovoljno, već na sednici veća, a on je i sam član, u kome je većina vlasnika „Planinke“, donosi odluku da predsednik opštine, koji je takođe deoničar „Planinke“, može da otpiše 70% već umanjenog poreza. I zamislite genijalni postupak, on otpisuje, taj predsednik opštine otpisuje porez samo AD „Planinki“. Pitam vas, ministre – da li ćete i dalje usklađivati propise sa propisima EU ili ćete rešavati ovakve sistemske probleme u vodama Republike Srbije? Jer samo u poljoprivredi leži naša budućnost. Trenutno su u Kuršumliji radovi na dovođenju cevi do privatnog hotela Raše Raičevića, vlasnika AD „Planinke“, kojima se dovodi vruća voda u Lukovsku Banju, a sve to plaća opština.

Dalje, u pojašnjenju ciljeva zakona o poljoprivredi pozivate se na stvaranje pravne osnove za sprovođenje IPARD programa najavljujući velika finansijska sredstva u okviru pretpripravnog fonda, ali nigde ne govorite da sva ta sredstva IPARD programa nisu dostupna malim poljoprivrednim proizvođačima već samo velikim. Pa kad poljoprivrednici ispune petnaestak uslova, čekaju ih napredni kriterijumi, među njima i onaj koji se odnosi na to da li poljoprivrednik koji traži sredstva ima sertifikat

za organsku proizvodnju, da li ima veliki novac koji će najpre uložiti a onda kasnije refundirati.

Naši poljoprivrednici neće priču, hoće konkretna dela i konkretnu pomoć – ne može mlekara da zarađuje više po litru od proizvođača mleka, ne sme – gde će se plasirati mleko bez ucena. Otkupna cena mleka je jako bolna tačka. Još uvek nemamo nezavisne kontrolore mleka, a to što rade otkupljivači je nedopustivo, jer ucenjuju naše poljoprivredne proizvođače.

Dalje, kada se proizvede jagnje, june, svinja, mleko, mora biti obezbeđen njihov plasman. Prerađivački kapaciteti su veoma važni kada je u pitanju razvoj stočarstva u državi, posebno u južnoj Srbije. I pored 300 različitih vrsta trave na našim prostorima, koje su izuzetna šansa za zdravstveno stanje i kvalitet proizvedenih grla stoke, imamo probleme sa dobijanjem sertifikata i kategorije kvaliteta, i sve ostaje na nivou konstatacija. A posebno mi nije jasno zbog čega još uvek špricamo stoku od svinjske kuge, a ostale države ne, a zbog toga nam je onemogućen izvoz. Šta je tu problem i zašto se ne rešava?

Osim toga, prerađivački kapaciteti su slabi, nemaju izvoznju dozvolu, a u vašim namerama ne vidimo ideju povezivanja poljoprivredne proizvodnje, prerađivačke industrije i izvoza, odnosno ostvarivanja direktnog profita za državni budžet. Zbog čega niste predvideli formiranje razvojne poljoprivredne banke Srbije, koja bi po najpovoljnijim kreditima bila servis naših malih i srednjih poljoprivrednih proizvođača? Pozitivni efekat bi svakako za godinu dana bio više nego očigledan.

Dalje, stav SRS je da se uvoznički lobi mora marginalizovati, a ne da uvozimo meso sa visokim procentom kalcijuma koji nije dozvoljen u državama EU. Morate promeniti pravilnik o kvalitetu mesa i mesnih prerađevina koji direktno stimuliše uvoz a ne proizvodnju, to bi trebalo da vam bude jedan od prvih zadataka, a ne da i dalje usklađujete propise sa propisima EU.

Na kraju, Srbija je od davnina poljoprivredna država i opšte je poznato da u poljoprivredi leži naša osnovna razvojna šansa. Stav SRS je da država hitno mora promeniti svoj odnos prema malim i srednjim poljo-privrednim proizvođačima i hitno intervenisati u gotovo svim sferama poljoprivredne proizvodnje, koja je do dana današnjeg opstala samo zahvaljujući radnim i vrednim ljudima koje država ima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jahja Fehratović.

Izvolite.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministri sa saradnicima, danas raspravljamo o izuzetno važnim zakonima čije odredbe mogu poboljšati životne prilike velikom delu građana.

Jedan od krajeva na koji ovi zakoni mogu imati takav uticaj jeste i region Sandžaka; zato ću se u govoru fokusirati na taj deo države. Pešter ima osnove da postane ozbiljan proizvođač hrane u regionu, peštarski pašnjaci izuzetno su pogodni za uzgoj stoke, međutim, propadanje društvenih kombinata, zastarela mehanizacija i oskudica znanja u novim tehnologijama doveli su do toga da stočni fond u odnosu na devedesete drastično bude smanjen. Prema procenama, ostalo je 50.000 grla krupne i stotinak hiljada sitne stoke, a uz minimalna ulaganja mogao bi se uzgajati i tri puta veći broj. Blag porast je vidljiv zahvaljujući subvencijama Vlade Srbije.

Peštarski stočari se suočavaju sa problemom plasiranja proizvoda. Čuveni sjenički sir bi ponovo mogao, uz jagnjetinu, postati glavni izvozni adut; tajna tog sira nije samo u načinu pripreme, već i u podneblju i kvalitetu mleka. Poseban proizvod sa ovog prostora za vanregionalni uspeh je sirovo i sušeno meso izuzetnog kvaliteta. Uz činjenicu da je potražnja za ovim proizvodima skoro neograničena, prelivanje kapitala iz zasićene industrije predstavljalo bi rešenje za izlaz celog regiona iz krize.

Prelivanje lokalnog kapitala iz industrije u poljoprivredu dovodi do razvoja prehrambene prerađivačke industrije. Ali preduslov za to jeste razvoj kvalitetne sirovinske baze kroz povećanje stočnog fonda i obezbeđivanje osnovnih uslova za ostanak ljudi na selu. Poljoprivreda na Pešteru treba da se usmeri ka proizvodima za kojima postoji tražnja, poput sira, kajmaka, pršute, sudžuka, žive stoke i mesa, te vune i sirove kože.

Neophodno je da država uloži u modernizaciju proizvodnje. Dosadašnji način proizvodnje hrane na Pešteru, iako poseduje nesporn kvalitet, zadovoljava samo lokalne potrebe. Pri plasmanu proizvoda, pre svega mleka i mlečnih proizvoda, susrećemo se sa mnoštvom problema. Zbog nepostojanja adekvatnih proizvodnih deklaracija, ovaj nesumnjivo kvalitetan proizvod neretko je na meti inspektorata, što proizvođače dovodi do ogromnih gubitaka. Kvalitet narušava i loša putna infrastruktura regiona, koja povećava troškove i nesigurnost snabdevanja tržišta.

Potrebno je zameniti tradicionalni način sušenja mesa prema zahtevima tržišta EU, za šta je takođe potrebna pomoć države. Ukoliko želimo da proizvodi sa Peštera imaju uspešan nastup na inostranom tržištu, neophodna je proizvodnja po Hasap i Halal standardima. Uvođenje tih standarda velika je investicija, koju treba motivisati.

Pored toga država treba pomoći uvođenje jedinstvene statističke baze o proizvodnji organske hrane, omogućiti lakši kontakt poljoprivrednika sa sertifikiranim telima akreditiranim od strane Ministarstva poljoprivrede kao internacionalnim sertifikacionim telima koja kontroliraju organski karakter domaće proizvodnje za inostrane kupce, kao i pomoći proizvođačima i poljoprivrednim udruženjima da dobiju sertifikat o jedinstvenom geograf-skom poreklu proizvoda.

U župskim delovima Sandžaka, kod Novog Pazara i Prijepolja postoji veliki potencijal za voćarstvo i povrtarstvo. Neophodno je obezbediti projekte kojima će se u

svim ovim seoskim područjima Sandžaka finansirati razvoj voćarstva, naročito plantaže malina, aronije, borovnice, jabuke, kruške, trešnje i drugih brzo isplativih rodova. Uzgajivačima treba obezbediti adekvatnu opremu i stručno znanje da bi se ponudila vrsta voća i povrća prema tržišnim potrebama i omogućiti tržište za plasiranje proizvoda. Za sve ovo potrebna je pomoć države.

Neophodno je, takođe, obezbediti podsticajna sredstva za izgradnju više farmi za uzgoj stoke, kao i za plasiranje sirovih proizvoda, njihovu obradu, brendiranje, sertifikaciju i plasman prema domaćem i stranom tržištu. Potrebno je u svim gradovima ravnomerno izgraditi više fabrika za preradu mesa, mlečnih proizvoda, voća, povrća, žita i žitnih proizvoda koje bi vršile otkup od svih farmera, gde bi svi farmeri imali zagarantovanog kupca, a uz to sve proizvode patentirati kao zdravu i halal hranu.

Sve ovo je nemoguće bez pomoći Vlade Srbije, Ministarstva poljoprivrede i evropskih fondova i to je jedan od glavnih razloga što ćemo podržati ove zakone. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dušan Petrović.

Izvolite.

DUŠAN PETROVIĆ: Molim vas, koliko imam vremena?

PRESEDAVAJUĆI: Osam minuta i 36 sekundi.

DUŠAN PETROVIĆ: Hvala lepo.

Gospodine predsedavajući, poštovane kolege, gospodine ministre, zadovoljstvo mi je da mogu konačno sa vama, gospodine ministre, da razmenim nekoliko reči i da probamo da dovedemo do istinitosti evidencije oko nekoliko važnih stvari vezano za sve poljoprivrednike u zemlji.

Hoću da govorim o dve stvari, jedno je navodnjavanje, drugo je Uprava za agrarna plaćanja, odnosno IPARD novac, pa ću da krenem od ove druge teme. U javnosti se vodila polemika prethodnih nekoliko nedelja i ono što mislim da je suštinski važno jeste da su u 2013, 2014, 2015. i u ovoj godini koja je na izmaku svi oni koji se bave poljoprivredom u Srbiji ostali uskraćeni za dve stotine pedeset miliona evra investicija.

Moguće je da mnogi ljudi ne znaju kako se dolazi do ovog broja. Konzervativno govoreći, imali smo priliku da od 2013. godine dobijemo bar po dvadeset pet miliona evra iz IPARD programa, zbog toga što su Uprava za agrarna plaćanja i Ministarstvo poljoprivrede, pa i deo Ministarstva finansija koji je za to zadužen, negde u julu 2012. godine bili potpuno spremni za to da aplikacije krenu u 2013. godini. Četiri puta po dvadeset pet miliona evra je sto miliona evra para od EU za investicije u srpsku poljoprivredu. Pošto je država dužna, prema sporazumima sa EU koje smo potpisali, da na to doda novac, a pošto svako treba da da polovinu na ono

što bi dobio, dođemo do 250.000.000 evra investicionog novca. To građani Srbije treba da znaju.

Isključivi krivac zašto se to nije dogodilo jesu ministri poljoprivrede, a bilo ih je nekoliko, i njihovi saradnici, u 2012, 2013, 2014, 2015. i 2016. godini, koji su doneli katastrofalne odluke i onemogućili srpskim poljoprivrednicima da do ovog novca dođu. Najveća greška je, naravno, premeštanje Uprave za agrarna plaćanja iz Šapca ovde u Beograd. Nije istina da je bilo ko iz Brisela to tražio, već je istina da je, kad su od Vlade u Beogradu tražili da objasne šta se dešava, neki od službenika ovde, evo i bivša ministarka je tu, napisao kako tobože ne može u Šapcu da se pronađe dovoljno kvalifikovanih ljudi. Onda su oni u Briselu rekli – pa dobro, vi učinite šta možete, uradite šta znate i umete, pa da vidimo šta da radimo. Četiri godine.

Dakle, iz Brisela su revizije u Srbiji i u Šapcu bile 2009, 2010. i 2011. godine i to svako ko se ovim poslom bavi zna. Svaka od tih revizija iz Brisela rekla je da je zgrada Uprave za agrarna plaćanja, služba koja je radila u to vreme u Šapcu izvanredno završila svoj posao. I 2012. godine su rekli da je moguće da apliciranje krene u 2013. i da se pare dobijaju u 2014. godini. I to se nije desilo. Krivac za to su ministri poljoprivrede u vladama od 2012. godine.

Pošto sam uveren da biste vi, da ste vratili, kad ste postali ministar, Upravu u Šabac, danas bili vrlo blizu akreditacije, a vi to niste uradili, vi znate zašto, sad ja vas pitam ovde – koliko ćete para da potrošite da biste bivšu zgradu „Srbijašuma“ na Novom Beogradu doveli do standarda koji je potreban da bi vas Brisel akreditovala i kad mislite da pozovete reviziju iz Direktorata za hranu da dođe ovde u Srbiju da polažete ispit? Jer prošli put su, a to je bilo pre nekoliko meseci, kad su došli, ljudi iz Brisela pobegli glavom bez obzira. Nisu mogli da veruju da ih je bilo ko iz Beograda pozvao da vide tu bruku i sramotu na Bulevaru kralja Aleksandra ovde u Beogradu. Bruku i sramotu!

Samo jedan pomoćnik direktora Uprave za agrarna plaćanja je prisustvovao tom sastanku, to je čovek Marijana Rističevića, ni pomoćnici nisu bili tu. To treba da znaju ljudi u Srbiji. Dakle, dvesta pedeset miliona evra, koliko je to obrta, koliko je to zarade, koliko je to poreza u svim ovim godinama i koliko ćete para da potrošite, ministre, da zgradu na novom Beogradu pokušate da dovedete u stanje, a zgrada u Šapcu vam stoji sertifikovana od strane Evropske unije da je kako treba? Isključivo iz političkih razloga to nećete da učinite i rizikujete da se dalje gube pare.

Premijer je ovde neistinito obavestio poslanike i celu javnost Srbije pre nekoliko meseci kako je obezbeđeno 175.000.000 evra iz IPARD programa. Nije tačno. I to ste vi danas rekli da nije tačno. Premijer se nije izvinio nikome za neistinu koju je rekao, a ja baš ne verujem da je on imao neku lošu nameru nego ga je neko, ko je sedeo pored njega dok je bio ovde, slagao. Ja ne znam da li vi govorite istinu premijeru. A svi ćemo da vidimo šta će da bude u aprilu, kako kažete, martu, junu, kad

dode ovde ispitna komisija iz Brisela, da vidimo da li ste dobro završili građevinske radove, a nama vi da kažete koliko će to da košta. To je istina.

Teče kraj 2016. godine, ulazimo u 2017. godinu. Mislim da je, ako budemo radili najbolje što možemo, veliko pitanje da li u toku 2018. godine možemo i jedan jedini evro da dobijemo, zbog svih ovih velikih propusta koji su učinjeni od 1. avgusta 2012. godine do danas.

Druga stvar, navodnjavanje. Koliko ja vidim, vi ste u budžetu odustali od navodnjavanja. Prošle godine je bilo predviđeno malo novca, ove godine gotovo nimalo. Ono što mislim da je važno, o tome sam nekoliko puta govorio – sad kad je bila debata o budžetu nisam imao vremena to da kažem – u Srbiji negde oko 200.000 hektara zemljišta ima sisteme za navodnjavanje i odvodnjavanje. Ruku na srce, možda 150.000 hektara je, možda malo manje od toga, kako bih to kazao, legalno. Ljudi se snalaze kako znaju i umeju, i tamo gde ima mogućnosti i prilike stave pumpe pa navodnjavaju svoje zemljište.

Ministar to zna, ali ja želim da podelim s javnošću još jednom, a i sa poslanicima – jedan hektar zemljišta koje je opremljeno sistemima za navodnjavanje i odvodnjavanje vode ima pet puta veću zarađivačku sposobnost od zemljišta koje to nema. Pet puta se više prosečno zaradi.

Postoji među stručnjacima u Srbiji značajna razlika u tome kako sagledavaju koje površine zemljišta mogu i koje su podobne da budu opremljene ovim sistemima. Pošto sam, baveći se ovim poslom koji vi sad radite, morao da se obavestim o tome, oni koji su najoptimističniji, koji imaju, kako bih kazao, pogled na to sa najšire tačke gledišta, misle da čak može preko milion hektara, milion i sto hiljada hektara zemljišta. Oni koji su restriktivniji kažu da je to 600.000. Neka je i 600.000, to je 400.000 više nego sad.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Osam i 36 imate, a prošlo je 8,47.

Koleginice Bošković Bogosavljević, pomenuti ste direktno kao ministarka koja sedi tu i koja ima odgovornost. Imate pravo na repliku kao bivša ministarka koja sedi tu. Izvolite.

SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ BOŠKOVIĆ: Zahvaljujem.

Moram da kažem da je ono što je sada izrečeno apsolutna neistina. Ne bih očekivala ovakvu neistinu od kolege koji je pre mene bio na poziciji ministra poljoprivrede. Kako smo mogli da izgubimo 2013. godine 250.000.000 evra, iz kog programa? Niste bili danas kad sam obrazložila kako smo došli do ovih 175.000.000 evra, a došli smo krajem januara 2015. godine. A period koji vi pominjete je, tačno, 2008. do 2012. godine – ništa nije urađeno. Ali je urađeno 2015. godine.

Pominjete Šabac. Pa mi bismo bili najsrećniji da je moglo u Šapcu, ali nije moglo. To nije stvar naše percepcije i našeg tona kojim ćemo to da izgovorimo. To su stvari koje su proverljive. Ja vas molim, uzmite dokument Evropske komisije gde se

govori o napretku Srbije u procesu evropskih integracija. Preseljenje Uprave iz Šapca u Beograd nije bio hir nego potreba, i to je konstatovano kao pozitivan korak, odnosno napredak u celom ovom poslu, odnosno radu na projektu.

Molim vas, nije tačno da je jedan jedini dinar izgubljen. Vlada Republike Srbije, Ministarstvo poljoprivrede, Kancelarija za evropske integracije i Ministarstvo finansija su obezbedili 175 miliona 2015. godine. Od tada svi naporno i intenzivno radimo na uspostavljanju operativnih struktura. To je, gospodine, dragi moj kolega ministre, istina. Lako je zarad politikantstva izricati neistine, ali molim vas proverite sve ovo pre nego što sa tim izadete u javnost. A nije sporno i da dođu iz Evropske komisije i da...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Petroviću, imate osnova za repliku, ali najpre ministar.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, zahvaljujem se na ovoj prilici da prokomentarišem i iznesem činjenice o dve teme koje su ovde pokrenute. Jedna se tiče navodnjavanja.

U 2017. godini biće 14 projekata koji su namenjeni za navodnjavanje, koji će biti finansirani iz tzv. Abu Dabi fonda. Sredstva su obezbeđena u budžetu Srbije, otvorena je pozicija. Mi smo potpuno spremni, imamo građevinske dozvole, sve imamo pripremljeno. Sa nadležnim javnim preduzećima, vodoprivrednim preduzećima smo u neprestanom kontaktu, kolega Marko Blagojević ispred Kancelarije za javna ulaganja.

Te stvari će biti implementirane od 2017. godine, od januara ili februara. Nama je cilj, Vladi Srbije, da što veću površinu možemo da navodnjavamo. Jedanaest projekata je pozicionirano na prostoru Vojvodine, tri projekta su pozicionirana na prostoru centralne Srbije. Nama stoji na raspolaganju još novca. Sada radimo na projektnoj dokumentaciji kako bismo što veću količinu zemljišta mogli da navodnjavamo, tako da ova postavka uopšte ne stoji.

Što se tiče IPARD-a, ovo je IPARD 2. Postojao je IPARD 1, koji je bio u periodu pre ovih vremenskih okvira o kojima vi govorite. U to vreme postojala je jedna struktura koja je u okruženju bila označena kao jedna od boljih struktura, pa je onda na jedan čudan način prestala da postoji. Vidim ja kako vi mene gledate. Dva aktera koja su tad vodila sistem da dobije akreditaciju se nalaze pored mene. Radili su u tom sistemu i oni najbolje znaju da je u tom trenutku naprasno prekinut projekat...

(Dušan Petrović: Kada?)

Godine 2011. Zašto je to tako bilo, ja stvarno ne znam i ne ulazim u to.

Ima jedna stvar koju želim da kažem i ne želim ovde da bilo šta govorim. Činjenica je da smo mi otklonili neke blokirajuće faktore. Pitali ste me koliko novca će biti potrošeno iz budžeta Republike Srbije. Ja vam kažem – nula. Ja ću verovatno,

odnosno ljudi koji se nalaze ovde, imati priliku da razgovaram o ovome kao već završenom projektu i dobijenoj akreditaciji. Mislim da je to jako važno reći.

Ja želim samo da se ovde iznesu činjenice. Ova vlada će da završi ovaj posao. I 175 miliona evra, ništa nije izgubljeno od tog novca. Vi treba da znate, i znate to sigurno, da postoji vremenski period u okviru kog mogu još dodatno da se povlače ta finansijska sredstva. To će biti na raspolaganju i ja ću učiniti sve što je do mene da to uradim.

Sedam dana posle formiranja Vlade Republike Srbije formirali smo posebnu radnu grupu da ovo pitanje reši. Jedna od stvari koja nam je stajala na putu jesu i ove izmene Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Ostale stvari smo gotovo sve uradili, a objekat koji vi nazivate „Srbijašume“ je objekat koji se nalazi kod njih, biće prilagođen i mi ćemo u aprilu pozvati...

(Dušan Petrović: Besplatno?)

Neće to biti besplatno. Mi ćemo aplicirati za druga sredstva, neće to biti sredstva iz budžeta. Postoji mehanizam kako. Mi smo već razgovarali sa Evropskom delegacijom o rešavanju ovog problema.

Postoje još sredstva koja su namenjena Srbiji, mislim da je to jako važno znati, koja stoje na raspolaganju na jednoj liniji, već deset godina egzistiraju – trideset pet miliona evra otprilike. Upravo ćemo za ta sredstva zamoliti ljude iz EU i već sa njima razgovaramo da to budu sredstva koja će doprineti da se što pre dobije akreditacija.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Reč ima narodni poslanik Dušan Petrović, pravo na repliku.

Izvolite.

DUŠAN PETROVIĆ: Dakle, istina je taman toliko kao kada je premijer rekao da ste obezbedili 175.000.000 evra.

Ali činjenica su izveštaji i revizije Direktorata EU iz 2009, 2010. i 2011. godine. Dakle, u svim tim... I ako su ova dvojica pored vas, gospodine ministre, iz te uprave, oni to sve znaju; da li će da vam kažu istinu ili neće, to je njihova stvar. I neka vide oni sa njihovim direktorom Serdarom, on im je bio šef i on ih je doveo tamo.

Dakle, perfektne ocene za Upravu za agrarna plaćanja u Šapcu. Perfektne! Ako su časni ljudi i ako mogu da pogledaju u oči nekoga ko to zna, onda će ljudi koji su tamo radili to da vam kažu. Uostalom, to piše, to nije pitanje sudskog ispitivanja. Ima sve napismeno.

Godine 2012. odlična revizija, ocena jednog dela koji je u Ministarstvu poljoprivrede, i nešto lošija ocena u tadašnjem delu koje je u Ministarstvu finansija, sa vrlo jasnim nalogima šta treba da se uradi. Pare smo mogli da počnemo da povlačimo najkasnije od 2014. godine. Izgubili smo sto miliona evra para EU, plus novac koji je iz budžeta morao po tom osnovu da ide, puta dva, što bi dali ljudi koji bi taj novac

uzimali ovde, srpski vlasnici registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, kompanija i čega god.

Dakle, to je istina i to su činjenice. Sve ovo drugo... Možemo mi ovde da političarimo koliko hoćemo. Moguće je da se ne osećaju prijatno ljudi koji su krivi što se to nije desilo, ali to su činjenice. I svako ozbiljan ko uzme ta dokumenta da pročita ne može da dođe do drugih zaključaka. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Petroviću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Mislim da je sada sasvim jasno rečeno da su i tada, 2012. godine, kada je vršena ekspertiza od strane ljudi iz Brisela, utvrđeni nedostaci.

Gledajte, ja bih najsrećniji bio da su te stvari već na raspolaganju. Ono što ne želim, i ne dam, jeste da se špekuliše time da je izgubljen novac. Taj novac stoji i stajaće na raspolaganju Srbiji, srpskoj poljoprivredi. Moj posao je da završim posao akreditovanja do kraja, i ovo ministarstvo i ova vlada sa premijerom Vučićem će to uraditi.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Veroljub Matić.

Izvolite.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana gospodo, ja nastupam posle dva bivša ministra i jednog aktuelnog, i to poljoprivrede. Navijam i mislim da sadašnji ministar sa svojom ekipom vuče prave poteze, da su oni vidljivi, vidljivi u realizaciji, vidljivi prvenstveno u poljoprivredi, zaštiti čovekove sredine, šumarstvu, vodoprivredi, tako da mu treba pomoći i sa naše strane da posao koji radi sa svojom ekipom izgura i da ovoj Srbiji bude bolje.

Što se tiče zakona koji su danas pred Skupštinom, sva tri zakona su ozbiljno pomerili kvalitet poljoprivrede, sela, vode – u celosti. Podsticaji su pravičniji, pravedniji, jasniji i korisniji. Za razvoj poljoprivrede, pored direktnih ulaganja u poljoprivredu, mislim da je jako bitno i obezbeđenje onih drugih mera. Ja to nazivam spoljnim standardom, ne znam da li je prava reč, a to je obezbeđenje infrastrukture ili infrastrukturnih objekata, gde nam živi...

(Čuju se dobacivanja iz klupa u sali.)

Molio bih da ova dobacivanja malo sprečite. Hvala.

Mislim da infrastruktura u seoskom području mora da dobije veći značaj, jer ona je jedan od preduslova ostanka, opstanka i napretka poljo-privrede, pored onih direktnih ulaganja u poljoprivredu. I dosada je bilo pomoći države i ministarstva u infrastrukturi, a mislim da treba tu i veće pomoći. Prvenstveno se to odnosi na sigurno snabdevanje strujom, na dovođenje vode tamo gde je moguće i, posebno, na putnu mrežu.

Mislim da, pogotovo u onom delu Srbije gde imamo razučeno selo, moramo više ulagati. Jednostavno, takav je tip naselja i ti kilometri koje treba uraditi i popraviti, ne samo kroz makadamski deo nego kod kvalitetnijeg zastora, prvenstveno mislim na asfaltiranje tih puteva. Mislim da se time poboljšava i selo, podiže standard, podiže nivo življenja, a samim tim ostaju nam ljudi na selu, žive, rade, zarađuju.

Dolazim iz predela Posavotamnave, gde su uglavnom opredeljena dva nivoa poljoprivredne proizvodnje, to su voćarstvo i stočarstvo, a u okviru stočarstva prvenstveno mlekarsvo. Ukoliko bi, a pričalo se danas puno o tome, prerađivački kapaciteti dolazili u te krajeve koji imaju taj nivo proizvodnje, recimo prerada voća – oni koriste sirovinsku bazu u neposrednoj okolini, tu se razvija i ona proizvodnja gde ljudi ostaju da zarađuju, gde daju sirovinu prerađivačkoj industriji, zapošljavaju se ljudi i samim tim se, u krajnjem, popravljaju i demografska slika, odnosno ostaju mladi i ostaju oni koji imaju reproduktivne mogućnosti, odnosno da rađaju.

Nešto što je novo, ovde je bilo malo reči o tome, ali mislim da je to jedno od ključnih stvari, to je apsolutna novina – sistem za identifikaciju zemljišnih parcela. Vrlo teško je dosada bilo uopšte raditi i planirati bez takve vrste podataka. Dosada smo imali samo podatke koji su bili čisto statistički, koji su bili možda nedovoljno tačni, ili se jednostavno nije moglo doći do tačnih podataka. Ovde kad imamo parcele, zemljišne parcele koje se koriste u poljoprivredi, gde imamo orto-foto snimanje, satelitske snimke itd., možemo jasno videti šta nam se dešava na terenu, dobro planirati, dobro vršiti kontrolu korišćenja tog zemljišta, a samim tim i finansijsku kontrolu sredstava koja se daju kao podsticaj u poljoprivredi.

Mislim da će sistem za identifikaciju zemljišnih parcela uz pomoć Republičkog geodetskog zavoda, koji raspolaže dobrim i kvalitetnim podacima za ovu vrstu koja se predviđa... Doduše, zavisi to dosta i od podzakonskih akata koje ministar treba da donese. Jednostavno, mislim da će se uz pomoć struke napraviti dobri podzakonski akti koji će podići nivo rada u poljoprivredi.

Ono što bih želeo da kažem, možda to u dobrom delu Srbije nije tako, ali u pojedinim delovima kao što je moja opština postoji „nezavršenost“ određenih zakona, kao što je zakon koji verovatno ima najduži naziv – Zakon o načinu i uslovima priznavanja prava i vraćanju zemljišta koje je prešlo u društvenu svojinu po osnovu poljoprivrednog zemljišnog fonda i konfi-skacijom zbog neizvršenih obaveza iz obaveznog otkupa poljoprivrednih proizvoda, tzv. PZF. Jednostavno, deo tog zakona nije realizovan, on i dalje stoji. I tu Ministarstvo mora preduzeti ili treba da preduzme odgovarajuće mere, prvenstveno što se pojedina rešenja iz tog zakona danas teško realizuju, kao što je, recimo, formiranje komisije za povraćaj zemljišta, iz PZF-a.

Tamo stoji da predsednik te komisije treba da bude sudeći sudija. Zašto bi on morao da bude sudeći sudija? Komisiju predlaže skupština opštine, ministar donosi rešenje o formiranju komisije, koja radi na terenu. Sudija nema obavezu da to prihvati.

Tako da je to jedna od stvari koja jednostavno nije moguća. Nameću se ili izmene i dopune tog zakona ili sklanjanje tog zakona a određenim drugim zakonskim projektima to rešiti na pravilan i dobar način. Mislim da bismo time zadovoljili i ljude kojima treba to zemljište vratiti i završiti taj deo posla koji je krenuo 1991. godine.

Što se tiče Zakona o vodama, taj zakon je bio kao jedno usamljeno drvo. Jednostavno, on je video samo sebe, ništa nije video oko sebe. Sada se, ovim izmenama i dopunama Zakona o vodama, on usklađuje sa ostalim zakonima, i po mojoj proceni i oceni, on sada drastično bolje izgleda nego dosada. Drastično.

U okviru toga pomenuću samo još jednu stvar, mislim da je ona jako bitna, a to je akumulacija „Stubo–Rovni“ kod Valjeva, ili na nekih 15-ak km prema Bajinoj Bašti. Ta akumulacija je pri kraju.

Predsedavajući, vidim da vas je to posebno zainteresovalo.

Ona je pri kraju i mislim da se vrši tehnički prijem. To je višenamenska brana, jako dobra za taj širi prostor, pored sprečavanja poplava, pored snabdevanja tehničkom vodom, perspektivno i pijaćom vodom itd. Mislim da ona treba da pokrije četiri opštine: Valjevo, Lazarevac, Lajkovac i Mionicu. S obzirom da je kapacitet 51,5 miliona kubika vode, prerađivački kapaciteti te tehničke vode u zdravu pijaću vodu trebalo bi da pokriju i okolne opštine; prvenstveno mislim na Ljig, Ub i Koceljevu. Jer to je logično rešenje i mislim da, ako je problem u vodoprivrednoj osnovi, to ne bi trebalo da bude problem. Jednostavno, to blago koje smo napravili na tom prostoru treba da koristimo zajedno svi koji smo u neposrednoj okolini.

To je moj predlog i zamolio bih da u Direkciji za vode i u Ministarstvu poljoprivrede sagledaju i tu mogućnost i da jednostavno idemo ka tim rešenjima. Zahvaljujem se i u okviru svoje poslaničke grupe SNS glasaću za sva tri zakona.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Matiću.

Reč ima narodna poslanica Vesna Nikolić Vukajlović.

Izvolite.

VESNA NIKOLIĆ VUKAJLOVIĆ: Prvo moramo da znamo da li smo mi još uvek na putu ka Evropskoj uniji ili nismo, s obzirom na to da smo imali juče to što smo imali u Briselu i da je naš premijer došao kako je došao, odnosno napustio sastanak, tako da sve ovo danas što pričamo može biti uzaludno. Da li je tako? Jeste.

Kada su u pitanju ova dva zakona, zakon o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i zakon o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, malo se stvara jedna pometnja u javnosti zato što, kada se o ovome govori, sad svi poljoprivrednici iz centralne Srbije – odakle ja kao narodni poslanik dolazim, uglavnom je tamo neko ruralno područje – očekuju šta će se to dogoditi i šta ćemo mi to dobiti od Evropske unije.

Ono što moramo da kažemo mi srpski radikali, a to je ono što nas izdvaja od svih drugih poslaničkih grupa, jeste istina, koju smo uvek govorili – mali

poljoprivredni proizvođač u ruralnom području u ovom trenutku apsolutno neće imati ništa ni od jednog ni od drugog zakona.

Što se tiče IPARD fondova, i to IPARD fonda za koji kažete da imate 175.000.000, toliko ste se zakačili za tih 175.000.000, je l' tako?, a niste rekli da ste u budžetu prošle godine dali, i to Vlada sama, bez odluke Skupštine, po svom nekom diskrecionom pravu koje je sama sebi dala, dala 400.000.000 evra za propala preduzeća, odnosno za njihove gubitke.

To je ono što SRS uvek želi da podvuče javnosti. Verovatno je sada svima sve jasno, je l'?, da od te EU nema ništa, a da dobrom analizom budžeta i Zakona o budžetu, koji smo ovde doneli, možemo da vidimo da, u stvari, mi iz budžeta možemo imati mnogo više novca nego što jurimo ovih 175.000.000 a pitanje je ko će ih dobiti.

Kada su u pitanju IPARD fondovi, vi i sami vidite koji su uslovi za dobijanje tih sredstava. Naravno, morate da kažete, a niste rekli, a od vas se očekuje da se kaže, da ovde nema malog poljoprivrednog proizvođača. A cilj poljoprivrede kao zamajca privrede ove države jeste da se podignu mala poljoprivredna domaćinstva.

Zašto sada ne kažete malim poljoprivrednim proizvođačima i ovim registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima da oni ne mogu da apliciraju za ovakva sredstva? Zašto? Zato što je ovde negde oko 50.000 evra do 2.000.000 evra. Sad mi recite – koje poljoprivredno gazdinstvo to može sebi da priušti i ko može da aplicira za ova sredstva? Ne može niko. A uz to, tamo ste tačno predvideli koliko litara mleka treba da ima u prošloj godini da je neko proizveo ili koliko jedinica, ili broj kad je u pitanju krupna stoka itd, da li je u pitanju živina itd. Znači moramo da znamo, što se tiče poljoprivrede, ovde nigde nema malog poljoprivrednog proizvođača, niti ima običnog poljoprivrednog gazdinstva.

E sad, što se tiče SRS i naše politike, upravo sve dokazuje da mi imamo mogućnost da na sopstvenim resursima razvijamo našu poljoprivredu i da živimo od sopstvenog rada. Svako ko je nešto proizvodio, radio, živeo od svoga rada zna da od EU i svega ovoga o čemu vi govorite nema ništa. Znači imamo tu prepucavanje između pozicije i opozicije i vidite u svakom trenutku da sama ta neka diskusija ne vodi ničemu.

Znači, dok jurimo tih 170.000.000, mi dajemo 400.000.000 evra tamo gde ne treba. Dajemo propalim državnim preduzećima koja nećete da reformišete, a vaše je da odgovorite građanima zašto nećete da ih reformišete.

Još nešto. Dok jurite ovaj put ka EU, vi ste zanemarili jednu bitnu stvar. Trgovinski rat koji se dogodio između Brisela i Moskve niste dozvolili da naši poljoprivredni proizvođači iskoriste, a šta sad u stvari radite?

Ministre, ja vas molim, stvarno ne znam kome pričam. Molim, zaustavite vreme.

Eto vidite, ovo je lep primer kako se poštuje demokratija i kako se poštuje mišljenje narodnog poslanika, koji se ne zove džaba narodni. Ja želim samo da prenesem koji su problemi ljudi u ruralnom području.

Vi dobro znate da su u ruralnom području vrlo mala poljoprivredna gazdinstva, da su parcele vrlo male, po 20 ari, 10 ari, 15 ari itd., da je to vrlo teško ukрупniti, da se parcele ne vode na poljoprivredna gazdinstva, odnosno da su pojedinci držaoci, znači imaju pravo svojine na osnovu državnine, ali ne mogu da dođu do prava svojine – da li shvatate? – ukoliko ne utuže nekog. Koga će oni da utuže? A da bi imali pravo, da bi mogli za neka sredstva da apliciraju i dobiju neku subvenciju, ta zemlja mora da se vodi na njih. Je l' tako? Znači, po tom osnovu ljudi iz ruralnog područja apsolutno nikakve mogućnosti nemaju da dođu do bilo kakvih subvencija.

Ako imamo 500 i 600 hiljada registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, da li shvatate kolika je to proizvodnja? Da li shvatate šta je moguće napraviti i proizvesti u ovoj zemlji? Da li znate da cela Srbija može biti jedna bašta, jedinstvena bašta u Evropi od koje možemo da se hranimo ne samo mi nego možemo da izvozimo gde nam je volja?

To što vi jurite ka EU, sad mi recite kako ćete vi sutra da izjednačite našeg poljoprivrednog proizvođača sa poljoprivrednim proizvođačem u EU kad on ima subvencije od svoje države koja je privredno jaka. A mi nismo privredno jaki i ne možemo imati te subvencije, ne možemo subvencionisati naše male poljoprivredne proizvođače. I kad bismo ušli, a nećemo nikada ući, ovo je samo besmisleni put, mi ne bismo bili konkurentni sa njima.

Od 2017. godine počinje prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima. Zato ste i dali nalog da se popiše sva državna imovina, odnosno zemljište u svojini države, je li tako? Šta će da se dogodi sa tom zemljom? Ako date na prodaju strancima, stranci će to dobiti po vrlo niskim cenama, a onda naši poljoprivredni proizvođači šta će biti? Samo sluge, upravo tim strancima, na svojoj rođenoj zemlji.

PRESEDAVAJUĆI: Isteklo je vreme. Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

(Jovo Ostojić: Treba ministar da ide gde mu je mesto da sedi.)

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Ja se izvinjavam. Ja sam ceo dan u sali i pažljivo slušam sva izlaganja i meni je zadovoljstvo što mogu da razgovaram sa narodnim poslanicima o ovoj temi, jer to je moj posao. Moj posao je da o ovim zakonima prodiskutujemo i da prihvatimo one stvari koje su dobre i koje se mogu integrisati u predloge zakona.

Malopre je bila jedna izuzetno važna tema, i važno je reći zbog javnosti, taj 1. septembar 2017. godine kao famozni datum kada će se moći prodavati, eventualno, zemlja strancima. Mi smo u pripremama propisa da, u skladu sa međunarodnim

iskustvima, uradimo sve što je do nas i omogućimo da se zaštite interesi srpskih poljoprivrednika. Mi ćemo sa tim zakonskim predlogom izaći. Mislim da će biti na zadovoljstvo narodnih poslanika.

Neki dobacuju ovde da je reč o Mađarima. Ima i drugih zemalja koje su na kvalitetan način, preko nekih instrumenata koji postoje u njihovim propisima, iskoristili mogućnost i ogradili se u ovoj situaciji.

Ono što je bilo rečeno za vrednost investicije u IPARD-u, minimalna vrednost investicije koja može da se implementira kroz IPARD je pet hiljada evra. Mislim da ćemo mi stvoriti širok spektar mogućnosti velikom broju poljoprivrednih proizvođača. Ja ću samo još jednom reći da, pored ovih sredstava koje planiramo, postoje nacionalne mere koje koristimo za podsticanje poljoprivredne proizvodnje.

Jedna stvar koja je bila rečena, ne znam da li ste je vi spomenuli ili neko pre, nemojte se ljutiti što ću je sad spomenuti – u IPARD-u podnosilac zahteva ne mora da bude vlasnik zemljišta, nego može biti i dugogodišnji zakupac zemljišta. Tako da svi ti alati stoje na raspolaganju. Naravno, mora biti usklađeno sa svim propisima koji se tiču overavanja tih ugovora.

Zbog javnosti mislim da je jako važno ovo da se kaže – mi ćemo čitavu priču oko IPARD-a promovisati u narednim mesecima kroz vodiče, kroz rad na terenu i gledaćemo da imamo što veći broj aplikacija, ne samo 2017. godine nego i godinama iza toga. Hvala vam puno.

(Vesna Nikolić Vukajlović: Samo još jedno pitanje. Pola minuta.)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić):

Nemate više vremena.

Reč ima narodni poslanik Marjana Maraš.

MARJANA MARAŠ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, podržavajući sve ono što je naša ovlašćena predstavica Snežana Bogosavljević Bošković govorila i ono što je govorio narodni poslanik Ivan Karić iz Zelenih Srbije ja ću se u svom izlaganju pre svega osvrnuti na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Poštovani narodni poslanici, budžet Ministarstva poljoprivrede za 2017. godinu povećan je za 8,11% i predstavlja izraz želje da se nastavi sa započetim reformama u poljoprivredi. Fokus agrarnog budžeta za 2017. godinu je na sektoru investicija, ulaganjima, davanju subvencija za nabavku opreme, mehanizacije i objekata, za izgradnju i rekonstrukciju prerađivačkih kapaciteta.

Poljoprivreda je od izuzetnog značaja za ekonomiju Srbije. Povećanje konkurentnosti tog sektora jeste jedan od prioritarnih ciljeva države. Agro biznis u celini učestvuje u stvaranju bruto domaćeg proizvoda sa preko 20%. Dodatno, poljoprivreda sa prehrambenom industrijom predstavlja jedinu granu srpske privrede

koja ostvaruje pozitivan bilans u spoljnotrgovinskoj razmeni, i to u kontinuitetu od 2005. godine, uz stalni trend rasta.

Agrar je najvažnija komparativna prednost i velika razvojna šansa naše zemlje. Međutim, razvoja nema bez velikih ulaganja. Da bi se iskoristio ogroman potencijal srpske poljoprivrede neophodno je bilo povećati agrarni budžet, što je i učinjeno. Za subvencije u poljoprivredi opredeljeno je 3,2 milijarde, a najveće povećanje za narednu godinu je, kako je i ministar naveo danas, u delu podrške investicijama, i to u iznosu od 2,2 milijarde, što je četiri puta više nego što je bilo u prethodnoj godini.

Podsetila bih da je Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine na čelu sa ministarkom, sada već bivšom, Snežanom Bogosavljević Bošković u toku nepune dve godine, za 22 meseca, predložilo 22 zakona, a sve u cilju da se stvori pravni okvir i podstakne razvoj poljoprivrede u Srbiji. I uspeali smo da zabeležimo rast izvoza poljoprivrednih proizvoda za 50%.

Što se tiče stočarskih proizvoda, u poslednjih 15 godina suočeni smo sa čestim poremećajima na tržištu. Stočni fond u Srbiji poslednjih decenija smanjivan je za dva do tri posto godišnje. Na sreću, u prošloj godini taj trend opadanja je prestao. Krenuli smo ka stabilizaciji i rastu stočnog fonda, što je rezultat i dobrih podsticajnih mera za stočare koje su ova Vlada i Ministarstvo poljoprivrede preduzimali u prethodnim godinama.

Treba istaći da, ukoliko želimo stabilizaciju na domaćem tržištu i povećan izvoz, onda, pored povećanog stočnog fonda, moramo obezbediti i kvalitet. Naši proizvođači moraju da znaju da u Evropsku uniju može da se izveze samo mleko ekstra kvaliteta, a kod nas imamo samo 35%. U 2015. godini proizvodnja mesa beleži povećanje u skoro svim sektorima – proizvodnja svinjskog mesa za 8% u odnosu na 2014. godinu, a proizvodnja ovčijeg mesa veća je za 11% nego u 2014. godini. Takođe, proizvodnja mleka u poslednje dve godine beleži blag porast.

Zahvaljujući odlučnim merama Vlade i Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine u prethodnih nekoliko godina obezbeđena je isplata premija, podsticaja za kvalitetna mlečna grla, uvedeni su prelevmani za uvoz mleka i kiselomlečnih proizvoda kojima se štite domaći proizvođači od nelojalne konkurencije, obezbeđen je interventni otkup viškova mleka iz mlekara kako bi se oslobodio prostor za nesmetan plasman mleka malih proizvođača, povećan je izvoz mleka i mlečnih proizvoda na tržište Ruske Federacije; konkretno, izvoz sira je u odnosu na 2014. godinu povećan za 25% u 2015. godini.

Usvajanjem Predloga zakona stvoriće se uslovi za usmeravanje podsticaja u oblasti direktnih plaćanja za stočarsku proizvodnju na širi krug korisnika, s obzirom na to da se predlažu i nove kategorije, i to podsticaji za krave za uzgoj teladi za tov.

Izmenama i dopunama Zakona preciziraju se dužnosti korisnika podsticaja, a precizirane su i odredbe koje se odnose na vraćanje novčanih sredstava, plaćanje zatezних kamata i umanjenje narednih isplata prema korisniku podsticaja. Podsticaji u stočarstvu se proširuju na kvalitetne tovne bikove, krave za uzgoj teladi za tov, kvalitetne priplodne ovnove, jarčeve i kvalitetne priplodne nerastove.

Predlogom zakona precizira se da lice koje je ostvarilo podsticaje za krave dovilje ne može da ostvaruje pravo na podsticaje za premiju za mleko. Zakon predviđa da podsticaji za podršku programima koji se odnose na unapređenje konkurentnosti obuhvataju i podsticaje za uspostavljanje i jačanje udruživanja u oblasti poljoprivrede upravo za mala i srednja poljoprivredna gazdinstva. Povećanje njihove konkurentnosti moglo bi da bude od izuzetne koristi za osnivanje ili pristupanje nekom udruženju. Nadam se da će proizvođači to uvideti i iskoristiti.

Ja bih navela jedan dobar primer. U naseljenom mestu Bačkom Dobrom Polju prošle godine zasađeno je između 50 i 60 hektara malina, a ove godine je to već 80 hektara. Oni su se organizovali i napravili udruženje. Uspeli su da organizuju dnevni otkup i isplatu na dnevnom nivou, dobili su cenu koja je deset dinara bila veća od one u okruženju. Kada uzmemo, po podacima koje sam ja od njih mogla da dobijem, da po jednom hektaru treba deset zaposlenih u sezoni branja, možete misliti koliko je to značajno za sredinu iz koje ja dolazim. Sledeće godine, već u drugoj godini biće neophodno da rade i više od 10 ljudi po hektaru, a oni planiraju da se iz udruženja formiraju i zadruge i tako ostvare još veće dobiti kada su u pitanju proizvođači malina.

Cilj predloženih izmena i dopuna jeste i da se proširi krug korisnika sredstava iz republičkog budžeta, kao što sam rekla, a pored pomenutih, podršku treba da dobiju i mladi poljoprivrednici, naročito u istočnoj i južnoj Srbiji, kako je naveo ministar poljoprivrede. U Srbiji danas ima blizu 4.600 sela, a svako četvrto, ili 1.200 je na putu nestajanja. Sela izumiru i treba iskoristiti sve potencijale da se ovi negativni trendovi u srpskom selu zaustave. Mogu da vam prenesem da je kod nas u Vojvodini slučaj da su porodična poljoprivredna gazdinstva upravo i porodice sa najviše dece, u proseku imaju troje do četvoro dece, tako da će ove zakonske odredbe koje podstiču mlade poljoprivrednike doprineti i populacionoj politici.

Na kraju, poslanička grupa SPS u danu za glasanje podržaće sve predložene zakone. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ljubinko Rakonjac.

LJUBINKO RAKONJAC: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre, Zeleni Srbije kao članovi poslaničkog kluba SPS podržaće predložene zakone koji su danas na dnevnom redu.

Ono što sam primetio jeste da je danas bilo malo reči o zakonu o izmenama i dopunama Zakona o vodama. Mislim da to nije dobro. Na neki način to je signal da

treba formirati novo ministarstvo zaštite životne sredine, odnosno prirodnih bogatstava i zaštite životne sredine, a voda bi kao resurs bila u tom ministarstvu.

Iako u obrazloženju za donošenje zakona stoji da je primarni cilj za donošenje ovog zakona usklađivanje sa propisima EU, mislim da je isto tako važno bilo da se razjasne nedorečenosti i nepreciznosti nekih članova starog zakona. Takođe, težnja ovog zakona je da se izbegne preklapanje nadležnosti između javnih preduzeća koja upravljaju vodama i da se obezbedi integralno upravljanje ovim resursom.

Ovaj zakon, ne direktno ali indirektno, utiče da se razvija privredna delatnost u vodnom području. Proučavajući analizu efekata zakona i proceduru koja je bila zastupljena u javnoj raspravi, sugestije i predloge drugih ministarstava, javnih preduzeća, direkcija, nevladinih organizacija da se zaključiti da je zakonopisac ovog teksta vodio računa o svim aspektima, da se ne naruše interesi struke i države, a da se istovremeno omogući i privredni razvoj na vodnim područjima.

U toku same rasprave, kao što je zakonopisac opisao u tekstu, bilo je i različitih predloga. Bilo je predloga, kao na primer, da za projekat izgradnje objekata u vodnom području ne treba saglasnost javnog vodoprivrednog preduzeća koje upravlja vodnim područjem već je potrebna samo građevinska dozvola. Međutim, zakonopisac nije prihvatio takav predlog i ostao je pri svom stavu da je to nepovoljno za vodoprivredu.

Socijalistička partija Srbije i Zeleni Srbije daju značaj ovim izmenama i dopunama i kažu da je on u tome što se Zakon o vodama usaglašava sa zakonima i propisima koji su doneti posle njega te se time stvaraju uslovi da se bolje gazduje vodama, sa ciljem što boljeg korišćenja i zaštite voda. Ovim izmenama i dopunama stvaraju se uslovi za ubrzanje procesa izdavanja građevinskih dozvola u sektoru voda. Takođe, donošenjem ovog zakona uređuju se raspolaganje i upravljanje vodnim zemljištem, što je veoma bitno imajući u vidu da se na vodnom zemljištu obavljaju značajne privredne delatnosti.

Socijalistička partija Srbije i Zeleni Srbije misle da se ovim zakonom predlaže dobro rešenje na taj način što se ukida vodno područje Beograd, što je pozitivno, zbog toga što na postojećem administrativnom području grada Beograda nije bilo moguće integralno upravljanje vodnim područjima Sava, Dunav i Morava i nije se moglo upravljati u skladu sa vodo-privrednim propisima, direktivama EU i domaćom hidrotehničkom praksom.

U praksi se videlo da odsustvo integralnog funkcionisanja stvara probleme. Ovo može biti osetljivo pitanje u pogledu upravljanja vodama između Grada i Republike, ali to je sad takvo rešenje i mislimo da je dobro rešenje koje će dalje funkcionisati i da će sve strane u ovom delu biti zadovoljne. Jer ovim zakonom se stvaraju samo dva vodoprivredna preduzeća, Javno preduzeće „Vode Vojvodine“ i Javno preduzeće „Srbijavode“. Ovakvo rešenje postoji i u šumarstvu, gde su za

gazdovanje šumama na teritoriji cele Republike kvalifikovana samo dva javna preduzeća – Javno preduzeće „Srbijašume“ i Javno preduzeće „Vojvodinašume“.

Zeleni Srbije vrlo pozitivno ocenjuju ove izmene u Zakonu i to da će nadležno ministarstvo obezbediti izradu dva vrlo značajna dokumenta, a to je karta erozije Srbije i određivanje erozionih područja. Prva karta erozije Srbije i jedina koja je dosad urađena rađena je u periodu od 1968. do 1974. godine, štampana 1975. godine. Kartu je izradio Institut za šumarstvo, i ona je vrlo značajan pokazatelj stanja i gubitka zemlje.

Erozija zemljišta utiče na životnu sredinu i smatra se za jednog od najvećih zagađivača voda. Posledica erozije zemljišta su bujični tokovi i bujične poplave. Zbog svega toga bitno je da svaka zemlja ima kartu erozije i dobro je rešenje u ovom zakonu, da se ne bi desilo da tek posle novih 40 godina pravimo novu kartu erozije, da se to sada radi u hodu. Zakonsko rešenje je da se na svakih šest godina preispita urađena karta erozije i na svakih deset godina da se inovira.

Malopre je bio od jedne poslanice predlog da se u budžetu izdvoje sredstva od deset miliona dinara za izradu karte erozije. To je dobra želja kao amandman, s tim da su ta sredstva veoma mala a karta erozije je ozbiljan posao i ona ne bi mogla da se uradi, skoro ni deseti deo karte erozije.

Karta erozije je podloga, pored ostalih podloga, za izradu značajnih razvojnih planova, prostornih planova, urbanističkih planova različitog ni-voa i investicionih projekata. Zbog toga je vrlo važno da svaka opština usvoji plan izdvajanja erozivnih područja na kojima će vlasnici zemljišta koristiti svoje parcele u skladu sa propisanim načinom za sprečavanje pojave erozije. Izrada ovih planova, uz izradu operativnih planova za odbranu od bujičnih poplava opština, predstavlja važan preduslov za prevenciju bujičnih poplava.

Još jednom da ponovim da će Zeleni Srbije i poslanička grupa SPS u danu za glasanje glasati za ova tri zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Predsedavajući, zahvaljujem.

Samo jedno kratko pojašnjenje; ostao sam dužan kolegici koja je govorila u vezi sa kartom erozije, Nadi Lazić.

Mi smo u budžetu za 2017. godinu predvideli sredstva za izradu ove karte. To je jako važan alat kako bi se kasnije kroz planske akte mogla implementirati pravila igre, kako ne bi došlo do građenja na prostorima gde postoji zemljište koje je sklono eroziji. Dakle, u 2017. godini obezbeđena su sredstva za ovu vrstu poslova. Mislim da je to jako važno reći. Time ćemo, ja se nadam, staviti vododelnicu od vremena kada je

građeno na prostorima koji su bili podložni erozijama u odnosu na ono što će biti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Danijela Stojadinović.

Vreme vaše poslaničke grupe je još četiri minuta i 35 sekundi. Izvolite.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, poštovani narodni poslanici u sali, sticanjem statusa kandidata u martu 2012. godine Srbija je dobila mogućnost da koristi sredstva IPA fondova namenjena poljoprivredi i ruralnom razvoju. Izmene i dopune ovog zakona odnose se na odredbe kojima se uređuje postupak rada Uprave za agrarna plaćanja. Strategija razvoja poljoprivrede doneta 2014. godine, o kojoj je pričala i bivša ministarka poljoprivrede, prati razvoj zemalja u okruženju i vraća se malom poljoprivrednom gazdinstvu i podstiče ga da proizvodi.

Šta je ono što najviše muči naše poljoprivrednike? Prvo nedostatak novca. Kao drugo, saznanje šta će biti isplativo za proizvodnju u kojoj godini, kolika će biti cena toga što će da proizvodi, tog proizvoda, i kome će taj proizvod da proda. Podaci koje sam pronašla, primer je šećerna repa – 2010. godine bilo je zasejano 70.968 hektara sa prinosom oko 3.556 tona, a u 2015. godini zasejano je 42.123 hektara, prinos oko 2.200 tona – govore nam da proizvođači nemaju siguran plasman robe, nemaju sigurnu cenu, da šećerane uvoze ili sirovinu ili šećer pa proizvođači nemaju dovoljno tržište za sebe. Ovo je samo jedan izdvojeni primer apropos ovoga o čemu danas govorimo.

Dakle, dobra strana ovog zakona je stvaranje uslova za predvidivost agrarne politike, odnosno da poljoprivredni proizvođač na vreme bude obavešten o planiranim merama.

Sledeća stvar je podsticaj zadrugarstva. Iako je Zakon o zadrugama usvojen pre više od godinu dana, još uvek nije zaživeo u praksi, naročito u sektoru poljoprivrede, a u zadrugarstvu je velika šansa da svaki mali proizvođač, ma koliko proizveo, može da plasira robu. Cilj ovih mera je da od malog seoskog gazdinstva pravimo veće proizvođače. Mislim da je to ideja, a pričali smo juče i na Odboru za poljoprivredu – ministre, je li tako? – mala gazdinstva ne predstavljaju teret, niti predstavljaju socijalne slučajeve i praktično se sama izdržavaju.

Međutim, neke lokalne samouprave, mi smo danas govorili celog dana o ovome, ministre, veoma su u tome učestvovali i neke lokalne samouprave su prepoznale ovaj problem. Pomenula bih primer opštine Svilajnac, koja godinama unazad ulaže i pomaže svojim poljoprivrednim proizvođačima pre svega davanjem beskamatnih kredita.

Samo u 2016. godini aplicirano je za 100 kredita, u vrednosti od 300.000 dinara, zatim Fond za razvoj poljoprivrede, koji ulaže u edukaciju i opremu da bi se

udvostručila proizvodnja i u povrtarstvu i u stočarstvu, a sada otvaramo i radimo na jednoj novoj grani, odnosno na organskoj proizvodnji koja je idealna za ova mala i srednja gazdinstva.

Kada već govorim o pomoravskom kraju i kada govorim o opštini Svilajnac, kruna tog rada jeste Poljoprivredno-veterinarska škola sa domom učenika, jedna od najboljih poljoprivrednih škola u Srbiji. Na nju gledamo, kao i na druge poljoprivredne škole u Srbiji, kao na rasadnik mladih kadrova, mladih poljoprivrednika, koje treba da podržimo.

Te poljoprivredne škole imale su doskoro svoje sopstvene prihode. Od prošle godine, novim zakonom o...

Izvinjavam se, ministre, ali ja se vama obraćam i htela bih obrazloženje posle ovoga, pa ako nije problem, evo pri kraju mi je vreme.

(Predsedavajući: Privodite kraju, koleginice Stojadinović.)

Znači, sa dve rečenice, ali samo ministar da čuje, jer htela bih neko obrazloženje.

Govorila sam o Poljoprivredno-veterinarskoj školi u Svilajncu kao jednoj od najboljih škola. Problem se odnosi i na druge poljoprivredne škole, jer ih tretiramo kao rasadnike mladih kadrova i mladih poljoprivrednika. Od prošle godine sopstveni prihodi koje te škole imaju, a škole imaju sopstvene prihode zato što imaju sopstvene ekonomije, znači ti prihodi se vraćaju u budžet. To bi bilo isto kao da zaradite platu i onda je date roditeljima, a oni vam daju džeparac.

U tom problemu su sada sve poljoprivredne škole u Srbiji. Znači zakon je od prošle godine...(Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Samo kratko, u vezi sa srednjim poljoprivrednim školama. Pre jedno tri nedelje, ili četiri, zajedno smo ministar Šarčević i ja održali sastanak sa direktorima srednjih poljoprivrednih škola iz jednog prostog razloga, što želimo da im ukažemo na važnost i želimo da ih uključimo u čitav sistem. Dosada su uglavnom sa njima komunicirali samo ljudi iz obrazovanja, a iz poljoprivrede malo ko. Mislim da je jako važno da i njih uključimo u čitav ovaj naš sistem koji planiramo da implementiramo.

Sa druge strane, pitanje dualnog obrazovanja, o kojem je ministar Šarčević nekoliko puta govorio, jako je važno i želimo da to implementiramo u škole koje se bave poljoprivredom. Naročito je ova škola koju ste vi istakli jedna od perjanica čitavog tog postupka.

Priča oko sopstvenih prihoda – porazgovaraću sa ministrom Šarčevićem. Nadam se da ćemo naći neko rešenje. Jako je važno voditi računa o tome da ono što su prihodi budžeta moraju to i da budu, ali gledaćemo, kako god znamo i umemo, da

stimulišemo te škole koje dobro rade i koje imaju višak sredstava, odnosno proizvode vrednost mnogo veću nego oni na drugim mestima.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Poštovani ministre sa saradnicima, predsedavajući, narodni poslanici, politika Srpskog pokreta Dveri nije politika ekonomske izolacije, to je važno pred građanima reći, ali ono što smo mi doživeli u proteklih 16 godina po pitanju vođenja poljoprivredne politike daje nam apsolutno pravo da sumnjamo da politika koja se dosada vodila može u budućnosti dati neke pomake u poljoprivredi.

Ono što se ovim zakonom uvodi, a što po meni nije suština za preporod srpske poljoprivrede, jesu stvari koje se nameću samo kao uslovi EU. Znači, problemi zadugarstva, problemi nerešenog poljoprivrednog zemljišta, problemi da se svake godine ljudi „ubijaju“ na njivama ko će da uđe u posed su suštinski problemi koje mi treba da rešavamo. Problemi evropskih fondova se sada nameću, koje mi nismo od 2012. uspeli da iskoristimo. Mi smo i pre SSP-a imali fondove za srpsku poljoprivredu od nekih zemalja, Japana i Norveške, koji su imali koristi za naše poljoprivrednike.

Tako da će poljoprivrednici, u svakom slučaju, teško uspeti išta da dobiju od ovih sredstava, pogotovo mali i srednji poljoprivrednici koji, kao što smo čuli, neće ni moći da konkurišu za ove fondove zato što nemaju sredstva na računu, nisu u mogućnosti da konkurišu za velika sredstva i pitanje je ko će dobiti prihode od ovih fondova. Verovatnije je da će to uspeti da dobiju samo veliki poljoprivredni proizvođači, a ne mali i srednji srpski poljoprivrednici.

Rešenje problema, koje može da bude trenutno za srpsku poljoprivredu, je formiranje jedne razvojne investicione poljoprivredne banke. Mi smo danas imali prilike ovde da čujemo jednog narodnog poslanika koji ima izuzetno bogato iskustvo po pitanju upravljanja jednim kombinatom na severu Bačke – a znamo kako su taj kombinat i njegovi radnici prošli – da nama danas nije potrebna domaća poljoprivredna banka.

Ne samo da Rusi imaju domaću poljoprivrednu banku na koju bismo mi mogli da se ugledamo zato što je stanje naše poljoprivrede možda slično kao stanje ruske poljoprivrede 2000. godine, nego bih ja podsetio građane da mnoge ozbiljne azijske zemlje imaju razvojne investicione banke koje svojim određenim segmentima privrede daju kredite bez kamate.

Znači, poenta je, i to srpski pokret Dveri i predlaže, da se ova sredstva od milijardu dinara, koja su planirana u budžetu za IPARD fondove, ulože u osnivanje jedne srpske razvojne investicione poljoprivredne banke koja bi dala pomoć i koja bi digla našu kompletnu poljoprivrednu industriju, male poljoprivredne proizvođače, na

nivo da možemo da budemo konkurentni. Ovako, bojim se da će ovaj novac otići u ruke velikih poljoprivrednih kombinata, tj. tajkuna. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Želeo bih samo nekoliko stvari da iznesem. Mi ovaj posao izmene zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju gde implementiramo IPARD procedure ne radimo zbog EU, mi ovo radimo zbog sebe. Jako je važno da naučimo da funkcionišemo po ovom modelu, koji se pokazao u gomili zemalja kao dobar, kao plodotvoran. I ako išta u EU možete da označite kao dobro, to je zajednička poljoprivredna politika. Jedan o alata jesu upravo ovakvi načini za dobijanje bespovratnih sredstava.

Nismo mi u Ministarstvu poljoprivrede ograničeni samo na ovu vrstu sredstava. Mi uporedo svakodnevno vodimo komunikaciju i sa drugim mogućim izvorima finansiranja. Navešću jedan primer koji se isključivo odnosio na male i srednje poljoprivredne proizvođače. To je bio projekat koji smo radili sa Vladom Kraljevine Danske. Projekat se zvao *Fruits & Berries* i bio je usmeren na razvoj voćarstva, bobičastog i jagodičastog voća na prostoru južne Srbije, odnosno u pet okruga koji se nalaze na tom prostoru. On je dao fantastične rezultate i išao je po sličnoj proceduri kao što je IPARD.

Navešću samo jednu stvar, čisto slikovito. Kada sam bio u Žitorađi i otišao da vidim kako su realizovali te projekte, 120 poljoprivrednika, malih poljoprivrednika – sa njima sam razgovarao, nisu to neki ljudi koji imaju 500.000 hektara zemlje nego oni koji se bave voćarstvom, koji se bave povrtarstvom – iskoristilo je sredstva koja idu po istom principu kao IPARD, samo je bio drugi izvor finansiranja. Republika Srbija isto je imala svoje učešće i nabavili su traktore za svoju voćarsku proizvodnju.

Upravo po tim principima uradili smo izmene Zakona o podsticajima, po istom alatu koji se pokazao kao dobar. Na primer, na prostoru Osečine i Koceljeve nismo imali taj alat na raspolaganju. Tamo je za pet godina registrovano sedam novih traktora, a u Žitorađi 120, ukupno skoro 250 na čitavom prostoru tih pet okruga.

Šta želim da kažem? Sve alate i sve izvore koji nam stoje na raspolaganju mi ćemo koristiti. Danas u toku rasprave pojedini poslanici su govorili i o turskoj razvojnoj agenciji koja je implementirala neke projekte. Mi ćemo apsorbovati sve što stoji na raspolaganju srpskim poljoprivrednim proizvođačima ako je to u njihovu korist.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljuje.

Reč ima narodni poslanik Nikola Jolović.

NIKOLA JOLOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, uvaženi ministre, usvajanjem Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, između ostalog, stvoriće se uslovi za usmeravanje podsticaja u

oblasti direktnih plaćanja za stočarsku proizvodnju na širi krug korisnika s obzirom na to da predloženi akt uključuje nove kategorije korisnika kroz izmenu postojećih i uspostavljanje novih šema podrške u okviru direktnih plaćanja.

Članom 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju menja se član 10. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na način da se preciziraju dužnosti korisnika podsticaja i preciziraju odredbe koje se odnose na vraćanje novčanih sredstava, plaćanje zatezne kamate i umanjenje narednih isplata prema korisniku podsticaja ukoliko u roku od 30 dana od pravosnažnosti rešenja kojim se utvrđuje obaveza korisnika podsticaja ne izvrši povraćaj novčanih sredstava.

Članom 7. Predloga zakona vrši se izmena člana 33. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji se odnosi na umanjenje isplate direktnih plaćanja – tako što se propisuje da se umanjenje, u propisanim granicama, vrši samo za iznose koji prelaze propisane limite, i to na osnovu rešenja direktora uprave. Takođe se propisuje da se, ako je korisniku podsticaja po osnovu direktnih plaćanja za jednu kalendarsku godinu isplaćeno više od iznosa dobijenog obračunom, višak sredstava umanjuje od isplate direktnih plaćanja za narednu kalendarsku godinu, a ako to nije moguće ili nije dovoljno, korisnik podsticaja je dužan da vrati višak novčanih sredstava u roku od 60 dana od dana prijema rešenja.

Predlogom izmena zakona propisuje se da podsticaj za podršku programima koji se odnose na očuvanje i unapređenje životne sredine i prirodnih resursa obuhvata i podsticaje za održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta, organsku proizvodnju, održivo korišćenje šumskih resursa, očuvanje biljnih i životinjskih genetičkih resursa, kao i očuvanje poljoprivrednih i ostalih područja visoke prirodne vrednosti.

Takođe se propisuje da pravo na ovu vrstu podsticaja ima pravno lice, preduzetnik i fizičko lice nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji su upisani u registar. Ovim predlogom država će omogućiti i unapređenje kvaliteta života ruralnih područja tako što će raznim podsticajima pružiti podršku za investiranje u unapređenje i razvoj ruralne infrastrukture, unapređenje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima, podršku mladima u ruralnim područjima i sprovođenje aktivnosti za podizanje konkurentnosti.

S obzirom na to da planiranje poljoprivredne proizvodnje za naredni proizvodni ciklus poljoprivredni proizvođači počinju već krajem januara, od izuzetne važnosti je da zakon i prateća podzakonska regulativa blagovremeno i u potpunosti stupe na snagu do početka 2017. godine i omogućće definisanje mera agrarne politike koja će se sprovoditi u narednom periodu. Na taj način stvoriće se uslovi za predvidivost politike, odnosno poljoprivredni pro-izvođači kao neposredni korisnici budžetskih sredstava blagovremeno će, po osnovu mera agrarne politike, biti upoznati

sa planiranim merama agrarne politike kako bi mogli da planiraju proizvodnju za naredni proizvodni ciklus i u skladu sa tim donose proizvodne odluke.

Izmenе ovog zakona, koje će uticati na proizvođače koji se bave ratarstvom, proizvođače koji se bave povrtarstvom, zatim voćarstvom, stočarstvom, živinarstvom, ribarstvom, proizvođače koji se bave proizvodnjom biljaka i organizovanom proizvodnjom životinja, uticaće pozitivno i na kraj iz kojeg ja dolazim. S obzirom na to da se u okolini Novog Pazara nalazi Peštarska visoravan, planine Golija i Rogozna, gde se meštani seoskih područja uglavnom bave poljoprivredom a koje su nadaleko poznate po uzgoju stoke i proizvodnji mlečnih proizvoda, smatram da će moji sugrađani imati velike koristi usvajanjem ovih izmena zakona.

Od izuzetne važnosti je da se ovaj zakon o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju usvoji što pre i zato će poslanička grupa SNS u danu za glasanje podržati ovaj predlog zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Narodni poslanik Nenad Božić. Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine Republike Srbije gospodine Arsiću, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, poštovane dame i gospodo, moja malenkost će nekoliko rečenica da kaže o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Pre toga dozvolite, gospodine ministre sa saradnicima, da izrazim svoju zahvalnost što vas sve češće vidimo u ovom visokom domu, vas i vaše saradnike. Naravno, to govori o vama i vašem predanom radu, kao i o vašem ministarstvu i Vladi u celini.

I ovaj predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ima svoja uporišta u ekspozeu predsednika Vlade Republike Srbije gospodina Aleksandra Vučića, koji je on prezentovao nama narodnim poslanicima, a i građanima Republike Srbije, prilikom izbora Vlade Republike Srbije 9. avgusta gospodnje 2016. godine.

Dame i gospodo narodni poslanici, dajem na znanje vama, posebno građanima Srbije, a posebno dvojici novinara, novinaru Kesiću i novinaru Ivanoviću, da je ekspoze predsednika Vlade Republike Srbije gospodina Aleksandra Vučića najtransparentniji, najprecizniji, najtemeljitiji, najveći, 260 strana (Aplauz.), a samim tim i najbolji od sva 73 prethodna ekspozea predsednika vlada Republike Srbije počevši od prvog ekspozea predsednika Vlade Prote Matije Nenadovića 1805. godine do danas.

Gospodo, vi koji dobacujete iz opozicije, lagao sam – proverite, imate u arhivi. Ekspoze predsednika Vlade gospodina Aleksandra Vučića iz 2014. godine je citiran u jednom međunarodnom časopisu koji se nalazi na „Scimago listi“ 2016.

godine. Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, to je prvi put u modernoj istoriji Srbije da je jedan ekspozit jednog predsednika Vlade Republike Srbije citiran u jednom prestižnom međunarodnom časopisu.

(Vjerica Radeta: Još mu aplaudiraju.)

To vaspitanje, koleginice, kući ponesite večeras sa sobom.

Na stranici 40. ekspozita predsednika Vlade gospodina Aleksandra Vučića piše: „Vlada će nastaviti pregovore o EU integracijama uvažavanjem osnovnih principa evropske poljoprivredne politike i posebno vodeći računa o interesima naših poljoprivrednika.“

Drago mi je, gospodine ministre, što je jedan deo narodnih poslanika danas citirao ekspozit predsednika Vlade, jer u svim savremenim, modernim državama ekspozit svakog predsednika vlade je u stvari program i to svaki poslanik u svakom evropskom parlamentu svakog dana nosi u torbi. Koliko naši nose, neka sami ocene da li ga nose ili su ga možda ostavili negde sa strane.

Evo, gospodo narodni poslanici, tako to radi naš predsednik Vlade Aleksandar Vučić, po sistemu retko viđenom u našoj političkoj kulturi, a taj sistem glasi... Ja ću ga obrazložiti, voleo bih da me neko demantuje, pogotovo jedan narodni poslanik iz opozicije koji se smeška. Sistem glasi: zapisano, izrečeno, ostvareno. Predsednik Vlade Vučić je zapisao, kako vidite iz citata, u ekspozitu na stranici 40 da će doći do promene Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, izrekao to 9. avgusta 2016. godine u ovom visokom domu, pred nama i građanima Republike Srbije, i ostvario, gospodo, evo ga pred vama danas. Nadam se da ćete i vi glasati za njega za dan-dva, kada budemo glasali.

Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine Republike Srbije, Republika Srbija je marta 2012. godine dobila status kandidata i time mogućnost da koristi finansijska sredstva, komponente IPARD fondova namenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju. Po tome je osnovni i neizbežan uslov za korišćenje decentralizovani sistem upravljanja. Uprava za agrarna plaćanja je deo tog decentralizovanog sistema, kako su i neki narodni poslanici danas napomenuli.

Interne procedure Uprave za agrarna plaćanja biće ocenjene od strane Evropske komisije i te procedure moraju biti u skladu sa zahtevima EU. To je naš zadatak i mi ćemo taj zadatak, nadamo se, vrlo brzo ispuniti. Zato je potrebno izmeniti postojeći pravni okvir kako procedura rada Uprave za agrarna plaćanja ne bi bila u suprotnosti sa odredbama nacionalnog prava.

Izmenе zakona o poljoprivrednom zemljištu i ruralnom razvoju odnose se i na odredbe kojima se uređuje postupak Uprave za agrarna plaćanja u pogledu dodeljenih sredstava IPARD fonda.

Poštovani gospodine potpredsedniče, poštovani gospodine ministre, posebno se vama obraćam, iako po proceduri ne bih, i na neki način da vam se izvinim za

neistine koje su danas ovde izrečene – moja malenkost nije napuštala Skupštinu – iako ste vi vrlo dobro to demantovali. Međutim, neistina je da poljoprivredna proizvodnja nije povećana, povećana je 7%. Nije našao za shodno, a sedi desno od mene, narodni poslanik da se izvini. To je sastavni deo političke kulture svakog narodnog poslanika.

Rečeno je da Vlada dovodi „Tenis“ iz Nemačke ali to nije u interesu građana Republike Srbije, što ste vi demantovali. Dabome da je u interesu Republike Srbije, a gospodin sedi desno od mene u opoziciji. Da Vlada nema viziju u poljoprivredi – totalna neistina ili, kako bi naš narod rekao, laž. Upravo vizija, gospodine ministre, o kojoj ste vi govorili, stoji u ekspozetu predsednika Vlade i vi ste to naglasili a narodni poslanik nije našao za shodno da pogleda program svoje vlade. Često kaže „vaša vlada“ i tom izjavom sam šokiran; valjda je i njegova, oni su naša opozicija, valjda nisu nečija druga. Da je Aleksandar Vučić grobar poljoprivredne politike. Upravo je obrnuto; dakle jedino je ova vlada pokušala na neki način da izvuče zemlju iz krize i na području poljoprivrede.

Jedan ministar bivšeg režima kritikovao je i vas, gospodine ministre, i bivšu ministarku, a bio je ministar poljoprivrede i poznat je samo po tome što je za godinu dana, verovali ili ne, dozvolio da se zakolje 250.000 krava od 500.000. To je čak i državni revizor citirao. A za nesreću našu, bio je i ministar pravde i uništio pravosudni sistem, iza njega samo je pustoš ostajala. Nema ga da mu ovde u lice kažem, jer ga obično nema ovde, nego kad izrekne svoje osnovne misli, koje obično nisu tačne, ode.

Jedan predsednik jedne minorne stranke izgovorio je toliko neistina danas, a poznat je samo po tome što je kroz odžak ovog visokog doma silazio u potkrovlje Narodne skupštine i vršio pritisak na RIK i zavrtao jednoj gospođi ruku. A poznat je po drugoj stvari, po tome što je bio junačina...

(Predsedavajući: Vratite se na temu, gospodine Atlagiću.)

Evo samo da kažem, pošto je psovao, da tako kažem, neistine iznosio, poznat je, prilikom pogroma na KiM 2004. godine, po tome što se, junačina, sakrio između knjiga u jednoj biblioteci.

Sada, verovali ili ne, vratiću se, gospodine potpredsedniče, samo da kažem da on često to radi, kako predsedniku Vlade tako i Vladi, i mene građani pitaju, moram vam to reći, zašto on to radi. Pošto je profesor, čuo sam, ne znam da li je istina, srpskog jezika i književnosti, izmislio osmi padež koji se zove „lupetiv“.

Vratimo se, poštovani narodni poslanici, ovom zakonu. Ukoliko ne bismo prihvatili izmene i dopune ovog zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, Srbija ne bi ispoštovala pravila, ali ne bi ni rokove koji su postavljeni sporazumima koje je naša država potpisala sa Evropskom komisijom. Ta pravila i rokovi su u skladu sa odredbama Zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Republike Srbije i Evropske komisije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći. Srbija će

usvajanjem ovog zakona o poljoprivredi moći bez problema i blagovremeno obavljati poslove Uprave za agrarna plaćanja i razvoj.

Što se tiče drugog zakona, dozvolite samo jednu rečenicu o podsticaji-ma u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Njegovom primenom stvaraju se uslovi za usmeravanje podsticaja u oblasti direktnog plaćanja za stočarsku proizvodnju i na jedan širi krug korisnika, naših građana. Zato se u ovom predloženom zakonu uključuju nove kategorije korisnika, kroz izmenu postojećeg i uspostavljanje novih šema podrške u okviru direktnog plaćanja, odnosno podsticaja u stočarskoj proizvodnji, i to podsticaja za krave za uzgoj teladi.

Na kraju, pozivam vas, gospodo narodni poslanici, da glasate za ovaj set zakona. Posebno pozivam vas, gospodo iz opozicionih klupa – ima vas malo, doduše, večeras – da date svoj doprinos, bar malo, pa makar i na ovakav način, modernizaciji Republike Srbije za koju se zalaže, i ne samo zalaže nego i sprovodi naš predsednik Vlade, čitava Vlada, većina narodnih poslanika u ovom visokom domu a i predsednik Republike gospodin Tomislav Nikolić i većina građana, nadam se, plebiscitarno skoro, Republike Srbije. U to ime, hvala vam, gospodo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Boško Obradović i Miroslav Aleksić: Replika.)

Nemate pravo na repliku. Kolega Atlagić je samo spominjao poslanike koji sede desno od njega.

(Boško Obradović dobacuje.)

Ja ne znam da ste vi radili u biblioteci.

(Boško Obradović: Ja znam.)

Ali ja ne znam.

Reč ima narodni poslanik Miladin Ševarlić.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Potpredsedniče Narodne skupštine, gospodine ministre poljo-privrede, drago mi je da danas razgovaramo o ovoj temi, ali mi je žao što razgovaramo bez odgovarajuće pripreme, odnosno vremenskog perioda koji je neophodan za ovakva tri značajna zakona.

Drugo, nismo čuli da je ijedna organizacija poljoprivrednika razmatrala ovu problematiku i da je dala svoje mišljenje o predloženim zakonima, a takođe nismo čuli, što je uobičajeno u EU, da je bilo koja referentna naučna, stručna organizacija ili institucija razmatrala ovu problematiku i dala svoj sud o tome.

Na početku da zahvalim kolegini Bogosavljević Bošković što je ispravila netačnost koja je ovde izrečena, a to je da Srbija nema Strategiju razvoja poljoprivrede i ruralnih područja. Ona ima. Strategija je usvojena 2014. godine i važi do 2024. godine, jer se planiralo da će do tada Srbija, odnosno da će tek tada Srbija ući u EU.

Ono što Srbija nema...

Gospodine ministre, vama se obraćam i molim vas da...

Gospodine predsedavajući, da li mi možete stopirati vreme?

Dakle, ono što Srbija nema – i nije imala ni u vreme kad je koleginica Bošković Bogosavljević bila ministarka, i nema ni za ovih 100 dana koliko ste vi ministar, iako je to kratak vremenski period – jesu dva ključna dokumenta na osnovu kojih se vodi agrarna i ruralna politika: nema nacionalni program razvoja poljoprivrede na bazi te strategije i nema nacionalni program ruralnog razvoja. To vam je isto kao da imate brod na okeanskoj pučini bez kompasa, mape, a da kapetan ne zna da gleda u sazvežđa. Uz to, imamo 15 kapetana za 15 godina na kormilu našeg ministarstva poljoprivrede. Prema tome, to je izuzetno loša situacija.

O čemu mi danas govorimo?

Gospodine ministre, budite ljubazni, ja sam vas pažljivo slušao, trudio sam se ceo dan, kao i vi, da izdržimo sve ove napore.

Dakle, o čemu mi danas razgovaramo? Razgovaramo o tri zakona. Hajde o prvom zakonu, o izmeni i dopuni Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Prihvatam da treba ugraditi sve ono što treba usaglasiti sa evropskim zakonodavstvom u korišćenju pretpristupnih fondova, to nije sporno. Zato sam na Odboru za poljoprivredu i dao svoju saglasnost, načelnu, za taj zakon.

Međutim, niste prihvatili nijednu sugestiju koju sam predlagao na Odboru, čak ni onu koja bi morala da se nađe ne u zakonu, nego u sistematizaciji radnih mesta Uprave za agrarna plaćanja, a odnosi se na kontrolore. Vi ste pravnik, trebalo bi to bolje od mene da znate; ja sam samo položio jedan ispit na Pravnom fakultetu, ali sam uveren da toj odredbi nije mesto u zakonu. Povucite to, zbog vas vam govorim.

Dalje o čemu govorimo? Govorimo o sredstvima od 175.000.000 evra za sedam godina ili 25.000.000 evra godišnje. Dvadeset pet miliona evra godišnje na 631.522 poljoprivredna gazdinstva, po popisu iz 2012. godine, znate li koliko je to, gospodine ministre? To je, sad ću da vam kažem, samo trenutak. To je, gospodine ministre, 277 evra po gazdinstvu. Dakle, apsurdno je govoriti o investicijama, a po gazdinstvu je na bazi 277 evra. Ali kad uzmemo sledeće, da u ovim programima neće učestvovati više od 3% ukupnog broja poljoprivrednih gazdinstava, i to su otprilike ona gazdinstva koja imaju preko 20 hektara zemljišta pa nadalje, do ovih poljoprivrednih preduzeća sa desetinama hiljada hektara. Ako njih izdvojimo, to je 19.000 gazdinstava; kad se podeli 175.000.000, to je 9.236 evra. To je manje nego što budžet Republike Srbije finansira jednog zaposlenog radnika stranim investitorima. Da li je to razvoj poljoprivrede?

Dalje, rekli ste, gospodine ministre, da nema kredita, nema hipoteka. Objasnite mi, molim vas, ako imamo izveštaj sa predzadnje sednice, ili neke sednice Odbora za poljoprivredu, da je svega 1,8% registrovanih poljo-privrednih gazdinstava koja su u sistemu subvencija koristilo regresirane kredite sa daleko manjom kamatom,

odakle da nađu sredstva. Znači, ljudi nisu kreditno sposobni. Čime će da finansiraju celu investiciju pa onda da čekaju povraćaj tih sredstava? Dakle, nema govora bez kreditnih sredstava.

O drugom zakonu, o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, izmenama i dopunama, očekivao sam da ćete vi predložiti revolucionarne izmene i dopune – a to je da vratite subvencije na nivo koji je bio 2014. godine. Molim vas, sa 4.000 evra...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Ševarliću.)

Sa 400.000 dinara po hektaru, samo da završim rečenicu, to je taman toliko koliko poljoprivrednik daje na ime poreza i akciza, za 50 litara goriva i 200 kilograma đubriva. Prema tome, država ne subvencionira ni tih 4.000, nego vrši refundaciju samo po ...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Ševarliću.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, danas u toku rasprave nekoliko puta sam govorio o tome zašto smo išli po proceduri hitnosti sa ovim zakonom i mislim da smo se i juče na Odboru složili oko toga zašto je neophodno izmene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju razmatrati po hitnoj proceduri.

Druga stvar bila je vezana za IPARD, da li se o tome uopšte govorilo u ovim konkretnim izmenama. O tome se toliko govorilo u prethodnim godinama, pa mislim da bi nam bilo koja javna rasprava koja se tiče IPARD-a sve isto rekla što smo već dotada čuli. Mnogi su učestvovali u tome, u prethodnom periodu, kada je koleginica vodila ovo ministarstvo – bile su brojne javne rasprave, brojni razgovori sa poljoprivrednicima, sa udruženjima, tako da mislim da u ovom delu to baš i ne stoji.

Što se tiče nacionalnog programa za ruralni razvoj i nacionalnog program za poljoprivredu, oni su pripremljeni, ići će u proceduru. Mislim da je jako važno, zbog javnosti, da se kaže da prethodno ministarstvo, prethodna ministarka i ovo ministarstvo rade na tome da sve što je predviđeno Strate-gijom razvoja poljoprivrede bude usvojeno, implementirano i da će to biti stu-bovi na osnovu kojih će funkcionisati čitav koncept poljoprivrede. Mislim da je važno naglasiti da postoji konzistencija i da postoji sled u aktivnosti-ma, kako kroz IPARD tako i kroz ove alate koji se donose na osnovu Strategije.

Što se tiče onoga što ste predlagali juče na Odboru, mislim da nije u redu da sad u načelnoj raspravi na takav način razgovaramo, jer kroz amandmane ćete videti šta smo prihvatili a šta nismo. Onda je to tema za razgovor. Vi ste imali neke konkretne predloge vezano za lica koja mogu raditi u Upravi za agrarna plaćanja

kontrolu na licu mesta. Videćete šta smo prihvatili i šta ćemo prihvatiti. U četvrtak je tema da razgovaramo o tome.

Što se tiče onih koji će moći da koriste sredstva IPARD-a, to su oni koji imaju preko dva hektara, u zavisnosti od vrste mera. Nisu to samo, kako je to navedeno, preko 20, preko 50, ne znam, veliki, ovi ili oni. Tako da mislim da je danas u toku rasprave dosta rečeno na ovu temu. Srbija se sprema za to. Opređeljena su sredstva u budžetu za sufinansiranje i samo očekujem da ćemo usvojiti izmene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i otkloniti još jednu stvar koja stoji na putu da srpskim poljoprivrednicima bude na raspolaganju dodatni izvor finansiranja. Hvala vam puno.

(Miladin Ševarlić: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku.

(Miladin Ševarlić: Zašto? Svima ste dali repliku.)

Zato što ni u jednom delu niste spomenuti u negativnom kontekstu. Ministar je odgovorio na vaše pitanje.

Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Izvolite.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi predsedavajući, poštovani ministre Nedimoviću sa saradnicima. Vlada Republike Srbije i premijer Aleksandar Vučić nosioci su promena koje su neophodne za rešavanje izazova sa kojima se suočava celokupna poljoprivreda Srbije. Svesna činjenice da su promene neophodne kako bi se poboljšali ekonomski efekti poljoprivredno-prehrambenog sektora, položaj poljoprivrednika, preduzetnika i celog seoskog stanovništva, Vlada Republike Srbije odlučila se za Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Predlog zakona potrebno je usvojiti po hitnom postupku kako bismo već na početku 2017. godine imali ne samo zakon već i podzakonsku regulativu kojom će biti jasno definisane mere agrarne politike. Poljoprivredni proizvođači će imati mogućnost da budu blagovremeno upoznati s planiranim merama agrarne politike za narednu godinu i na osnovu toga moći će da planiraju svoju proizvodnju već krajem januara.

Izmenama se takođe propisuju i vrste podsticaja za mere ruralnog razvoja, koje obuhvataju podršku u cilju unapređenja tržišnog poslovanja, dostizanja standarda kvaliteta, unapređenja konkurentnosti poljoprivrednih gazdinstava, očuvanja i unapređenja životne sredine i prirodnih resursa, unapređenja kvaliteta života u ruralnim područjima. Istovremeno omogućava lokalnim učesnicima ruralnog razvoja da dugoročno poboljšavaju potencijale svojih lokalnih sredina, kroz izradu i podršku u sprovođenju lokalnih strategija ruralnog razvoja.

Pružna se i mogućnost za razvoj tehničko-tehnoloških, primenjenih, razvojnih i inovativnih projekata u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Daje se podrška pružanju

saveta poljoprivrednim proizvođačima, udruženjima, zadrugama i drugim pravnim licima u poljoprivredi.

Predlog izmena člana 36. predviđa da unapređenje konkurentnosti obuhvati: podsticaj za investiciju u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva, program za podršku investicijama za biljnu i stočarsku proizvodnju, uspostavljanje i jačanje udruženja u oblasti poljoprivrede, investicije u preradu i marketing poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i upravljanje rizicima.

Na primer, sa teritorije grada Leskovca, odakle dolazim, u proseku se godišnje podnese oko 4.000 zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje za biljnu proizvodnju, đubrivo, opremu i mehanizaciju, za voćarsku, vinogradarsku, plasteničku i stočarsku proizvodnju.

Individualni poljoprivredni proizvođači sa teritorije grada Leskovca ostvarili su pravo na podsticaj u poljoprivredi koji je konkursom za dodelu posebnih sredstava omogućio Grad Leskovac. Time je kabinet gradonačelnika dr Gorana Cvetanovića dokazao da vodi aktivnu poljoprivrednu politiku. Tako je iz gradske kase za period od 2013. do 2016. godine, a na ime podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji, izdvojeno preko sto miliona dinara.

Ovakve izmene pružiće mogućnost većeg investiranja u poljoprivrednu proizvodnju. Istovremeno će dati punu podršku osnivanju poljoprivrednih udruženja, čime će se povećati konkurentnost na domaćem i inostranom tržištu, ekonomičnost proizvodnje, a ujedno i poboljšanje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda i bolja zaštita životne sredine.

Izmenom člana 39, između ostalih podsticaja, predviđeni su i podsticaji za podršku mladima u ruralnim područjima, što je veoma značajno za stvaranje pozitivnog ambijenta za opstanak mladih na selu. Investicije za unapređenje i razvoj ruralne infrastrukture idu u prilog unapređenju kvaliteta života u ruralnim područjima.

Grad Leskovac je u 2014, 2015. i 2016. godini, uz finansijsko učešće Ministarstva za poljoprivredu i zaštitu životne sredine, ostvario tri veoma bitna projekta, a Ministarstvo je učestvovalo u nekim projektima i do 70%. Prvo, Sanacija i uređenje atarskih puteva. Ovim projektom je od 144 naseljena mesta obuhvaćeno 75, vrednost projekta na tri godine je 42.000.000 dinara, a ukupno je sanirano 140 kilometara atarskih puteva. Ministarstvo je pomoglo Grad u 2014. godini sa 60%, u 2015. sa 50% vrednosti projekta, a u 2016. godini sa 47% od vrednosti projekta.

Drugi projekat – Komasacija zemljišta. Ovim projektom obuhvaćeno je 1.100 hektara u tri naseljena mesta. Vrednost projekta je 22.000.000 dinara. Projekat je sproveden 2014, 2015. i 2016. godine. Ministarstvo je učestvovalo sa 70% od ukupno uložених sredstava. Realizacija projekta ostvarena je sa 81%.

Krčenje starih zasada, plantažni zasadi vinove loze i voćni zasadi – ovim projektom obuhvaćeno je 165 hektara u tri naseljena mesta, a vrednost projekta je

29.000.000 dinara. Ministarstvo je učestvovalo sa 70% uloženi sredstava. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta koja je uspešno obuhvaćena geodetskim radovima je 165 hektara.

Na kraju, ovim predlogom zakona menjaju se i kaznene odredbe. One su neophodne radi sprečavanja nenamenskog korišćenja, otuđivanja podsticaja, a sa ciljem zaštite poljoprivrednih proizvođača koji ulažu u poljoprivrednu proizvodnju i žive od poljoprivrede. Izmenama i dopunama ovog zakona jasno se definišu dužnosti korisnika podsticajnih sredstava i preciziraju odredbe koje se odnose na vraćanje novčanih sredstava u slučaju kada korisnik nije u potpunosti ispunio sve dužnosti – što je sasvim razumljivo, jer se radi o namenskim sredstvima.

Zato mogu sa zadovoljstvom da kažem da će poslanička grupa SNS podržati ovaj predlog zakona u danu za glasanje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Sonja Pavlović.

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Hvala.

Poštovani ministre, poštovani gosti, poštovani predsedavajući i, naravno, poštovani poslanici, veoma je važno da shvatite da su ovi maćehinski zakoni zasnovani na ekspozu premijera Aleksandra Vučića, strana 38 i 61. Taj maćehinski odnos koji premijer ima, i koji nam je vrlo jasno stavio do znanja u svom ekspozu, u ovom sektoru je nešto što ne traje samo za vreme njegove vladavine nego datira mnogo duže u prošlosti.

Međutim, ni tu nemamo podjednaki odnos prema svim sektorima. Ministar koji je nadležan za sve sektore – sektor poljoprivrede, zaštite životne sredine, zaštitu voda, kao i zaštitu šuma – ima, opet, maćehinski odnos prema vodama, šumama i zaštiti životne sredine. Pritom smo u ekspozu čuli, pročitali da će Poglavlje 27, koje se odnosi na zaštitu životne sredine, u kom je vrlo bitan zakon o vodama o kojem danas treba da raspravljamo, da smo tu ispali najbolji đaci i da samo što nismo ispunili sve uslove da nas prime bez ikakvih problema u EU, pošto je to cilj vladajuće koalicije.

Međutim, to je apsolutna neistina. Gospodine Nedimoviću, vi ste na čelu veoma značajnog ministarstva i moram da vam postavim pitanje – zašto nastavljate taj maćehinski odnos prema sektoru voda? Da li smatrate da su svi sektori u vašem ministarstvu podjednako tretirani? Da li smatrate da je ispravno da sredstva za objekte vodosnabdevanja i objekte tretmana otpadnih voda, za srednje gradove koji su definisani ovim zakonom, treba da budu budžetom preusmerena u Ministarstvo prostornog planiranja, građevinarstva i infrastrukture kada za projekte iz oblasti vodoprivrede sve potrebne uslove i saglasnosti izdaje Direkcija za vode, u čijoj su

nadležnosti pomenuti objekti, a koja je u sastavu Ministarstva poljoprivrede? Ja smatram da ne.

Vodnim, kao i svim prirodnim resursima kod nas se ne gazduje na pravi način. Posledice tog negazdovanja na pravi način smo osetili 2014. godine, u poplavama koje su bile 2014. godine, i tada nam je direktor Javnog vodoprivrednog preduzeća „Srbijavode“ rekao da nam može pomoći samo bog. Naravno da nam može pomoći samo bog kada vi kao ministar danas izjavljujete da su šporet i školjka od auta krivi za izlivanja nekih vodotoka. Znači o tome nije trebalo da se brine i gazduje, nego su, eto, te školjke i ti neki delovi tih groznih građana Srbije i stanovnika doprineli da posledice budu što veće.

Mislim da ste vi ozbiljan čovek, vidim da ste ovde davali odgovore svima na pitanja i smatram da tako nešto apsolutno nije primereno kao odgovor poslanicima koji su vam postavili to pitanje.

Ovim zakonom je ukinuto Javno vodoprivredno preduzeće „Beogradvode“, koje je osnovano zakonom 2010. godine, i to je ono što ja mogu da pohvalim. Nije dobro, kolege iz AP Vojvodine verovatno neće biti zadovoljni mojim razmišljanjem, to što je zadržana stara administrativna podela gazdovanja vodama i brige o vodama na Vojvodinu i centralnu Srbiju. To su Javno vodoprivredno preduzeće „Vojvodinavode“ i Javno vodoprivredno preduzeće „Srbijavode“.

Vi ste dali ovde izjavu o usklađenosti propisa sa propisima EU. Znači, ova administrativna podela koju ste dali nije podela po propisima EU i nije podela, što je još mnogo važnije od toga, koja je dobra za gazdovanje vodama. Potrebno je da podela bude po slivovima.

Zakon, između ostalog, uvodi nove pojmove, kao što su javni vodovod i seoski vodovod. Javni vodovod je koji snabdeva preko 50 stanovnika; ništa dalje se ne definiše – da li su to stalni ili povremeno naseljeni stanovnici, da li su to interni ili eksterni korisnici, da li su turistički objekti nakačeni na njega... To je nešto što je potpuna magla. Znači, za 50 stanovnika. Šta ćete sa vodovodima kad je 49 stanovnika? Ja to nigde nisam videla u zakonu. Uvodi se i pojam seoskog vodovoda, koji treba da ispuni apsolutno se ne zna koje kriterijume. Sve u svemu, puno nepoznanica i nedefinisanosti.

Ovim se praktično ozvaničava postojeće stanje i ponovo vraća stara praksa da lokalna samouprava ne mora ništa da radi povodom snabdevanja vodom stanovništva van opštinskih i urbanih centara. Umesto da se ojačaju javna komunalna preduzeća i da lokalne samouprave nastave da rešavaju probleme vodosnabdevanja svih stanovnika u opštini, za šta potrebna sredstva treba da budu obezbeđena kroz povećanje cene vode i punu naplatu utrošene vode, kao i kroz različite vrste podsticaja, država ih na ovaj način abolira od ove obaveze bez naznake kako bi to uopšte trebalo da se reši.

Znači puno tu ima stvari koje su nejasne i puno je stvari ostavljeno da se reše same od sebe. Postoji problem u naplati vode i ceni vode na lokalnu ili bilo gde. Pa naravno da postoji, distributivne mreže su u lošem stanju. Mnogo bi bilo pametnije da se bavite modeliranjem mreže. Nama su gubici na vodovodnoj mreži do 80%. Znači, proizvedene i isporučene vode gubici na mreži su 80%. To je ozbiljan pristup.

Decentralizacija sredstava od naknada za vode, koja se uvodi ovim zakonom, sa jedne strane omogućava rešavanje nekih problema na lokalnu. Nekih. Međutim, ta su sredstva apsolutno nedovoljna da bi se moglo pričati o bilo kakvim kapitalnim investicijama. Šta tek da pričamo o regionalnim vodovodnim sistemima, kao što je, na primer, regionalni vodovodni sistem „Rzav“ Arilje? To je jedini u potpunosti izveden regionalni sistem, koji snabdeva vodom Arilje, Požegu, Lučane, Čačak i Gornji Milanovac. Pet opština se udružilo, 91% su finansirali taj projekat sami, država je učestvovala sa 9%, ali taj regionalni sistem ne može da radi u punom kapacitetu. Ne može zato što treba da se izgradi brana na Velikom Rzavu. Ili, kako bi na lokalnom naglasku rekli, Velikom Rzavu; ja, inače, poštujem lokalne naglaske.

Zašto ne može da se izgradi na pregradnom mestu Svrackovo? Zato što vi budžetom predviđate na godišnjem nivou četiri miliona evra za tu branu. To je taman da vam za 20 godina budu zahvalni unuci ljudi koji sada treba da koriste tu vodu, u najboljem slučaju za 20 godina, gde se „Hidrotehnika“ iz Čačka „zalaufa“, počne da radi, zastane, čeka šest meseci nove pare... I vi jednu investiciju poskupljujete za 40%; tako gazdujete vodama. Ja stvarno to ne mogu da zamislim.

Tim budžetom su, znači, opredeljena sredstva samo za to, za završetak brane Rovni i za liniju mulja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Šapcu. Mnogo veća sredstva su budžetom opredeljena u Ministarstvu građevinarstva, prostornog planiranja i infrastrukture za tu vrstu projekata. To apsolutno ne treba da bude tako. Zna se ko treba da gazduje vodama, zna se kako treba da bude zaokružena jedna celina.

Pošto nam trenutno idu zakon o komunalnim delatnostima, koji je koliko već sutra u proceduri, ovaj zakon o vodama, pa Predlog zakona o privatnom partnerstvu i koncesijama, koji je takođe danas na dnevnom redu, ako ukrstimo ta tri zakona, mi ćemo doći do zajedničkog imenitelja, a zajednički imenitelj je partnerstvo, partnerstvo nad našim resursima. U takvim partnerstvima, iskustvo je pokazalo, Republika Srbija je uvek u vazalnom odnosu. Znači, Republika Srbija je na svojoj teritoriji u vazalnom odnosu i gubitnik. To jedna ozbiljna vlada i jedno ozbiljno ministarstvo konkretno ovde apsolutno ne bi smeli da dozvole.

S obzirom na to da je Srbija zemlja potpisnica Protokola o vodi i da hrli put evropskih integracija, kao i otvaranju Poglavlja 27, iz oblasti zaštite životne sredine, u okviru kojih se dužna pažnja posvećuje vodama, sa velikom izvesnošću se može reći da će zapravo baš ta poglavlja biti najveći kamen spoticanja u tom pridruživanju EU.

Zbog toga, ministre Nedimoviću, molim da prekinete praksu maćehinskog odnosa prema sektoru voda, šuma i zaštite životne sredine i da ih tretirate ravnopravno sa poljoprivredom, koju ne zanemarujem, naprotiv, za koju takođe smatram da treba da ima još bolji tretman. Nadam se da ste shvatili da u vašim rukama stoji mehanizam zaštite dobrog dela dragocenih prirodnih resursa Republike Srbije, a to je ogromna odgovornost i o takvu odgovornost zaista ne bi trebalo da se oglušite. Hvala vam najlepše.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Evo već smo u jedanaestom satu rasprave o ova tri predloga zakona i jako je dobro što se potegla priča na jedan ovakav način o sistemu i upravljanju vodama na prostoru Srbije. Ako od prva tri zakona koja uđu u proceduru u mandatu ovog ministarstva bude jedan jako važan, a to su izmene Zakona o vodama, mislim da tu ne možemo govoriti o maćehinskom odnosu.

O pitanju kvaliteta pojedinih rešenja se da diskutovati, ali sigurno je da sistem voda, odnosno čitav koncept upravljanja vodama ne možete meni da spočitavate, iz prostog razloga, jer smo ovim predlogom stavili akcenat na ovu materiju.

S druge strane, ovde je mnogo važnije istaći koliko je potrebno razvijati svest o vodotokovima. Ja ću vam reći jednu stvar iz iskustva grada u kome ja živim. Tamo su bili pre četrdesetak godina neki veliki ljudi, umni ljudi koji su izgradili sisteme za zaštitu od poplava. Onda smo svi mislili, svest je tako bila izgrađena, da nas nikada ne može zadesiti 2014. godina, odnosno da se nikad takva stvar neće desiti.

Ovo pričam iz jednog prostog razloga – naša svest o značaju voda bila je potisnuta u neki drugi plan; mnogi od nas nisu se ni sećali poslednjih poplava koje su bile na prostoru Srbije, a ovako obimnih. To je ono što je važno i to moramo da negujemo, od škole pa nadalje.

Prosto je neverovatno šta sam tih dana mogao da vidim. Neke proste stvari, za koje čovek smatra da bi svako trebalo da zna, gomile ljudi nisu znale, zato što nisu imali svest o značaju voda i ugroženosti od voda. Ja insistiram na tome iz prostog razloga, jer moramo da se borimo. Klimatske promene su takve da moramo mnogo da ulažemo u sistem prevencije i moramo da se borimo na ovaj način.

Što se tiče upravljanja na osnovu hidrografskih slivova, to je jedna od suština ovog propisa, ovih izmena i dopuna Zakona o vodama. Ja sam danas nekoliko puta u toku rasprave naglašavao zašto je to važno, pre svega da bismo na kvalitetan način upravljali jednim vodotokom.

Što se tiče životne sredine, tu nam nisu postavljena merila u ovoj oblasti. Jedna od četiri oblasti za koje je Ministarstvo poljoprivrede zaduženo u postupku pregovaranja sa EU je, između ostalog, i Poglavlje 27, koje se tiče životne sredine. Tu

je neophodno još samo završiti akcioni plan i mi smo spremni za otvaranje ovog poglavlja. Biće najteže poglavlje, teško će biti, ali to je poglavlje koje je jako, sa aspekta kapaciteta, spremno da bude otvoreno.

Što se tiče ostalih stvari, mislim da je sve u ovom ministarstvu važno, ne zna se šta je od čega važnije – da li poljoprivreda, da li vodoprivreda, da li priča o vodama – tako da mislim da smo svoje prioritete u pogledu voda jasno iskazali kandidujući ovo na današnjoj sednici. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Tijana Davidovac.

Izvolite.

TIJANA DAVIDOVAC: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministri sa saradnicima, poštovane kolege i kolegice, Predlog izmena i dopuna Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju omogućiće, pre svega, korišćenje IPARD sredstava u iznosu od 175.000.000 evra koja stoje na raspolaganju Srbiji. Ove izmene i dopune predstavljaju preduslov za otvaranje Poglavlja 11, u oblasti poljoprivrede. Zakon predstavlja veliki korak napred i potpunu integraciju evropskih standarda u sistem funkcionisanja naše poljoprivrede.

Što se tiče predloga izmena i dopuna Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, cilj je da se proširi broj korisnika sredstava iz budžeta Republike Srbije, pre svega u sektoru stočarstva. Podsticaje su dosada dobijala registrovana poljoprivredna domaćinstva, dok poljoprivredna gazdinstva koja uzgajaju krave koje nisu umatičene za svoja grla nisu imale nikakve podsticaje.

Cilj ovih podsticaja jeste da se održi postojeći broj krava koje su baza za proizvodnju teladi za tov i junećeg mesa, za koje tržišne analize govore da ima rastući trend tražnje, kako u okruženju tako i u svetu. Takođe, ovim izmenama i dopunama zakona uvode se mere podrške za mlade poljoprivredne proizvođače, posebno u devastiranim regionima, koji svoj život i egzistenciju vide na selu, u bavljenju poljoprivrednom proizvodnjom.

Kroz nepovratna sredstva u formi startap sredstava za određene investicije poljoprivredna gazdinstva treba da unaprede, odnosno diverzifikuju svoju proizvodnju i na taj način obezbede samozapošljavanje i egzistenciju za svoje porodice. Takođe, planirani su podsticaji za razvoj specifičnog pristupa u planiranju ruralnog razvoja, kroz formiranje lokalnih akcionih grupa koje predstavljaju javno-privatno partnerstvo u cilju unapređenja života u ruralnim predelima.

Cilj ove vlade je povećanje obima investicija usmerenih upravo ka unapređenju uslova života i rada u seoskim predelima, a kroz izmene i dopune ovog zakona dodatno se uvodi red i usklađivanje sa klasifikacijom mera ruralnog razvoja u EU.

Što se tiče trećeg predlog zakona, o izmenama i dopunama Zakona o vodama, postoji više razloga zašto se pristupilo ovim izmenama i dopunama. Od 2010. godine

imali smo više sistemskih zakona, kao što su Zakon o javnoj svojini i Zakon o planiranju i izgradnji, koji ne daju kvalitetna rešenja u načinu upravljanja ovom oblašću. Zakon o javnoj svojini upućuje na poseban zakon u pogledu raspolaganja i upravljanja vodnim zemljištem, dok Zakon o vodama nije sadržao odredbe o tome, dok kod Zakona o planiranju i izgradnji, što se tiče objedinjenja procedura, naš postojeći Zakon o vodama nije sadržao elemente u tom delu.

Izmenom Zakona o vodama nosioci javnih ovlašćenja su Direkcija za vode ili, na nivou Vojvodine, pokrajinski organi. Ovom izmenom su u obavezi da prikupljaju informacije za donošenje vodnih akata.

Druge izmene i dopune ovog zakona odnose se na otklanjanje nedostataka uočenih u njegovoj primeni. Umesto administrativnog upravljanja uvodi se upravljanje po slivovima. Zatim se propisuje obaveza donošenja plana upravljanja vodama, gde se kroz prostorne i urbanističke planove unose granice vodnog zemljišta. Još jedna novina je da Poreska uprava više neće vršiti utvrđivanje metodologije i obračuna plaćanja naknade za odvodnjavanje; za to će biti nadležno javno vodoprivredno preduzeće.

Ove izmene i dopune Zakona o vodama omogućavaju usklađenost nacionalnog zakonodavstva u oblasti voda sa propisima EU, kao i obezbeđivanje pravnog osnova za dalju implementaciju različitih propisa.

Srpska napredna stranka će podržati predložene izmene i dopune ovih zakona jer one imaju pozitivan uticaj na razvoj ruralnih područja u našoj zemlji i verujemo da će doprineti da poljoprivrednici žive bolje od posla kojim se bave. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, građani Srbije, pred nama su danas tri zaista važna zakonska rešenja – dva iz oblasti poljoprivrede, jedan se tiče voda. Dosta toga je već danas rečeno u toku rasprave. Pokušaću da skratim i osvrnem se na ono što se tiče poljoprivrede. Ovo jeste jedna od tema koja je verovatno i najvažnija ili možda jedna od najvažnijih koja može da uđe kao tema za raspravu u ovaj uvaženi dom.

Mislim da problemi sa kojima se u ovoj oblasti suočavamo zahtevaju jedinstvo kompletnog našeg društva. Naime, napomenuću, već je rečeno, 10% učešća u ukupnom BDP-u Srbije, oko 20% učešća u izvozu i u radnoj snazi Srbije mislim da je dovoljno razloga da se svi ujedini oko problema sa kojima se Srbija suočava u ovim oblastima.

Naravno, pomenuću da se u ovim zakonima proširuje broj potencijalnih korisnika, krug lica koja mogu koristiti sredstva u oblasti poljoprivrede. Dobro je,

takođe, što će u središte interesovanja ovih zakonskih rešenja biti stavljeni mladi poljoprivredni proizvođači iz nedovoljno razvijenih područja, o kojima je ministar već u nekom svom uvodnom izlaganju govorio pa nema potrebe da ponavljam.

Međutim, ono što mi je najviše privuklo pažnju, u pitanju su odredbe koje se menjaju i dopunjuju, a to je pre svega član 10. Naime, ako dobro pogledate, u članu 10 u predloženim izmenama korisnik podsticaja, tj. novčanih sredstava koja su isplaćena neosnovano i usled neke administrativne greške ta sredstva mora vratiti. Ne samo da ih mora vratiti, mora biti naplaćena zakonska zatezna kamata na ta sredstva.

Pokušao je danas – i još uvek sam pod utiskom, ne mogu da se ne osvrnem, možda ne bih navodio primere, dosta je primera – moj kolega Srbislav Filipović da navede jedan primer, videli smo kako je prošao. Naravno, nakon što su isključeni mikrofoni, upućene su mu uvrede, pretnje, nazvan je džukelom, rečeno mu je da će biti bačen u more. Možda i ne bih navodio primer, ali ne mogu da se ne vratim na taj događaj. Nemam nikakav problem da nas neko u borbi za istinu i baci u more i naziva bilo kakvim imenima, pretrpeo sam i ja i moja porodica u prošlosti i bacanje u jame, pretrpeli smo i razne druge pogrome i četrdesetih i devedesetih godina i nemam problem da tu istinu još jednom ponovim. Naime, reč je o tom famoznom vinogradu u Krčedinu od 50 hektara.

Da bi bilo građanima Srbije jasnije, podsticaj za sadnju tog vinograda uzet je u avgustu, zemljište je uzeto u zakup u novembru. U pitanju je 525.000 evra. Da smo imali ovakvu jednu zakonsku odredbu tada, taj iznos bi morao biti vraćen i morala bi biti naplaćena zakonska zatezna kamata. Radi se o milionima evra. Zbog tih i takvih stvari Srbija, srpski seljak je danas tu gde je, poljoprivreda je danas tu gde je. Možda ću zbog toga biti bačen u more; trebaće im dosta truda, prilično sam težak, ali možda im pomognu i ovi koje su ambasadori zemalja Severnoatlantske alijanse uveli u Parlament, a malo im je pomoglo i batinanje žena.

Ne bih ja nešto dalje govorio o ovom pitanju, dovoljna je činjenica da je tri milijarde dinara više izdvojeno za poljoprivredu ove godine. To jesu konkretni koraci, to nije samo deklarativna i demagoška priča koju ovde često slušamo, iz dana u dan. Molim vas, ministre, nastavite sa donošenjem i predlaganjem ovakvih i sličnih mera i zakona. Dok god idete u ovom pravcu, dok god radite na ovaj način, siguran sam da ćemo svi mi, moja malenkost kao narodni poslanik, poslanička grupa kojoj pripadam, većina u ovome parlamentu, većina u Srbiji, što je najvažnije, stajati iza vas i vaših koraka.

Na kraju da napomenem, sve zakonske predloge koji su danas pred nama podržaću u danu za glasanje. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Nenad Božić.

(Saša Radulović: Saša Radulović, umesto njega. Prethodni predsedavajući je prvo pročitao Nenada Božića. Zašto ovo radite?)

Reč ima narodni poslanik Vesna Rakonjac.

VESNA RAKONJAC: Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, danas govorimo o setu veoma važnih zakona iz oblasti poljoprivrede i vodosnabdevanja.

PRESEDAVAJUĆI: Izvinite, koleginice.

Na osnovu člana 109, gospodine Raduloviću, zato što dobacujete dok govornik govori, izričem vam opomenu.

(Saša Radulović: Nije vas sramota, gospodine Arsiću? Sram vas bilo gospodine Arsiću!)

Iz istog razloga dobijate i drugu opomenu.

Gospodine Raduloviću, isključeni ste iz daljeg rada. Oduzimam vam reč.

(Saša Radulović: Sram vas bilo što mi niste dali reč.)

Zatražite reč, koleginice.

VESNA RAKONJAC: Hvala.

Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, danas su pred nama veoma ozbiljni zakoni, zakoni vrlo kompleksne prirode i verujem da ni ministru a ni njegovim saradnicima u Ministarstvu nije bilo lako da naprave ovakve zakonske predloge. Naravno, treba uskladiti mnoge stvari i sa propisima EU, ali ne zarad EU, već zarad naših građana i naših boljih uslova za život.

Kakav je odnos bio prema vodi – našem blagu, jer drugačije ne mogu vodu da nazovem – možemo da vidimo iz toga kakve su se stvari dešavale 2014. godine, u vreme katastrofalnih poplava. Imali smo prilike da vidimo, bukvalno, kada se voda povukla, šta je ostalo u rečnim tokovima. Pa to je bilo za jednu ogromnu deponiju. To nije napravio neko drugi, nije došao niko sa strane; to smo uradili mi sami sebi, prirodi, a ona nam je tako uzvratila.

Koliko je ovo kompleksno pitanje i koliko je neodvojivo i pitanje sa zdravstvenog aspekta, jer lekar sam po struci pa ću se usredsrediti na to, imam samo jedan primer koji se desio 1956. godine. Poznat je kao „Minamata sindrom“; desio se u Japanu i dogodilo se veliko trovanje hranom. Naravno, ljudi koji su živeli u primorskom području hranili su se ribom, a otrovali su se živom. Postavilo se pitanje otkud trovanje živom. U neposrednoj blizini bila je fabrika za preradu acetata i živa koja je u tom procesu učestvovala kao otpadna voda ušla je u more i, naravno, biološkim ciklusom našla se u morskim plodovima i ribi.

To je samo jedan primer kako je ekosistem, i kako je priroda neodvojiva i kako moramo da vodimo računa. Ono što je urađeno ovim zakonima, a prvi put vidim da je konačno zdravstveni deo ostavljen zdravstvu; u nekom prethodnom periodu smo imali praksu da svi žele taj deo nekako da prihvate i privuku sebi. To smo imali i sa Zakonom o bezbednosti hrane, kada je veliki deo predat veterinarima a ispostavilo se da ne mogu da isprate taj deo priče; zato imamo velike probleme danas.

Ovim zakonom je jasno definisano čije su nadležnosti u kom delu, i to je veoma dobro. Svakako, ono što želim još da naglasim, u stvari da pitam pre svega – zašto nisu obuhvaćeni alternativni izvori vodosnabdevanja? To su arteski bunari i bunari kao lokalni izvori vodosnabdevanja. To je jedan veliki resurs, veoma značajan resurs i za odbranu zemlje i za preventivu u nekom drugom smislu. Kada dođe do velikih havarija, onda posežemo ka tim alternativnim rešenjima i alternativnim izvorima vodosnabdevanja. Oni su urušeni opet našom nebrigom. Dovoljno je samo pogledati na seoskom području koliko bunara je pretvoreno, nažalost, u septičke jame. To je prosto bogohulno i to jednostavno treba regulisati na neki način. Možda će nekim drugim podzakonskim aktom ovo područje biti regulisano, ali mislim da ga ne treba ostaviti potpuno po strani, jer je veoma značajno.

Ono što se meni veoma dopalo u ovom zakonu je da, konačno, onaj ko je i glavni u tom procesu zagađenja vodotokova treba da snosi i odgovornost, treba da snosi i posledice ukoliko se ogлуši o ono što je zakon propisao. Redovna merenja, redovna izveštavanja, a ako ti privredni subjekti nemaju laboratorije koje mogu da urade posao u njihovom sklopu, pretpostavljam da mogu da imati ugovore sa akreditovanim laboratorijama da to rade za njih i da redovno izveštavaju Ministarstvo poljoprivrede, odnosno nadležno ministarstvo, da li će to biti ekologija ili neko drugo u budućnosti. Uglavnom, ovaj zakon nije ništa prepustio slučaju.

Mislim da u danu za glasanje ne treba da imamo dilemu da li da damo podršku i ministru i njegovim saradnicima i ovim zakonima koji su danas na dnevnom redu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Olivera Pešić.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege narodni poslanici, govoriću o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Prema važećem zakonu određeni broj poljoprivrednih proizvođača nije imao pravo na podsticaje upravo za one vidove stočarske proizvodnje koji beleže trend rasta, kako u okruženju tako i u svetu, a pre svega se misli na proizvodnju junećeg mesa. Od ukupnog stočnog fonda u Srbiji negde oko jedne polovine, a to je oko 200.000 krava nalazi se u manjim poljoprivrednim gazdinstvima, sa dva do tri grla po gazdinstvu. Iz godine u godinu poljoprivredni proizvođači se sve više odlučuju da smanje broj grla i telad prodaju jer čuvanje nije profitabilno u onoj meri u kojoj bi trebalo da bude.

Dakle, činjenica je da se iz godine u godinu gubi baza za proizvodnju kvalitetne teladi za tov i proizvodnju junećeg mesa i upravo iz tih razloga izmenama i dopunama ovog zakona postojeći podsticaji u stočarstvu proširuju se i na podsticaje za

krave za uzgoj teladi za tov i na taj način se postiže očuvanje broja krava koje su baza za proizvodnju junećeg mesa i stvaraju se uslovi za povećanje stočnog fonda i unapređenje stočarske proizvodnje.

Takođe se uvodi i novi podsticaj za kvalitetne tovne bikove, kvalitetne priplodne ovnove i jarčeve, kvalitetne nerastove sa ciljem da se poljoprivredni proizvođači podstaknu na uzgoj kvalitetnih priplodnih mužjaka. Na taj način se dobija genetsko unapređenje zapata, a takođe i mogućnost da se vrši meleženje sa neumatičenim grlima, čime se kroz izvestan period pospešuje proizvodnja onih vrsta mesa za kojima na tržištu postoji tražnja. Srbija ima dobre uslove za proizvodnju junećeg mesa i sa izmenama i dopunama koje se predlažu ovim zakonom može da postigne dobre rezultate.

Izmenama zakona preciziraju se dužnosti korisnika podsticaja kao i obaveza u slučaju vraćanja finansijskih sredstava ukoliko se ta finansijska sredstva nenamenski koriste. Takođe se precizira da je korisnik, ukoliko se ne pridržava svojih obaveza, dužan da sredstva vrati u određenom roku i, naravno, plati zateznu kamatu. Definiše se i da se dokumentacija čuva pet godina i na ovaj način će se smanjiti malverzacije i zaštititi poljoprivredni proizvođači kojima je ovaj vid prihoda jedini izvor egzistencije.

Izmene ovog zakona daju punu podršku osnivanju poljoprivrednih udruženja. Uvode se i podsticaji za promotivne aktivnosti u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Ono što je novina i što je jako važno, uvodi se mera podrške za mlade poljoprivrednike. Cilj je da se mladim poljoprivrednim proizvođačima koji svoj život i opstanak vide na selu pruži podrška. Naročito će akcenat biti stavljen na registrovana poljoprivredna gazdinstva koja se vode na mlade ljude.

Kroz bespovratna sredstva u formi starap sredstava za određene investicije, kao i kroz posebne programe o kojima je danas pričao ministar, ti mladi proizvođači imaju grejs period od godinu i po do dve sa niskim kamatnim stopama. Kako smo danas čuli, ovakvim poljoprivrednim gazdinstvima će se pomoći da unaprede svoju proizvodnju i da na taj način ostvare svoje prihode za gazdinstvo. Dakle, očekuje se povećano interesovanje za korišćenje sredstava podsticaja, tako da će izmene i dopune ovog zakona uticati direktno na sva registrovana poljoprivredna gazdinstva.

S obzirom na to da dolazim iz Leskovca, grada koji se odlučio za poljoprivredu kao stratešku granu razvoja, gde se više od jedne polovine stanovništva bavi direktno poljoprivredom i gde imamo registrovano 12.000 poljoprivrednih gazdinstava, smatram da će od izmena i dopuna ovog zakona moji sugrađani, kao i građani čitave Srbije imati direktnu korist. Zato ću u danu za glasanje podržati predložene izmene i dopune. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LjILJANA MALUŠIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa gostima iz Ministarstva, dame i gospodo poslanici, danas ću govoriti o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, kao i Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Naime, kada govorim o ovom zakonu, cilj ovog zakona je pre svega otklanjanje nekakvih manjkavosti koje su bile prisutne u prošlom zakonu a ticale su se upravo korišćenja fondova iz EU, tzv. IPARD fondova.

Vrlo je bitno reći da je ovo ogromna suma, negde oko 175 miliona evra i naravno da ćemo večeras dugo govoriti o ovome, a samim tim što danas donosimo ovaj zakon i raspravljamo o njemu otklonićemo i neke nepravilnosti koji se tiču rokova.

Naime, ono što je mene fasciniralo u ekspozeu gospodina Vučića bilo je to da je rekao da će 2017. godine najveći procenat biti odvojen upravo za poljoprivredu, koja je osnovna grana privrede i ekonomije uopšte, takođe za kapitalne investicije, zatim za namensku industriju, naoružanje i kulturu, za sve ono što je bilo namenski zapostavljano godinama.

Pre svega treba reći da je u poljoprivredi zaposleno čak 20% ukupne populacije zaposlenih ljudi u Republici Srbiji, zatim da je kompletan izvoz što se poljoprivrede tiče oko 23%. Neko reče od naše uvažene opozicije da je nonsens ići u EU. Pa, draga gospodo, mi 85% ukupne privrede izvozimo baš u Evropsku uniju. To treba zapamtiti ako mislimo da živimo kao svaka normalna i razvijena zemlja.

Ono što je takođe vrlo važno reći jeste da poljoprivreda u ekonomiji učestvuje sa 10%, vrlo bitno. Drage kolege su takođe govorile o tome da mi nemamo strategiju. Naprotiv, mi imamo strategiju, imamo akcioni plan i upravo postojimo dugo, i postojaćemo još dugo godina, zato što radimo timski, zato što se na najbolji mogući način bavimo ekonomskom politikom. A to je pokazao i ekspoz, gde imamo suficit od 3,1% i deficit BDP-a samo 1,7%. Takav rezultat ne pamti se unazad 45 godina. Bravo za Vladu Republike Srbije!

Ono što bih ja istakla što se poljoprivrede tiče a što je vrlo bitno jeste da će se sledeće godine 450.000.000 odvojiti za lokalne samouprave, što je jako važno, i od toga će biti izdvojen deo za reciklažu otpada. Takođe, biće u lokalnim samoupravama deo sredstava i za otpadne vode. A ono što je vrlo važno za našu decu i sve nas koji živimo u Republici Srbiji jeste da će se meriti kvalitet vazduha, i to će biti monitoring u čitavoj Republici Srbiji.

Ono što mi moramo da uradimo, a već radimo od 2012. godine – i hvala bogu da smo došli na vlast; da nismo, ova zemlja je bila potpuno devastirana, sećamo se samo privatizacije 550 preduzeća, otpuštenih radnika preko 350.000 – mi smo u tom

periodu zaposlili preko 136.000 ljudi i procenat je pao sa 27% nezaposlenih 2012. godine na 15% ove godine, sa tendencijom da sledeće godine to bude 14%.

Šta treba naglasiti? Treba naglasiti – da bismo mlade ljude vratili na selo, moramo se potruditi da, pre svega, napravimo infrastrukturu, da asfaltiramo nekategorisane puteve, da napravimo socijalnu klimu i napravimo dobar život na selu.

Sećam se 2009. godine, kad je moj uvaženi kolega pričao o promociji svoje stranke, da je za promociju stranke kupio i 5,5 miliona vredan kompjuter koji ne radi. Kamo sreće da je te pare uložio u mladost, danas bi preko hiljadu porodica živelo na selu i imalo poprilično dobre uslove za život.

Što se podsticaja za poljoprivredu tiče, treba reći da bi trebalo uglavnom podsticati kompletan stočarski fond, takođe pčelarstvo. Zatim, moramo obnoviti kompletnu mehanizaciju, sisteme za navodnjavanje, koji su potpuno dotrajali. Zatim moramo napraviti odeljenje ili prostorije gde nam borave životinje. Znači, moramo se potruditi da napravimo sve po evropskim standardima. Mi smo zemlja pridružnica EU, hvala bogu da je tako, i sigurna sam da će to biti u narednom periodu upravo onako kako je rečeno.

Šta još treba reći? Da, nažalost, u tranziciji se mnogo toga izgubilo, postoji deprivacija, mladi ljudi apsolutno nemaju nikakve stimulanse. Zato treba graditi mnogo malih fabrika, startup preduzeća, a eto imamo startup preduzeća koja su već, zahvaljujući našim edukacijama sa ženama, budućim preduzetnicama, urodile plodom.

Inače, treba još reći da se ova startup preduzeća finansiraju na više načina – pre svega iz budžeta Republike Srbije, zatim iz projekata Ministarstva, takođe iz fondova za razvoj pri EU. Kad sam kod toga, samo još treba reći da mi imamo izuzetnu saradnju sa Nemačkom razvojnom bankom, sa Evropskom razvojnom bankom, takođe sa svetskim bankama. I baš upravo na ovaj način, podstičući poljoprivredu, imamo već sada izvanredne rezultate, u odnosu na prošlu godinu rast, odnosno povećanje iz budžeta je 8,11%, što je negde oko četiri milijarde dinara. Odlično za Vladu Republike Srbije.

Sigurna sam, još mnogo toga se može reći. Ja bih samo zamolila sve naše poslanike koji nisu za opciju EU da shvate da 85% izvoza ide EU, pa bih u danu za glasanje zamolila sve poslanike da glasaju za predlog ovog izvanrednog zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, kolege poslanici i poslanice, kao što su već moje kolege iznele, pred nama se danas nalaze tri vrlo važna zakona – dva iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, i to izmene i dopune Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, a treći zakon odnosi se na izmene i dopune Zakona o vodama.

Sva tri zakona su od izuzetnog značaja i za sva tri zakona će SNS, naravno, glasati u danu za glasanje.

Da ova vlada na odgovoran način prilazi poljoprivredi pokazuje upravo svojim budžetom. Budžetom Republike Srbije za 2017. godinu planirano je da se za poljoprivredu izdvoji oko 8,7% više, što u novcu iznosi oko 3.300.000.000 više sredstava za poljoprivredu i poljoprivredne aktivnosti. Zašto se izdvaja više sredstava? Zato što poljoprivreda predstavlja i te kako značajnu granu privrede i zato što poljoprivreda u ukupnom BDP-u učestvuje sa 10%.

Ono što bih želela da istaknem to je da je prvi zakon koji se odnosi na razvoj poljoprivrede i ruralnog razvoja u stvari zakon koji predstavlja jedan pravni okvir za povlačenje sredstava iz pretpristupnih fondova, a ta sredstva iznose 175.000.000 evra i ona će se, naravno, povlačiti u tranšama.

Zašto je značajno donošenje ovog zakona? Zato što će povlačenjem ovih sredstava svakako biti unapređen kvalitet poljoprivredne proizvodnje; biće unapređena konkurentnost poljoprivrednih proizvoda; biće unapređen kvalitet životne sredine i biće unapređena kompletna poljoprivredna proizvodnja kao vrlo značajna grana napretka ekonomije i uopšte ekonomskog napretka Srbije.

Ono što želim da naglasim jeste da se ovim zakonom, sem definisanja jasnih procedura – i to onih procedura od podnošenja zahteva, odnosno do podnošenja projekta – na precizan i jasan način definiše i nadležnost Uprave za agrarna plaćanja kroz donošenje rešenja, ali se takođe definiše i žalbeni postupak, kao i postupak koji se u slučaju donošenja rešenja može pokrenuti pred Upravnim sudom.

Takođe, ovaj zakon je značajan zato što uvodi tri vrlo značajna mehanizma i tri vrlo značajna alata koja predstavljaju osnovu stvari i relevantne podatke. To su podaci koji se odnose na računovodstvene podatke, podaci koji se odnose na tržišne cene i podaci koji se odnose na zemljišne katastarske parcele. Zašto je to važno? Zato što adekvatna poljoprivredna proizvodnja i uopšte agrarna politika jedne zemlje može da se planira i prati na uspešan način samo ako ima adekvatnu analitiku, odnosno ako ima adekvatnu bazu podataka.

Što se tiče drugog zakona, a tiče se podsticaja, htela bih posebno da istaknem jedan element, zato što on obuhvata nekoliko segmenata razvoja i napretka našeg društva, a to su podsticaji koji se odnose na unapređenje kvaliteta života u ruralnim sredinama. Ti podsticaji su značajni i sa demografskog, i sa socijalnog i sa ekonomskog aspekta.

Sa ovim ću završiti. Svakako da nema dileme da ovo jesu zakoni koji u fokus stavljaju poljoprivredna gazdinstva, poljoprivredne proizvođače, da su usmereni ka napretku i razvoju poljoprivrede, da poljoprivreda, kako je premijer Aleksandar Vučić istakao, jeste imperativ našeg razvoja i napretka i u danu za glasanje podržaćemo sva tri predloga zakona. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslani Zoran Bojanić. (Nije tu.)

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Đokić.

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, poštovani poslanici, pred nama su predlozi zakona koje je podnela Vlada o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Usvajanjem oba predloga zakona omogućićemo sprovođenje instrumenata ili, kako ministar voli da kaže, alata za realizaciju finansijske pretpriputne pomoći kroz takozvani IPARD program iz fondova Evropske unije koji su namenjeni zemljama kandidatima za članstvo u EU, tj. omogućićemo fizičkim i pravnim licima da prime određene podsticaje iz oblasti podrške poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Takođe, omogućićemo i potvrđivanje i sprovođenje akcionog plana kao preduslova za otvaranje Poglavlja 11, u oblasti poljoprivrede na našem putu ka pristupanju Evropskoj uniji.

Izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju stvaraju se uslovi za korišćenje IPARD fondova, tj. za odgovorno i transparentno upravljanje sredstvima Evropske unije. Omogućava se uređenje i identifikacija zemljišnih parcela, što je jedan od preduslova za korišćenje fondova Evropske unije u poljoprivredi, u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije. Omogućava se, takođe, sprovođenje mera podrške za nerazvijena i zaštićena ruralna područja, ali i za praćenje ekonomskih parametara za kontrolu efikasnosti sprovođenja mera.

Izmenama i dopunama ovog drugog zakona, Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, širi se krug korisnika, što je veoma bitno, podsticaja u oblasti direktnih plaćanja za stočarsku proizvodnju, kvalitetnih tovnih bikova, krava za uzgoj teladi za tov, kvalitetnih priplodnih ovnova, jarčeva, nerasta itd.

Dalje, uvode se mere podrške za mlade poljoprivrednike, što je od izuzetnog značaja, koji svoj život i egzistenciju vide na selu i u bavljenju poljoprivrednom proizvodnjom, kroz bespovratna sredstva u formi startup sredstava, a posebno mladim poljoprivrednicima u regionima sa otežanim uslovima za intenzivnu proizvodnju i u ekonomski nerazvijenim opštinama.

Uvode se i podsticaji za razvoj novog načina planiranja ruralnog razvoja kroz formiranje lokalnih akcionih grupa, takozvanih LAG-ova, posebnog vida javno-privatnog partnerstva u ruralnim područjima koji uključuju sve zainteresovane – od preduzeća, preduzetnika, javnih institucija pa do poljoprivrednika i građana.

Osnivanjem takozvanih LAG-ova i izradom lokalnih strategija i planova ruralnog razvoja omogućava se njihova realizacija finansiranjem kroz pretpriputne

fondove Evropske unije, kako za poljoprivredu tako i za infrastrukturu, obrazovanje itd.

Ovo mi je posebno privuklo pažnju, jer lokalne akcione grupe, tzv. LAG-ovi, treba da postanu važan oslonac stanovništvu ruralnih područja u osiguranju boljih životnih i radnih uslova na svojim područjima. One treba da postanu pokretači ruralnog razvoja lokalne zajednice, jer zajednička poljoprivredna politika Evropske unije upravo LAG-ovima prepušta planiranje i realizaciju projekata ruralnog razvoja u cilju revitalizacije sela i stvaranja novih radnih mesta, jer ljudi sa terena najbolje znaju kako upravljati poljoprivrednim resursima i pokrenuti razvoj sopstvenog područja.

Poljoprivrednicima trebaju dobro organizovani LAG-ovi, jer su oni prava karika u lancu povlačenja novca iz pretpriisupnih fondova Evropske unije namenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju. Osnivanjem LAG-ova ova seoska područja će imati pravo da učestvuju u dobijanju sredstava fondova Evropske unije koja su namenjena naseljima koja imaju manje od 25.000 stanovnika. Lokalna akciona grupa ili LAG predstavlja partnerstvo privatnog, javnog i nevladinog sektora i u svom sastavu može imati predstavnike zainteresovanih privrednika, poslovnih udruženja, preduzeća, poljoprivrednih gazdinstava i poljoprivrednika, predstavnike nevladinih organizacija, ali i predstavnike lokalne vlasti sa akcentom na poljoprivredu.

Što se tiče trećeg zakona koji je pripremila ovo ministarstvo, pred nama je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama, koji je podnela Vlada. S obzirom na to da sam istrošio puno vremena, skratću. Ovim predlogom izmena i dopuna Zakona o vodama usaglašava se ovaj zakon sa drugim propisima i zakonima, otklanjaju se nedostaci, uvodi se obaveza da se u prostorne i urbanističke planove unose granice vodnog zemljišta, reguliše se eksploatacija rečnih nanosa itd., a sve u cilju smanjenja rizika od poplava i drugih nesreća.

Predlažem da u danu za glasanje izglasamo sva tri zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Stanislava Janošević.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, poštovani narodni poslanici, poštovani sugrađani, u današnjoj diskusiji uzimam učešće na temu predloga zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Stavću akcenat na ključne stvari, ali i dati svoje mišljenje, uvažavajući vaše vreme.

Dakle, sticanjem statusa kandidata u martu 2012. godine Srbija je dobila mogućnost da koristi sredstva IPA fondova. Ovim zakonom dodatno uređujemo ciljeve poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, registar poljoprivrednih gazdinstava, kao i nadzor nad sprovođenjem ovih zakona. IPA fondovi omogućuju nam korišćenje pomoći za razvoj ruralnih sredina i ti fondovi se dodeljuju poljoprivrednim gazdinstvima, kao i drugim licima u skladu sa IPARD programima.

Primera radi, u Srednjobanatskom upravnom okrugu je zemlja izuzetno kvalitetna, kao i u celoj Vojvodini, delom Mačvi i Šumadiji.

Međutim, preciznije govoreći, u jednom izuzetno malom selu u Banatu, u Banatskom Višnjićevu, gde su parcele prve klase po kvalitetu i gde živi svega 200 stanovnika, isključivo od poljoprivrede, ovaj zakon će biti od velike koristi. Ista je situacija u selima Stajićevo, Melenci, Elemir, Taraš. Ja vam govorim ove činjenične stvari pošto sam u stalnoj komunikaciji sa meštanima tih naseljenih mesta. Oni se, pored poljoprivredne proizvodnje, okreću i stočarstvu. Konačno će ovi ljudi imati priliku i svi će moći da izađu na crtu koristeći IPARD fondove, dakle prvenstveno poljoprivredna gazdinstva, a ne samo veliki zemljoposednici koji su bili pajtaši kreatora bivšeg režima vlasti i na taj način arčili budžet Republike Srbije.

Jedna veoma zanimljiva stavka je da su, za vreme ministra Saše Dragina, primoravali poljoprivredne proizvođače da veštačko đubrivo kupuju od favorizovanih trgovaca i time pokupili kajmak. Ovo više, na svu sreću, nije praksa. Na ovaj način seljani će konačno moći da putem ovih sredstava obnove svoju mehanizaciju i poboljšaju kvalitet svog rada.

Hvala, ministre Nedimoviću, i hvala vašem timu što ste zaista uložili mnogo snage i upućujete nas na to kako se koriste ovi projekti. Vi imate zaista sluha za sve slojeve u društvu, i nema niko protekciju, bez obzira na količinu hektara koju poseduje. Nema zaista nikakvih vrsta protekcija i vi nam nekako vraćate veru i šansu da pošten svet može da živi od svog rada. Stoga ću u danu za glasanje podržati set ovih zakona. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Tomić.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Uvaženi predsedavajući, poštovani ministri, kolege poslanici, evo pri kraju smo diskusije u načelu o ovim zakonskim predlozima. Ono što treba reći, ovo je suštinski nastavak procesa evropskih integracija. Čuli smo i da je u pitanju Poglavlje 11 i da je u pitanju sprovođenje strategije koju je Vlada još u prošlom sazivu usvojila, kada govorimo o poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Ono na šta bih podsetila jeste da nam se ne sme nikada više dogoditi da se zbog nekog ministra koji potiče iz jednog grada Uprava za agrarna plaćanja seli tamo i da nam on drži ovde lekcije o tome kako smo mi propustili da se 250.000.000 evra uključi u privredne aktivnosti namenjene za poljoprivredu. Da ne pričamo o tome da je proteklih godina kompletno Ministarstvo poljoprivrede, preko 60 ljudi, svaki dan putovalo iz Beograda u Šabac i da je preko 10 državnih automobila išlo tamo da bi se radio taj posao. Znači, to više nikada ne sme da nam se desi. Jednostavno, neki nam drže lekcije a za to nemaju ni moralnog, a kamoli nekog političkog prava ovde.

Drugo, nikada više ne sme da nam se desi da se pojave tajkuni tipa Miškovića, koji uvoze mleko u prahu i potpuno zatvore tržište „Imleku“ za prodaju, a

onda jednostavno država izgubi proces kada je u pitanju monopol i ista ta država isplati „Imleku“ 750.000 evra na konto odštetnog zahteva. Znači, takvi slučajevi više nikada ne smeju da postanu stvarnost i to je ono po čemu se i SNS i Vlada koju vodi gospodin Vučić odlikuju, da takve vrste monopola u državi više ne postoje.

Velika je stvar što ste ministar koji dolazi iz jednog grada koji ste vodili i koji, naravno, za osnovnu delatnost ima poljoprivrednu proizvodnju i prerađivačku industriju. Došli ste da vodite praktično sektor ne samo poljoprivrede i ruralnog razvoja, nego i deo zaštite životne sredine, zato što jako dobro to razumete – prvo, koje su naše obaveze kada su u pitanju evropske integracije, ali i ko dobro razume šta znači IPARD.

Znači, građanima Srbije, i onima koji nisu poljoprivredni proizvođači, treba reći da je sada trenutak u Srbiji kada vlasnici parcela do dva hektara mogu da povuku subvencije iz državnog fonda, znači iz budžeta Republike Srbije, ukoliko se zaista bave određenom vrstom investicija, određenom primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, određenim investicijama u opremu, konkretno u preradu, a vlasnici preko dva hektara mogu da se udruže i da sa formiranjem određenih LAG-ova, tzv. lokalnih akcionih grupa, po principu konkurisanja za sredstva iz EU preko IPARD fondova mogu da povlače subvencije za sve ono što su uradili na tom poljoprivrednom zemljištu.

Kroz LAG-ove, znači, učestvuju i nevladine organizacije koje se bave ovim delom, i lokalne samouprave, i predstavnici Ministarstva, ali i predstavnici određenih poljoprivrednih proizvođača, kao i prerađivačka industrija. Ukoliko se ujedine svi ovi faktori u društvu, zaista mogu dosta toga da povuku.

Ono što je važno reći, mi sami sebi kreiramo budućnost i koliko ćemo finansijskih sredstava iz evropskih fondova povući – znači, na osnovu onoga koliko smo sposobni da zaista odradimo ovaj posao. Ukoliko ne budemo sposobni, mi možemo kao Hrvatska da lažemo i kažemo – povući ćemo godišnje, tipa, 100, 200, 300 miliona, a da zaista povučemo 50. Ali to ne treba da radimo. Mi moramo, pre svega, da budemo odgovorni prema sebi i prema svojim građanima. Ali i ti građani i proizvođači da budu odgovorni prema sebi, da se organizuju na ovaj način, kao što IPARD diktira, i da zaista povlače pare iz evropskih fondova za svoje potrebe. Time, suštinski, mi možemo zaista da pokrenemo svoju poljoprivredu, ali i prerađivačku industriju.

Ono na šta bih stavila fokus, to je da ne zaboravimo održivi ruralni turizam. Time se najviše bave žene poljoprivredni proizvođači, a da ne zaboravimo i ono sa čime se Ženska parlamentarna mreža nosila, a to je da žene poljoprivrednice treba u budućnosti, kroz promenu pravilnika, zaista da vuku određena svoja prava, jer kada dolazi do razvoda, onda uglavnom žene poljoprivredni proizvođači ostaju bez zemlje

koju su radile i da na taj način pomog-nemo da zaista ostvare svoje pravo na rad, na koji su navikle ceo svoj život.

Na kraju bih rekla – potreba je da umrežimo informatički sva udruženja poljoprivrednih proizvođača. Određena udruženja su imala takav predlog kod Ministarstva za telekomunikacije kada su raspisivani konkursi. Međutim, nisu shvatili to na pravi način i zbog toga će sigurno konkurisati kod vas, kod Ministarstva za poljoprivredu. Mislimo da ćemo na taj način suštinski podići i nivo kvaliteta uopšte privrednih aktivnosti vezanih za ruralni razvoj.

Inovacije kroz određenu vrstu aktivnosti, kroz navodnjavanje i protivgradnu zaštitu i sve veća primena dela koji se odnosi na edukaciju koje je vaše ministarstvo sprovodilo u proteklom periodu, mogu da dovedu do toga da zaista i oni koji se nekada i nisu bavili poljoprivredom nađu određeni interes kroz to što imaju, recimo, neko zemljište koje su nasledili, da zaista krenu put ovih projekata i da jednostavno pokrenu poljoprivrednu proizvodnju i prerađivačku industriju u pozitivnom pravcu.

Zbog toga u danu za glasanje zaista treba podržati sve mehanizme koje ste dali kroz ove zakonske predloge. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nenad Mitrović.

Izvolite.

NENAD MITROVIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, danas na dnevnom redu imamo tri zakonska predloga – Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticaju u poljoprivredi i ruralnom razvoju i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama. Ja ću se u svom govoru osvrnuti na prva dva zakonska predloga o izmenama i dopunama zakona.

Mogu da kažem da Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i neophodnost izmena i dopuna ovog zakona je što ovom izmenom i dopunom omogućavamo nesmetano korišćenje sredstava IPA fondova namenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju. Novčana sredstva IPA fondova značiće nam za poljoprivredu i ruralni razvoj, a biće realizovana preko Uprave za agrarna plaćanja.

Naime, ovim zakonom uređujemo postupak rada Uprave u pogledu dodeljivanja sredstava iz IPARD fonda koji predstavlja finansijski instrument EU za pretpristupnu pomoć ruralnom razvoju. IPARD podsticaji su podsticaji ruralnom razvoju koji se dodeljuju poljoprivrednim gazdinstvima i drugim licima u skladu sa IPARD programom.

Cilj svega ovoga biće rast proizvodnje i stabilnost dohotka proizvođača, kao i to da ćemo stvoriti uslove da 175.000.000 evra novčanih sredstava koji su na raspolaganju Srbiji iz pretpristupnih fondova iskoristimo.

Kada posmatramo izmene i dopune Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, dolazimo do zaključka – pod jedan, širenje kruga korisnika koji mogu da ostvare pravo na podsticaj i, pod dva, uvođenje kategorije mladih lica, poljoprivrednih proizvođača koji će moći preko podsticajnih sredstava organizovati poljoprivrednu proizvodnju.

Kada govorimo o širenju kruga korisnika koji mogu da ostvare pravo na podsticaj, odnosi se pre svega na stočarstvo, odnosno proizvodnju junećeg mesa, uvodi se podsticaj za krave za uzgoj teladi i tov. U opštinama Bujanovac i Preševo podsticajna sredstva za 2016. godinu po osnovu matičenja životinja iznose oko 74.000.000 dinara.

Širenjem kruga korisnika koji će na osnovu ove izmene i dopune Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, po proceni, za Bujanovac i Preševo imaćemo povećanje iznosa podsticajnih sredstava za oko 15.000.000 dinara, što je od izuzetne važnosti za korisnike podsticajnih sredstava. Što znači da ćemo u narednoj, 2017. godini po osnovu matičenja životinja imati blizu 100.000.000 dinara.

Širenjem kruga korisnika koji imaju pravo na podsticaj s jedne strane ostvariće se novčani prihod za korisnike koji imaju pravo na podsticaj, a s druge strane, smanjićemo mogućnost nelegalnog prometa žive stoke.

Druga bitna stvar ovih izmena i dopuna Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju je to što se uvodi mera podrške za mlade poljoprivrednike. Cilj ove mere je podrška mladim poljoprivrednicima, pre svega u nerazvijenim opštinama, da preko bespovratnih novčanih sredstava u formi startup kredita mogu otpočeti poljoprivrednu proizvodnju u okviru svojih poljoprivrednih gazdinstava, na taj način obezbediti novčana sredstva za normalnu egzistenciju svoje porodice i ostati da žive na svojim imanjima a ne da dolaze u situaciju da napuštaju svoja vekovna ognjišta i sele se u razvijenije sredine.

Srpska napredna stranka će u danu za glasanje podržati sve izmene i dopune predloženih zakona. Pozivam i ostale kolege narodne poslanike da podrže ove zakonske predloge. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

Izvolite.

VLADO BABIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, cenjeni gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, danas su pred nama dva predloga zakona iz domena poljoprivrede, i to Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona

o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, naročito u stočarskoj proizvodnji, postiže se veći kvalitet stvaranjem uslova za usmeravanje podsticaja u oblasti direktnih plaćanja, i to na širi krug korisnika. Veoma je dobro što se registrovana poljoprivreda gazdinstva za proizvodnju u stočarstvu proširuju i na kvalitetne tovne bikove, na krave za uzgoj teladi za tov, kvalitetne priplodne ovnove i jarčeve i kvalitetne priplodne nerastove.

Ovim promenama preciznije se definiše koja lica imaju pravo na korišćenje tih podsticaja, odnosno preciznije se propisuje koji se podsticaji za pojedine kategorije mogu ostvariti.

Primeru radi, podsticaj za tov junadi ostvaruju ona gazdinstva u kojima je točno grlo namenjeno za proizvodnju mesa provelo u vlasništvu lica koje ima pravo na korišćenje ove vrste podsticaja najmanje 185 dana, nakon čega je prodato klanici ili namenjeno izvozu.

Sve ove izmene i dopune Zakona o podsticaju u poljoprivredi ukazuju na to da se stimuliše povećanje i stabilnost stočarske proizvodnje. Da bi se ovi ciljevi mogli ostvariti, savremeno tržišno orijentisana proizvodnja u stočarstvu mora se zasnivati na korišćenju visokokvalitetnih i specijalizovanih čistih rasa i hibrida i potrebnog genetskog materijala za remont osnovnoga stada, u cilju ostvarivanja visokih rezultata u ovoj proizvodnji.

Smatram da ovim izmenama i dopunama Zakona o podsticajima ipak nisu obuhvaćene autohtone rase, pre svega goveda i ovaca, pa je potrebno da se uvedu podsticaji i za njih, zbog čistote i genetike tih rasa. Realno bi bilo da se zakon dopuni i da se obuhvati podsticaj za rasu ovaca „pramenka“. Ova rasa ovaca prisutna je u većem broju, sa tendencijom širenja na teritoriju Bačke i Banata, sa dobrim kvalitetom jagnječeg mesa, sa dobrim randmanom (to je odnos mesa i kostiju), sa dobrom ekonomskom isplativošću i relativno jeftinijim načinom držanja. Takođe predlažem da se dopuni zakon i da podsticaj obuhvati i tov brojlera.

Isto tako, trebalo bi da premije za mleko za 2017. godinu ostanu na dosadašnjem nivou. To je veoma značajno za tu proizvodnju, ta premija vodi ka većoj proizvodnji i stabilnosti u proizvodnji mleka.

Sve predložene mere iz ovog predloga zakona doprinose poboljšanju stočarske proizvodnje i vode ka većoj stabilnosti – stabilnoj i sigurnoj proizvodnji u stočarstvu.

Što se tiče predloga zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, isti će omogućiti poštovanje pravila i rokova koji su utvrđeni sporazumima i ostvarenjem cilja, a to je stvaranje pravne osnove za sprovođenje IPARD programa, odnosno

povlačenje finansijskih sredstva iz pretpristupnih fondova EU za poljoprivredu i ruralni razvoj.

Korišćenjem ovih sredstava svakako će se povećati standard i konkurentnost u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja. To znači da će od toga korist imati srpska poljoprivreda, dok će administracija istovremeno morati da se unapređuje, odnosno prilagodi pravilima koja važe u EU.

Koristeći ove fondove doprineće se tome da mladi ostaju na selu, a ne da odlaze u inostranstvo. Imajući sve ovo u vidu, u danu za glasanje SNS će podržati oba ova predloga zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog pretresa pitam da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika. (Da.)

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvaljujem.

Ja sam danas govorio, izneo svoje stavove i mišljenja o zakonima o poljoprivredi, kao i stavove NPS-a, ali ono što je moj utisak danas o značaju poljoprivrede, a to se dobro vidi po interesovanju poslanika, kojih je danas ovde celog dana bilo između 50, 60 i 70.

Pohvaljujem ministra koji je ceo dan bio ovde i samo se bojim da mu ne zameri premijer Vučić jer je duže od njega sedeo ovde u Parlamentu – što znači da ste hteli da saslušate sve diskusije. Međutim, problem je što u tim diskusijama niste imali ništa pametno da čujete. Poslanici vladajućih partija su uglavnom govorili hvalospeve Aleksandru Vučiću, govorili o analizi ekspozea. Tu je prednjačio gospodin Atlagić, koji je najbolje analizirao, u više navrata, ekspozee Aleksandra Vučića. Voleo bih da mi kaže šta je to zapravo Evropska komisija i šta ona radi, pošto je i o njoj govorio.

Što se tiče poljoprivrede, u 630.000 gazdinstava radi 1.450.000 ljudi i to je i te kako važna tema i za ovaj parlament i za Srbiju i za sve nas. Dakle, poljoprivrednici rade više i od premijera i više od svih nas, i zaslužuju da ih mi ovde poštujemo.

Što se tiče ministra, vi ste mi danas rekli da pogledam sajt. Ja sam pogledao i na sajtu sam video da je zemlja korisnik geografsko područje Republike Srbije bez Kosova i Metohije. Dakle, da li poljoprivrednici KiM mogu da računaju na IPARD program ili ne, pošto nisu obuhvaćeni ovim programom?

Na kraju hoću da kažem da će poslanička grupa SDS-NPS glasati za ovaj predlog zakona zato što on „otključava“ taj problem vezano za IPARD sredstva, nećemo da stopiramo naše poljoprivrednike, a vas držimo za reč da ćemo u aprilu dobiti akreditaciju i konačno krenuti sa realizacijom tih sredstava, za razliku od premijera, koji je nekoliko puta već slagao u vezi sa tim. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Boško Obradović, dva minuta, 21 sekunda.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, evo ja, poznati kafanski pevač sa Ibarske magistrale, siledžija koji tuče žene, jedna polupismena bitanga, želeo bih za kraj da kažem nešto u vezi sa onim što vi radite srpskoj poljoprivredi.

Od Prote Matije Nenadovića do danas nije bilo veće političke prevare od SNS. Gospodo naprednjaci, red je da vam neko kaže da se evropske integracije ne mogu sipati u traktore i ne mogu zasejavati na srpskim njivama.

Postoji jedna dobra narodna poslovice koja odslikava zapravo vašu politiku ulaska Srbije u EU i koja glasi – ne lipši magarče do zelene trave. Dakle, pet godina vaših SNS-ovskih laži i prevara birača Srbije kulminiraju sa ovim vašim praznim zakonskim pričama. Od 2012. godine obećavate građanima Srbije 175.000.000 evra iz nekakvih pretpristupnih evropskih fondova. Evo, pet godina nema dinara a kamoli 175.000.000 evra iz tih fondova. Sada ste, posle pet godina vlasti, rešili da nešto uradite po tom pitanju, a opet i za to će vam trebati nekoliko godina – pod uslovom da vam ikad EU akredituje Upravu za agrarna plaćanja.

Ono što želim posebno da postavim pitanje to je vama, gospodine ministre, postavljeno još svojevremeno od redakcije „Agrobiznis“ magazina i mesecima unazad izbegavate da odgovorite na to pitanje, a to je jedna nova mlečna afera koja danas drma Srbiju, pa sam ja doneo i dokaze u tom pravcu. Evo, ovo je „Imlek“, „Moja kravica“, lepo je ispisana na ćirilici, lepo piše jedan i po litar mleka. Ovo je čuvena hrvatska kompanija „Dukat“ i nigde ne piše napred koliko ova boca iznosi, gde treba po pravilniku o deklarisanju hrane da stoji šta oni zapravo prodaju u Srbiji. Ministarstvo trgovine priznaje da oni manipulišu, jer tek iza stoji neto količina od 1.450 mililitara. Vi četiri meseca nećete da odgovorite šta je istina o novoj mlečnoj aferi kompanije „Dukat“ koja zapravo ovde manipuliše na tržištu Srbije.

Dakle, to je dokaz kako je hrvatizacija preuzela naše tržište i kako hrvatski tajkuni kupuju, vedre i oblače po Srbiji. Molim vas da konačno dobijemo odgovor na ovu novu mlečnu aferu.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica.

BOJAN TORBICA: Poštovani predsedavajući, cenjeni ministre, kolege poslanici, danas smo imali priliku da prisustvujemo raspravi tokom koje su pojedini opozicioni poslanici, naročito onih partija koje su pripadale bivšem režimu, pokušali da nam pokažu koliko su veliki poljoprivredni eksperti i koliko im je odjednom stalo do poljoprivrede i poljoprivrednika. Ali jedino što su uspeli jeste da se svi uverimo u ono što odavno znamo, da je uništavanje poljoprivrede, pustošenje i upropaštavanje poljoprivrednih kombinata i očajan položaj poljoprivrednika tokom njihove vladavine bila posledica njihove smišljene i organizovane kriminalne vladavine.

Pošto stvarno nisam poljoprivredni stručnjak njihovog kalibra, ja ću ovaj put govoriti malo o predloženom zakonu o izmenama i dopunama Zakona o vodama. Vodeni potencijal, uz zemljište, predstavlja najznačajniji prirodni resurs kojim Srbija kao država raspolaže. Kada pričamo o vodama, moram napomenuti da će – po izveštaju UN – u roku od najdalje dve decenije dve trećine čovečanstva osetiti ozbiljan nedostatak vode. Taj isti izveštaj kaže da u ovom trenutku oko milijardu ljudi nema pristup pijaćoj vodi, da dve i po milijarde nema obezbeđene elementarne sanitarne uslove, a da više od pet miliona ljudi godišnje umre od bolesti koje su uzrokovane zagađenjem vode. Što je najstrašnije, svakog dana u svetu oko šest hiljada dece mlađe od pet godina umre upravo od bolesti prouzrokovanih zagađenjem vode.

Svakog dana se u svetu u reke, jezera i druge vodene tokove baci šest miliona tona otpada. Neodgovoran odnos prema ovakvim resursima može da dovede ne samo do ekološke katastrofe, nego i katastrofa velikih razmera koje ugrožavaju opstanak celokupnog čovečanstva. Ono što nam je dala priroda trebalo bi da sačuvamo pravilnim upravljanjem, što kao mogućnost pruža ovaj zakon, i unapredimo. Zdrave i upotrebljive vode biće svakim danom sve manje, pa nije čudo što mnogi smatraju da je 20. vek bio obeležen ratovima za naftu, a da će 21. vek biti obeležen ratovima za vodu.

Kakvo je stanje u Republici Srbiji? Dugo je vladala zabluda da je Srbija bogata vodenim resursima. Međutim, prirodni uslovi koji determinišu vodni režim na teritoriji Srbije dosta su nepovoljni, pošto se samo 8% zaliha vode formira na našoj sopstvenoj teritoriji. A kvalitet vode znatno je pogoršan delatnošću čoveka, tako da veliki broj vodotokova i izvorišta u Srbiji ne zadovoljava kriterijume za korišćenje vode.

Kada govorimo o Predlogu zakona, posebno moram da pohvalim to što su uočeni brojni nedostaci u primeni aktuelnog Zakona o vodama, koji će biti ispravljani. Pre svega, umesto teritorijalnog upravljanja vodama, uvodi se upravljanje po slivu. Ovim izmenama vodna područja se određuju na osnovu tehničkog argumenta, a to je u ovom slučaju hidrografski sliv, i time se afirmiše jedan od osnovnih postulata u vodoprivredi, da je sliv osnovna jedinica za upravljanje.

Druga pozitivna novina je što se Predlogom zakona obezbeđuje transparentnost postupka za davanje u zakup vodnog zemljišta kao dobra od opšteg interesa, pošto će se vodno zemljište u javnoj svojini, usvajanjem ovih izmena, davati u zakup kroz postupak javnog nadmetanja ili prikupljanja pismenih ponuda putem javnog oglašavanja. Iz toga proizlazi da će se za korišćenje vodnog zemljišta u javnoj svojini, umesto naknade za korišćenje koju je utvrđivala Vlada za svaku kalendarsku godinu, plaćati zakupnina – koja ne može biti ispod tržišne visine zakupnine.

Pošto se javnim vodoprivrednim preduzećima, pored ostalog, daju na upravljanje i vodni objekti za zaštitu od erozije i bujica na slivovima akumulacija kojim upravljaju, iz razloga međusobne funkcionalne povezanosti ovih objekata, kao i

u praksi pokazane nemogućnosti jedinice lokalne samouprave da upravlja ovim poverenim objektima, te da se prekine dosadašnja loša praksa i odsustvo rezultata u zaštiti od štetnog dejstva erozija i bujica zbog nedostatka kadrovskih i finansijskih kapaciteta jedinica lokalne samouprave, kao i da se ova kompleksna oblast podigne na republički nivo, uz učešće svih nadležnih sektora, koji će zajednički usaglašenim aktivnostima omogućiti realizaciju izrade karte erozije za teritoriju Republike Srbije, proglašenje erozionih područja, njihovih granica i uslova za korišćenje kao ključnih preduslova za unapređenje ove oblasti.

Na kraju, naročito bih pohvalio izmene u vezi sa vađenjem rečnih nanosa sa vodnog zemljišta, pošto smo svedoci da je tokom prethodne dve decenije nekontrolisana eksploatacija šljunka i peska dovela do promena tokova pojedinih reka, spuštanja korita, ugrožavanja mostova, pomora ribe ili poteškoća u vodosnabdevanju, kao i da je na više mesta kopanje uticalo na oštećenje nasipa, što je pogoršalo efekte poplava.

Ova oblast, koja je u prošlosti bila izvor mnogih kriminalnih radnji – kako zloupotrebama u okviru dozvoljene eksploatacije tako i divljom eksploatacijom rečnog nanosa – smatram da će ovim zakonom biti uređena na mnogo kvalitetniji način. Ubeđen sam da će Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vodama omogućiti mnogo bolje gazdovanje i odnos prema vodama i vodotocima, te će u skladu sa tim poslanička grupa Pokret socijalista, Narodna seljačka stranka, Ujedinjena seljačka stranka u danu za glasanje podržati predlog ovog zakona, kao i predloge zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Goran Ješić.

GORAN JEŠIĆ: Mislim da sam danas bio dovoljno jasan. Zakon o državnom poljoprivrednom zemljištu je katastrofalan, koruptivan, nije dobar i u koliziji je sa svim onim što vi radite ovim zakonima. I nema načina da objasnite kako da oduzmete primarnim poljoprivrednim proizvođačima koji su sposobni, a namenili ste sredstva IPARD-a pre svega njima, a ne nekim nesposobnim proizvođačima.

Što se tiče Zakona o vodama, on je dobar zakon. Podneli smo neke amandmane i nadam se da ćete ih usvojiti. Oni se tiču onoga što znamo o vodama. Mislim da ga treba usvojiti i treba napraviti taj iskorak da rešimo nedostatke koje smo imali u prošlom zakonu.

Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju otvara vrata evropskih integracija i mogućnost privlačenja para i Demokratska stranka nikada neće biti protiv takvog zakona. Mi možemo da pokušamo da ga popravimo. Naši amandmani su više tehničke

prirode, jer mislimo da su amandmani koje ste predložili takvi da ne možemo više da interвениšemo na taj zakon, ali ovo nas zadovoljava.

Što se tiče zakona o podsticajima, za njega ne možemo da glasamo. Nismo ostvarili nivo davanja koji je imala DS u svoje vreme. Znamo da nemate para. Postoje još neki problemi, a to je doslednost i izvesnost, na koje nismo mogli da interвениšemo ovim amandmanima, predvidivost u poljoprivredi, i to treba promeniti. Para, na kraju, ima. Onog trenutka kad pare iz fiktivnih gluposti koje investiramo, tipa „Er Srbija“ i „Beograd na vodi“, lociramo u zdravstvo, poljoprivredu i obrazovanje, tada ćete imati našu podršku.

Za sada ćemo glasati, posle debate, za ova dva zakona. Mislim da su dobri i mislim da ste dobro odradili svoj posao. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Da li još neko od predstavnika, odnosno ovlašćenih predstavnika želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ivana Stojiljković.

IVANA STOJILJKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ja bih za kraj morala da se osvrnem na primedbu da danas nije bilo interesovanja za ove zakone, što svakako ne stoji. I u ove kasne sate građani mogu videti da u svakom trenutku poslanika većine ima bar 25 puta više nego poslanika opozicije, što verovatno i pokazuje našu snagu u sadašnjosti, a u budućnosti još više. To je što se tiče primedbe da nije postojalo interesovanje. Interesovanje je i te kako, naročito, kao što sam već rekla, za naše prirodne resurse, koje mi izuzetno poštujemo, i za naše poljoprivrednike, koje i te kako poštujemo.

Pojedine komentare koje smo isto čuli na kraju u principu ne bih nešto posebno komentarisala, jer prosto dođu kao ambalaža, bez suštine i sadržaja. Primedba da nismo imali šta danas da čujemo takođe nije tačna. Čulo se mnogo konkretnih stvari, trudili smo se da razgovaramo zaista o predlozima koji su danas na dnevnom redu, a ne da sada širimo temu i razgovaramo o svemu što bi nam palo na pamet, kao što su neki pokušali. Naravno, ja se nadam da će biti trenutaka i da ćemo uskoro imati na dnevnom redu i zakone pa da opšir-nije obuhvatimo ovu temu. Poljoprivreda je zaista nešto čime ćemo se u nared-nom periodu baviti, naročito što idemo ka otvaranju poglavlja iz ove oblasti.

Ono za šta još želim da pohvalim ovu Vladu jeste da je shvatila da je poljoprivreda u našoj zemlji veoma važna oblast, da se od poljoprivrede ne zarađuje brzo, kao što su to neki mislili koji sada sede sa druge strane. Od poljoprivrede se ne zarađuje brzo, ali je to održiva grana privrede i mi ćemo u nju ulagati. Podržavaćemo razvoj, vraćaćemo ljude, mlade na selo, dawaćemo im podsticaj za to i to je ono što je naš cilj i što je program ove vlade i mi to i dalje podržavamo.

Zato samo napred! Sve čestitke i Ministarstvu i Vladi na ovim programima i na ovim predlozima zakona, koji će uskoro biti usvojeni i nadamo se da ćemo uskoro imati i novih predloga zakona. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović. Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, zahvaljujem se na svim vašim današnjim istupanjima. Ako me dobro vid služi, a mislim da me još uvek služi, imali smo nepunih 12 sati rasprave o ova tri predloga zakona.

Zbog javnosti i zbog svih ovde moram još jednom da ukažem da će za podsticaje u poljoprivredi biti sredstava u budžetu u 2017. godini, obezbeđeno je za 3,32 milijarde više – za investicije će ići četiri puta više sredstava nego što je bilo u 2016. godini, dakle negde oko 2, 2 milijarde namenjene za povećanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača.

Imamo pojedine kategorije u oblasti stočarstva gde smo povećali iznose podsticaja, uveli neke nove kategorije. Imamo, posle nekoliko godina, prve izmene zakona o podsticajima, gde uvodimo nove mere, povećavamo podsticaje, ne idemo u suprotnom pravcu. Mislim da je to jako važno reći, a posebno bih još jednom apostrofirao mere koje su usmerene na mlade poljoprivredne proizvođače. Mislim da je to mera i odlučnosti ove vlade da se upusti u borbu sa svim problemima koji postoje u devastiranim područjima.

Što se tiče IPARD sredstava i procedura, tu je sve rečeno. Mislim da trošiti reči ponovo na to nema ni smisla. Ali želim još jednu stvar da kažem, da se to potcrta, mi ćemo u aprilu biti spremni da pozovemo reviziju, da dođe da nas akredituje. Mislim da je to jako važno reći, da se ne bi stvarala bilo kakva sumnja. Čuli smo već da je u aprilu neko spominjao i konkurse.

Ja sam se trudio danas ceo dan da saslušam sve one koji su imali šta da kažu, a imalo se dosta toga čuti i zahvalan sam svima.

Što se tiče konkretnog pitanja koje je bilo postavljeno malopre, mi ćemo proveriti sve navode u skladu sa Pravilnikom o deklarisanju i Pravilnikom o kontroli kvaliteta mleka. Samo jedna stvar, jedna ispravka, ne znam da li znate, a trebalo bi da znate, to mleko o kom ste pričali, brend „Dukat“ je u vlasništvu francuske kompanije „Laktalis“, isto kao i „Somboled“ i nema nikakve priče o... Ne želim ni da komentarišem ono što ste govorili.

Želim jednu stvar da vam kažem na kraju, da postoji jasno opredeljenje Vlade Republike Srbije, i u ekspozeu premijera i danas u ovim zakonima, da poljoprivredu postavimo na jedno od centralnih mesta, a to se videlo i kroz nedavno usvojeni budžet, kroz više sredstava. I to je mera naše opredeljenosti da stvari u poljoprivredi guramo nabolje.

Hvala vam puno na današnjoj raspravi.

(Boško Obradović: Replika. Pedeset grama po svakoj flaši se krade.)

PREDSEDAVAJUĆI: Gospodine Obradoviću, trebalo je da se naučite kada ministar da završnu reč da nema replika.

(Boško Obradović: Mene pominje i govori...)

Nije vas pomenuo ni u jednom trenutku.

Zaključujem zajednički načelni pretres. Ovim bismo završili sa današnjim radom. Nastavljamo sutra u 10.00 časova.

Zahvaljujem svima na saradnji.

(Sednica je prekinuta u 21.50 časova.)